

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2529. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา.
- เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์. 2537. การพัฒนารูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์. 2528. จิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน. วารสารสุขศึกษา. 9(34): 64-70.
- สายพิน สร้อยทองคำ. 2537. ผลของการฝึกสร้างตัวแทนปัญหาแบบตารางสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงตรรกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี ชูศรี. 2536. การพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ของการสอนอ่านเข้าใจความ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ มุทธเมธา. 2531. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ. ใน รายงานการสัมมนาเรื่องการสอนในระดับอุดมศึกษา หน้า 43 - 49. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุรางค์ ใคว์ตระกูล. 2537. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไสว พักขาว. 2537. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความหมายในวิชาเคมี. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Alvarez, M.C. 1983. Using a thematic pre-organizer and guided instruction as aids to concepts learning. *Reading Horizons*. 24: 5158.
- Alvermann, D.E.; Boothby, P.R.; and Wolfe, J. 1984. The effect of graphic organizer Instruction on fourth graders' comprehension of social studies text. *Journal of Social Studies Research*. 8: 13 - 21.
- Alvermann, D.E., and Boothby, P.R. 1986. Children's transfer of graphic organizer instruction. *Reading Psychology: An International Quarterly* 7(2): 87 - 100.
- Alvermann, D.E. 1988. Effects of spontaneous and induced lookbacks on self-perceived high - and low - ability comprehenders. *Journal of Educational Research* 81(6): 325 - 331.

- Anderson, T.H. 1979. Study skills and learning strategies. **Cognitive and affective learning strategies**. pp. 77 - 97. New York: Academic Press, Inc.
- Anderson, R.C., et al. 1985. **Becoming a nation of readers: The report of the Commission on Reading**. Champaign, IL: Center of the Study of Reading, University of Illinois, cited in G.E. Rice. 1994. Need for explanations in graphic organizer research. *Reading Psychology: An International Quarterly* 15: 39 - 67.
- Anderson, J.R. 1987. Skill acquisition: Compilation of weak-method problem solution. *Psychology Review*. 94: 192 - 210.
- Applegate, J.R. 1969. Why don't pupils talk in class discussion? **The Clearing House**. 44: 78 - 81., cited in N.L. Gage and D.C. Berliner, 1991. **Educational psychology**. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Amburster, B.B. 1986. Schema theory and the design of content - area textbooks. *Educational Psychologist*. 21(4): 253 - 267.
- Arends, R.T. 1994. **Learning to teach**. 3 rd.ed. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Atkinson, R.C., and Shiffrin, R.M. 1968. Human memory: A proposed system and its control processes. In K.W. Spence & J.T. Spence. (eds.), **The psychology of learning and motivation: Advances in research and theory**, pp. 89 -195. New York: Academic Press., cited C.H. Schunk. 1991. **Learning Theories: An Educational Perspective**. New York: Macmillan Publishing Company.
- Atkinson, R.C., and Shiffrin, R.M. 1971. The control of short-term memory. *Scientific American*, 225: 82 - 90.
- Ausubel, D.P. 1968. **Educational psychology: A cognitive view**. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Ausubel, D.P., and Robinson, F.G. 1969. **School learning: An introduction to educational psychology**. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Balajthy, E., and Weisberg, R. 1988. Effects of transfer to real-world subject area materials from training in graphic organizers and summarizing on development college readers' comprehension of compare/contrast text structure in science expository text. Paper presented at the Annual Meeting of the National Reading Conference, AZ (ERIC Document Reproduction Service No. ED 300 771).
- Barnes, B.R., and Clawson, E.U. 1975. Do advance organizers facilitate learning? *Review of Educational Research*. 45: 637 - 660.

- Barron, R.F., and Stone, V.F. 1974. The effect of student - generated graphic post organizers upon learning vocabulary relationship. In P.L. Nacke (ed.). **Interaction: Research and practice in college adult reading**. pp.172-175. Clemson, SC: National Reading Conference., cited in, C.C. Griffin & B.L. Tulbert, B.L. 1995. The effect of graphic organizers on students' comprehensions and recall of expository text: A review of the research and implications for practice. **Reading & Writing Quarterly: Overcoming learning difficulties** 11: 73 - 89.
- Barron, R.F., and Schwartz, R.M. 1984. Graphic postorganizers: A spatial learning strategy. In C.D. Holley & D.F. Dansereau. (eds.), **Spatial learning strategies: Techniques, applications, and related issues**, pp. 275 - 289. New York: Academic Press.
- Bartlett, F.C. 1932. **Remembering: A study in experimental and social psychology**. Cambridge, England: Cambridge University Press., cited in R.E. Mayer. 1987. **Education psychology: Acognitive approach**. New York: Harper Collins.
- Bean, T.W., Singer, H., Sorter, J.; and Frazee, C. 1986. The effects of metacognitive instruction in outlining and graphic organizer construction on students' comprehension in a tenth-grade world history class. **Journal of Reading behavior**. XVIII, 2.
- Beissner, K.L.; Johassen, D.H.; and Grabowski, B.L. 1993. Using and selecting graphic techniques to aquire structural knowledge. **Proceedings of selected research and development presentations at the Convention of the Association for Educational Communications and Technology**. 15 (January): 13 - 17.
- Bell-Gredler, M.E. 1986. **Learning and instruction: Theory into practice**. New York: Macmillan Publishing Company.
- Berget, E. 1977. The use of organizational pattern guides, structured overviews and visual summaries in guiding social studies reading. In H.L. Herber & R. J. Vacca (eds.), **Research in reading in the content areas: The third report**, pp. 151 - 162. Syracuse, NY: Syracuse University, Reading and Language Art Center.
- Berkowitz. S.J. 1986. Effects of instruction in text organization on sixth-grade students memory for expository reading. **Reading Research Quarterly** 21: 161 - 178.
- Beyer, B.K. 1988. Developing a scope and sequence for thinking skills instruction. **Educational Leadership** April: 26 - 30.
- Biggs, J.B., and Moore, P.J. 1993. **The Process of learning**. 3 rd.ed. New York: Prentice Hall.

- Boothby, P.R., and Alvermann, D.H. 1984. Classroom training study: The effects of graphic organizer instruction on fourth grader's comprehension. **Reading World** 23: 325 - 329.
- Bransford, J.; Sherwood, R.; Vye, N; and Rieser, J. 1986. Teaching thinking and problem solving: research foundations. **American Psychologist** 41(10): 1078 - 1089.
- Bransford, J.D.; Sherwood, R.D.; and Strudevart, T. 1987. Teaching Thinking and problem solving. In J.B. Barron & R.J. Sternberg. (eds.), **Teaching Thinking skills: Theory and practice**. New York: Freeman.
- Braselton, S., and Decker, B.C. 1994. Teaching reading. **The Reading Teacher** 48(3): 276 - 281.
- Campbell, D.T., and Stantey, J.C. 1963. **Experimental and quasi - experimental design for research**. Chicaco: Rand Manally College Publishing Company.
- Chi, M., and Glaser, R. 1982. **Final report: Knowledge and skill differences in novices and experts**. Pittsburgh: University of Pittsburgh, Learning Research and Development Center.
- Clarke. J.H. 1990. **Patterns of thinking: Integrating learning skills in content teaching**. Boston: Allyn and Bacon.
- Clarke, J.H. 1991. Using visual organizers to focus on thinking. **Journal of Reading** 34(7): 526 -534.
- Conley, M.W. 1995. **Content reading instruction: A communication approach**. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Corkill, A.S.; Burning, R.H., and Glover, J.A. 1988. Advance organizers: Concrete versus abstract. **Journal of Educational Research** 82 (2).
- Cyert, R.M. 1980. Problem solving and educational policy. In Tuma, D.T., and Reif, F.(eds.), **Problem solving and Education: Issue in teaching and research**, pp. 3 - 9. New York: Lawrence Erlbaum Associates, Publisher.
- Dean, R.S., and Kulhavy, R.W. 1981. Influence of spatial organization in prose learning. **Journal of Educational Psychology** 73(1): 57 - 64.
- Dinnel, D., and Glover, J.A. 1985. Advance organizers: Encoding manipulations. **Journal of Educational Psychology** 77: 514 - 521.
- Driscoll, M.P. 1993. **Psychology of learning for instruction**. Boston: Allyn and Bacon.
- Dunker, K. 1945. On problem solving. **Psychological Monographs** 58 (2), cited in R.E. Mayer. 1992. **Cognition and instruction: Their historic meeting within educational psychology**. *Journal of Educational Psychology* 84(4): 405 - 412.
- Dunston, P.J. 1992. A critique of graphic organizer research. **Reading Research and Instruction** 31(2): 57 - 65.

- Earle, R.A. 1965. Use of the structured overview in mathematics classes. In H.L. Herber & P.L. Sanders. (eds.), **Research in reading in the content areas: First year report**. pp. 49 - 58, Syracuse, NY: Syracuse University, Reading and Language Arts Center.
- Eggen, P., and Kauchak, D. 1994. **Educational psychology: Classroom connections**. 2 nd.ed. New York: Macmillan College Publishing Company.
- Estes, T.H.; Mills, D.C.; and Barron, R.F. 1969. Three methods of introducing students to a reading-learning task in two content subjects. In H.L. Herber & R.L. Sanders. (eds.), **Research in reading in the content areas: First year report**. pp. 49 - 58, Syracuse, NY: Syracuse University, Reading and Language Arts Center.
- Gage, N.L., and Berliner, D.C. 1991. **Educational psychology**. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Gagne, E.D. 1985. **The cognitive psychology of school learning**. Boston: Little, Brown and Company.
- Glaser, R. 1984. Educational and Thinking: The role of knowledge. **American Psychologist** 39(2): 93 - 104.
- Glass, A.L., and Holyoak, K.J. **Cognition**. (2 nd.ed.). Auckland: McGraw-Hill Book Company.
- Glover, J.A.; Ronning, R.R.; and Bruning, R.H. 1990. **Cognitive psychology for teachers**. New York: Macmillan Publishing Company.
- Graves, M.F., and Prenn, M.C. 1984. Effects of previewing expository passages on junior high school students' comprehension and attitudes. In J.A. Niles & L.A. Harris. (eds.), **Changing Perspectives on research in reading language processing and instruction**. **33 rd Yearbook of the National Reading Conference**. pp. 173 - 177. Rochester, N.Y.: National Reading Conference.
- Griffin, C.C., Tulbert, B.L. 1995. The effect of graphic organizers on students' comprehensions and recall of expository text: A review of the research and implications for practice. **Reading & Writing Quarterly: Overcoming learning difficulties** 11: 73 - 89.
- Gronlund, N.E. 1993. **How to make achievement tests and assessments**. Boston: Allyn and Bacon, A Division of Simon & Schuster.
- Gunstone, R.F., and White, R.T. 1986. Assessing understanding by means of venn diagrams. **Science Education** 70(2): 151 - 158.
- Hamiton, R., and Ghatala, E. 1994. **Learning and instruction**. New York: McGraw-Hill, Inc.

- Hartley, J., and Davies, I.K. 1976. Preinstructional strategies: The role of pretests, behavioral objectives, overviews and advance organizers. **Review of Educational Research** 46 (2).
- Hawk, P.P. 1986. Using graphic organizers to increase achievement in middle school life science. **Science Education** 70(1): 81 - 87.
- Heinze - Fry, J.A., and Novak, J.D. 1990. Concept mapping brings long-term movement meaningful learning. **Science Education** 74(4): 461 - 472.
- Hong, E.; and O'Neil, H.F., Jr. 1992. Instructional strategies to help learners build relevant mental models in inferential statistics. **Journal of Educational Psychology** 84(2): 150 - 159.
- Horton, S.V.; Lovitt, T.C.; and Bergerud, D. 1990. The effectiveness of graphic organizers for three classifications of secondary students in content area classes. **Journal of Learning Disabilities** 23: 12 - 22.
- Jones, B.F.; Pierce, J.; and Hunter, B. 1988 - 1989. Teaching students to construct graphic organizers. **Educational Leadership** 46(4): 20 - 25.
- Joyce, B.R.; Weil, M.; and Showers, B. 1992. **Models of teaching**. Boston: Allyn and Bacon.
- Kerlinger, F.N. 1986. **Foundations of behavioral research**. 3ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Kirby, J.R. 1993. Collaborative and Competitive effects of verbal and spatial process. **Learning and instruction** 3: 201 - 214.
- Krulik, S., and Rudnick, J.A. 1993. Reasoning and problem solving. Boston: Allyn and Bacon.
- Larkin, J.H. 1980. Teaching problem solving in physics: The psychological laboratory and the practical classroom. In D.T. Tuma & F. Rief. (eds.) **Problem solving in education: Issues in teaching and research**, pp. 111 - 126. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Larkin, J.H., and Simon, H.A. 1987. Why a diagram is (sometimes) worth ten thousand words. **Cognitive Science** 11, 65 - 99.
- Lewis, A.B. 1989. Training students to represent arithmetic word problems. **Journal of Educational Psychology** 81(4): 521 - 531.
- Lonka, k.; Lindblom - Ylance, S.; and Maury, S. 1994. The effect of study strategies on learning from text. **Learning and Instruction** 4: 253 - 271.

- Makros, J.R., and Tinker, R.F. 1987. The impact of microcomputer based aids on children's ability to interpret graphics. **Journal of Research in Science Teaching** 24: 369 - 383.
- Marcus, N.; Cooper, M.; and Sweller, J. 1996. Understanding instructions. **Journal of Educational Psychology** 88(1): 49 - 63.
- Maryland State Department of Education, Baltimore. Division of Instruction. 1990. **Better thinking and learning: Building effective teaching through educational research**. Baltimore: Division of Instruction.
- Marshall, S.P. 1995. **Schematic in Problem solving**. New York: Cambridge University Press.
- Matlin, M. 1983. **Cognition**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Mayer, R.E. 1984. Aids to text comprehension. **Educational Psychologist** 19(2): 75 - 93.
- Mayer, R.E. 1987. **Educational psychology: A cognitive approach**. New York: Harper Collins.
- Mayer, R.E. 1989. Systematic thinking fostered by illustrations in science text. **Journal of Educational Psychology** 81(2): 240 - 246.
- Mayer, R.E. 1990. Problem solving. In M.W. Eysenck et al. (eds.), **The Blackwell Dictionary of Cognitive Psychology**. Blackwell, Oxford.
- Mayer, R.E. 1993. Commentary comprehension of graphics in texts: An overview. **Learning and Instruction** 3: 239 - 245.
- Mayer, R.E. 1992. Cognition and instruction: Their historic meeting within educational psychology. **Journal of Educational Psychology** 84(4): 405 - 412.
- Mayer, R.E. 1994. Problem - solving and thinking, Development of learning skills. **The International Encyclopedia of Education**. 9: 4722 - 4730.
- Mayer, R.E.; Bove, W.; Bryman, A.; Mars, R.; and Japangco, L. 1996. When less is more: Meaningful learning from visual and verbal summaries of science textbook lessons. **Journal of Educational Psychology** 88,1: 64 - 73.
- McGuinness, C. 1993. Teaching Thinking: New sign for theories of cognition. **Educational Psychology** 13(3): 305 - 316.
- Mestre, J.P.; Dufresne, R.J.; Gerace, W.J.; and Hardiman, P.T. 1993. Promoting skilled problem-solving behavior among beginning physics students. **Journal of Research in Science Teaching** 30(3): 303 - 317.
- Moore, D.W., and Readence, J.E. 1984. A quantitative and qualitative review of graphic organizer research. **Journal of Educational Research** 78: 11 - 17.

- Moorman, G.B., and Blanton, W.E. 1990. The information text reading activity (ITRA): Engaging students in meaningful learning. **Journal of Reading** 34(3): 174 - 183.
- Newell, A., and Simon, H.A. 1972. **Human problem solving**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Newell, A. 1980. One final word. In D.T. Tuma., and F. Reif. (eds.), **Problem solving and education: Issue in teaching and research**, pp. 186. New York: Lawrence Erlbaum and Associates, Publishers.
- Novak, J.D., and Gowin, D.B. 1984. **Learning how to learn**. London: Cambridge University Press.
- Palumbo, D.B. 1990. Programming language/ problem -solving research: A review of relevant issues. **Review of Educational Research** 60(1): 65 - 89.
- Perkins, D.N. 1986. Thinking Frames. **Educational Leadership** May: 4 - 10.
- Phye, G.D. and Andre, T. 1986. **Cognitive classroom learning: Understanding, thinking, and problem solving**. Orlando: Academic Press, Inc.
- Polson, P.G., and Jeffries, R. 1985. Instruction in general problem - solving skills: An analysis of four approaches. In J.W. Segal, S.F.; Chipman; and R. Glaser (eds.), pp. 367 - 411. **Thinking & learning skills VI: Relating instruction to research**, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Porras-Zuniga, J. 1994. Concept mapping. **The International Encyclopedia of Education**. 2 rd.ed. 6: 1026 - 1031.
- Pressley, M., and McCormick, C.B. 1995. **Cognition, teaching, & assessment**. New York: Harper Collins College Publishers.
- Pruisner, Peggy A.P. 1995. Graphic learning strategies for at - risk college students. **Eyes on the future: Converging images, Idea, and instruction**. Selected readings from the Annual Conference of the International Visual literacy Association 27 (October 18 - 22): 51 - 54.
- Reed, H.B. 1992. Meaning as a factor in learning. **Journal of Educational Psychology** 84(4): 395 - 399.
- Rice, G.E. 1994. Need for explanations in graphic organizer research. **Reading Psychology: An International Quarterly** 15: 39 - 67.
- Riley, M.S.; Greeno, J.G.; and Heller, J.I. 1983. Development of Children's problem-solving ability in arithmetics. In H.P. Ginsburg (ed.), pp. 153 - 196, **The development of mathematical thinking**. New York: Academic Press.

- Rosenshine, B. 1995. Advances in research on instruction. **The Journal of Educational Research** 88(5): 262 - 268.
- Ruiz - Primo, M.A., and Shavelson, R.J. 1996. Problems and issue in the use of concept maps in science assessment. **Journal of Research in Science Teaching** 33(6): 569 - 600.
- Rumelhart, D.E., and Norman, D.A. 1978. Accretion, tuning, and restructuring: Three modes of learning. In J.W. Cotton & R.L. Klatzdy (eds.), **Semantic factors in cognition**, pp. 37 - 53. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Rumelhart, D.E. 1984. Schemata and the cognitive system. In R.S. Wier & T.K. Krull. (eds.), **Handbook of Social Cognition**. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Ryder, R.J., and Graves, M.F. 1994. **Reading and learning in content areas**. New York: Macmillan College Publishing Company, Inc.
- Salomon, G. 1984. Television is "easy" and print is "tough": The differential investment of mental effort in learning as a function of perceptions and attributions. **Journal of Educational Psychology** 76: 647 - 658.
- Schnotz, W. 1993. Introduction. **Learning and Instruction** 3: 151 - 155.
- Schunk, C.H. 1991. **Learning Theories: An Educational Perspective**. New York: Macmillan Publishing Company.
- Shuell, T.J. 1986. Cognitive conceptions of learning. **Review of Educational Research** 50(4): 411 - 436.
- Shuell, T.J. 1990. Phases of meaningful learning. **Review of Educational Research** 60(4): 531 - 547.
- Shuell, T.J., and Moran, K.A. 1994. Learning theories: Historical overview and trends. **The International Encyclopedia of Education** 2 rd.ed. 6: 3340 - 3345.
- Simon, H.A. 1980. Problem solving and education. In D.T. tuma., and F. Reif. (eds.), **Problem solving and education: Issue in teaching and research**, pp. 95. New York: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Simmons, P.C.; Griffin, C.C.; and Kameenui, E.J. 1988. Effects of teacher constructed pre and post - graphic organizer instruction on sixth - grade science students' comprehension and recall. **Journal of Educational Research** 82(1): 15 - 21.
- Sinatra, R.; Stahl - Gemake, J.; and Morgan, N.W. 1986. Using semantic mapping after reading to organize and write original discourse. **Journal of Reading** October: 5 - 13.

- Soden, R. 1994. **Teaching problem solving in vocational education**. London: Routledge.
- Smith, A.L. 1978. The Structured overview: A pre-reading strategy. In J.L. Vaughn, Jr. & P.J. Gaus. (eds.), **Research on reading in secondary school**. Tucson: University of Arizona, Reading Development.
- Snow, R.E., and Lohman, D.F. 1984. Toward a theory of cognition & aptitude for learning from instruction. **Journal of Educational Psychology** 76: 347 - 376.
- Spear, L.C., and Sternberg, R.J. 1986. Cognitive assessment with disabled readers. **Special Services in the Schools** 2(2/3): 71 - 84.
- Spiegel, G.F., and Barufaldi, J.P. 1994. The effects of a combination of text structure awareness and graphic postorganizers on recall and retention of science knowledge. **Journal of Research in Science Teaching** 31(9): 913 - 932.
- Sternberg, R.J. 1984. **Mechanisms of cognitive development: A componential approach**. In R.J. Sternberg (ed.), pp. 163 - 186. **Mechanisms of cognitive development**. New York: W.H. Freeman.
- Sternberg, R.J. 1986. **Intelligence applied: Understanding and increasing your intellectual skills**. San Diego: Harcourt Brace Jovanovich, Publisher.
- Swafford, J., and Alvermann, D.E. 1989. Postsecondary research base for content strategies. **Journal of Reading** 33 (3).
- Sweller, J. 1989. Cognitive technology: Some procedures for facilitating learning and problem solving in mathematics and science. **Journal of Educational Psychology** 81(4): 457 - 466.
- Taylor, B.M. 1982. Text structure and children's comprehension and memory for expository material. **Journal of Educational Psychology** 74: 323 - 340.
- Taylor, B. M. 1985. Toward an understanding of factors contributing to children's difficulty summarizing textbook material. In J.A. Niles & R.V. Lalik. (eds.), **Issues in literacy: A research perspective. Thirty-fourth yearbook of the National Reading Conference**, pp. 125 - 131. Rochester, Ny: National Reading conference.
- Tinzman, M.; Jone, F.B.; and Pierce, J. 1992. Changing societal needs: Changing how we think curriculum and instruction. In C. Collins, N.J. Mangieoi. (eds.). **Teaching thinking: An agenda for the 21 st century**, pp. 201 - 204. New York: Lawrence Erlbaum Associate, Publisher.
- Townsend, M. A.R., and Clarihew, A. 1989. Facilitating children's comprehension through the use of advance organizer. **Journal of Reading Behavior** XXI (1).

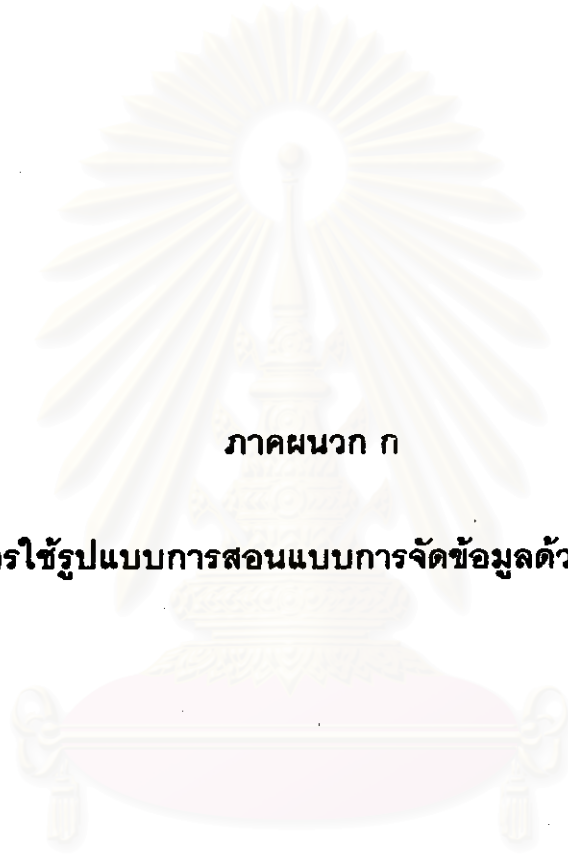
- Tulving, E., and Thomson, D.M. 1973. Encoding specificity and retrieval process in episodic memory. **Psychological Review** 80 (5): 352 - 373.
- Wallace, J.D. and Mintzes, J.J. 1990. The concept map as a research tool: Exploring conceptual change in biology. **Journal of Research in Science Teaching** 27(10): 1033 - 1052.
- Weinstein, C.E., and Mayer, R.E. 1978. The teaching of learning strategies. In M.C. Wittrock. (ed.), **Handbook of research on teaching**. (3 rd.ed.), pp. 315 - 327. New York: MacMillan Publishing Company.
- Wertheimer, M. 1959. **Productive thinking**. New York: Harper and Row., cited in R.E. Mayer. 1992. **Cognition and instruction: Their historic meeting within educational psychology**. **Journal of Educational Psychology** 84(4): 405 - 412.
- Weisberg, R., and Balijthy, E. 1990, Development of disabled readers' metacomprehension ability through summarization training using expository text: Results of three studies. **Reading, Writing, and Learning Disabilities**, 6: 117 - 136.
- Willerman, M., and MacHary, R.A. 1991. The concept map as an advance organizer. **Journal of Research in Science Teaching** 28(8): 705 - 711.
- Winn, W., Li; Tian - Zhu.; and Schill, D. 1989. Diagrams as aids to problem solving: Their role in facilitating search and computation. **ETR&D** 39(1): 1042 - 1629.
- Wittrock; M.C. 1978. Student thought process. In M.C. Wittrock. (ed.). **Handbook of research on teaching** (3 rd.ed.), pp. 297 - 311. New York: MacMillan Publishing Company.
- Woolfolk, E.A. 1995. **Educational psychology**. Boston: Allyn and Bacon.
- Young, A.C. 1997. Higher - order learning and thinking: What is it and how is it taught. **Educational Technology** July - August: 38 - 41.

*****

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้รูปแบบการสอนแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการใช้ รูปแบบการสอนแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ

รูปแบบการสอนแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ จะดำเนินการตามกระบวนการสอนที่ Clarke 1990 ได้เสนอไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย (Purpose)
2. การวางแผน (Planning)
3. การสอน (Teaching)
4. การทดสอบ (Testing)

1. จุดมุ่งหมาย (Purpose)

สำหรับการเรียนการสอนวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุขนี้ ผู้เรียนจะได้ศึกษาพฤติกรรมและบทบาทของพฤติกรรมบุคคลแก่กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสาธารณสุข ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับบุคคลและระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม

และเมื่อได้เรียนวิชานี้แล้วผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะสามารถอธิบายและวิเคราะห์ในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

1. ประเภทของพฤติกรรมสุขภาพ และหลักเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลได้
2. การเกิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่มชน
3. สาเหตุของพฤติกรรม พฤติกรรมที่เป็นสาเหตุของปัญหา และสามารถแก้ปัญหาทางสาธารณสุขได้
4. อิทธิพลของกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรม
5. นำหลักการสร้างความเข้าใจและสัมพันธภาพของบุคคลมาประยุกต์ใช้

การที่ผู้เรียนจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจในบทเรียนแต่ละบทด้วยตนเอง หลังจากที่ผู้เรียนอ่านเนื้อหาบทเรียนแล้ว ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจในเนื้อหานั้นว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร ความสำคัญของเรื่องอยู่ตรงไหน ซึ่งผู้สอนต้องมีหน้าที่ บทบาทในการอธิบายให้ผู้เรียนรู้เข้าใจ ลักษณะของเนื้อหา และความสามารถที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความคิดเกี่ยวกับเนื้อหานั้นซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกรูปแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ (GO) แบบต่าง ๆ ที่จะเหมาะสมและสนับสนุนการคิดในเนื้อหา ผู้สอนจะให้ผู้เรียนใช้ GO ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และผู้สอนจะให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่างโดยใช้ GO เป็นสื่อในการวิเคราะห์ทำความเข้าใจ และแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

ดังนั้น ในการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ ผู้เรียนจะได้ทราบและเข้าใจว่าตนเองทำอะไร เรียนอย่างไร คิดอะไร คิดอย่างไร โดยมี GO เป็นเครื่องมือ เพื่อผู้เรียนจะได้ใช้ความพยายามที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาวิชานั้น

2. การวางแผน (Planning)

ผู้สอนมีหน้าที่สำคัญที่จะต้องวางแผนและออกแบบการสอนโดยผู้สอนต้องตั้งคำถามกับตนเองว่าเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องเรียนมีลักษณะอย่างไร จากนั้นจะใช้ GO ใดที่เหมาะสม ดังนั้นผู้สอนจะต้องนำเนื้อหาแต่ละบทมาวิเคราะห์ดังแนวทางต่อไปนี้

ถ้าเป็นเนื้อหาใหม่ เป็นเรื่องที่ยังไม่เคยรู้หรือมีพื้นฐานมาก่อน หรือเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหมาย คำจำกัดความ การอธิบายมโนทัศน์ การจัดกลุ่มมโนทัศน์ การสร้างหลักการ ข้อสมมติ โดยมีข้อความจริงที่ปรากฏสนับสนุน จะเป็นการสอนและการคิดแบบอุปนัย คือผู้เรียนจะต้องสามารถคิดจากส่วนย่อยไปสู่หลักการ

ถ้าเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนเคยมีความรู้หรือประสบการณ์มาแล้ว หรือเป็นเนื้อหาที่เริ่มจากหลักการ ข้อความเชิงนามธรรม ข้อความเชิงคุณค่า หรือเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนอธิบายเชิงเหตุผล เพื่อหาข้อสรุปมาอธิบายเหตุการณ์ หรือแก้ปัญหาที่เฉพาะเจาะจงก็จะเป็นการสอนและการคิดแบบนิรนัย คือ ผู้เรียนจะต้องสามารถคิดจากหลักการไปสู่ส่วนย่อย

นอกจากนี้ในการแก้ปัญหาต้องการการคิดทั้งแบบอุปนัยและนิรนัยควบคู่กันไป จึงจะสามารถทำความเข้าใจและหาข้อสรุปของปัญหาได้

เมื่อผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาดังกล่าวแล้ว ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ต่อไปว่าจากเนื้อหานี้จะต้องใช้ GO อะไร แบบใดเป็นเครื่องมือที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ทำความเข้าใจกับเนื้อหานั้น โดยที่ผู้สอนจะต้องพิจารณาดังนี้

free writing สามารถนำมาใช้กับทุกเนื้อหาที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อความจริง ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถจับใจความ หรือรวบรวมความรู้ ความคิดเห็น ความเข้าใจที่จะมีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถตรวจสอบความคิด ความเข้าใจว่าเป็นอย่างไร ถูกต้องหรือไม่จากการทำ free writing ได้

web diagram สามารถนำมาใช้กับเนื้อหาทุกเนื้อหาที่มีแกนกลางมโนทัศน์ที่ประกอบด้วยรายละเอียดย่อย ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจมโนทัศน์และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อย ๆ ไปสู่ส่วนรวม

circle diagrams venn diagrams สามารถนำมาใช้กับเนื้อหาที่มีการอธิบายมโนทัศน์ตั้งแต่ 2 มโนทัศน์ขึ้นไป ผู้เรียนสามารถจัดระบบมโนทัศน์โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ความแตกต่าง ลักษณะบางส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน

ตารางสัมพันธ์ สามารถนำมาใช้กับเนื้อหาที่อธิบายความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ตั้งแต่ 2 มโนทัศน์ขึ้นไป แต่ละมโนทัศน์มีข้อมูลจำนวนมาก และมีความสัมพันธ์กัน

concept mapping สามารถนำมาใช้กับเนื้อหาที่อธิบายมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมด้วยข้อมูลที่มีการแบ่งประเภท ข้อมูลมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจากระดับนามธรรมลงสู่ตัวอย่างที่ชัดเจน

problem solution outline สามารถนำมาใช้กับเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ สาเหตุ-ผล การสังเคราะห์ ประกอบด้วยขั้นตอนคือ การหาปัญหา หาสาเหตุของปัญหา โดยใช้ web diagram การสร้างวิธีการแก้ปัญหา ขั้นตอนการแก้ปัญหา การหาข้อสรุป และการตรวจสอบผล โดยใช้ circle/venn diagram, ตารางสัมพันธ์หรือ concept mapping

เมื่อผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหา เลือก GO ที่เหมาะสมกับความคิดได้แล้ว ผู้สอนจะต้องนำเข้าสู่สภาพการเรียนรู้การสอน

การสอน (Teaching)

การสอนและการเรียนตามรูปแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอน : ทบทวนความรู้เดิม
: ชี้แจงจุดมุ่งหมาย ลักษณะของบทเรียน ความรู้ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน
: ใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดความสนใจ

ผู้เรียน : ให้ความใส่ใจกับสิ่งที่ผู้สอนเสนอ

ขั้นที่ 2 สอน เสนองาน ฝึกการคิด

ผู้สอน : สรุปแนวคิดหลักของเนื้อหา
: อธิบายลักษณะเนื้อหา ความรู้ที่คาดหวัง ประโยชน์ของการใช้ GO
: สนับสนุน ตอบคำถาม
: ให้ข้อมูลป้อนกลับ

ผู้เรียน : จัดระเบียบข้อมูลโดยใช้ GO ฝึกการคิดเป็นรายบุคคล

: ตรวจสอบช่องว่างความเข้าใจ

: เข้ากลุ่มเพื่อบูรณาการข้อมูล และนำความรู้ ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ปัญหาทางสาธารณสุข

: ใช้ GO ช่วยในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้สอน : อภิปราย ทำความกระจ่างชัด หาข้อสรุป

ผู้เรียน : เสนอผลการแก้ปัญหาในกลุ่ม เปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาและการใช้ GO เป็นกรอบ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมที่จะรับการเรียนการสอน โดยเริ่มจากการที่ผู้สอนทบทวนความรู้เดิม และเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน โดยชี้แจงจุดมุ่งหมาย ลักษณะของบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ผู้เรียนใช้คำถามกระตุ้นให้

ผู้เรียนสนใจ ทำความเข้าใจกับเนื้อหาเป็นการเตรียมสร้างความสัมพันธ์กับงานและ GO รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเลือกรับข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา และเกิดความใส่ใจที่จะเรียนรู้ต่อไป ทั้งนี้เพราะการสร้างแรงจูงใจเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ทุกอย่าง โดยเฉพาะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน เสนองาน ผูกการคิด เป็นขั้นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้จัดระเบียบข้อมูลจากการฝึกคิดโดยใช้ GO เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา ในขั้นนี้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่

2.1 กิจกรรมการสอน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของบทเรียน และอธิบายเน้นถึงลักษณะเนื้อหา ความรู้ที่คาดหวัง และประโยชน์ของการใช้ GO แบบที่ผู้เรียนต้องคิดในการเรียนแต่ละเนื้อหา

2.2 กิจกรรมเสนองาน ผู้สอนเสนอ GO ที่จะช่วยให้ผู้เรียนจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการอ่านและเป็นเครื่องช่วยการเข้ารหัส โดยเพิ่มตัวแทนที่เป็นภาพเข้ากับ ความรู้ที่อ่านไปแล้ว (Gage, 1991: 284)

2.3 กิจกรรมฝึกคิดรายบุคคล เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแต่ละคนฝึก คิดโดยใช้ GO เพื่อทำความเข้าใจจากเนื้อหาและจุดมุ่งหมาย เป็นการถ่ายทอดว่าตนเองมีความเข้าใจในประเด็นนั้น ๆ อย่างไร โดย

2.3.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างอิสระ ผู้เรียนเป็นผู้ประมวลผลด้วยตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจระดับลึก สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นการจำแต่เพียงอย่างเดียว ผู้เรียนมีโอกาสควบคุม กำกับ กระบวนการคิดด้วยตนเอง เพราะสามารถก้าวกลับไปกลับมาระหว่างเนื้อหาของบทเรียนกับความคิด นอกจากแสดงสิ่งที่คิดออกมาเป็นรูปธรรมเชิงปริมาณหรือความมากน้อยของความเข้าใจแล้ว ผู้เรียนจะได้พัฒนากระบวนการคิดควบคู่ไปด้วย

2.3.2 ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนการคิดของผู้เรียนในการจัดสภาพการณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน เช่น ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการทดสอบตนเองว่า การทำความเข้าใจกับการอ่านของเขาเป็นอย่างไร อยู่ในระดับใด ถ้าเขาอ่านมาแล้วและยังไม่สามารถถ่ายทอดเป็นความคิดออกมาได้เขาจะต้องทำอย่างไร ในขั้นนี้ผู้สอนจะย้าให้ผู้เรียนใช้กลยุทธ์การเลือกรับข้อมูลจากใส่ใจ โดยใช้ไดอะแกรมโยงมุมมองที่ใช้การขีดเส้นใต้ ข้อความสำคัญ วงกลมคำสำคัญ และใช้เส้นเชื่อมโยงคำที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งตอบคำถามที่ผู้เรียนสงสัย

2.3.3 ผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับโดยเฉลยคำตอบด้วยการใช้ GO แบบเดียวกับที่ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ โดยฉายแผ่นใสหรือแจกเป็นเอกสารให้ เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เฉพาะเจาะจงทันที ขึ้นกับผลการปฏิบัติงานและแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนได้ความรู้ที่ถูกต้อง และปรับปรุงวิธีการเรียนของตน

2.4 กิจกรรมฝึกคิดแก้ปัญหาในกลุ่มย่อย เป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียน นำความรู้ความเข้าใจที่จัดระเบียบแล้วมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่จากปัญหาเข้าสู่สิ่งที่เรียนไปแล้ว เป็นการเชื่อมโยงภายนอกที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความหมายที่สมบูรณ์ ในขั้นนี้ผู้สอนแจกปัญหาที่เป็นสถานการณ์ทางด้านสาธารณสุขให้ผู้เรียน แก้ปัญหาโดยใช้กรอบปัญหา-ข้อสรุป ดังนี้

- 2.4.1 หาปัญหาว่าคืออะไร
- 2.4.2 สาเหตุของปัญหามีอะไรบ้าง
- 2.4.3 วิธีการแก้ปัญหาให้หลักการหรือแนวคิดใด
- 2.4.4 ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหา
- 2.4.5 การตรวจสอบผลสำเร็จ

ในขั้นที่ 1 และ 2 ผู้สอนให้ผู้เรียนใช้ไดอะแกรมโยงแมงมุมเพื่อช่วย ให้เกิดการเลือกรับและใส่ใจต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ส่วนในขั้นที่ 3, 4, และ 5 ให้ผู้เรียนใช้ GO เช่น แผนผังมโนทัศน์ ตารางสัมพันธ์ เวนน์ไดอะแกรม ไดอะแกรมวงกลมที่ผู้เรียนได้ฝึกสร้างในขั้นตอน การฝึกคิดเป็นรายบุคคลมาเป็นตัวแทนของปัญหาที่ช่วยในการแก้ปัญหา กรอบปัญหา-ข้อสรุปที่ใช้ GO สอดแทรกเข้าไป ในแต่ละขั้นตอนนี้จะเป็นกลยุทธ์ทางการเรียนที่ผู้สอนคาดว่าเมื่อผู้เรียนได้ ฝึกฝนการใช้เป็นเวลา 13 ครั้ง ผู้เรียนน่าจะเกิดการถ่ายโอนกลยุทธ์นี้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นต่อไป นอกจากนี้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอภิปรายกันในกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาให้สำเร็จ โดยมี GO เป็นแนวทาง

การที่ผู้เรียนได้ฝึกคิดโดยใช้ GO เป็นกลุ่มประมาณกลุ่มละ 10-11 คน ซึ่ง Applegate (1969) กล่าวว่า จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่มีจำนวนน้อยกว่า 15 คน จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ดี

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการคิดแก้ปัญหา ต่อกลุ่มใหญ่ โดยใช้ GO เป็นเครื่องมือในการนำเสนอด้วยแผ่นใสหรือกระดาษโปสเตอร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบผลการคิดและผลการใช้ GO ของกลุ่มตนกับกลุ่มอื่นว่ามีส่วนเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ในขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมอภิปรายเพื่อทำความเข้าใจกระจำชัดและหาข้อสรุป ทั้งในเชิงปริมาณคือ ความถูกต้องของแต่ละขั้นของกระบวนการและเชิงคุณภาพคือ การใช้ GO ในการแสดงความคิด จากนั้นผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO เพื่อย้ำให้เกิดความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงาน

การทดสอบ (Testing)

สามารถทำการทดสอบได้ 2 ลักษณะคือ ประเมินความก้าวหน้าในการใช้ GO ทำความ เข้าใจกับเนื้อหาโดยการเก็บรวบรวมผลงานการใช้ GO และประเมินเมื่อสิ้นสุดการสอนโดยใช้ แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เมื่อจบการเรียนการสอนในแต่ละครั้งผู้สอนทดสอบความ สามารถในการใช้ GO ของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่ผู้สอนตั้งขึ้น คือใช้ GO ในการคิดและใช้ถูกต้องตาม รูปแบบ โดยผู้สอนรวบรวมผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบความสามารถทางการแก้ปัญหา
ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
การตรวจสอบค่าความตรงของแบบทดสอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบความสามารถทางการแก้ปัญหา

จุดมุ่งหมาย

แบบทดสอบความสามารถทางการแก้ปัญหานั้น พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินความสามารถทางการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำนิยามเชิงปฏิบัติการ

ความสามารถทางการแก้ปัญหา หมายถึง กระบวนการคิดในการทำความเข้าใจกับปัญหา โดยสามารถทำความเข้าใจกับปัญหา การหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ปรากฏในเนื้อหา แล้วเชื่อมโยงความรู้ที่มีเข้ากับข้อมูลใหม่ เพื่อนำมาสู่ข้อสรุปที่ถูกต้อง และสามารถยืนยันผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ความสามารถทางการแก้ปัญหามี 2 ประเภท คือ การคิดแก้ปัญหาแบบอุปนัย และการคิดแก้ปัญหาแบบนิรนัย ซึ่งจำแนกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล (Gather facts) เป็นความสามารถในการระบุเรื่องราวสำคัญ การนิยามทำความเข้าใจกับปัญหา
2. การจัดกลุ่มข้อมูล (Group of facts) เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไข หรือข้อมูลที่ปรากฏในเนื้อหา
3. การสร้างรูปแบบการแก้ปัญหา (Create the model) เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของตนเข้ากับข้อมูลใหม่เพื่ออนุมานไปสู่การแก้ปัญหา
4. การหาข้อสรุป (Conclusion) เป็นความสามารถในการหาข้อสรุปเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง
5. การตรวจสอบ (Evaluation) เป็นความสามารถในการยืนยันข้อสรุปความสามารถในการทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมา

ลักษณะของแบบสอบ

แบบสอบความสามารถทางการแก้ปัญหานั้น เป็นแบบสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก แบ่งเป็น 5 ชั้น รวม 37 ข้อ

วิธีตอบให้ผู้ตอบ ตอบโดยใช้ปากกาทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรข้อที่คิดว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ ใช้เวลารวมทั้งสิ้นประมาณ 1.20 ชั่วโมง

โครงสร้างของแบบทดสอบ 37 ข้อ

แบบทดสอบในแต่ละชั้น	หมายเลขข้อ	จำนวนข้อ
การคิดแก้ปัญหาแบบอุปนัย		
1. การรวบรวมข้อมูล (GF)	2 9 10 17 22 27 30	7
2. การจัดกลุ่มข้อมูล (GR)	5 6 11 12 18 19 20 29 32 33	10
การคิดแก้ปัญหาแบบนิรนัย		
3. การสร้างรูปแบบการ แก้ปัญหา (CM)	7 14 21 34	4
4. การหาข้อสรุป (CO)	1 3 4 13 16 26 28 31	8
5. การตรวจสอบ (EV)	8 15 23 24 25 35 36 37	8
รวม		37

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน มีเกณฑ์ดังนี้

ถ้าผู้รับการทดสอบ ตอบถูก คือตอบได้ตรงกับคำตอบ ได้ 1 คะแนน

ถ้าไม่ตอบ หรือตอบผิดจากคำตอบได้ 0 คะแนน แบบทดสอบมีคะแนนเต็ม 37 คะแนน

ผู้รับการทดสอบสามารถได้คะแนนตั้งแต่ 0-37 คะแนน

วิธีดำเนินการสอบ

การดำเนินการสอบแบ่งเป็น 3 ระยะคือ การเตรียมตัวก่อนสอบ การปฏิบัติขณะสอบ และการหมดเวลาสอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ

1.1 เตรียมห้องสอบ จัดที่นั่งของผู้รับการทดสอบในลักษณะของการสอบจริง

1.2 เตรียมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบให้มากกว่าจำนวนผู้สอบประมาณ 5%

1.3 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำแนะนำ

วิธีการทำแบบสอบ

1.4 ผู้ดำเนินการสอบแจกแบบสอบถาม และกระดาษคำตอบไว้ที่ที่นั่ง 1 ชุด ต่อผู้สอบ

1 คน

2. การปฏิบัติขณะสอบ

2.1 ผู้ดำเนินการสอบแนะนำตนเอง และจุดมุ่งหมายของการทดสอบ เป็นการสนทนาอย่างเป็นกันเอง เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ทดสอบ

2.2 ให้ผู้รับการทดสอบตรวจสอบว่าได้รับแบบสอบครบทุกหน้าหรือไม่ แล้วให้ผู้รับการทดสอบกรอก ชื่อ-สกุล ลงในกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย

2.3 ผู้ดำเนินการสอบให้ผู้รับการทดสอบอ่านคำแนะนำของแบบสอบถาม หากมีข้อสงสัยให้ซักถามได้ ถ้าไม่มีข้อสงสัยให้ทุกคนลงมือทำข้อสอบพร้อมกัน ให้เวลาการทำแบบสอบทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง 20 นาที

3. วิธีการปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 เมื่อครบ 1 ชั่วโมง 20 นาที ผู้ดำเนินการทดสอบบอกให้ผู้รับการทดสอบหยุดทำทันที แล้วเก็บแบบสอบถามพร้อมกระดาษคำตอบให้ครบตามจำนวนผู้รับการทดสอบ

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการสอบแล้ว ผู้ดำเนินการสอบกล่าวขอบคุณผู้รับการทดสอบ

การพัฒนาและคุณภาพของแบบสอบ

1. แบบสอบถามความสามารถทางการแก้ปัญหาฉบับนี้ ได้พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพ โดยทดลองใช้แบบสอบถาม 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 นำแบบสอบชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ซึ่งแต่ละชุดประกอบด้วยสถานการณ์ 4 เรื่อง มีข้อคำถาม 35 ข้อ ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ 1 สอบ โดยเว้นระยะห่างของการสอบ 1 วัน แล้วนำแบบสอบทั้ง 2 ชุดนี้มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ระดับความยากง่าย ปรับปรุงภาษาและข้อความให้ชัดเจน แล้วคัดเลือกสถานการณ์ที่มีข้อคำถามที่เข้าเกณฑ์คือ มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป ระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20-80 ได้สถานการณ์ทั้งหมด 5 สถานการณ์ ข้อคำถาม 46 ข้อ

ครั้งที่ 2 นำแบบสอบ 46 ข้อ ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ 2 สอบ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ระดับความยากง่าย ปรับปรุงข้อความให้ชัดเจน แล้วคัดเลือกสถานการณ์ที่มีข้อคำถามที่เข้าเกณฑ์ ได้สถานการณ์ทั้งหมด 4 สถานการณ์ ข้อคำถาม 37 ข้อ

ครั้งที่ 3 นำแบบสอบ 37 ข้อ ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ 3 สอบ จับเวลาที่นักศึกษาใช้ในการสอบ เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการให้เวลากับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อเช่นเดียวกับการทดลองใช้ครั้งที่ 2

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบฉบับจริง ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ 4 สอบ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหาเท่ากับ 17.42 คะแนน สูงสุดเท่ากับ 28 ต่ำสุดเท่ากับ 6 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.18

2.2 ค่าความยากของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง .47 - .79 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง .15 - .46

2.3 ค่าความเที่ยง ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน คำนวณโดยสูตร KR-20 พบว่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถทางการแก้ปัญหาทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .69

2.4 ความตรง

2.4.1 ความตรงเชิงเนื้อหา

2.4.2 ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (Criterion-related validity) 2 ชนิดคือ ความตรงเชิงทำนาย (predictive validity) กับความตรงตามสภาพ (concurrent validity) มีดังนี้

1. ความตรงเชิงทำนาย ผู้วิจัยได้หาความตรงเชิงทำนาย โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา) คำนวณจากสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2. ความตรงตามสภาพ โดยการหาค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา ระหว่างผู้ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ (GPA) สูง (3.00 ขึ้นไป) กับผู้ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ (GPA) ต่ำ (2.50 ลงไป) ด้วยสถิติทดสอบที (t-test independent) พบว่าทั้งสองมีคะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าแบบทดสอบนี้สามารถจำแนกระดับการคิดแก้ปัญหาได้

2.2 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา กับคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากแบบสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณพัฒนา โดย เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์ (2537) ซึ่งตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดยคำนวณจากสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .42 นั่นคือ คะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา มีความสัมพันธ์กับแบบสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำชี้แจงในการตอบแบบทดสอบความสามารถทางการแก้ปัญหา

แบบทดสอบความสามารถทางการแก้ปัญหานี้เป็นแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหา แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยสถานการณ์ที่กำหนด 4 เรื่อง และข้อความชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 37 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 1 ชั่วโมง 20 นาที

ในการตอบแบบทดสอบฉบับนี้ ให้ท่านอ่านสถานการณ์ที่กำหนด รวมทั้งข้อความอย่างละเอียดรอบคอบ ข้อคำถามแต่ละข้อมีความเกี่ยวข้องกัน ท่านสามารถแสดงวิธีการคิดหรือขีด เขียน ข้อความใด ๆ ที่จะช่วยให้ท่านหาคำตอบได้ชัดเจนลงในแบบทดสอบได้ เมื่อท่านหาคำตอบที่ต้องการได้แล้ว ให้ท่านทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรข้อที่เลือกหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ ท่านมีเวลาในการอ่านและตอบรวมทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง 20 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์ที่ 1

เรื่องของเด็ก ๆ

ปิ๊กมีผิวขาว จมูกโด่ง ผมนตรงสีดำ ตาชั้นเดียว สูงหนึ่งร้อยสามสิบห้า เซนติเมตร ชอบว่ายน้ำ โบ๊ตมีผิวคล้ำ จมูกแพบ ผมนสีน้ำตาลหยิก ตาชั้นเดียว สูงกว่าปิ๊ก เล่นบาสเกตบอล น้อยมีผิวขาว จมูกเหมือนปิ๊ก ผมนตรงสีดำ ตาสองชั้น สูงเท่าปิ๊ก ชอบว่ายน้ำ จ้ำมีผิวเหมือนน้อย จมูกโด่ง ตาชั้นเดียว ผมนสีดำตรง สูงหนึ่งร้อยสามสิบเซนติเมตร เล่นวงรียะโกลด์ เด็กชายแจ็บ มีสีดำ จมูกแพบ ผมนตรง สีน้ำตาล ตาชั้นเดียว เล่นบาสเกตบอล สูงกว่าปิ๊ก เด็กชายโก้มีผิวเหมือนน้อย จมูกแพบ ผมนตรงสีดำ ตาชั้นเดียว เตี้ยกว่าจ้ำเล่นฟุตบอล น้อยมีผิวเหมือนแจ็บ ผมหยิก สีน้ำตาล ตาสองชั้น เป็นนักบาสเกตบอล สูงหนึ่งร้อยห้าสิบห้าเซนติเมตร

จากสถานการณ์ข้างต้นให้หาคำตอบคำถามข้อที่ 1-8

1. เด็กที่ควรจะเป็นพี่น้องกัน ได้แก่ผู้ใด
  - ก. โบ๊ตกับแจ็บ
  - ข. แจ็บกับน้อย
  - ค. น้อยกับปิ๊ก
  - ง. ปิ๊กกับจ้ำ
2. ผู้ที่ท่านคิดว่าเป็นพี่น้องกัน เพราะคุณสมบัติข้อใด
  - ก. ผิว ลักษณะตา ลักษณะจมูก
  - ข. ผิว เส้นผม ลักษณะตา
  - ค. ผิว เส้นผม ลักษณะตา ลักษณะจมูก
  - ง. ผิว เส้นผม ลักษณะตา ลักษณะจมูก ชอบเล่นกีฬา
3. คนที่มีส่วนสูงใกล้เคียงกัน แต่เล่นกีฬาต่างประเภทกัน ได้แก่ใคร
  - ก. จ้ำและโก้
  - ข. โบ๊ตและแจ็บ
  - ค. จ้ำและปิ๊ก
  - ง. โบ๊ตและปิ๊ก
4. คนที่มีลักษณะแตกต่างกันมากที่สุด ได้แก่ใคร
  - ก. ปิ๊กและน้อย
  - ข. โบ๊ตและแจ็บ
  - ค. น้อยและแจ็บ
  - ง. โก้และน้อย
5. จากข้อมูลในสถานการณ์ เด็กที่มีผิวขาวต้องมีลักษณะใดร่วมกัน
  - ก. จมูกโด่ง และผมนตรง
  - ข. ผมนตรงสีดำ
  - ค. จมูกโด่ง และผมนสีดำ
  - ง. จมูกโด่ง และผมนตรงสีดำ
6. จากข้อมูลในสถานการณ์ เด็กที่มีผิวดำ ต้องมีลักษณะใดร่วมกัน
  - ก. จมูกแพบ
  - ข. ผมหยิก
  - ค. จมูกแพบ และผมหยิก
  - ง. จมูกแพบ และผมนสีน้ำตาล

7. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อใดน่าจะสรุปถูกต้องที่สุด
- เด็กผู้ชายทุกคนชอบเล่นกีฬา
  - เด็กผิวดำชอบเล่นบาสเกตบอล เด็กผิวขาวชอบเล่นฟุตบอล
  - เด็กที่มีความสูงแตกต่างกัน เล่นกีฬาต่างประเภทกัน
  - เด็กผมสีน้ำตาลเล่นกีฬาประเภททีม เด็กผมดำเล่นกีฬาประเภทบุคคล
8. ถ้ามีเด็กคนหนึ่งมีผิวขาว จมูกโด่ง ผมตรงสีดำ ตาสองชั้น สูงหนึ่งร้อยยี่สิบ เซนติเมตรเขาควรเล่นกีฬาอะไร
- ฟุตบอล
  - วิ่งระยะใกล้
  - ว่ายน้ำ
  - ทั้งว่ายน้ำ และบาสเกตบอล

สถานการณ์ที่ 2

เรื่อง มือปืนกลับใจ

มือปืน 5 คน ต่างวางมือจากการจับปืนมายึดอาชีพใหม่ แต่ไม่ทราบว่าใครทำอะไร เท่าที่ทราบมีข้อมูลดังนี้

- บรรจงอายุมากกว่าตำรวจท้องถิ่นแห่งกุงบุรี ซึ่งมาจากจังหวัดระยอง อยู่ 2 ปี ชายหนุ่มจากประจวบคีรีขันธ์ ไม่ได้ผันตัวเองมาเป็นเจ้าของร้านเหล้าที่ชื่อ สมัคร แต่เขาคือ ชายหนุ่มที่อายุ 22 ปี
  - กิจจาเป็นชาวบ้านโป่ง มือปืนจากเพชรบุรีไม่ใช่พนักงานพนัน
  - สาวิตต์เป็นมือปืนมาแล้ว 6 ปี เฉลี่ยแล้วยิงคนตายปีละ 1 คน ส่วนปราโมทย์ไม่ได้กลับกลายมาเป็นนายอำเภอ คนที่อายุมากที่สุด เป็นเจ้าของทุ่งเลี้ยงสัตว์ นายอำเภออายุมากกว่าปราโมทย์
  - สาวิตต์อายุน้อยกว่าปราโมทย์ 2 ปี เขาไม่เชื่อเลยว่าปราโมทย์จะเป็นผู้ร้ายกลับใจได้อย่างนี้
  - สาวิตต์มีอายุเป็นสามเท่าของจำนวนปีที่เขาเคยเป็นมือปืน
  - มือปืนกลับใจทุกคนมีอายุห่างกัน 2 ปี คนที่อายุน้อยที่สุดไม่ใช่สาวิตต์
- จากสถานการณ์ข้างต้น ให้ท่านตอบคำถามข้อที่ 9 - 15

9. จากข้อมูลข้างต้น ท่านทราบว่าใครชื่ออะไร มีอาชีพอะไรเป็นคนแรก
- บรรจงเป็นเจ้าของร้านเหล้า
  - สมัครเป็นเจ้าของร้านเหล้า
  - ปราโมทย์เป็นตำรวจ
  - กิจจาไม่ใช่พนักงานพนัน

10. ข้อใดไม่ใช่ข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์
- ก. มีมือปืนอย่างน้อย 2 คนรู้จักกัน
  - ข. อายุของมือปืนอยู่ระหว่าง 18 - 28 ปี
  - ค. 80 % ของมือปืนมีอาชีพใหม่ที่ถูกกฎหมาย
  - ง. มีมือปืนอยู่ 3 คน ที่มาจากจังหวัดที่ติดทะเล
11. มือปืนคนใดที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนอื่นมากที่สุด
- ก. ปราโมทย์
  - ข. บรรจง
  - ค. สวัสดิ์
  - ง. สมัคร
12. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่ได้มาจากมือปืนในข้อ 11 ยกเว้นข้อใด
- ก. นายอำเภออายุ 22 ปี
  - ข. สวัสดิ์ไม่ใช่เจ้าของทุ่งเลี้ยงสัตว์
  - ค. ตำรวจอายุ 26 ปี
  - ง. ปราโมทย์เป็นตำรวจ
13. ถ้าท่านทราบอายุของปราโมทย์แล้ว จะทำให้ท่านได้รายละเอียดอะไรต่อไป
- ก. อายุของสมัคร
  - ข. ชื่อของเจ้าของทุ่งเลี้ยงสัตว์
  - ค. อายุของบรรจง
  - ง. อาชีพของบรรจง
14. ข้อใดเป็นรายละเอียดของกัจจา
- ก. อายุ 26 ปี เป็นเจ้าของทุ่งเลี้ยงสัตว์
  - ข. อายุ 20 ปี เป็นนักการพนัน
  - ค. อายุ 22 ปี เป็นนายอำเภอ
  - ง. อายุ 24 ปี เป็นเจ้าของทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
15. ในอีก 3 ปีข้างหน้า สมัครควรจะอายุเท่าไร
- ก. 19 ปี
  - ข. 21 ปี
  - ค. 24 ปี
  - ง. 25 ปี

สถานการณ์ที่ 3

เรื่อง ฆาตกรรมห้อง 918

เจ้าพ่อชื่อ วาที เข้าพักที่ห้อง 918 ของโรงแรมแห่งหนึ่ง เขาถูกยิงในระยะ
เผาขน ด้วยปืนสั้น ปืนของกลางไม่ได้ตกอยู่ในห้อง

ห้อง 918 เป็นห้องปิด ไม่มีหน้าต่าง อยู่บนชั้น 9 ขณะที่ศพถูกพบ
ประตูทางเข้ายังล็อกอยู่ กลอนและบานประตูไม่มีร่องรอยถูกงัด ตัวบานประตูเป็น
โครงเหล็กบุด้วยไม้สัก ด้านนอกมีป้ายทองแดงบอกเบอร์ห้อง ยึดไว้ด้วยสลักขั้วขวา
2 ตัว ได้ตำลงมามีรูมองจากด้านในออกมาข้างนอกได้

ร้อยตำรวจตรี ชาลี สงสัยอย่างยิ่งว่าฆาตกรเข้าไปยิงผู้ตายได้อย่างไร
กลอนก็แน่นหนา รูมองลอดก็มี หรือว่าผู้ตายรู้จักกับฆาตกร

จ่านายสิบออกความเห็นหลังจากนักสืบของโรงแรมเดินคล้อยหลังไป
'เรายังมีคนเกี่ยวข้องอีก 2 คน ก็คือยามบริษัทเอกชนที่วาทีจ้างดูแลประจำตัว ผมสอบ
ประวัติแล้ว เป็นคนประวัติดี ทำงานเป็นยามมานานหลายปี คนแรกชื่อ จอน เขาให้การ
กับผมว่า

'ผมมาเข้าเวรตอนทุ่มตรง ผมยืนอยู่หน้าห้อง 918 คุณเด่น ผู้จัดการ
โรงแรมบอกผมว่าผมไม่ควรใส่ชุดยาม แยกคนอื่นจะตกใจ ให้ผมไปเปลี่ยนชุด
ธรรมดา มา โดยคุณเด่นจะให้นักสืบโรงแรมมาเฝ้าแทน ผมเคาะประตูขออนุญาต
จากคุณวาที แกก็อนุญาต ผมกลับมาราว ๆ 2 ทุ่ม คุณเด่นรีบมารับผมไปขึ้นลิฟท์
ส่งของด้านหลังโดยเร็ว คุณเด่นบอกว่าพอตักสืบโรงแรมต้องลงมาจัดการกับคน
เมาในห้องอาหารชั้นล่าง เรามาถึงที่ห้องเป็นเวลา 8.03 น. ผมไม่เห็นมีใครเฝ้าหน้า
ห้อง ผมยืนเข้าเวรจนถึง 5 ทุ่ม ไม่มีใครเข้าออกแน่นอน แต่เวลา 3 ทุ่มมีชายคนหนึ่ง
ออกมาจากห้องที่อยู่สุดทางเดิน ในมือถือกล่องไวโอลินมาด้วย เดินออกไปทางลิฟท์
โดยสาร แต่เขาไม่ได้เจียดมาใกล้ห้องเลย พอถึงเวลา 5 ทุ่ม 5 นาที ผมเอะใจว่า
ทำไมยามอีกคนยังไม่มาเพราะเราเฝ้ากันคนละ 4 ชั่วโมง ผมเคาะประตูห้องคุณวาที
เพื่อขอใช้โทรศัพท์ แต่ไม่มีคนเปิด ผมเดาว่าแกคงหลับ ผมเลยวิ่งลงบันไดจะมา
โทรศัพท์ที่ห้องลอบบี้ข้างล่าง พอผมลงไปถึงเคาน์เตอร์ด้านหน้า เจ้าหน้าที่บอกว่า
ยามชื่อคาร์วี่ ขึ้นไปแล้ว ผมเลยกลับบ้านไปนอน ตลอดเวลาผมไม่ได้ยินเสียงปืนเลย'

ส่วนคาร์วี่ ยามอีกคนให้การว่า 'บริษัทโทรคมนาคมเวลา 3 ทุ่ม ให้มาเข้า
เวร ตอน 5 ทุ่ม และให้ใส่เสื้อผ้าชุดธรรมดา ผมมาถึงโรงแรมก่อนเวลาสัก 2-3 นาที
และขึ้นไปห้อง 918 เวลา 10.59 น. แต่ผมไม่เจอยามคนก่อนหน้าผม คิดว่าคงลงไป
ก่อนเวลา ซึ่งผิดระเบียบบริษัท ผมเคาะประตูเรียกคุณวาที ก็ไม่มีเสียงตอบ ผมสงสัย
เลยเคาะประตูห้องข้าง ๆ ขอยืมใช้โทรศัพท์โทรหาคุณเด่นและนักสืบโรงแรม พอเขา
ขึ้นมา คุณเด่นก็ใช้กุญแจเปิดประตูก็พบศพคุณวาทีถูกยิง ผมจึงโทรฯ เรียกตำรวจ'

คุณเด่น ยืนยันว่า จอน กลับไปเปลี่ยนเสื้อผ้าจริง เขาจึงให้นักสืบโรงแรมไปเฝ้าเวรแทนอยู่ตลอดเวลา

ร้อยตำรวจตรีชาติแย้งขึ้นว่า 'แต่ จอนบอกว่าเขากลับมาไม่เห็นนักสืบนี่นา'

ผู้จัดการตอบหนักแน่นว่า ถูกครับ เพราะก่อน 2 ทุ่มนิดเดียว มีคนเมาอาละวาด นักร้องเลยต้องลงไปเคลียร์ ผมก็รีบพาจอนกลับมาเฝ้าต่อในเวลาเพียงไม่กี่วินาที พามาทางลิฟท์ส่งของด้านหลัง ผมผละจากห้อง 918 เวลา 8.03 น. ครับ

ส่วนนักสืบโรงแรมก็ยืนยันตรงกันว่า มีคนเมาเขาจึงต้องลงไปเคลียร์ แล้วก็เลยอยู่ข้างล่าง เพราะคนที่เคาน์เตอร์บอกว่ามียามขึ้นไปแล้ว ปกติที่ข้างล่างคุณเด่นจะเฝ้าอยู่ แต่วันนี้แกบอกว่าแกมีงานอยู่บนชั้น 8 เกี่ยวกับการแต่งสีห้อง 2-3 ห้อง ซึ่งยังไม่มีแขกเข้าพัก กว่าแกจะลงมาก็เกือบ 4 ทุ่ม และเมื่อเวลาประมาณ 5 นาทีก่อน 5 ทุ่ม ยามคาวิก็เข้ามาในโรงแรม อีก 10 นาที ยามกะแรกก็กลับลงมาแล้วยังมาถามผมว่ายามกะดึกมาหรือยัง ผมยังสงสัยว่าทำไม 2 คนนี้จึงไม่เจอกัน จนกระทั่งคาวิเรียกคุณเด่นกับผมขึ้นไปช่วยเปิดประตูและพบศพ

ผู้หมวดสอบถามแขกที่มาพักทุกคนบนชั้น 9 พบตายายห้อง 916 บอกว่าได้ยินเสียงคล้ายปืน เวลาประมาณ 9.15 น. พอโผล่หน้ามาก็เห็นบอยโรงแรมเดินออกมาจากห้องใดห้องหนึ่ง คงเป็น 918 หรือ 919 ไปทางลิฟท์ส่งของ ที่แขนขวาขาดเลือดออกเอาไว้ ทำทางไม่มีพิรุณ

จากข้อมูลต่าง ๆ ตำรวจสงสัยยามชื่อ จอน แต่ผู้จัดการโรงแรม นักสืบโรงแรม ยามคาวิก็ยังอยู่ในข่ายผู้ต้องสงสัย

จากสถานการณ์ข้างต้น ให้ท่านตอบคำถามข้อที่ 16 ถึงข้อที่ 25

16. ใครเป็นคนฆ่าวาที

ก. ยามจอน	ข. คุณเด่น
ค. บอยโรงแรม	ง. นักสืบโรงแรม

17. การฆาตกรรมเกิดขึ้นในช่วงใด

- นักสืบโรงแรมลงมาที่ห้องล๊อบบี้เพื่อจัดการกับคนเมาราว ๆ 2 ทุ่ม
- ยามจอนวิ่งลงบันไดมาโทรศัพท์ถึงบริษัทเพื่อสอบถามเรื่องการผลัดเปลี่ยนเวรยามราว ๆ 5 ทุ่ม
- หลังจากยามจอนกลับมาจากบ้านแล้วไปเฝ้าที่หน้าห้อง
- ช่วงผลัดเปลี่ยนเวรยามจากยามจอนเป็นยามคาวิ

ให้ท่านพิจารณาเหตุการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 18 - 20

- มีคนเมาอาละวาดที่ล๊อบบี้โรงแรม
- ชายถือไวโอลินเดินออกไปทางลิฟท์
- คุณเด่นพาจอนขึ้นลิฟท์ส่งของ

4. ยามจนเคาะประตูห้องคุณวาทิเพื่อขอใช้โทรศัพท์
  5. บ่อยโรงแรมเดินไปทางลิฟท์ส่งของ
  6. ยามควิวขึ้นลิฟท์ไปชั้น 9
  7. คุณเด่นดูแลการแต่งสีห้องที่ชั้น 8
  8. ยามจนยืนเฝ้าอยู่หน้าห้อง
18. เหตุการณ์ข้อใดบ้างที่เกิดขึ้นก่อนการฆาตกรรม (ให้เลือกข้อที่เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนจนถึงเหตุการณ์ที่เกิดหลังสุดก่อนการฆาตกรรม)

ก. 7, 3, 1, 2	ข. 3, 1, 2, 4
ค. 7, 1, 3, 2	ง. 1, 3, 2, 8
  19. เหตุการณ์ข้อใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม

ก. 5, 8	ข. 1, 2
ค. 3, 5, 7	ง. 7, 1, 2, 3
  20. เหตุการณ์ข้อใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม

ก. 2	ข. 3
ค. 5	ง. 7

ให้ท่านพิจารณาข้อมูลต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 21

1. ผู้ร้ายน่าจะมีมากกว่า 1 คน คนแรกช่วยดูต้นทางโดยให้ฆาตกรเคาะประตูเรียก เมื่อวาทิเปิดประตู ฆาตกรก็ใช้ปืนยิงวาทิ แล้วลือคประตู
  2. ฆาตกรเคาะประตูเรียก วาทิเปิดประตูให้เพราะเห็นว่าเป็นบ่อยโรงแรม ฆาตกรจึงใช้ปืนยิงวาทิ แล้วลือคประตูห้อง
  3. ยามถูกหลอกให้ยืนเฝ้าหน้าห้องอื่น ระหว่างนั้นฆาตกรใช้กุญแจสำรองไขเข้ามาในห้อง ใช้ปืนยิงแล้วลือคประตูห้อง
  4. ฆาตกรน่าจะต้องเป็นคนที่คุ้นเคยกับวาทิ เมื่อวาทิเปิดประตูห้อง 918 ฆาตกรใช้ปืนยิงวาทิ แล้วลือคประตูได้
21. จากเหตุการณ์ทั้ง 4 ข้อ ท่านคิดว่าข้อใดอธิบายเหตุการณ์ฆาตกรรมได้ถูกต้องที่สุด
ก. เหตุการณ์ที่ 1	ข. เหตุการณ์ที่ 2
ค. เหตุการณ์ที่ 3	ง. เหตุการณ์ที่ 4

22. จากข้อมูลในสถานการณ์ ท่านสงสัยพฤติกรรมข้อใดมากที่สุด
- คุณเด่นพยายามจอนขึ้นลิฟท์ส่งของด้านหลัง
  - ยามจอนวิ่งลงบันไดลงมาโทรศัพท์ที่ห้องลิอบบี้
  - ยามคาวีไม่พบยามจอนเมื่อเวลา 10.59 น.
  - นักสืบโรงแรมลงมาจัดการกับคนเมาในห้องอาหาร

ให้ท่านพิจารณาหลักฐานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 23

- ประตูห้องลิอบบี้ ไม่มีร่องรอยถูกงัด
  - ประตูมีมุมมองจากด้านใน
  - คำให้การของจอน
  - ตายายห้อง 916
  - คำให้การของนักสืบโรงแรม
  - คำให้การของคาวี
23. ในการอธิบายเหตุการณ์ฆาตกรรม ท่านใช้หลักฐานสำคัญข้อใดสนับสนุน
ก. 1, 2, 3, 6	ข. 1, 2, 4, 5
ค. 1, 2, 4, 6	ง. 1, 3, 4, 5
24. ถ้าจะทำให้ท่านแน่ใจว่าท่านอธิบายเหตุการณ์ฆาตกรรมได้ถูกต้อง ท่านจะต้องทำอะไร
- สอบปากค่านายจอนเพิ่มเติม
  - ให้ตายายห้อง 916 มาชี้ตัวผู้ต้องสงสัยว่าใช่คนที่เขาเห็นหรือไม่
  - สืบหาพยานจากแขกที่พักชั้น 9 เพิ่มเติม
  - สอบปากคำทุกคนอย่างละเอียดอีกครั้ง
25. จากการประมวลเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น ท่านคิดว่ายามจอนโกหกหรือไม่ เพราะอะไร
- โกหกแน่นอน เพราะให้การไม่ตรงกับคาวี
  - ไม่โกหก แต่น่าจะถูกฆาตกรหลอกให้ไปยืนเฝ้าหน้าห้องอื่นมากกว่า
  - โกหกแน่นอน เพราะเป็นไปได้ที่ฆาตกรเข้าไปในห้องได้ โดยที่ยามจอนไม่มีส่วนรู้เห็น
  - ไม่แน่ใจ ต้องสอบปากค่านายจอนเพิ่มเติม

สถานการณ์ที่ 4

เรื่อง ฆาตกรรมนักเขียน

ดาราวดี เป็นนักเขียนเรื่องฆาตกรรมที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง ปกติเธอจะอาศัยอยู่ในทาวน์เฮ้าส์หรูกลางกรุง ยกเว้นช่วงที่เธออยากจะเขียนเรื่อง เธอจะไปยังบังกะโลส่วนตัวที่ริมหาดที่บังกะโลของเธอ เป็นสถานที่ลับตาคนมีแต่เพียงโทรศัพท์และจักรยานที่จะเป็นเครื่องมือติดต่อกับโลกภายนอกได้ ทุกขณะที่เธอพิมพ์เรื่องอยู่น่าเครื่องพิมพ์ดีด เธอจะต้องวางปืนรีวอลเวอร์อยู่ข้างตัวเสมอ

ล่าสุด ดาราวดีเกือบถูกเผาทั้งเป็นในบังกะโล โชคดีที่เธอตื่นขึ้นมาดับไฟทัน เธอจึงว่าจ้างตำรวจนอกเครื่องแบบให้จับตามองคนที่เธอสงสัยตลอดเวลา และให้โทรศัพท์รายงานเข้ามาให้ทราบทุก ๆ ชั่วโมง

ศัตรูของดาราวดี เป็นคนใกล้ชิดทั้งสิ้น เช่น

วงกต สามีของเธอแอบไปมีภรรยาชื่อ บัทมา ซึ่งทำงานเป็นนักวิทยาศาสตร์ด้านเห็ดรา (นับสิบสิบบมาให้) เรื่องนี้ดาราวดีกลัวที่จะถูกฟ้องร้ายโดยเห็ดพิษ บัทมาเองก็ไม่ไช้คนร้ายว้ย วงกตจึงหวังไว้ว่าถ้าดาราวดีตายไป สมบัติทั้งหลายต้องตกเป็นของตนเองอย่างแน่นอน เขาจึงไม่ยอมหย่าจากดาราวดี

บันทิก เอเยนต์ประจำตัวที่จัดการด้านธุรกิจให้กับดาราวดี ซึ่งดาราวดีจับได้ว่าบันทิกยกยอกเงินของเธอเป็นจำนวนหลายล้านบาท บันทิกเองก็รู้ว่าดาราวดีรู้ระแคะระคาย ฉะนั้นเขาคงจะไม่ยอมถูกไล่ออกให้เสียชื่อเสียงตัวเอง เพราะจะทำให้เขาเสียลูกค้ารายอื่น ๆ บันทิกเคยเป็นทหารรับจ้างมาก่อน เป็นคนอารมณ์รุนแรง ใคร ๆ ก็สันนิษฐานว่าเขาคือ คนพยายามวางเพลิง

กานดา เป็นผู้ดูแลหอพัก สามีของเธอเคยมาติดพันดาราวดีหลายปีมาแล้ว ขณะนี้แม้ว่าเขาจะย้ายไปอยู่ออสเตรเลียแล้วก็ตาม แต่กานดาก็ยังคงเกลียดชังดาราวดีอยู่

สมพิศ เป็นเลขาส่วนตัวที่ถูกดาราวดีไล่ออกไป เพราะเป็นโรคประสาท สมพิศกล่าวหาว่าดาราวดีขโมยต้นฉบับที่เธอเขียนไว้ สมพิศเคยประกาศขู่ฆ่าดาราวดีมาแล้ว

เช้าวันหนึ่ง นักสืบโทรศัพท์มารายงานว่า

เมื่อเวลาเช้า 8.10 น. ตำรวจห้องที่บ้านหนองกุดเห็นกานดากำลังเดินซื้อของอยู่ (ระยะเวลาวิ่งของรถจากบ้านหนองกุดถึงบังกะโลของดาราวดี กินเวลา 1 ชั่วโมง 20 นาที) ปกติกานดาไม่ได้ขับรถและไม่มีการขับ

ส่วนสายสืบที่บ้านเวียงรายงานว่ เมื่อเวลา 8.30 น. เห็นคุณบันทึกกำลังซื้อตั๋วรถไฟเที่ยวเดียวเพื่อไปยังสถานีจตุจักร รถไฟออกจากบ้านเวียง เวลา 9.20 น. (ใช้เวลาแล่น 50 นาที จึงถึงจตุจักร และต้องเดินอีก 17 นาทีจึงถึงบึงกะโล)

เวลา 8.15 น. วงกตบินออกจากบ้านเขว้า ด้วยเฮลิคอปเตอร์ส่วนตัว (ต้องใช้เวลา 1 ชั่วโมง กับอีก 35 นาที จึงจะมาถึงบึงกะโล)

ส่วนสมพิศ เลขาโรคประสาท พักอยู่ในโรงแรมที่บ้านสตรีภัก ตำรวจทางหลวงเห็นเธอขับรถออกจากบ้านสตรีภักมาทางบึงกะโลของดาราวดี เมื่อเวลา 8.32 น. (ปกติรถวิ่งจากบ้านสตรีภักมาถึงบึงกะโล ใช้เวลา 1.15 ชั่วโมง)

ส่วนปัทมา อยู่ที่เกาะพีเมื่อเวลา 8.30 น. กำลังเก็บเห็ดชนิดต่าง ๆ วงกตบินมาส่งเธอก่อนหน้านี้ และเขาบินออกจากเกาะเวลา 9.00 น. และจะกลับมาจับปัทมาช่วงบ่าย ๆ เกาะนี้ไม่มีเรือแล่นเข้าฝั่งเลย และกระแสน้ำเชี่ยวมาก

แต่แล้วเวลา 10.29 น. มีคนพบศพดาราวดีในสภาพคว่ำหน้ากับเครื่องพิมพ์ดีด ที่ค่อมีถุงน่องรัดอยู่ ปีนังวางอยู่ข้าง ๆ แพทย์ชันสูตรพบว่า เธอตายมาก่อนหน้านี้ไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ตำรวจพบเศษหน้าติดอยู่ที่ผมของดาราวดี ภายในบ้านไม่มีร่องรอยการต่อสู้ รถจักรยานจอดตะแคงอยู่หน้าบึงกะโล ตำรวจจึงติดต่อสายสืบทันทีและพยายามหาตัวผู้ต้องสงสัย ซึ่งบันทึกให้การว่าขณะที่เกิดเหตุเขาอยู่บนรถไฟ ส่วนวงกตก็บอกว่าเขาอยู่ในเครื่องบิน ส่วนกานดานั้นตำรวจโทรศัพท์ไปหาตอน 10.30 น. พบว่าเธออยู่ที่บ้าน เธอกลับมาจากซื้อของตั้งแต่ 8.45 น. สำหรับสมพิศเธอบอกกับตำรวจว่าเธอไปขับรถเล่นแถว ๆ บ้านสตรีภัก

จากสถานการณ์ข้างต้น ให้ท่านตอบคำถามข้อที่ 26 - 37

26. ใครฆ่าดาราวดี

ก. บันทึก	ข. สมพิศ
ค. วงกต	ง. กานดา

27. การฆาตกรรมเกิดขึ้นประมาณกี่โมง

ก. 8.10 - 8.25 น.	ข. 8.30 - 8.50 น.
ค. 8.50 - 9.15 น.	ง. 9.20 - 9.40 น.

28. ใครน่าจะเป็นผู้พบศพดาราวดีในช่วงเวลาดังกล่าว

ก. กานดา	ข. สมพิศ
ค. บันทึก	ง. วงกต

29. ดาราวดีน่าจะถูกฆ่าเพราะสาเหตุใด

ก. ชู้สาว	ข. หวังสมบัติ
ค. โกรธแค้น	ง. กลัวเสียชื่อเสียง

30. บุคคลใดที่พ้นจากการเป็นผู้ต้องสงสัยอย่างไม่มีเงื่อนไข

ก. กำนันดา	ข. สมพิศ
ค. บัทมา	ง. บันทีก

31. ดาราวดีถูกฆาตกรรมที่ไหน

ก. ห้องทำงาน	ข. ห้องนั่งเล่น
ค. บริเวณหลังบ้าน	ง. ถนนนอกบ้าน

ให้ท่านพิจารณาเหตุการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 32 ถึงข้อที่ 33

1. บันทีกพยายามฆ่าดาราวดี
2. ดาราวดีวางปืนไว้ข้างตัว
3. บัทมากับวงกตอยู่บนเกาะพี
4. บันทีกขึ้นรถไฟออกจากบ้านเซวียง
5. สมพิศขับรถออกจากบ้านสตรีก
6. วงกตขับเครื่องบินจากเกาะพีมายังบังกะไล
7. วงกตมีภรรยาบ่อย
8. ดาราวดีไล่เลขาออกจากงาน
9. ดาราวดีนั่งพิมพ์ดีด
10. เอเยนต์ประจำตัวโกงเงิน

32. เหตุการณ์ข้อใดที่เกิดก่อนเหตุฆาตกรรม (ให้เลือกข้อที่เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนจนถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังสุดก่อนการฆาตกรรม)

ก. 2, 9, 4	ข. 3, 5, 6
ค. 9, 2, 3, 6	ง. 3, 5, 6, 4

33. เหตุการณ์ข้อใดที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม

ก. 5, 8	ข. 1, 4, 9, 10
ค. 2, 6, 7, 9	ง. 1, 4, 5, 8, 10

ให้ท่านพิจารณาข้อมูลต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 34

1. ขณะที่ดาราวดีกำลังพิมพ์ดีดอยู่ ฆาตกรน่าจะเป็นคนใกล้ชิดแอบเข้ามาในบ้าน ใช้เชือกรัดคอดาราวดี แล้วต้องการโยนความผิดให้ตำรวจคิดว่าฆาตกรเป็นผู้หญิง จึงใช้ถุงน่องรัดซ้ำอีกทีหนึ่ง
2. ขณะที่ดาราวดีกำลังเดินเล่น ฆาตกรแอบเข้ามาด้านหลังใช้ถุงน่องของดาราวดีที่วางไว้ในตะกร้าผ้ารัดคอ แล้วอุ้มศพมานั่งคว่ำหน้าทีโต๊ะพิมพ์ดีด

3. มาตกรมาพบดาราวดีที่บ้าน พุดคุยมีปากเสียงกัน ในขณะที่ดาราวดีไม่ทันระวังตัว มาตกรอีกคนใช้ถุงน่องรัดคอจากด้านหลัง แล้วช่วยกันอุ้มศพมานั่งคว่ำหน้าใต้ะพิมพิต
4. มาตกรโทรศัพท์นัดให้ดาราวดีออกไปพบนอกบ้านเพื่อทำความเข้าใจกัน ดาราวดีจึงขี่จักรยานไป เมื่อพบกันจึงเกิดทะเลาะวิวาท มาตกรทำร้ายดาราวดีจนเสียชีวิต แล้วอุ้มศพใส่รถเมื่อมาถึงบ้านจึงใช้ถุงน่องรัดคอเพื่ออำพรางแล้วอุ้มศพนั่งคว่ำหน้าใต้ะพิมพิต

34. จากเหตุการณ์ทั้ง 4 ข้อ ท่านคิดว่าข้อใดอธิบายเหตุการณ์มาตกรรมได้ถูกต้องที่สุด
ก. เหตุการณ์ที่ 1	ข. เหตุการณ์ที่ 2
ค. เหตุการณ์ที่ 3	ง. เหตุการณ์ที่ 4

ให้ท่านพิจารณาลักษณะต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 35

1. สภาพศพ
2. ปีนศพ
3. เศษหญ้า
4. เวลาที่ดาราวดีถูกมาตกรรม
5. รถจักรยาน
6. ค่าให้การของนักสืบ

35. ในการอธิบายเหตุการณ์มาตกรรม ท่านใช้หลักฐานสำคัญข้อใดสนับสนุน
ก. 1, 4, 6	ข. 3, 4, 6
ค. 1, 2, 4, 6	ง. 3, 4, 5, 6
36. ถ้าจะทำให้ท่านแน่ใจว่า ท่านอธิบายเหตุการณ์มาตกรรมได้ถูกต้อง ท่านต้องการหลักฐานใดอีก
ก. ค่าให้การของนักสืบ	ข. รอยนิ้วมือภายในบังกะโล
ค. พยานผู้เห็นเหตุการณ์	ง. ค่าให้การของผู้ต้องสงสัยที่เป็นมาตกร
37. จากการชันสูตรศพของแพทย์พบว่า 'ดาราวดีตายเพราะขาดอากาศหายใจ ที่หน้าผกมีรอยเขียวช้ำ' จากข้อมูลนี้มีส่วนช่วยเพิ่มความแน่ใจในการแก้ปัญหาของท่านหรือไม่
- ก. ช่วยเพิ่มความแน่ใจว่าคิดถูกต้องแล้ว เพราะดาราวดีถูกรัดคอจนตายขณะกำลังนั่งพิมพิต ซึ่งเป็นไปได้ว่าหน้าผกอาจกระทบกับขอบโต๊ะได้
  - ข. ทำให้ไม่แน่ใจ ควรต้องหาหลักฐานเพิ่มเติม
  - ค. ไม่ได้ช่วยเพิ่มความแน่ใจ เพราะทราบจากสถานการณ์ที่ให้มาได้บอกแล้วว่าดาราวดีถูกรัดคอ
  - ง. ทำให้ไม่แน่ใจจึงต้องเปลี่ยนแปลงข้อสันนิษฐานใหม่

ข้อเฉลยแบบทดสอบความสามารถทางการแก้ปัญหา

- ข้อ 1 ตอบข้อ ง จากลักษณะทั้งหมดของเด็ก ผู้ที่จะเป็นพี่น้องกัน โดยทั่วไปต้องมีสีผิว ลักษณะจมูก ลักษณะตา ผมนประเภทเดียวกัน ซึ่ง ปีกกับจ้ำ มีลักษณะทั้งหมดประเภทเดียวกัน
- ข้อ 2 ตอบข้อ ค ปีกกับจ้ำ มีคุณสมบัติเหมือนกันคือ มีสีผิว สีมม เส้นผม ลักษณะตา ลักษณะจมูก
- ข้อ 3 ตอบข้อ ค ข้อ ข ไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง เพราะทั้งโบ๊ต และแจ๊บเล่นบาสเกตบอล ข้อ ง ถึงแม้ว่าจะเล่นกีฬาต่างประเภทกัน แต่จากสถานการณ์ให้ข้อมูลว่า ผู้ที่เล่นบาสเกตบอลต้องสูง 155 เซนติเมตร ดังนั้นโบ๊ตน่าจะสูง 155 เซนติเมตร ในขณะที่ปีกสูง 135 เซนติเมตร ส่วนข้อ ก ถึงแม้ว่าจ้ำกับปีกจะเล่นกีฬาต่างประเภทกัน แต่ไม่สามารถสรุปได้ว่าทั้งคู่มีความสูงใกล้เคียงกัน ดังนั้นข้อ ค จึงถูกต้องที่สุด เพราะมีข้อมูลว่าจ้ำวิ่งระยะไกลสูง 130 เซนติเมตร ปีกว่ายน้ำ สูง 135 เซนติเมตร
- ข้อ 4 ตอบข้อ ง ข้อ ก ปีกและน้อย มีคุณลักษณะแตกต่างกัน 1 ลักษณะคือ ลักษณะตา เช่นเดียวกับข้อ ข โบ๊ตและแจ๊บมีลักษณะต่างกัน 1 ลักษณะคือ ลักษณะเส้นผม ส่วนข้อ ค ปุ้ยและแจ๊บ มีลักษณะแตกต่างกัน 3 ลักษณะคือ ลักษณะตาม เส้นผม ความสูง ดังนั้นข้อ ง จึงถูกต้องที่สุดเพราะโก้และน้อยมีลักษณะแตกต่างกัน ทั้ง 4 ลักษณะคือ ตา จมูก ความสูง และประเภทของกีฬา
- ข้อ 5 ตอบข้อ ข จากข้อมูลในสถานการณ์ เด็กที่มีผิวขาวทุกคน ต้องมีลักษณะ 2 ลักษณะร่วมกันคือ ผมนตรงสีดำ ส่วนลักษณะอื่น เช่น จมูกโด่ง ไม่ใช่ลักษณะร่วมเสมอไป ข้อ ก ค และ ง ไม่ถูกต้อง
- ข้อ 6 ตอบข้อ ง จากข้อมูลในสถานการณ์ เด็กที่มีผิวดำทุกคน มีลักษณะ 2 ลักษณะร่วมกันคือ จมูกแพบ และผมสีน้ำตาล ข้อ ก ข และ ค ไม่ถูกต้อง
- ข้อ 7 ตอบข้อ ค จากข้อมูลต่าง ๆ ในสถานการณ์สามารถเชื่อมโยง แล้วอนุมานได้เป็นหลักการว่า ความสูงกับประเภทของกีฬามีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ความสูงที่ต่างกัน จะทำให้เล่นกีฬาต่างประเภทกัน ข้อ ค จึงถูกต้องที่สุด ส่วนข้อ ก ไม่ใช่การสรุปเป็นหลักการที่ถูกต้อง ข้อ ข ถึงแม้เด็กผิวดำจะเล่นบาสเกตบอลก็ตาม แต่เด็กผิวขาวไม่ได้เล่นฟุตบอลอย่างเดียว ข้อ ง ถึงแม้เด็กที่มีผมสีน้ำตาลจะเล่นบาสเกตบอล ซึ่งเป็นกีฬาประเภททีมก็ตาม แต่เด็กผิวดำคือโก้ก็เล่นฟุตบอลซึ่งเป็นกีฬาประเภททีม ข้อ ง จึงไม่จริง
- ข้อ 8 ตอบข้อ ก ถ้าผู้รับการทดสอบสามารถสรุปเป็นหลักการได้ว่า เด็กที่มีความสูงแตกต่างกัน เล่นกีฬาต่างประเภทกัน ก็จะสามารถทำนายผลได้ว่า เด็กผิวขาวมีความสูงเพียง 120 ซม. ควรจะเล่นกีฬาฟุตบอล ซึ่งเป็นกีฬาที่คนที่มีความสูงน้อยกว่า 130 ซม. เล่น ส่วนข้อ ข ค และ ง ผู้ที่เล่นกีฬาประเภทนี้ จะมีความสูง 130-135 ซม. จึงไม่ถูกต้อง

- ข้อ 9 ตอบข้อ ข จากสถานการณ์นี้ได้ให้ข้อมูลในข้อ 1 ไว้ชัดเจนว่า เจ้าของร้านเหล้าชื่อสมิคร ข้อ ก ข และค ไม่ถูกต้อง
- ข้อ 10 ตอบข้อ ข จากสถานการณ์ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ในข้อ 4 ซึ่งระบุว่าสาวิตต์ กับปราโมทย์รู้จักกัน อาชีพใหม่ของมือปืน 5 คน มี 4 อาชีพ ที่ถูกกฎหมาย (นักการพนันเป็นอาชีพที่ไม่ถูกกฎหมาย) ถือได้ว่าเป็น 4 ใน 5 หรือ 80% ส่วนจังหวัดคือ ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี เป็นจังหวัดที่ติดทะเล ดังนั้นข้อ ก ค และ ง จึงเป็นเรื่องราวที่ปรากฏในสถานการณ์
- ข้อ 11 ตอบข้อ ค จากสถานการณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับปราโมทย์ บรรจง สมิครแล้ว สาวิตต์ เป็นคนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนอื่นมากที่สุด
- ข้อ 12 ตอบข้อ ค จากสถานการณ์ในข้อ 4 สาวิตต์ไม่เชื่อว่าปราโมทย์จะเป็นผู้ร้ายกลับใจได้ อย่างนี้ แสดงว่าปราโมทย์น่าจะเป็นตำรวจ ข้อ ง จึงถูกต้อง และเมื่อได้อายุของสาวิตต์ เท่ากับ 18 ปี ปราโมทย์จึงต้องมีอายุ 20 ปี ในข้อ 3 นายอำเภออายุมากกว่า ปราโมทย์ ดังนั้นนายอำเภอน่าจะอายุ 22 ปี ข้อ ก จึงถูกต้อง ส่วนข้อ ค ในเมื่อ ปราโมทย์เป็นตำรวจ จึงเป็นไปได้ว่าตำรวจอายุ 26 ปี เพราะปราโมทย์เป็นตำรวจ มีอายุ 20 ปี ข้อ ค จึงไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาจากสาวิตต์
- ข้อ 13 ตอบข้อ ค เมื่อทราบว่าปราโมทย์อายุ 20 ปี และเป็นตำรวจแล้ว จากสถานการณ์ข้อ 1 ที่ ระบุว่าบรรจงอายุมากกว่าตำรวจ 2 ปี ดังนั้นรายละเอียดต่อไปที่ทราบคือ บรรจงอายุ 22 ปี ข้อ ก ข ไม่เกี่ยวข้อง ข้อ ง เป็นรายละเอียดหลังจากทราบอายุของบรรจงแล้ว
- ข้อ 14 ตอบข้อ ง จากข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้น สามารถเชื่อมโยงข้อมูลด้วยกัน แล้วอนุมานได้ว่า กิจจาน่าจะเป็นคนที่มีอายุมากที่สุด คือ 24 ปี และเป็นเจ้าของทุ่งเลี้ยงสัตว์ ข้อ ก อายุ ไม่ถูกต้อง ข้อ ข และ ค ไม่ใช่รายละเอียดของกิจจา
- ข้อ 15 ตอบข้อ ก ถ้าผู้รับการทดสอบใช้ข้อมูล และคิดแก้ปัญหาได้ถูกต้องทั้งหมดแล้ว จะสามารถ ทำนายอายุของสมิครได้ว่า อีก 3 ปีข้างหน้า สมิครจะอายุ 19 ปี ข้อ ข ค ง ไม่ถูกต้อง
- ข้อ 16 ตอบข้อ ข ยามจอน นักสืบโรงแรมไม่ใช่มาตกร ส่วนบอยโรงแรมก็คือตัวคุณเด่น ข้อ ก ค ง ไม่ถูกต้อง
- ข้อ 17 ตอบข้อ ค จากข้อมูลในสถานการณ์ คุณวานีน่าจะถูกฆ่าเวลา 9.15 น. ซึ่งไม่ใช่ข้อ ก เพราะ นักสืบโรงแรมลงมาถึงลิโอบบี้ ประมาณ 20.00 น. ส่วนข้อ ข และ ง เป็นเหตุการณ์ ใกล้เคียงกันที่เกิดขึ้นประมาณ 23.00 น. ซึ่งไม่ถูกต้อง
- ข้อ 18 ตอบข้อ ค ข้อ ก และ ข ไม่ถูกต้อง เพราะเหตุการณ์ข้อ 1 ควรต้องเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ ที่ 3 คือ มีคนเมาอาละวาดที่ลิโอบบี้ แล้วคุณเด่นถึงพาจอนมาใช้ลิฟท์ส่งของ ส่วนข้อ ง การเรียงเหตุการณ์จาก 1,3 ถูกต้องแล้ว แต่ผิดที่ 2 และ 3 คือ ยามจอน ยืนเฝ้าอยู่หน้าห้องตั้งแต่เวลา 8.03 น. ต้องเกิดขึ้นก่อน ส่วนชายถือไวโอลินเกิดขึ้นเวลา 21.00 น.

- ข้อ 19 ตอบข้อ ค เหตุการณ์ที่ 1,2,8 ไม่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม ดังนั้นข้อ ก ข และ ง ไม่ถูกต้อง ข้อ ค ถูกต้องเพราะคุณเด่นเป็นผู้วางแผนจัดการ พยายามจอนขึ้นไปเผ่ายามชั้นที่ 8 ที่คุณเด่นขึ้นไปทำงานอยู่ ส่วนม้อยโรงแรมก็เป็นตัวคุณเด่นปลอมตัวเป็นม้อยโรงแรมเข้าไปยิงคุณวาทิ
- ข้อ 20 ตอบข้อ ก ข้อ ข ค และ ง เป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมข้อ ก คือ ชายถือไวโอลิน ไม่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม เพราะเกิดขึ้นที่ชั้น 8 ไม่ใช่ชั้น 9
- ข้อ 21 ตอบข้อ ค จากข้อมูลต่าง ๆ ในสถานการณ์ และการคิดเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันข้อ ก เหตุการณ์ที่ 1 2 และ 3 เป็นไปไม่ได้ และไม่ชัดเจน ข้อ ค ถูกต้องที่สุด เพราะคุณเด่นวางแผนให้ยามจอนไปยืนเฝ้าอยู่ที่ห้อง ๆ หนึ่งที่ชั้น 8 ส่วนคุณเด่นในฐานะที่เป็นผู้จัดการโรงแรม จึงมีกุญแจสำรองห้องพักต่าง ๆ รวมทั้งห้อง 918 ด้วย
- ข้อ 22 ตอบข้อ ก ข้อ ข ค เป็นเหตุเป็นผลกัน เพราะเนื่องจากยามจอนวิ่งลงบันได จึงไม่พบกับยามคาวิ ส่วนข้อ ง ก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตรงตามคำให้การของหลาย ๆ คน ข้อ ก จึงเป็นเหตุการณ์ที่น่าสงสัยมากที่สุด
- ข้อ 23 ตอบข้อ ง ข้อ ง มีเหตุการณ์ 4 เหตุการณ์ที่ยืนยันว่าคุณเด่นเป็นฆาตกร และเหตุการณ์ฆาตกรรมเกิดขึ้นได้อย่างไร ข้อ ก ข และ ค มีเหตุการณ์ข้อ 2 และ 6 ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม
- ข้อ 24 ตอบข้อ ข ถ้าผู้รับการทดสอบคิดว่าคุณเด่นเป็นฆาตกรจริง ก็ต้องเป็นคนเดียวกับม้อยโรงแรมที่ตายายห้อง 916 เห็น ดังนั้นเมื่อยืนยันข้อสรุปให้ชัดเจนขึ้น ข้อ ข ถูกต้องที่สุด ข้อ ก ค ง ไม่ช่วยยืนยันข้อสรุป
- ข้อ 25 ตอบข้อ ข ถ้าผู้รับการทดสอบแก้ปัญหาได้ถูกต้อง เขาต้องสามารถยืนยันได้ว่ายามจอนถูกหลอก ข้อ ข จึงถูกต้องที่สุด
- ข้อคำถามที่ 26 ตอบข้อ ข จากคำรายงานของนักสืบเกี่ยวกับคดีฆาตกรรมของดาราวดี ไม่ว่าจะที่บ้านที่กวงกตกำลังอยู่บนรถไฟ และเครื่องบินตามลำดับ ส่วนบัทมาไม่เกี่ยวข้องแน่นอนเพราะอยู่บนเกาะ กานดาก็อยู่ที่บ้านขณะที่ตำรวจโทรศัพท์ไปที่บ้าน ซึ่งทุกคนยกเว้นสมพิศจะมาที่บังกะโล และร่ำดาราวดีได้ในช่วงเวลาที่เธอเสียชีวิต
- ข้อคำถามที่ 27 ตอบข้อ ง ดาราวดีพูดโทรศัพท์กับนักสืบ ซึ่งนักสืบรายงานการเดินทางของ 5 คน รายสุดท้ายคือ กวงกต ออกเดินทางเวลา 8.20 น. เพราะฉะนั้นในช่วงเวลาก่อน 9.00 น. เธอต้องมีชีวิตอยู่ รวมทั้งแพทย์ลงความเห็นว่าร่ำดาราวดีตายก่อน 10.29 น. ประมาณ 1 ชั่วโมง ดังนั้นดาราวดีน่าจะถูฆาตกรรมในช่วงเวลา 9.20-9.40 น.
- ข้อคำถามที่ 28 ตอบข้อ ค บ้านที่กขึ้นรถไฟเวลา 9.20 น. ใช้เวลาเดินทาง 1 ชั่วโมง 7 นาที จึงต้องถึงบังกะโลประมาณ 10.27 น. สำหรับกานดาอยู่ที่บ้านพัก วาตแฉะทำธุรกิจ ส่วนสมพิศเป็นฆาตกรรม

- ข้อคำถามที่ 29 ตอบข้อ ค เพราะสมพิศถูกตำรวจตีไล่ออกจากงานจึงเกิดความโกรธแค้น
- ข้อคำถามที่ 30 ตอบข้อ ค เพราะมีข้อมูลจากนักสืบรายงานว่าปีหม่าอยู่บนเกาะ ไม่มีความเป็นไปได้ที่จะข้ามมายังฝั่งได้ เพราะไม่มีเรือ และไม่สามารรถว่ายน้ำข้ามมาได้ เพราะน้ำเชี่ยวมาก และตำรวจไปจับตัวเธอมาจากเกาะ
- ข้อคำถามที่ 31 ตอบข้อ ง ข้อ ก ข เป็นไปไม่ได้เพราะตำรวจตีไม่ได้นั่งพิมพ์ติด ในข้อมูลจากสถานการณไม่ปรากฏว่าเกี่ยวข้องกับสนาหม่าด้วยถึงแม้จะมีหม่าติดที่ผมก็ตาม แต่มีข้อมูลเรื่องรถจักรยาน ซึ่งตำรวจอาจใช้ชีแล้วพบกับสมพิศเข้าระหว่างทาง
- ข้อคำถามที่ 32 ตอบข้อ ง เหตุการณ์ข้อ 2,9 เป็นกิจวัตรของตำรวจตี ซึ่งในวันที่เกิดการฆาตกรรมไม่มีเหตุการณ์ 2 ข้อนี้ ข้อ ง เกิดขึ้นเวลาก่อน 8.30-9.00 น. ข้อ 5 เกิดขึ้นเวลา 8.32 น. และ ข้อ 6 เกิดขึ้นเวลา 9.00 น. และ ข้อ 4 เกิดขึ้นเวลา 9.20 น. ดังนั้นข้อ ง ถูกต้องที่สุด
- ข้อคำถามที่ 33 ตอบข้อ ก จากข้อ 32 และข้อคำถาม-คำตอบข้างต้น สามารถตัดผู้ต้องสงสัยคือ บันทึก วงกต ปีหม่า รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกันทั้ง 3 คน ดังนั้นเมื่อสมพิศเป็นฆาตกร ข้อ 5 และ 8 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม
- ข้อคำถามที่ 34 ตอบข้อ ง ข้อมูลในเหตุการณ์ที่ 1 และ 2 ซึ่งน่าจะเกี่ยวข้องกับบันติกและวงกต ส่วนข้อ 3 เกี่ยวข้องกับบันติก และสมพิศ ซึ่งทั้ง 3 ข้อนี้ไม่ใช่เหตุการณ์ที่อธิบายการฆาตกรรม ส่วนข้อ 4 มีความเป็นไปได้มากที่สุด เพราะจากการประมวลเหตุการณ์ เวลาที่เกิดการฆาตกรรมเป็นไปได้ว่าฆาตกรจะมาที่บึงกะโล และเกิดเหตุฆาตกรรมที่บ้านได้ ประกอบกับหลักฐานเกี่ยวกับเศษหญ้าที่ติดผลตำรวจตี รวมทั้งรถจักรยานที่จอดตะแคงอยู่หน้าบึงกะโล ซึ่งจากข้อมูลทั้งหมดสามารถอนุมานได้ว่า ข้อ 3 ถูกต้องที่สุด
- ข้อคำถามที่ 35 ตอบข้อ ง จากข้อ 9 ต้องอาศัยหลักฐานข้อ 3,4,5 และ 6 สนับสนุนข้อ ง ถูกต้องที่สุด
- ข้อคำถามที่ 36 ตอบข้อ ง ข้อ ก ตำรวจได้เรียกนักสืบมา และได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ข้อ ข ในเมื่อการฆาตกรรมไม่ได้เกิดในบ้าน จึงไม่น่าจะมีรอยนิ้วมือของคนอื่น ข้อ ค นั้นเนื่องจากบึงกะโลเป็นส่วนตัว และจากข้อมูลในสถานการณไม่น่าจะมีคนอื่นเข้ามาได้ ดังนั้นจากข้อมูลทั้งหมดที่ได้ ถ้าเรียกตัวผู้สงสัยคือ สมพิศมาสอบปากคำน่าจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการฆาตกรรมได้
- ข้อคำถามที่ 37 ตอบข้อ ค ข้อ ก ไม่ใช่เรื่องที่อธิบายการฆาตกรรม ข้อ ข และ ง ไม่ถูกต้อง เพราะจากข้อมูลทั้งหมดยืนยันได้ว่าสมพิศเป็นฆาตกรแน่ รวมทั้งจากสถานการณก็ให้ข้อมูลว่าตำรวจตีถูกรัดคอตาย ส่วนหน้าผากมีขอบเขียวช้ำ อาจเป็นไปได้ว่าเกิดขึ้นหลังจากถูกรัดคอแล้ว

ตารางที่ 14 แสดงค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความสามารถทางการแก้ปัญหา (คะแนนเต็ม 37 คะแนน)

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	.77	.30	19	.46	.16
2	.79	.41	20	.21	.17
3	.73	.15	21	.40	.42
4	.44	.24	22	.52	.46
5	.56	.16	23	.48	.45
6	.52	.22	24	.25	.23
7	.44	.40	25	.51	.28
8	.37	.45	26	.52	.22
9	.42	.19	27	.44	.20
10	.33	.41	28	.37	.31
11	.52	.40	29	.58	.26
12	.37	.18	30	.65	.17
13	.52	.24	31	.25	.35
14	.58	.30	32	.33	.41
15	.25	.30	33	.42	.31
16	.61	.39	34	.52	.21
17	.37	.29	35	.32	.35
18	.44	.34	36	.52	.16
			37	.61	.16

ตารางที่ 15 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา กับ
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา)

ตัวแปร	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	r	p
คะแนนแบบทดสอบความสามารถทางการ แก้ปัญหา	.62*	.001

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางการแก้
ปัญหาระหว่างผู้ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ต่ำ

	จำนวน (คน) (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่าที (t-test)
กลุ่มผลสัมฤทธิ์สูง	33	20.04	5.39	3.57*
กลุ่มผลสัมฤทธิ์ต่ำ	13	13.92	3.99	

* p = .001

ตารางที่ 17 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา กับ
คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ตัวแปร	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	r	p
คะแนนความสามารถทางการแก้ปัญหา	.42*	.01

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ
ตารางแสดงการวิเคราะห์หลักสูตรวิชาพฤกษศาสตร์-
สาธารณสุข (ตารางเฉลี่ย)
ตารางแสดงการวิเคราะห์หลักสูตรวิชาพฤกษศาสตร์-
สาธารณสุข (ตาราง 1000)
ตารางแสดงค่าความสอดคล้องภายในของข้อสอบ
ข้อสอบวิชาพฤกษศาสตร์สาธารณสุข
ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์	จันทรมาลี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งโรจน์	พุ่มรีว
รองศาสตราจารย์ ชาญชัย	ยามะรัต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล	ตันสกุล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข (ตารางเฉลี่ย)

พฤติกรรม บทที่	ความรู้ ความจำ	ความรู้ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การประ- เมินค่า	รวม	อันดับความ สำคัญของ เนื้อหา
บทที่ 1 (2 คาบ)	8	9	-	-	-	-	17	9
บทที่ 2 (4 คาบ)	8	9	8	3	-	3	31	2
บทที่ 3 (2 คาบ)	3	9	7	3	3	3	28	4
บทที่ 4 (2 คาบ)	8	10	-	3	-	3	24	6
บทที่ 5 (2 คาบ)	3	5	7	5	-	3	23	7
บทที่ 6 (2 คาบ)	3	7	3	3	3	3	22	8
บทที่ 7 (2 คาบ)	5	8	7	5	-	5	30	3
บทที่ 8 (2 คาบ)	5	5	9	5	-	3	27	5
บทที่ 9 (6 คาบ)	7	9	10	7	-	5	38	1
รวม	50	71	51	34	6	28	240	
อันดับความ สำคัญ	3	1	2	4	6	5		

ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์หลักสูตวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข (ตาราง 1000)

พฤติกรรม	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมินค่า	รวม	อันดับ ความสำคัญ ของเนื้อหา
1	30	39	00	00	00	00	69	9
2	35	46	28	12	00	10	131	2
3	12	44	26	12	12	12	118	4
4	29	49	00	12	00	11	101	6
5	13	17	30	17	00	13	90	7
6	11	28	11	11	11	11	83	8
7	20	36	28	20	00	20	124	3
8	20	20	44	20	00	10	114	5
9	28	44	46	29	00	16	163	1
รวม	198	323	213	133	23	103	993	
อันดับ ความสำคัญ ของ พฤติกรรม	3	1	2	4	6	5		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 แสดงค่าความสอดคล้องภายในของข้อสอบในแบบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ค่าความ สอดคล้อง ภายใน	ข้อที่	ค่าความ สอดคล้อง ภายใน	ข้อที่	ค่าความ สอดคล้อง ภายใน	ข้อที่	ค่าความ สอดคล้อง ภายใน	ข้อที่	ค่าความ สอดคล้อง ภายใน
1	.8	21	.5	41	.5	61	.5	81	.6
2	.7	22	.6	42	.8	63	.5	82	.7
3	.6	23	.5	43	.7	63	.7	83	.7
4	.5	24	.6	44	.6	64	.7	84	.5
5	.5	25	.6	45	.6	65	.5	85	.6
6	.6	26	.6	46	.7	66	.7	86	.6
7	.5	27	.6	47	.6	67	.6	87	.5
8	.8	28	.6	48	.6	68	.6	88	.5
9	.6	29	.5	49	.8	69	.8	89	.8
10	.6	30	.6	50	.6	70	.7	90	.7
11	.8	31	.8	51	.8	71	.7	91	.7
12	.7	32	.5	52	.6	72	.6	92	.7
13	.6	33	.8	53	.6	73	.6	93	.6
14	.6	34	.7	54	.6	74	.7	74	.7
15	.7	35	.6	55	.6	75	.6	95	.7
16	.6	36	.8	56	.8	76	.6	96	.5
17	.6	37	.8	57	.5	77	.7	97	.5
18	.7	38	.6	58	.8	78	.7	98	.6
19	.6	39	.7	59	.6	79	.8	99	.7
20	.6	40	.6	60	.5	80	.8	100	.5

ข้อสอบวิชาพฤกษศาสตร์สาธรรณสุข
สำหรับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธรรณสุขศาสตร์)
ชั้นปีที่ 2 จำนวน 150 คน
วันที่ 29 กันยายน 2540 เวลา 9.00 - 11.00 น.

ชื่อ-สกุล.....เลขประจำตัว.....

กลุ่มที่เรียน ( ) กลุ่ม 1 ( ) กลุ่ม 2

ข้อสอบมีทั้งหมด 100 ข้อ ให้นักศึกษาทำทุกข้อลงในกระดาษคำตอบ นักศึกษาสามารถขีดหรือเขียน ข้อความต่าง ๆ ได้

คำสั่ง ให้กาเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรข้อความที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ถ้าจะเปลี่ยนคำตอบ ให้นักศึกษาปฏิบัติดังนี้

✕   ข   ✕   ง

1. ถ้านักสาธรรณสุขต้องการหาสาเหตุของการที่ผู้ชายไทยมีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ เขาจะต้องใช้ความรู้ส่วนใดมากที่สุด ?

ก. จิตวิทยา	ข. สังคมวิทยา
ค. มานุษยวิทยา	ง. สังคมศาสตร์
2. ถ้าท่านสอนการแปรงฟันให้เด็กเล็ก ๆ คนหนึ่ง ท่านจะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กเกิดการเรียนรู้

ก. เด็กแปรงฟันได้อย่างคล่องแคล่วทุกครั้งที่แปรง	ข. เด็กแปรงฟันได้ถูกวิธีทุกครั้งที่แปรง
ค. เด็กแปรงฟันตอนตื่นนอนและก่อนนอนด้วยตนเอง	ง. เด็กชอบและสนุกกับการแปรงฟัน
3. ข้อใดเกี่ยวข้องกับการทำให้ประชาชนมีชีวิตยืนยาวขึ้น ?

ก. การป้องกันโรค	ข. การรักษาพยาบาล
ค. การควบคุมโรค	ง. การส่งเสริมสุขภาพ

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 4 - 7

ผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ของนักเรียน นักศึกษา ปรากฏว่า นักเรียน นักศึกษา มีพฤติกรรมทางเพศเปลี่ยนแปลงไป โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48.20 เห็นว่า การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิงเป็นเรื่องธรรมดา เมื่อมีเพศสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องใช้ถุงยางอนามัย เพราะไม่คิดว่าจะติดโรค การใช้ถุงยางอนามัยทำให้รู้สึกไม่เป็นธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 89.9 ไม่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ รู้สึกรังเกียจและกลัวติดโรค นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการที่ชายกับหญิงมีความสัมพันธ์ทางเพศกันเป็นไปตามยุคสมัย และเป็นเรื่องที่ไม่เสียหาย การสำรวจนี้สะท้อนให้เห็นมุมมองเรื่องเพศสัมพันธ์ การชิงสุกก่อนห่าม สมัยก่อนนั้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องน่าอาย แต่ปัจจุบันไม่ใช่เช่นนั้น เพราะวัยรุ่นไทยเปิดรับข่าวสารมากขึ้นและรับเข้ามาโดย ไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับสังคมไทย

4. ผลการวิจัยดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสาธารณสุขอย่างไร ?
  - ก. ทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์
  - ข. ทำให้เกิดปัญหา เช่น การทำแท้ง การท้องนอกสมรส
  - ค. การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน ทำให้การติดเชื้อโรคเอดส์ลดลง
  - ง. พฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์
5. พฤติกรรมดังกล่าวของวัยรุ่น มีสาเหตุสำคัญที่สุดจากข้อใด ?
  - ก. การขาดความอบอุ่นในครอบครัว
  - ข. การขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องเพศที่ถูกต้อง
  - ค. การรับวัฒนธรรมของตะวันตก
  - ง. การเลียนแบบจากภาพยนตร์ หนังสือ
6. จากสถานการณ์ข้างต้น พฤติกรรมของวัยรุ่นเกิดจากปัจจัยใด ?
  - ก. Extra Individual Causal Assumption
  - ข. Intra Individual Causal Assumption
  - ค. Inter Individual Causal Assumption
  - ง. Multiple Causality Assumption
7. ทางกระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการอย่างเร่งด่วนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องช่วยกันฟื้นฟูวิถีชีวิตแบบเดิมให้หญิงไทยต้องรักษานวลสงวนตัว ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ?
  - ก. เห็นด้วย เพราะถ้าวัยรุ่นมีเจตคติที่ถูกต้อง ปัญหาทางเพศน่าจะลดลง
  - ข. เห็นด้วย แต่ครอบครัว โรงเรียน สื่อมวลชนต้องร่วมมือกัน

- ค. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน
  - ง. ไม่เห็นด้วย เพราะวัยรุ่นจะไม่ยอมรับและต่อต้าน
8. การเสริมแรงหมายถึงอะไร ?
- ก. การสร้างให้เกิดพฤติกรรมใหม่ที่ถูกต้อง
  - ข. การให้สิ่งต่าง ๆ ตามที่บุคคลต้องการ
  - ค. การเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการลงมือกระทำ
  - ง. การทำให้พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มขึ้น
9. ความเจริญทางด้านสังคมและเศรษฐกิจทำให้เกิดสภาพการณ์ใดทางสาธารณสุขในประเทศไทยกำลังพัฒนา ?
- ก. ประชาชนมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
  - ข. การบริการทางการแพทย์ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน
  - ค. มีปัญหาสาธารณสุขจากโรคไม่ติดต่อเพิ่มขึ้น
  - ง. มีปัญหาสาธารณสุขจากโรคติดต่อเพิ่มขึ้น
10. ข้อใดเป็นความคล้ายคลึงกันของปัจจัยทางสังคมกับปัจจัยทางวัฒนธรรม ?
- ก. เป็นเรื่องของบรรทัดฐานทางสังคมเหมือนกัน
  - ข. เป็นเรื่องของการจัดระเบียบทางสังคม
  - ค. ต่างก็มีวิธีการควบคุมให้คนทำตามเหมือนกัน
  - ง. ช่วยกำหนดบทบาทของคนในสังคม
11. ข้อใดเป็นพฤติกรรมภายใน ?
- ก. นายจตุพลรู้สึกตื่นเต้นเมื่อออกมาพูดต่อหน้าที่ชุมชน
  - ข. นางดวงรู้ลึกว่าตนมีโอกาasเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอ็ดส์
  - ค. นายขาวรู้สึกหิวเพราะเป็นเวลาเที่ยง
  - ง. นางสาวฤดี เหมือนลอยขณะครูสอนหนังสือ
12. หัวใจสำคัญที่สุดของการสร้างความสัมพันธ์คือข้อใด ?
- ก. ความจริงใจ
  - ข. การเปิดเผยตน
  - ค. ความร่าเริง
  - ง. การให้อภัย
13. ถ้ามีการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปีทั้งประเทศ สุขภาพของคนไทยน่าจะเป็นอย่างไร ?
- ก. ดีขึ้น เพราะเมื่อคนมีความรู้สูงขึ้น น่าจะให้ความสำคัญแก่สุขภาพมากขึ้น
  - ข. ไม่แน่ใจ เพราะเป็นเรื่องของการศึกษา ไม่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
  - ค. เหมือนเดิม เพราะคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการครองชีพมากกว่าสุขภาพ
  - ง. ไม่ดีขึ้น เพราะขยายการศึกษาแต่เศรษฐกิจยังไม่ดี ก็ไม่เป็นผลอะไร

14. นโยบายของการสาธารณสุขข้อใดเหมาะสมกับคำขวัญ "Health for all by the Year 2000" ?

- ก. รัฐควรเพิ่มจำนวนสถานบริการสาธารณสุขเพื่อประชาชนจะได้มีสถานที่รักษาเพิ่มขึ้น
- ข. เมื่อเจ็บป่วยประชาชนต้องได้รับการรักษาอย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ
- ค. เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็นผู้ดำเนินการแก้ปัญหาสาธารณสุขให้กับชุมชน
- ง. ประชาชนต้องสามารถดูแลสุขภาพเบื้องต้นของตนเองและครอบครัวได้

15. ข้อใดเป็นความหมายของการจูงใจ ?

- ก. การแสดงออกของพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง
- ข. กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากได้รับรางวัล
- ค. กระบวนการที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรม
- ง. ความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรม

16. บรรยากาศของกลุ่มข้อใดที่ควรนำการบริหารงานแบบประชาธิปไตย ไปใช้มากที่สุด ?

- ก. ต้องการให้สมาชิกอยู่ร่วมกันแบบอิสระ
- ข. ต้องการให้งานออกมารวดเร็ว
- ค. มีเวลาให้สมาชิกตัดสินใจจำกัด
- ง. ช่วยให้สมาชิกสนใจซึ่งกันและกัน

17. ข้อใดไม่ใช่พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ?

- ก. ไม่รับประทานน้ำแข็งเมื่อเป็นหวัด
- ข. หาเสื้อหนาวมาใส่เมื่อรู้สึกหนาว
- ค. การเปล่งเสียง อืออ่า ของทารก
- ง. ตกใจเมื่อได้ยินเสียงรถดับเพลิง

18. ท่านมีข้อมูลว่า การที่นักเรียนไม่สวมหมวกนิรภัย เมื่อขับซิ่งรถจักรยานยนต์เป็นเพราะไม่ชอบใส่แล้วอึดอัด ถ้าท่านต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ท่านจะใช้แนวคิดใดตรงที่สุด

- ก. การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ
- ข. การเรียนรู้จากการสังเกต
- ค. การตรวจสอบค่านิยม
- ง. แนวทางการเรียนรู้สาร

19. จากข้อ 18 ท่านมีวิธีดำเนินการอย่างไร ?

- ก. ให้นักเรียนดูวิดีโอการเกิดอุบัติเหตุที่รุนแรง แล้วนำเสนอวิธีการป้องกัน ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อดีของการสวมหมวกนิรภัย
- ข. ให้แรงเสริมจากครู เพื่อน ผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนสวมหมวกนิรภัย รวมทั้งมอบรางวัล
- ค. ให้เด็กนักเรียนที่บาดเจ็บ เพราะไม่สวมหมวกนิรภัย มาเล่าให้ฟัง และแนะนำให้ใช้ เพื่อจะได้ไม่บาดเจ็บเหมือนตน
- ง. จัดหาหมวกนิรภัยที่สวมใส่สบายมาแสดงเป็นแบบ และให้นักเรียนลองสวม แล้วให้ครูชมเชย

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 20 - 23

"ครอบครัวยากจนมากครอบครัวหนึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง ครอบครัวนี้มีบุตร 6 คน สามีภรรยาเป็นชาวพุทธที่มีความเชื่อในเรื่องบุญกรรม จึงไม่ยอมวางแผนครอบครัว ทั้ง ๆ ที่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแล้ว ทั้งคู่มีอาชีพหาเศษกระดาษเพื่อเลี้ยงชีพ ต่อมาภรรยาได้ตั้งครรภ์อีก แต่มิได้ฝากครรภ์ เมื่อคลอดบุตรออกมาเป็นบุตรแฝด มารดาตกเลือดเสียชีวิต"

20. จากข้อสรุปทั้ง 4 ข้อนี้ ข้อใดสรุปถูกต้องที่สุด ?
- สถานบริการของรัฐมีไม่เพียงพอ
  - ความเชื่อบางอย่างนำไปสู่พฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง
  - ขาดความรู้ทางสุขภาพนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง
  - ความยากจนนำไปสู่พฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง
21. ถ้าไม่ต้องการให้เกิดปัญหาข้างต้นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะป้องกันอย่างไร ?
- ให้ความรู้แก่มารดาเรื่องการวางแผนครอบครัว
  - ดำเนินการให้มารดาได้รับบัตรสุขภาพเพื่อได้รับการตรวจรักษาฟรี
  - เยี่ยมบ้านและดูแลสุขภาพของมารดาอย่างใกล้ชิดเพิ่มขึ้น
  - หาสาเหตุว่าทำไมสามีภรรยาจึงไม่ยอมวางแผนครอบครัว
22. ปัญหาเรื่องนี้มีสาเหตุสำคัญที่สุดมาจากอะไร ?
- ขาดการศึกษา
  - ความเชื่อ
  - ขาดความรู้
  - ความยากจน
23. จากการป้องกันในข้อ 22 ท่านจะควบคุมให้สามีภรรยาคู่นี้ไปรับบริการวางแผนครอบครัวได้อย่างไร ?
- ใช้สิทธิพลของเพื่อนบ้าน
  - ใช้เงินเป็นสิ่งจูงใจ
  - ให้แพทย์พูดกระตุ้นเตือน
  - ให้บริการตรวจรักษาฟรี
24. นักสาธารณสุขควรใช้วิธีการใดประเมินคุณภาพของโรงพยาบาล ?
- นักสาธารณสุขสังเกตพฤติกรรมกรให้บริการของเจ้าหน้าที่และพฤติกรรมของคนไข้
  - ให้พยาบาลแจกแบบสอบถามให้คนไข้และญาติตอบ
  - ให้พยาบาลสัมภาษณ์คนไข้ ญาติ และเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ
  - นับจำนวนคนไข้แต่ละวัน และนักสาธารณสุขสัมภาษณ์คนไข้และญาติ

25. ข้อใดเป็นจารีต ?
- งดดื่มสุราในเทศกาลเข้าพรรษา
  - การดูแลพ่อ แม่
  - การกินปลาดิบของคนภาคอีสาน
  - ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหาร
26. ข้อจำกัดของการบริหารงานแบบประชาธิปไตย คือข้อใด ?
- ลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม
  - ความถูกต้องของงาน
  - ความเฉลียวฉลาดของผู้นำ
  - ความสามัคคีของสมาชิก
27. การศึกษาชุมชนด้านความเชื่อมีประโยชน์อย่างไรต่อการทำงานกับชุมชน ?
- ใช้เป็นข้อมูลในการเข้าหาชุมชน
  - แสดงถึงความเอาใจใส่สนใจในชุมชน
  - ทำให้ประชาชนยอมรับนักสาธารณสุข
  - ทำให้รู้ว่าคุณค่าความเชื่อใดควรต้องปรับเปลี่ยน

ให้ท่านพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 28 - 33

"นายมนัสเป็นคนหนึ่งที่สูบบุหรี่เป็นประจำเป็นเวลา 15 ปี เขาได้รับความรู้มากมายเกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ เขาพบว่าบุหรี่ไม่ดีต่อสุขภาพ และได้รับการรังเกียจจากสังคม และมีกฎหมายใหม่ ๆ เกี่ยวกับการห้ามสูบบุหรี่ ต่อมาเขาเข้าร่วมโปรแกรมอดบุหรี่ที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง เขาได้รู้จักเพื่อนร่วมโปรแกรมที่เป็นชายทั้งหมด 10 คน ทุกคนสูบบุหรี่เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่แสดงความเป็นชายชาติร समाชิกได้ร่วมกันหากวิถีที่จะเลิกบุหรี่ และได้มติร่วมกันว่าจะมีการเซ็นสัญญาที่จะไม่สูบบุหรี่ และเอากลับไปให้ครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงานเป็นพยาน หลังจากเข้าโปรแกรมเป็นเวลา 5 วัน มนัสและเพื่อนอีก 3 คน ก็เลิกสูบบุหรี่"

28. ข้อใดเป็นธรรมชาติของกลุ่มงดสูบบุหรี่ของมนัสที่เด่นที่สุด ?
- ถูกอิทธิพลของกลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
  - การมีผู้นำซึ่งให้อิสระแก่สมาชิกในการคิดตัดสินใจ
  - การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่ม
  - การคิดแก้ปัญหาร่วมกัน
29. มนัสเข้าร่วมกลุ่มงดสูบบุหรี่เพราะเหตุใด ?
- พอใจในกิจกรรม
  - สนใจจุดมุ่งหมาย
  - เพื่อความปลอดภัย
  - เพื่อส่งเสริมสถานภาพ

30. การที่มีนัสนและเพื่อนเริ่มสูบบุหรี่ เป็นเพราะอิทธิพลจากปัจจัยใด ?
- ก. บรรทัดฐานทางสังคม
  - ข. ค่านิยมของสังคม
  - ค. จารีต
  - ง. วิถีชาวบ้าน
31. 'ที่ประชุมลงมติร่วมกันว่าจะมีการเซ็นสัญญาที่จะไม่สูบบุหรี่' ตรงกับพัฒนาการของกลุ่มใด ?
- ก. Norming
  - ข. Storming
  - ค. Forming
  - ง. Performing
32. ท่านคิดว่า โปรแกรมนี้ประสบความสำเร็จหรือไม่ ท่านมีความเห็นอย่างไร ?
- ก. สำเร็จ เพราะมีผู้เข้าร่วมโปรแกรมเกิดแรงจูงใจที่จะเลิกสูบบุหรี่
  - ข. สำเร็จ เพราะมีผู้เปลี่ยนพฤติกรรม
  - ค. ไม่สำเร็จ เพราะคนส่วนใหญ่ยังสูบบุหรี่อยู่
  - ง. ไม่สำเร็จ จะต้องติดตามผลอีกระยะหนึ่งถึงจะประเมินผล
33. 'สมาชิกได้ร่วมกันหากลวิธีที่จะเลิกสูบบุหรี่' ตรงกับพัฒนาการของกลุ่มขั้นใด ?
- ก. Norming
  - ข. Storming
  - ค. Forming
  - ง. Performing
34. ข้อใดแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมศาสตร์กับสาธารณสุข ?
- ก. รู้วิธีการทำให้คนมีอายุยืนยาวและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
  - ข. ให้ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลและชุมชน
  - ค. ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาทางด้านสุขภาพ
  - ง. ให้ความรู้และช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ
35. ถ้าผู้นำกลุ่มพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่คาดหวังจะได้รับประโยชน์ส่วนตนจากการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้นำควรจะทำอย่างไร ?
- ก. ให้ประโยชน์ที่เขาต้องการตามความสามารถของเขา
  - ข. ดูแลไม่ให้สมาชิกแสวงหาประโยชน์เข้าตนเอง
  - ค. ประสานผลประโยชน์ให้สมาชิกเท่าเทียมกัน
  - ง. ปรับความคิดให้ยึดถือเป้าหมายของกลุ่มเป็นใหญ่
36. ถ้าจะใช้ตัวเสริมแรงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วจะทำอย่างไร ?
- ก. ใช้ให้เหมาะกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
  - ข. ใช้ทุกครั้งที่กลุ่มเป้าหมายแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ
  - ค. ใช้ตามหลังพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น
  - ง. ใช้ให้เหมาะสมกับประเภทของพฤติกรรมที่ต้องการ

37. 'บุคคลที่คลายเครียดด้วยการอ่านหนังสือทั้ง ๆ ที่ต้องเสียเงิน แต่เขาก็รู้สึกว่าคุณค่า' แสดงว่าบุคคลเหล่านี้ถูกแรงจูงใจประเภทใด ?
ก. Internal motivation	ข. Intrinsic motivation
ค. Extrinsic motivation	ง. External motivation
38. ค่านิยมทางสุขภาพข้อใดควรเปลี่ยนแปลง ?
- ใช้สมุนไพรรักษาโรคด้วยตนเอง
  - เด็กกินกับข้าวมากทำให้เป็นตานขโมย
  - อยู่ไฟทำให้หมดลูกเข้าอู่เร็ว
  - ไม่กินเนื้อสัตว์เมื่อเป็นมะเร็ง
39. จากข้อ 38 ถ้าจะเปลี่ยนแปลงควรเริ่มที่กลุ่มใด ?
ก. เด็กก่อนวัยเรียน	ข. ผู้ปกครอง
ค. เด็กวัยเรียน	ง. ครู
40. ถ้าต้องการรู้จักชุมชนโดยที่นักสาธารณสุขไม่ต้องลงไปชุมชน ท่านจะได้ข้อมูลใด?
ก. โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ	ข. ผู้นำชุมชน
ค. ความต้องการของชุมชน	ง. ปัญหาการทำมาหากิน
41. รัฐบาลใช้ 'สาธารณสุขเป็นศาสตร์และศิลปะของการวินิจฉัยและแก้ปัญหาของชุมชน โดยมีชุมชนเป็นคนไข้' ข้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด ?
- สาธารณสุขทำให้ชุมชนแก้ปัญหาของเขาได้
  - การวินิจฉัยชุมชนเป็นหน้าที่สำคัญของนักสาธารณสุข
  - การทำงานกับชุมชนต้องใช้ศาสตร์และศิลปะ
  - ชุมชนต้องร่วมมือกับรัฐในการแก้ปัญหา

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 42 - 43

'ขณะครูสอน สุนิตามองครูตลอดเวลา ตอบคำถามเมื่อครูถาม ส่งการบ้านในห้องทุกครั้ง ทำให้สุนิตาสอบได้เกรด A เสมอ ครูจึงแนะนำรจนาเพื่อนของสุนิตาให้เขาอย่างสุนิตาเพื่อจะได้เกรด A บ้าง ซึ่งรจนาก็ทำตามและได้เกรด A ในที่สุด'

42. ข้อใดเป็นการเสนอตัวแบบ ?
- ครูบอกรจนาให้มองครู ตอบคำถาม และส่งการบ้าน
  - สุนิตามองครู ตอบคำถาม ส่งการบ้าน สอบได้เกรด A
  - รจนาเกิดแรงจูงใจอยากได้เกรด A เหมือนสุนิตา
  - รจนามองครู ตอบคำถาม ส่งการบ้าน

43. คุณสมบัติของตัวแบบ เป็นไปตามหลักการใด ?
- ความคุ้นเคย
  - ความเด่นชัด
  - ความมีชื่อเสียง
  - ความคล้ายคลึง
44. นักสาธารณสุขใช้ทฤษฎี Operant Conditioning ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการสวมหมวกนิรภัย แล้วประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม ท่านคิดว่าถูกต้องหรือไม่ ?
- ถูกต้อง เพราะการวัดเจตคติใช้แบบสอบถามได้
  - ถูกต้อง เพราะเจตคติเป็นพฤติกรรมภายใน วัดโดยตรงไม่ได้
  - ไม่ถูกต้อง เพราะทฤษฎีนี้ไม่สนใจเจตคติ ดูที่จำนวนคนใส่หมวกนิรภัยเพิ่มขึ้น
  - ไม่ถูกต้อง ควรใช้แบบสัมภาษณ์ดีกว่าเพราะเป็นเรื่องส่วนตัว
45. การที่ตำรวจปรับผู้ที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเป็นเงิน 200 บาท จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ?
- เห็นด้วย เพราะเป็นการลงโทษ ทำให้ไม่ทำพฤติกรรมนั้น
  - เห็นด้วย เพราะเป็นวิธีการควบคุมพฤติกรรมที่ได้ผล
  - ไม่เห็นด้วย เพราะพฤติกรรมภายในไม่เปลี่ยนแปลง
  - ไม่เห็นด้วย เพราะเงินค่าปรับน้อยไป ไม่ทำให้คนเปลี่ยนพฤติกรรมได้
46. ท่านจะใช้เกณฑ์ข้อใดพิจารณาว่าท่านเข้าถึงชุมชนได้ดี ?
- ท่านเดินเข้าไปในชุมชน และมีคนทักทาย
  - ประชาชนให้ความสนใจต่อโครงการต่าง ๆ ที่ท่านเสนอ
  - ประชาชนมักมาขอคำปรึกษา และขอความร่วมมือ
  - ท่านได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
47. ข้อใดเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของนักสาธารณสุข ?
- มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ
  - มีความสามารถในการพูดคุย
  - ชอบทำงานกับคน
  - เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
48. แนวคิดทฤษฎีของแบนดูร่ากับทฤษฎีการประมวลข่าวสารมีส่วนคล้ายคลึงกันตามหลักการข้อใด ?
- การเรียนรู้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน
  - การเรียนรู้ต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก
  - การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาจากผลกรรม
  - การเสริมแรงจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

49. บทบาทร่วมกันของนักสาธารณสุขวิชาชีพต่าง ๆ คืออะไร ?
- เปลี่ยนแปลงความรู้ ความเข้าใจของประชาชน
  - ควบคุมการแพร่ระบาดของโรค
  - ส่งเสริมสุขภาพของประชาชน
  - ให้บริการทางด้านสุขภาพ
50. ผู้ป่วยโรคเอดส์ที่ถูกญาติพาไปรักษาตัวที่วัดพระบาทน้ำพุ จัดว่าได้รับอิทธิพลปัจจัยใด
- วัฒนธรรม
  - เศรษฐกิจ
  - สังคม
  - ค่านิยม
51. ถ้าต้องการข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของเด็กวัย 6 - 12 ปี ในหมู่บ้านท่านจะไปหาข้อมูลจากแหล่งใด?
- สถานีอนามัย
  - กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
  - อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน
  - โรงเรียน
52. ข้อใดเป็นความหมายของเจตคติ ?
- ความรู้สึกรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
  - ความคิดเห็นต่อสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้อง
  - ความเชื่อที่เกิดจากประสบการณ์ตรง
  - ความพอใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
53. ถ้าท่านเป็นผู้นำกลุ่มที่มีสมาชิกมีสติปัญญาสูง จำนวน 12 คน และมีเวลาในการทำงาน 30 นาที ท่านจะทำอย่างไร ?
- ให้ทุกคนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น แต่จำกัดเวลาในการพูด จากนั้นผู้นำสรุปเป็นมติ
  - ปรึกษากันภายในกลุ่มว่าจะทำงานกันอย่างไร ให้เสร็จทันเวลา
  - เลือกสมาชิกที่เก่งที่สุดเป็นผู้วางแผนงาน และมอบหมายงานตามความถนัดของสมาชิก
  - แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มสรุปผล แล้วนำมาเสนอผลในกลุ่มใหญ่
54. ถ้าจะใช้วิธีตรวจสอบค่านิยมเป็นแนวทางในการสร้างค่านิยมการลดบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ดในเด็กนักเรียน ท่านจะทำอย่างไร ?
- ให้นักเรียนและครูร่วมกันเสนอแนวทางตรวจสอบความถูกต้อง
  - เสนอปัญหาให้กลุ่มพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ของการบริโภคอาหารและให้เลือกทางที่เหมาะสม
  - ขอความร่วมมือไปยังผู้ปกครองไม่ให้บริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ด เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
  - ให้คำชมเชยเป็นแรงเสริมให้เด็กที่ลดการบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ด

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 55 - 58

กระทรวงสาธารณสุขได้จัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ไปแล้วจำนวน 368,325 คน (นับถึงปี 2538) เพื่อให้ อสม.เป็นตัวแทนของรัฐ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางสาธารณสุข เช่น รักษาพยาบาลขั้นต้น จ่ายยาสามัญประจำบ้าน เป็นต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำ จากการประเมินผลการทำงาน พบว่า จำนวนไม่มากนักยังคงดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ บางส่วนไม่มีเวลาเพราะต้องประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว บางส่วนไม่มีบทบาทเนื่องจากชาวบ้านไม่เชื่อถือ บางส่วนขาดการนิเทศสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่

55. เพื่อแก้ไขปัญหาที่ อสม. ทำงานไม่เต็มศักยภาพ ควรจะดำเนินการอย่างไร ?
- ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปช่วยเหลือดูแลการทำงานของ อสม.มากขึ้น
  - ให้ค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนเพื่อจูงใจให้ทำงาน
  - จัดอบรมเพิ่มเติม เพื่อให้ชาวบ้านยอมรับตัว อสม.เพิ่มขึ้น
  - เพิ่มสิทธิพิเศษ เช่น การรักษาพยาบาลฟรีแก่ อสม.และครอบครัว
56. การที่ อสม.จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ เขาควรมีความต้องการตามแนวคิดของ Maslow¹ ชั้นใด?
- ความต้องการทางสรีรวิทยา
  - ความต้องการได้รับการยอมรับ
  - ความต้องการความปลอดภัย
  - ความต้องการความรัก
57. ข้อใดเป็นสาเหตุของปัญหาดังกล่าว ?
- ชาวบ้านไม่ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพ
  - อสม.ขาดแรงจูงใจในการทำงาน
  - เจ้าหน้าที่ไม่ให้การสนับสนุนการทำงาน
  - อสม.ไม่มีเวลาทำงานอย่างเต็มที่
58. จากสภาพการณ์จริง อสม.เหล่านี้มีความต้องการตามแนวคิดของ Maslow¹ ชั้นใด ?
- ความต้องการทางสรีรวิทยา
  - ความต้องการได้รับการยอมรับ
  - ความต้องการความปลอดภัย
  - ความต้องการความรัก
59. ข้อใดเป็นแนวคิดของพฤติกรรมที่มองที่ Extra Individual Causal Assumption ?
- คนที่มีการศึกษาสูงน่าจะมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ
  - คนที่รับรู้ว่าสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญก็มีแนวโน้มจะทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างจริงจัง

- ค. การจูงใจให้คนเห็นประโยชน์ของการออกกำลังกาย จะทำให้เขามีพฤติกรรม
    บ่อยขึ้น
- ง. การให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษของบุหรี่จะทำให้เยาวชนไม่สูบบุหรี่ได้

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 60 - 63

"จากการสำรวจโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจดี บิดามารดามีระดับการศึกษา อย่างต่ำปริญญาตรี เด็กนักเรียนกว่า ร้อยละ 50 มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน ซึ่งเป็น ปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นโรคอ้วนในอนาคต นักศึกษาจึงร่วมกับครูที่โรงเรียนจัดทำ โครงการลดน้ำหนักให้เด็กกลุ่มดังกล่าวหันมาออกกำลังกาย"

60. ถ้าต้องการนำทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำมาใช้ ท่านจะอย่างไร ?
- ก. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของโรคอ้วน สอนวิธีออกกำลังกาย
    ให้นักเรียนทุกคนลงมือปฏิบัติและครูให้คะแนน
  - ข. ให้นักเรียนฝึกออกกำลังกายตามความชอบของแต่ละคนเมื่อน้ำหนักลดลง
    ก็ให้ชมเชยตนเอง
  - ค. นำเด็กนักเรียนที่เคยอ้วนมาแล้วให้ฟังว่า เขาลดความอ้วนได้อย่างไร
    ให้เด็กนักเรียนทุกคนฝึกออกกำลังกายและครูชมเชย
  - ง. ให้นักเรียนตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะลดน้ำหนักเท่าไรใน 2 สัปดาห์ เมื่อน้ำหนัก
    ลดลง ให้ครู พ่อแม่ ชมเชย.
61. ถ้าต้องการนำทฤษฎีปัญญาทางสังคมมาใช้ ท่านจะอย่างไร ?
- ก. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของโรคอ้วน สอนวิธีออกกำลังกาย
    ให้นักเรียนทุกคนลงมือปฏิบัติและครูให้คะแนน
  - ข. ให้นักเรียนฝึกออกกำลังกายตามความชอบของแต่ละคนเมื่อน้ำหนักลดลง
    ก็ให้ชมเชยตนเอง
  - ค. นำเด็กนักเรียนที่เคยอ้วนมาแล้วให้ฟังว่า เขาลดความอ้วนได้อย่างไร
    ให้นักเรียนทุกคนฝึกออกกำลังกายและครูชมเชย
  - ง. ให้นักเรียนตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะลดน้ำหนักเท่าไรใน 2 สัปดาห์ เมื่อน้ำหนัก
    ลดลงให้ครู พ่อแม่ ชมเชย

62. ท่านจะใช้วิธีการใด ตรวจสอบว่าโครงการในข้อ 60 ประสบความสำเร็จ ?
- ก. น้ำหนักที่ลดลงของนักเรียน
  - ข. นักเรียนมีพฤติกรรมออกกำลังกายเพิ่มขึ้น
  - ค. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีพฤติกรรมออกกำลังกาย
  - ง. น้ำหนักที่ลดลงและความพึงพอใจต่อพฤติกรรมออกกำลังกาย
63. นักศึกษาจะใช้วิธีการใดตรวจสอบว่าโครงการในข้อ 61 ประสบความสำเร็จ ?
- ก. น้ำหนักที่ลดลงของนักเรียน
  - ข. นักเรียนมีพฤติกรรมออกกำลังกายเพิ่มขึ้น
  - ค. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีพฤติกรรมออกกำลังกาย
  - ง. น้ำหนักที่ลดลงและความพึงพอใจต่อพฤติกรรมออกกำลังกาย

"ในการทำงานจะมี 3 ระดับ คือ ระดับนโยบาย ผู้บริหารระดับกลาง และ ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งต้องมีทักษะ 3 ส่วน คือ 1) ทักษะการวางแผน 2) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ทักษะการทำงาน ในผู้บริหารระดับสูง ต้องการทักษะที่ 1 มากกว่าทักษะที่ 3 ระดับผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเชี่ยวชาญในงานมากกว่าการวางแผน ส่วนผู้บริหารระดับกลางต้องรู้จักการบริหารนาย บริหารเพื่อนร่วมงาน และ บริหารผู้ใต้บังคับบัญชา"

64. จากข้อความนี้ สรุปได้ว่าทักษะที่จำเป็นที่ทุกระดับต้องมีมากที่สุดคือทักษะใด ?
- ก. ทักษะการวางแผน
  - ข. ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์
  - ค. ทักษะการทำงาน
  - ง. ถูกทุกข้อ
65. ตามความคิดของท่าน การเสริมแรงโดยการให้รางวัลมีผลอย่างไร ?
- ก. ดี เพราะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
  - ข. ดี เพราะเหมาะสมกับความต้องการ
  - ค. ไม่ดี เพราะเป็นการติดสินบน
  - ง. ไม่ดี เพราะทำให้คนทำเพื่อหวังสิ่งตอบแทน
66. วิชาพฤติกรรมศาสตร์มองพฤติกรรมว่าเกิดจากข้อใด ?
- ก. ปัจจัยภายในตัวบุคคล
  - ข. ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล
  - ค. ปัจจัยทางสังคม
  - ง. หลายปัจจัย

67. ข้อใดไม่ใช่บทบาทร่วมกันของนักสาธารณสุข ?
- ให้ประชาชนรับผิดชอบสุขภาพของตนเอง
  - ควบคุมการระบาดของโรค
  - ทำโครงการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
  - ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อม
68. ถ้าต้องการหาผู้นำที่สามารถเข้าถึงชาวบ้านได้ดีที่สุด จะใช้วิธีใด ?
- การสังเกต
  - การประชุม
  - การทำงานร่วมกัน
  - การสัมภาษณ์

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 69 - 88

"จากการสำรวจผู้สูบบุหรี่ในประเทศไทย ปี 2536 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า มีประชากรที่สูบบุหรี่ทั้งประเทศ 10,405,400 คน เป็นชาย 6,840,000 คน หญิง 656,400 คน เยาวชนที่สูบบุหรี่ อายุ 11 - 14 ปี มี 7,200 คน อายุ 15 - 19 ปี สูบบุหรี่ 530,300 คน แยกเป็นชาย 522,200 คน จำนวนบุหรี่ที่สูบปีละประมาณ 43,000 ล้านมวน เฉลี่ยสูบคนละ 11.9 มวน ต่อวัน เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่สำรวจได้ในปี 2534 พบว่า ผู้ที่สูบบุหรี่ทั้งประเทศมีจำนวน 11,402,000 คน เป็นชาย 10,564,000 คน หญิง 838,000 คน แต่อย่างไรก็ตามอัตราการเพิ่มของผู้สูบบุหรี่ใหม่พบว่า กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี โดยเฉพาะอายุในช่วง 15 - 19 ปี เริ่มสูบบุหรี่มากที่สุด สำหรับสาเหตุการสูบบุหรี่พบว่า ร้อยละ 46.0 ตามอย่างเพื่อน ถูกเพื่อนชวน รองลงมา คือ อยากลองเลียนแบบผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นคนในครอบครัว ดารา หรือผู้มีชื่อเสียง ทำให้เข้าสังคมได้ เท่ โดดเด่น ทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่ ผู้สูบบุหรี่มีเจตคติทางบวกต่อการสูบบุหรี่ รู้ว่าการสูบมีอันตราย เชื่อว่า ตัวเองไม่เป็นโรคร้าย รวมทั้งมีความสะดวกหาซื้อได้ง่าย

69. จากสถานการณ์ข้างต้นข้อใด เป็นการวิเคราะห์การเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ?
- อัตราการสูบบุหรี่ในประเทศไทยลดลง ชายสูบมากกว่าหญิง
  - อัตราการสูบบุหรี่ในประเทศไทยลดลง หญิงสูบมากกว่าชาย
  - อัตราการสูบบุหรี่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ชายสูบมากกว่าหญิง
  - อัตราการสูบบุหรี่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น หญิงสูบมากกว่าชาย
70. ข้อใดเป็นสาเหตุของการสูบบุหรี่ ที่นักพฤติกรรมศาสตร์เห็นว่าเกี่ยวข้องน้อยที่สุด ?
- ถูกเพื่อนชวน
  - เข้าสังคมได้
  - ติดใจในรสชาติ
  - หาซื้อง่าย

71. เมื่อวิเคราะห์หาสาเหตุได้แล้ว นักพฤติกรรมจะดำเนินการในข้อใด เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มประชากร ?
- ให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายและโทษของบุหรี่เพิ่มขึ้น
  - นำผู้ต้องการเลิกสูบบุหรี่มาเข้าโปรแกรมงดสูบบุหรี่
  - ปรับความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ผ่านสื่อมวลชน
  - ปรับเปลี่ยนความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้
72. ถ้าท่านจะจัดโครงการงดสูบบุหรี่ขึ้นในโรงเรียนอาชีวศึกษา ท่านจะใช้กิจกรรมใดที่ได้ผลเร็วที่สุด?
- นำตัวแบบที่กลุ่มชื่นชอบมาเล่าถึงประสบการณ์การเลิกสูบบุหรี่
  - กำหนดรางวัลที่เขาจะได้รับเมื่อลดจำนวนบุหรี่ และเลิกสูบบุหรี่ได้
  - ผู้ปกครองให้กำลังใจสนับสนุนให้เลิกสูบบุหรี่
  - ผู้ปกครองและครูกวาดชั้นลงโทษ ถ้าพบว่ามีนักเรียนสูบบุหรี่
73. ด.ช. วัลลภเป็นนักเรียนคนหนึ่งในโรงเรียน เขาเคยเห็นครูที่โรงเรียนสูบ ภูมิใจมีความสุข และสบายใจเมื่อมีโอกาสเขาดึงสูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ของวัลลภเกิดขึ้นตามการเรียนรู้ เจตคติวิธีใด ?
- การเสริมแรง
  - การสังเกต
  - การกระทำด้วยตนเอง
  - การทำตาม
74. ถ้าท่านจะจัดโครงการเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ขึ้นในโรงเรียน ควรเริ่มที่นักเรียนระดับใด
- ประถมต้น
  - ประถมปลาย
  - มัธยมต้น
  - มัธยมปลาย
75. ข้อใดเป็นวิธีการสำคัญที่สุดในโครงการป้องกันการสูบบุหรี่ ?
- สอนวิธีการปฏิเสธเมื่อถูกเพื่อนชวนให้สูบบุหรี่
  - สอนให้เด็กเชื่อว่าการสูบบุหรี่ ไม่ทำให้เท่หรือเข้าสังคมได้
  - สอนให้เด็กเชื่อว่าหากตัวเองสูบบุหรี่จะทำให้เกิดโรคร้ายแรงได้
  - สอนให้เด็กไม่เลียนแบบตัวแบบที่ไม่ดี
76. จากข้อ 75 ข้อใดเป็นการประเมินผลความสำเร็จของโครงการป้องกันการสูบบุหรี่ ?
- นักเรียนไม่สูบบุหรี่เมื่อถูกเพื่อนชวน
  - นักเรียนมีความรู้ เจตคติ ค่านิยมที่ถูกต้องขึ้น
  - นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และเห็นความสำคัญของการไม่สูบบุหรี่
  - นักเรียนไม่พกบุหรี่และอุปกรณ์การสูบบุหรี่
77. การสูบบุหรี่มีสาเหตุจากการเลียนแบบผู้ใหญ่ ตรงกับข้อใด ?
- Identification
  - Compliance
  - Internalization
  - Motivation

78. การอุปนุหรีที่มีสาเหตุจากการถูกเพื่อนชวน ตรงกับข้อใด ?
ก. Identification	ข. Compliance
ค. Internalization	ง. Motivation
79. ถ้าท่านต้องการให้ประชาชนในชุมชนร่วมมือในชั้นแรกจะใช้การจูงใจวิธีใด ?
ก. ให้ผลตอบแทนเป็นสิ่งของ	ข. ใช้อิทธิพลผู้นำกลุ่ม
ค. สร้างความสัมพันธ์ที่ดี	ง. ให้การยอมรับ
80. การใช้ความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิเข้าไปในกลุ่มทุติยภูมิ ท่านคิดว่าก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมหรือไม่ ?
ก. เกิดปัญหาแน่นอน เพราะทำให้เกิดการเอาเปรียบ
ข. เกิดปัญหาบางกรณี ถ้าสมาชิกกลุ่มทุติยภูมิไม่ยอมรับ
ค. ไม่เป็นปัญหา เพราะเป็นเรื่องธรรมดาของสังคม
ง. ไม่เป็นปัญหา เพราะแต่ละกลุ่มเข้าใจบทบาทของตนอยู่แล้ว
81. ถ้าต้องการสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่อุปนุหรี โดยวิธีแบบ Identification ทำอย่างไร
ก. ใช้สื่อกระตุ้นให้ตระหนักถึงอันตราย
ข. ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก
ค. ให้พ่อแม่ ครู ควบคุมพฤติกรรม
ง. ใช้เพื่อนช่วยเพื่อน
82. แรงจูงใจที่เหมือนกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกัน และแรงจูงใจที่ต่างกัน อาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่เหมือนกัน จากข้อความนี้สรุปได้ว่า ?
-	
--
ก. พฤติกรรมทุกพฤติกรรมต้องมีแรงจูงใจ
ข. แรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
ค. การจูงใจและพฤติกรรมของคนแตกต่างกัน
ง. แรงจูงใจและพฤติกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
83. ข้อใดเป็นความแตกต่างระหว่างเจตคติกับค่านิยม ?
ก. เจตคติกำหนดท่าทีการปฏิบัติ ค่านิยมเป็นการประเมินความถูกต้อง
ข. เจตคติเป็นเรื่องเฉพาะคน ค่านิยมเป็นเรื่องของสังคม
ค. เจตคติอาจไม่ถูกต้อง ค่านิยมต้องถูกต้อง
ง. เจตคติเป็นเรื่องความดี ไม่ดี ค่านิยมเป็นเรื่องความชอบ ไม่ชอบ
84. 'การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของคน เช่น การมีที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำบริโภค ฯลฯ โดยถือว่าถ้าเขามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คุณภาพชีวิตเขาจะดีขึ้นด้วย' ดังนั้นรัฐควรจัดหาปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ให้ประชาชน

- ก. เห็นด้วย เพราะเมื่อมีความเป็นอยู่ดีขึ้นเขาก็จะร่วมมือเพิ่มขึ้น
- ข. เห็นด้วย เพราะรัฐจะได้จัดสรรทรัพยากรลงไปในกลุ่มชนเป็นรูปธรรมขึ้น
- ค. ไม่เห็นด้วย เพราะเป้าหมายของการพัฒนาควรมุ่งที่ศักยภาพของคนมากกว่าวัตถุ
- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะความเป็นอยู่ดีขึ้นไม่ได้หมายถึงคุณภาพชีวิต
85. ถ้าต้องการให้ประชาชนมีความสามารถในการดำเนินงานด้วยตนเอง ควรใช้การ
จูงใจวิธีใด ?
- ก. มอบหมายความรับผิดชอบ
- ข. ติดตามผลงาน
- ค. ให้คำชมเชยและสิทธิพิเศษ
- ง. ดำเนินงานให้ตอบสนองต่อความต้องการ
86. เหตุผลใดสำคัญที่สุดต่อการสร้างแรงจูงใจในงานสาธารณสุข ?
- ก. ทำให้เกิดความกระตือรือร้น
- ข. ทำให้พฤติกรรมสุขภาพคงทนเป็นไปตามเป้าหมาย
- ค. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำงานได้มีประสิทธิภาพ
- ง. ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพดี
87. หลังจากที่นายกกนได้ช่วยกับนักโภชนาการกำหนดอาหาร ปริมาณที่ผู้ป่วยโรค
เบาหวานควรรับประทาน นายกกนก็สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ วิธีการนี้
นักโภชนาการสรุปว่าเป็นการจูงใจด้วยการให้การยอมรับ ท่านคิดว่านักโภชนาการสรุป
ถูกต้องหรือไม่ ?
- ก. ถูกต้อง เพราะทำให้นายกกนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและยินดีร่วมมือ
- ข. ถูกต้อง เพราะทำให้นายกกนได้วางแผนกำหนดอาหารด้วยตนเอง
- ค. ไม่ถูกต้อง ควรเป็นการจูงใจแบบการให้ข้อมูลข่าวสารมากกว่า
- ง. ไม่ถูกต้อง ควรเป็นการจูงใจโดยการมีส่วนร่วมมากกว่า
88. ลักษณะสำคัญของเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม คืออะไร ?
- ก. ใช้ตัดสินการกระทำของคนอื่น
- ข. มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
- ค. เป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรม
- ง. เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติ

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 89 - 90

“นางนุชเป็นพัฒนาการประจำสำนักงานเขตแห่งหนึ่ง เธอต้องการจะจัดกลุ่มเยาวชน ในชุมชนแออัดซึ่งเป็นแหล่งเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติด นางนุชต้องการทราบจำนวนเพศ วัย ของผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกเพื่อที่จะจัดกลุ่ม เธอเข้าพบรองประธานชุมชน เนื่องจากประธานชุมชนไม่อยู่ เธอแจ้งกับรองประธานฯ ว่า เนื่องจากชุมชนแห่งนี้มีปัญหายาเสพติด ดังนั้นจึงต้องตั้งกลุ่มเยาวชนขึ้นเพื่อจัดปัญหาการมั่วสุม เธอบอกให้รองประธานฯ หาข้อมูลให้ สัปดาห์ต่อมานางนุชพบว่า รองประธานฯ ไม่ได้หา ข้อมูลให้”

89. ข้อความที่ขีดเส้นใต้ แสดงให้เห็นว่านางนุชขาดทักษะข้อใด ?
- ก. การไวต่อความรู้สึก
  - ข. การสื่อสาร
  - ค. การศึกษาปัญหาที่แท้จริง
  - ง. การเข้าหาผู้นำ
90. เพื่อแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว นางนุชควรทำอย่างไร ?
- ก. ศึกษาปัญหาของชุมชนให้ชัดเจน
  - ข. บอกวัตถุประสงค์การทำงานที่มุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนมากกว่า
  - ค. ต้องพบประธานชุมชนเพื่อแนะนำตัวทุกครั้งที่เข้าชุมชนใหม่
  - ง. ประเมินวิธีการทำงาน และคุณสมบัติส่วนตัว

จงพิจารณาการดำเนินงานแล้วต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 91 - 92

- 1. เข้าไปทำความคุ้นเคยกับชุมชน
  - 2. หาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
  - 3. ศึกษาความต้องการของชุมชน
  - 4. พบประธานและคนสำคัญของชุมชน
  - 5. รวบรวมกลุ่มเยาวชน
  - 6. พบปะเยาวชน
  - 7. พบปะผู้นำเยาวชน
  - 8. ศึกษาความสนใจของเยาวชน
91. ถ้าท่านต้องให้คำแนะนำกับนางนุชถึงการทำความรู้จักกับชุมชน นางนุชต้องดำเนินงานในข้อใดบ้าง (ให้เลือกข้อที่เรียงตามลำดับกิจกรรมดำเนินงานก่อน-หลัง)
- ก. 1, 2, 3, 4
  - ข. 4, 2, 3, 1
  - ค. 1, 4, 2, 3
  - ง. 2, 1, 3, 4
92. ในขั้นต่อไปเพื่อให้นางนุชจัดตั้งกลุ่มเยาวชน นางนุชต้องดำเนินงานในข้อใด ? (ให้เลือกข้อที่เรียงตามลำดับกิจกรรมดำเนินงานก่อน-หลัง)
- ก. 7, 6, 8, 5
  - ข. 8, 7, 6, 5
  - ค. 7, 8, 6, 5
  - ง. 8, 5, 7, 6

จงพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 93 - 100

เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2540 นายแพทย์สาธารณสุขพังงาเปิดเผยถึงปัญหาแรงงานต่างชาติที่ติดโรค ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนไทยว่า แรงงานต่างชาติเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดพังงา ขณะนี้มีแรงงานต่างชาติที่ขึ้นทะเบียนในจังหวัดพังงาเพียง 1 หมื่นคน แต่คาดว่าจะมีแรงงานต่างชาติเข้ามา โดยไม่ถูกกฎหมายไม่น้อยกว่า 5 หมื่นคนขึ้นไป ทำให้เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขมาก

ขณะนี้พบว่า แรงงานหญิงชาวพม่าติดเชื้อเอดส์กว่า 300 คน เป็นแม่ลูกอ่อนจำนวน 16 ราย ทั้งที่ไม่เคยเป็นหญิงบริการมาก่อน สาธารณสุขพังงาได้จัดทำแผ่นพับเป็นภาษาพม่าและมอญ เพื่อเผยแพร่วิธีป้องกันให้แรงงานต่างชาติได้รับทราบแล้ว ด้านผู้อำนวยการโรงพยาบาลตะกั่วทุ่ง เปิดเผยว่า จากการตรวจโรคแก่ผู้ใช้แรงงานชาวพม่าที่ เข้ามาทำงานจำนวน 2 พันราย พบผู้ป่วยโรคเท้าช้างถึง 50 คน และยังพบผู้ติดเชื้อโรคเพิ่มขึ้น เป็นสองเท่าของผู้ติดเชื้อเดิม และปัญหาเกิดจากแรงงานหญิงที่เป็นโรคเท้าช้างซึ่งต้องให้การรักษา ให้อย่างต่อเนื่อง แต่แรงงานเหล่านี้ต้องย้ายที่ทำงานบ่อย ทำให้การรักษาไม่ต่อเนื่องจึงไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นอกจากนี้ปัญหาชาวพม่าและชาวต่างชาติในพังงายังสร้างปัญหาให้กับแพทย์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขบางแห่งมาก โดยชาวบ้านในเขตพื้นที่บ้านเตรียม อ.ครบุรี จ.พังงา ได้ร้องเรียนว่าขณะนี้สถานอนามัยหลายแห่งเกิดปัญหาขาดแคลนยา จนทำให้ชาวบ้านที่เข้ารับการรักษา ที่สถานอนามัยนั้นไม่มียาจ่ายให้ เพราะได้จ่ายยาให้กับแรงงานพม่าไปหมดแล้ว ทำให้ชาวบ้านต้องเดินทางไปรับการรักษาตัวกันที่โรงพยาบาลครบุรี ซึ่งอยู่ห่างไกลจากบ้านของแต่ละคนมาก เดือดร้อนกันไปทั่ว

(คัดจาก หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับประจำวันที่ 10 สิงหาคม 2540)

93. ข้อใดเป็นปัญหาสาธารณสุขที่เกิดจากแรงงานต่างชาติ ?
- แรงงานต่างชาติเป็นโรคเท้าช้างเพิ่มขึ้น
  - ชายชาวพม่าเที่ยวหญิงบริการแล้วนำเชื้อโรคเอดส์มาติดภรรยา
  - แรงงานต่างชาติมารับการรักษาที่สถานอนามัยทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนยา
  - แรงงานต่างชาติเป็นพาหะแพร่โรค
94. ข้อใดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการแก้ไข ?
- งานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
  - งานควบคุมป้องกันโรคติดต่อ
  - งานควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อ
  - งานอนามัยแม่และเด็ก

ตารางที่ 21 ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อสอบวัดสัมฤทธิผล
ทางการเรียน

ข้อที่	ค่า ความ ยาก	ค่า อำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่า ความ ยาก	ค่า อำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่า ความ ยาก	ค่า อำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่า ความ ยาก	ค่า อำนาจ จำแนก
1	.53	.15	26	.38	.19	51	.68	.20	76	.43	.25
2	.70	.32	27	.76	.20	52	.62	.21	77	.53	.28
3	.70	.27	28	.72	.23	53	.41	.34	78	.51	.25
4	.61	.16	29	.67	.20	54	.74	.20	79	.62	.24
5	.75	.35	30	.84	.24	55	.39	.28	80	.54	.22
6	.60	.20	31	.41	.21	56	.68	.21	81	.45	.38
7	.57	.30	32	.48	.41	57	.69	.18	82	.53	.32
8	.75	.25	33	.54	.22	58	.62	.22	83	.77	.25
9	.57	.26	34	.57	.28	59	.71	.16	84	.29	.33
10	.60	.45	35	.65	.19	60	.50	.41	85	.57	.20
11	.57	.15	36	.54	.42	61	.78	.17	86	.19	.19
12	.75	.29	37	.65	.22	62	.63	.26	87	.50	.20
13	.83	.31	38	.72	.22	63	.65	.22	88	.60	.20
14	.59	.21	39	.81	.18	64	.60	.20	89	.67	.38
15	.69	.20	40	.80	.20	65	.60	.33	90	.49	.34
16	.63	.20	41	.47	.38	66	.77	.21	91	.44	.35
17	.63	.28	42	.49	.22	67	.51	.16	92	.45	.34
18	.49	.28	43	.41	.18	68	.66	.21	93	.62	.25
19	.57	.37	44	.43	.26	69	.60	.17	94	.86	.18
20	.51	.30	45	.57	.25	70	.45	.31	95	.60	.20
21	.66	.32	46	.71	.19	71	.69	.24	96	.65	.19
22	.61	.24	47	.55	.16	72	.37	.48	97	.40	.54
23	.73	.26	48	.55	.26	73	.72	.15	98	.74	.23
24	.60	.31	49	.81	.23	74	.37	.39	99	.41	.30
25	.86	.30	50	.53	.15	75	.35	.20	100	.50	.32

ตารางที่ 22 คะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพฤกษศาสตร์สาธิตารณสุข
ของกลุ่มทดลอง (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

คนที่	คะแนน ที่ได้	ร้อยละของ คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนน ที่ได้	ร้อยละของ คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนน ที่ได้	ร้อยละของ คะแนนที่ได้
1	62	62.00	26	61	61.00	51	75	75.00
2	57	57.00	27	69	69.00	52	57	57.00
3	79	79.00	28	72	72.00	53	53	53.00
4	69	69.00	29	61	61.00	54	41	41.00
5	81	81.00	30	74	74.00	55	47	47.00
6	65	65.00	31	76	76.00	56	45	45.00
7	76	76.00	32	83	83.00	57	54	54.00
8	66	66.00	33	69	69.00	58	40	40.00
9	79	79.00	34	67	67.00	59	75	75.00
10	65	65.00	35	84	84.00	60	61	61.00
11	59	59.00	36	40	40.00	61	49	49.00
12	84	84.00	37	72	72.00	62	53	53.00
13	64	64.00	38	76	76.00	63	62	62.00
14	69	69.00	39	70	70.00	64	48	48.00
15	78	78.00	40	73	73.00	65	81	81.00
16	57	57.00	41	79	79.00	66	43	43.00
17	73	73.00	42	54	54.00	67	47	47.00
18	70	70.00	43	74	74.00	68	51	51.00
19	73	73.00	44	76	76.00	69	47	47.00
20	62	62.00	45	65	65.00	70	48	48.00
21	76	76.00	46	80	80.00	71	47	47.00
22	66	66.00	47	79	79.00	72	47	47.00
23	55	55.00	48	77	77.00	73	42	42.00
24	58	58.00	49	74	74.00	74	55	55.00
25	51	51.00	50	65	65.00			

ตารางที่ 23 คะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข
ของกลุ่มควบคุม (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

คนที่	คะแนน ที่ได้	ร้อยละของ คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนน ที่ได้	ร้อยละของ คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนน ที่ได้	ร้อยละของ คะแนนที่ได้
1	41	41.00	26	75	75.00	51	78	78.00
2	58	58.00	27	44	44.00	52	63	63.00
3	80	80.00	28	49	49.00	53	51	51.00
4	57	57.00	29	45	45.00	54	65	65.00
5	46	46.00	30	60	60.00	55	60	60.00
6	46	46.00	31	54	54.00	56	61	61.00
7	82	82.00	32	60	60.00	57	59	59.00
8	63	63.00	33	50	50.00	58	60	60.00
9	66	66.00	34	53	53.00	59	68	68.00
10	51	51.00	35	51	51.00	60	64	64.00
11	45	48.00	36	45	45.00	61	50	50.00
12	73	73.00	37	48	48.00	63	49	49.00
13	58	58.00	38	62	62.00	63	77	77.00
14	54	54.00	39	44	44.00	64	64	64.00
15	56	56.00	40	48	48.00	65	53	53.00
16	50	50.00	41	51	51.00	66	51	51.00
17	50	50.00	42	51	51.00	67	51	51.00
18	50	50.00	43	51	51.00	68	67	67.00
19	50	50.00	43	51	51.00	69	47	47.00
20	51	51.00	45	50	50.00	70	57	57.00
21	49	49.00	46	54	54.00	71	59	59.00
22	49	49.00	47	69	69.00	72	46	46.00
23	64	64.00	47	69	69.00	73	75	75.00
24	51	51.00	49	51	51.00			
25	50	50.00	50	45	45.00	74	50	50.00
						75	55	55.00

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

1. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้ GO ในการเรียนการสอน
2. นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไรต่อการใช้ GO ในการเรียนการสอน
3. GO มีประโยชน์อย่างไร

ครั้งที่ 2

1. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้ GO ในการเรียนการสอน
2. นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไรต่อการใช้ GO ในการเรียนการสอน
3. GO มีประโยชน์อย่างไร

ครั้งที่ 3

1. นักศึกษาได้ใช้ GO ในการเตรียมตัวสอบอย่างไร
2. GO มีประโยชน์อย่างไร
3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการใช้ GO

ภาคผนวก จ

บทเรียนที่ 8 เรื่อง "จิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน"
แผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง
แผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 8

จิตวิทยาในการเข้าถึงชุมชน

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์

1) ความสำคัญในการเข้าถึงชุมชน

เป็นที่ยอมรับกับดีในปัจจุบันนี้ว่า การดำเนินงานใด ๆ ก็ตามไม่ว่าจะเป็นงานด้านการศึกษา การสาธารณสุข การเกษตร การป้องกันประเทศ การพัฒนาชุมชน ฯลฯ ถ้างานนั้นต้องทำกับคนในชุมชนแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม ก่อนที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนั้น เจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่ต้องการทำงานในชุมชนต้องมีวิธีเข้าถึงชุมชนหรือการเข้าหาประชาชนเป็นอย่างดี เมื่อมีการเข้าหาประชาชนจนประชาชนเกิดความยอมรับแนวความคิด และการกระทำแล้ว การที่จะดำเนินงานต่าง ๆ ในชุมชนก็จะเป็นไปด้วยความสะดวก ในทางตรงกันข้ามถ้าการเข้าถึงชุมชนไม่ดีพอแล้ว งานต่าง ๆ ที่ต้องทำในชุมชนอาจไม่ได้รับความร่วมมือ กลายเป็นเจ้าหน้าที่ทำแต่ผู้เดียวโดยมีประชาชนเป็นผู้ดู หรือที่ร้ายแรงไปกว่านั้นประชาชนก็อาจมีปฏิกิริยาต่อต้านการดำเนินงานนั้นด้วยซ้ำไป เช่น เคยมีประชาชนรวมตัวกันต่อต้านโครงการทำเขื่อนกันน้ำต่อต้านโครงการชลประทานในบางท้องที่ต่อต้านโครงการการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมหนักบางชนิดซึ่งเป็นข่าวแพร่ไปทั่วโลกในกรณีของการแยกทำลายโรงงานไทยแทนทาลัมที่จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น ทั้ง ๆ ที่โครงการทุกโครงการที่กล่าวมาแล้วล้วนแต่เป็นโครงการที่ดี มีประโยชน์แก่คนจำนวนมาก และก่อให้เกิดผลดีในทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ยังไม่ได้รับการต้านทานจากประชาชนเป็นจำนวนมาก สาเหตุของการต่อต้านประการหนึ่งมาจากการที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ เมื่อเข้าถึงประชาชนไม่ได้ โครงการต่าง ๆ ก็ได้รับการต่อต้าน ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียเพราะต้องทำให้โครงการเหล่านั้นถูกเลื่อนกำหนดไป หรือไม่ก็ยกเลิกไปในที่สุด

* รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ ค.บ.(เกียรตินิยม) ค.ม., M.P.H.,

Dr. P.H. คณะบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ดังนั้นจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การดำเนินงานทุกอย่างในชุมชนถ้าปราศจากความร่วมมือของชุมชนแล้ว งานนั้นจะสำเร็จลงด้วยความยากลำบาก หรืออาจล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ก่อให้เกิดความเสียหายในด้านต่าง ๆ มากมาย ถ้าผู้รับผิดชอบโครงการเหล่านั้นได้มีหลักจิตวิทยาในการเข้าถึงชุมชน อาจมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหานั้นให้เบาบางลง หรือขจัดปัญหาได้ในบางกรณี

2) หลักจิตวิทยาที่สำคัญในการเข้าถึงชุมชน

นักปราชญ์จีนคนหนึ่งได้กล่าวว่า "การทำสงครามรู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง" คำกล่าวนี้นับว่าถูกต้อง เพราะเป็นหลักเดียวกันกับจิตวิทยาในการเข้าถึงชุมชน การเข้าถึงชุมชนนั้น ถ้าทำงานในชุมชนไม่ทราบเรื่องของชุมชน และในขณะเดียวกันไม่ทราบว่าตนเองรู้อะไร มีความสามารถอย่างไร ทำอะไรได้บ้าง ทำอะไรไม่ได้ การจะเข้าไปทำงานในชุมชนดูออกจะมีเนมามากทีเดียว ดังนั้น ถ้าผู้เขียนจะกล่าวว่า "การทำงานในชุมชน รู้ชุมชน รู้ตนเอง ทำที่ใดได้ผลเสมอ" ก็ดูจะไม่เกินความเป็นจริงนัก

ผู้เขียนจึงใคร่ขอสรุปว่า หลักจิตวิทยาในการเข้าถึงชุมชนมีหลักใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. การรู้จักชุมชน
2. การรู้จักตนเอง

การที่จะรู้จักชุมชนก็จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการศึกษาชุมชนในด้านต่าง ๆ ต้องรู้จักโครงการของชุมชน ประชากร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ความเชื่อ วัฒนธรรม ความชอบ ความต้องการ ฯลฯ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

เมื่อรู้จักชุมชนโดยถ่องแท้แล้ว จำเป็นต้องรู้จักตนเองด้วย รู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น

- มีความชอบที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นหรือไม่
- มีความสามารถในการพูดให้คนอื่นเข้าใจได้หรือไม่
- มีความอดทนที่จะยอมรับแนวความคิดที่แตกต่างจากตนเองไหม
- มีความสามารถในการนำกลุ่มหรือไม่
- มีความไวต่อการรับรู้สีของคนอื่นมากน้อยเพียงใด
- มีความรู้ในเรื่องการดำเนินงาน มีความเข้าใจในขั้นตอนของการดำเนินงานในชุมชนมากน้อยเพียงใด
- ฯลฯ

3) ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเข้าถึงชุมชน

ดังได้กล่าวมาแล้วในจิตวิทยาที่สำคัญในการเข้าถึงชุมชนนั้น ผู้เขียนขอให้หลัก 2 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. รู้จักชุมชน
2. รู้จักตนเอง

จากหลักการที่ว่าต้องรู้จักชุมชนนั้น สามารถขยายออกมาเป็นคุณสมบัติด้านความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการรู้จักชุมชน ซึ่งจะขอลำดับถึงเฉพาะประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังนี้

3.1 การศึกษาความต้องการของชุมชน ตามหลักจิตวิทยาแล้วอาจแบ่งความต้องการของคนเราออกได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการทางจิตใจ

ความต้องการทางร่างกายนั้น ได้แก่ ความกระหาย ความต้องการอากาศหายใจ ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ เป็นต้น ผู้ที่จะทำงานในชุมชนต้องทราบสภาพของความต้องการเหล่านี้ของบุคคลและชุมชนว่าเป็นอย่างไร เพราะถ้าประชาชนมีความหิวโหย ทำงานใช้แรงงานหนัก ตลอดวัน เพื่อได้มาซึ่งค่าจ้างแรงงานเล็กน้อย แต่ละวันทำงานเหน็ดเหนื่อยตัวเป็นเกลียว เวลาพักผ่อนนอนหลับมีน้อย แต่ทางเจ้าหน้าที่ต้องการขอแรงงานเพิ่มเติมจากเขามาก ซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้ โอกาสที่บุคคลจะให้ความร่วมมือคงมีน้อย

ความต้องการทางด้านจิตใจ หรือความต้องการทางสังคมนั้น เป็นความต้องการที่พัฒนาขึ้นมาจากการเรียนรู้ในสังคมนั้น ๆ ซึ่งจะมีแตกต่างกันไปแต่ละคนแต่ละชุมชน บางคนต้องการโอ้อวดความมั่งมีของตนเอง บางคนต้องการปกปิดความร่ำรวยของตน บางคนชอบพูดแสดงความรู้ของตนเองให้ประจักษ์ต่อบุคคล บางคนชอบการเก็บตัว บางคนต้องการอำนาจต้องการนำกลุ่ม แต่บางคนต้องการเป็นผู้ตาม บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียงถ้าทำงาน แต่บางคนชอบปิดทองหลังพระ จะเห็นได้ว่าความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้ เราจำเป็นต้องทราบให้แน่ใจว่าเป็นสิ่งที่เขาต้องการหรือมีอยู่ (felt needs)

เมื่อเรารู้ความต้องการของบุคคลและชุมชนเป็นอย่างไร เราจะได้ใช้เป็นแนวทางในการเข้าถึงบุคคลหรือชุมชนนั้น เช่น ถ้าบุคคลชอบแสดงออกชอบนำกลุ่มเราอาจให้เป็นผู้นำ ถ้าเขาขาดทักษะการเป็นผู้นำที่ดีที่ถูกต้อง เราก็จะมีอบรมเขาได้ ถ้าบุคคลต้องการเกียรติ ต้องการชื่อเสียง เราต้องให้เกียรติเขาทางด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้เขาเกิดความพึงพอใจ การเข้าหาบุคคลหรือชุมชนก็จะราบรื่น

3.2 ศึกษาความเชื่อของชุมชน ในแต่ละชุมชนจะมีความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันไป ออกไป เพราะพื้นฐานการศึกษาอาชีพ ประสบการณ์แตกต่างกัน ความเชื่อก็อาจแตกต่างกันไป เช่น บางชุมชนมีความเชื่อในการรักษาโรคทางไสยศาสตร์มากกว่ารักษาแผนใหม่ บางชุมชนเชื่อว่าการทำพิธีกรรมบางอย่าง สามารถแก้ไขปัญหาฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลได้ บางชุมชนเชื่อว่าการแต่งงานในฤดูเข้าพรรษาจะกระทำไม่ได้ ต้องแต่ในเดือนอื่น ๆ และต้องเป็นเดือนเลขคู่ ยกเว้นเดือนเก้า บางชุมชนเชื่อว่าข้าราชการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าช่วยพัฒนาสังคม แต่บางชุมชนเชื่อว่าข้าราชการคือตัวการที่ทำลายสังคม ฯลฯ

การศึกษาความเชื่อของชุมชนทำให้เราสามารถใช้เป็นข้อมูลในการเข้าหาชุมชน ทำให้เราเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนได้ ถ้าหากไม่มีการศึกษาชุมชน หรือไม่เข้าใจความเชื่อเหล่านั้นจะทำให้เกิดการต่อต้าน และถ้าไม่แก้ไขแต่แรกจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ไม่ดีระหว่างชุมชนกับเรา การเข้าถึงประชาชนก็จะเกิดปัญหา

3.3 ศึกษาผู้นำชุมชน หรือผู้มีอิทธิพลต่อบุคคล ในการเข้าหาชุมชนนั้นจำเป็นต้องรู้ว่า ชุมชนนั้นยึดถือใครเป็นผู้นำ หรือให้ความเชื่อต่อกับบุคคลใด ซึ่งอาจจะเป็นพระสงฆ์ในวัด หลวงพ่อในคริสต์ศาสนา คนแก่ที่มีคุณธรรม ครูในชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ได้ เมื่อเรารู้เราจะได้เข้าหาบุคคลเหล่านั้นได้ และต้องเข้าหาเป็นคนแรกก่อนที่จะเข้าหาประชาชนทั่ว ๆ ไป เพราะนิสัยคนไทยมีลักษณะความเป็นเจ้าที่เจ้าทางหรือเจ้าถิ่นอยู่ ใครเข้าไปก็ต้องรู้จักกับเจ้าถิ่นก่อน ไมเช่นนั้นจะถือว่าเป็นการดูหมิ่นหรือไม่ให้เกียรติกัน ผลเสียก็จะเกิดขึ้น

3.4 ศึกษาลักษณะทั่วไปของชุมชน เช่น ขนาดความเล็ใหญ่ของชุมชน ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สภาพของการทำมาหากิน ลักษณะของประชาชน เพศชาย หญิง การเคลื่อนย้ายประชากร อารวมศึกษาซึ่งไปถึงตำนาน ชื่อของหมู่บ้าน เกียรติประวัติของหมู่บ้านนั้นในประวัติศาสตร์ เป็นต้น

การศึกษาข้อมูลเหล่านี้จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการพูดคุยกับประชาชน การสร้างความสัมพันธ์ เป็นการแสดงออกถึงความรอบรู้ ความเอาใจใส่ ความสนใจในชุมชนเขา เช่นถ้าทราบถึงว่าชุมชนนั้น ชายส่วนใหญ่ทำงานประเทศตะวันออกกลาง ก็จะได้พูดถึงเรื่องการทำมาหากิน พูดถึงเรื่องต่างประเทศ พูดถึงเรื่องค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ ถ้ารู้ประวัติยานของชุมชนก็จะได้พูดคุยกับประชาชนอย่างมีความสนใจร่วมกัน เป็นการเริ่มต้นที่ดี

3.5 ศึกษาถึงปัญหาของชุมชน การเข้าถึงชุมชนจำเป็นต้องทราบสภาพปัญหาของชุมชนนั้นว่าในสภาพของอดีตมีอะไรเป็นปัญหา ได้มีการแก้ไขอย่างไร สภาพในปัจจุบันมีอะไรที่เป็นปัญหาไม่ว่าปัญหาในเรื่องการประกอบอาชีพ ปัญหาการขยายผลิตผลต่าง ๆ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการคมนาคม ปัญหาความปลอดภัยของบุคคลในชุมชน ปัญหาการศึกษาของเด็ก ปัญหาด้านการสาธารณสุข ปัญหาการเกษตร ฯลฯ การเข้าใจปัญหาเหล่านี้จะช่วยนำไปเป็นข้อมูลในการพูดคุยและการวางแผนดำเนินงานในชุมชนได้

ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วเป็นการรู้จักชุมชน เป็นการรู้เพียงด้านเดียว ที่เหลืออีกด้านหนึ่งคือต้องรู้จักตนเอง ต้องเตรียมตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.6 มีความรู้ในเรื่องที่รับผิดชอบและมีทักษะในการดำเนินงาน เมื่อตนเองได้รับมอบหมายให้ทำงานในหน้าที่อะไร ต้องศึกษาให้ละเอียดว่างานนั้นคืออะไร เช่นได้รับมอบหมายให้เป็นพัฒนากรตำบล มีหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ต้องเข้าใจคำว่า "พัฒนา" คืออะไร จะพัฒนางานอะไร จะมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร ฯลฯ สิ่งเหล่านี้พัฒนากรต้องทราบและต้องพัฒนาทักษะการทำงานของตนเองด้วยความมั่นใจว่ามีความสามารถในการทำงานนั้นได้

3.7 มีความรู้สึกชอบที่จะทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ในการเข้าถึงชุมชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพูดคุย ร่วมมือทำงานกับคนหลายคน หลายระดับ หลายแนวความคิด ถ้าตนเองไม่ชอบทำงานร่วมกับคนอื่น จะทำงานชุมชนไม่ได้ ถ้าพบว่าตนเองชอบเป็นนักคิด นักวางแผนโดยทำงานกับข้อมูลต่าง ๆ หรือเป็นนักทฤษฎีที่ชอบทำงานคนเดียว แต่เมื่อจะทำงานร่วมกับคนอื่นจะเกิดความรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจ การทำงานกับคนในชุมชนย่อมเป็นไปได้

3.8 มีการยอมรับความคิดเห็นการกระทำของคนอื่นที่แตกต่างไปจากตนได้ ดังได้กล่าวมาแล้วว่าการเข้าหาชุมชนนั้น ต้องทำงานร่วมกับคนหลายคน หลายระดับ แต่ละคนก็มีพื้นฐานแตกต่างกันไป อันนำไปสู่ความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติการทำงานที่แตกต่างกันไม่เหมือนกัน และชอบทำบางสิ่งบางอย่างที่แตกต่างไปจากเรา ถ้าเราทนรับความคิดเห็นนั้นไม่ได้ เราต้องการใช้ความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ให้คนอื่นคล้อยตาม การทำงานในชุมชนย่อมเกิดปัญหาแน่นอน

3.9 มีความไวต่อความรู้สึกของคนอื่น ลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการเข้าหาชุมชน เพราะการติดต่อพูดจากับประชาชนในชุมชนนั้น ปฏิกริยาของบุคคลที่แสดงออกย่อมแตกต่างกัน ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเข้าไปดำเนินงานอาจมีทั้งยินดี เหมินเฉย ต่อต้าน รังเกียจ ฯลฯ ความรู้สึกเท่าที่ การแสดงออกของแต่ละคนในชุมชนที่มีต่อเราหรือต่อโครงการที่จะดำเนินงานในชุมชนนั้น เราต้องไว หรือรับรู้โดยฉับพลันแล้วดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นราย ๆ ไป

3.10 มีความรู้และทักษะการสื่อความหมาย คุณสมบัตินี้ นับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการเข้าหาชุมชน เพราะเราจะทำงานในชุมชนแต่ขาดความรู้ ขาดทักษะในการสื่อความหมายย่อมไม่สามารถทำงานกับคนในชุมชนได้แน่นอน เราจะต้องเป็นผู้พูดที่รู้จักพูดให้ถูกกาลเทศะ พูดชักจูงใจคนให้เกิดความเชื่อถือ พูดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติที่ถูกต้อง เราต้องรู้หลักจิตวิทยาว่าผู้ที่เรา จะไปพูดด้วยนั้นเขาคิดอย่างไร ชอบอะไร เชื่อกฎอะไร เรียนรู้อะไร ซึ่งเราจำเป็นต้องวิเคราะห์ผู้ที่เราจะพูดคุยด้วยก่อนเพื่อว่าการสื่อความหมายของเราจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ที่กล่าวมานี้ทั้งหมดไม่ได้หมายความว่า การทำงานทุกอย่างจะไม่เกิดปัญหาการนำเอาหลักจิตวิทยาไปใช้เป็นขั้นเริ่มแรกของการทำงานกับชุมชน ถ้าหลักจิตวิทยาที่ใช้นำไปสู่การเข้าถึงชุมชนได้อย่างดีแล้วปัญหาอื่น ๆ ที่จะตามมาก็ไม่น่าจะวิตกแต่ประการใด

ที่มาของเอกสาร

สมจิตต์ สุพรรณทัสน์. จิตวิทยาในการเข้าถึงชุมชน. วารสารสุขศึกษา. ปีที่ 9 ฉบับที่ 34. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2528.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 1
แนะนำวิชาเรียน และกระบวนการคิดด้วยการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ
วันที่ 9 มิถุนายน 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น
เวลาสอน 2 คาบ

แผนการสอนครั้งที่ 1 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย (Purpose)

การเรียนรู้ครั้งนี้เป็นครั้งแรกของวิชา ดังนั้นผู้สอนจึงตั้งจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนดังนี้

1.1 เข้าใจขอบเขต โครงร่างเนื้อหา ลักษณะการเรียนการสอน การประเมินผล และโครงเรื่องทั้งหมดของวิชา

1.2 เกิดความรู้ ตระหนัก และเข้าใจถึงกระบวนการเรียนการสอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการเรียนการสอนตามปกติ

1.3 เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง

1.4 เข้าใจถึงแนวคิด หลักการ ความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้ GO ในการเรียนการสอน

1.5 ได้รับประสบการณ์ในการใช้ GO เพื่อตรวจสอบความเข้าใจพื้นฐาน ผู้สอนจะเป็นผู้เสนอข้อมูลต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้พิจารณาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

2. การวางแผน (Planning)

ผู้สอนได้นำเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และพิจารณาร่วมกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งในครั้งที่ 1 นี้จะเป็นการปฐมนิเทศวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข และการใช้ GO ในการเรียนการสอนดังนี้

2.1 ผู้สอนเสนอขอบเขต โครงร่าง กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล และโครงเรื่องทั้งหมดของวิชา

2.2 ผู้สอนจะนำเสนอรูปแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ ซึ่งมีเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้

2.2.1 ความเป็นมา ความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้ GO ในการเรียนการสอน

2.2.2 บทบาทของผู้สอน และบทบาทของนักศึกษา

2.2.3 ลักษณะของ GO แบบต่าง ๆ ประโยชน์ต่อกระบวนการคิด และ การทำความเข้าใจกับเนื้อหาจากการอ่าน

3. การสอน (Teaching)

การสอนและการเรียน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนแนะนำตัวเอง และสร้างความสัมพันธ์ และความ คุ่นเคยกับนักศึกษา โดยกล่าวว่า

“สวัสดิ์นักศึกษาทุกคน ขอต้อนรับสู่คณะสาธารณสุขศาสตร์ด้วยความยินดี หวังอย่างยิ่งว่านักศึกษาจะมีความสุข สนุกกับการเรียนตลอด 2 ปี วิชาที่นักศึกษาจะได้ เรียนในช่วงวันเวลานี้คือ วิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข เป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) ที่จะต้องเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน ถึงวันที่ 22 กันยายน 2540 โดยมีครู ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปรียา ตันสกุล เป็นผู้รับผิดชอบการเรียนการสอน ครูอยู่ที่ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ห้องทำงาน 3603 อาคาร 3 ชั้น 6 และครูขอให้นักศึกษาแนะนำตัว ชื่อ - สกุล แรงจูงใจที่ เข้ามาเรียนคณะสาธารณสุขศาสตร์

จากนั้นผู้สอนจะเข้าสู่ขั้นตอนการสอนตามรูปแบบ ดังนี้

ขั้นการสอน

1. ผู้สอนแจก course outline ให้ผู้เรียนอ่านทำความเข้าใจ และผู้สอน แนะนำ และอธิบายตามรายละเอียดของเนื้อหา
2. ผู้สอนอธิบายถึงการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดข้อมูลด้วย แผนภาพ
3. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหา
4. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 7 กลุ่ม ๆ ละ 10 - 11 คน ตามรายชื่อ นักศึกษา และแจ้งให้นักศึกษาทราบ และทุกครั้งที่มีการเข้ากลุ่มให้จัดกลุ่มตามนี้

ขั้นสรุป

ผู้สอนสรุปถึงประโยชน์ของการใช้ในการเรียนการสอน และจะนำรูปแบบ มาสอนในสัปดาห์หน้า

อุปกรณ์

1. โครงร่างวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข
2. เอกสารคำสอนกระบวนการคิดด้วยการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ
3. แผ่นใส

แนวสั้งเขปของวิชา สศ.สษ. 304 พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข

ศึกษาพฤติกรรมศาสตร์และบทบาทของพฤติกรรมบุคคลและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสาธารณสุขและการสาธารณสุข ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลกับบุคคล และระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม

โครงร่างของวิชา สศ.สษ. 304 พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข

PH.HE. 304 Public Health Behavior Science

2 หน่วยกิต

ผู้สอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปรียา ตันสกุล

ผู้เรียน นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) ปีที่ 2

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายประเภทของพฤติกรรมสุขภาพ และหลักเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลได้
2. วิเคราะห์การเกิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่มชน
3. วิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม พฤติกรรมที่เป็นสาเหตุของปัญหาในงานสาธารณสุขและสังเคราะห์นำความรู้ทั้งหมดมาใช้แก้ปัญหาทางสาธารณสุขได้
4. วิเคราะห์อิทธิพลของกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรม
5. นำหลักการสร้างความเข้าใจและสัมพันธ์ภาพของบุคคลมาประยุกต์ใช้
6. ประเมินคุณค่าของการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ

ลักษณะการเรียนการสอน

1. การบรรยายสรุป
2. การอภิปราย ชักถาม
3. การประชุมกลุ่ม

การประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล
2. ผลงานกลุ่ม
3. การสอบ

โครงเรื่อง

1. ความหมายของพฤติกรรม ความหมายของสาธารณสุข และนิยามของพฤติกรรมศาสตร์
2. พฤติกรรมของบุคคล ประเภท และการเกิดพฤติกรรม
3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมศาสตร์กับสาธารณสุข บทบาทนักสาธารณสุขในงานสาธารณสุข

4. ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม : การตั้งใจ
5. ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม : เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม
6. ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ที่มีผลต่อพฤติกรรม
7. กลุ่ม ประเภทของกลุ่ม ผู้นำในชุมชน และศิลปะการเป็นผู้นำ
8. จิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน
9. การนำความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารคำสอนกระบวนการคิดด้วยการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ

ความคิดรวบยอด การจัดข้อมูลด้วยแผนภาพมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน

เนื้อหา

การจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ (Graphic Organizers เรียกว่า GO) เป็น Words on paper ซึ่งสามารถแสดงการคิดให้เป็นรูปธรรมว่าตนเองกำลังคิดอะไร และอย่างไร ต่อข้อมูลข่าวสารที่บุคคลเผชิญอยู่ เราสามารถจัดความคิดออกมาเป็นรูปร่างต่าง ๆ กัน เพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ ความแตกต่าง ความคล้ายคลึง ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล โดยการใช้วงกลมเส้น เมื่อได้แสดงความคิดทั้งส่วนที่เป็นประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับจากการสอน เราจะใส่รหัสข้อมูลเหล่านี้ได้เป็นระบบ และเมื่อถึงเวลาที่เราจะต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้เช่นเมื่อจะต้องสอบประเมินความจำเราจะระลึกได้ง่าย และเมื่อปัญหาที่เราเผชิญเป็นปัญหาที่ซับซ้อน เราสามารถนำการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพแบบต่าง ๆ ออกมาใช้เพื่อสร้างตัวแทนของปัญหาให้เป็นรูปธรรม ซึ่งนำมาใช้ในการวิเคราะห์วางแผน ดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การคิดแบบนี้จะมีประโยชน์อย่างมากกับนักศึกษาในทุกวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข เพราะวิชานี้มีเนื้อหาที่นักศึกษายังไม่มีพื้นฐานความรู้มาก่อน การใช้ GO จะทำให้นักศึกษาใส่ใจกับการคิด ความเข้าใจ ความรู้ของตนเอง ตั้งแต่เริ่มต้นเรียน และเมื่อได้เนื้อหาใหม่เข้าไปนักศึกษาก็เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าของความคิด ความรู้ ความเข้าใจของตนเองอย่างน่าแปลกใจ

การคิดโดยใช้ GO จะทำให้นักศึกษาคิดอย่างสมเหตุสมผล มีสาเหตุที่ผ่านการวิเคราะห์ และเมื่อนักศึกษาได้คิดร่วมกันเป็นกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยน เปรียบเทียบความคิดตนเองกับคนอื่น เพิ่มโลกทัศน์ของตนให้กว้างขึ้น ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น

GO สามารถช่วยได้ในการจัดระบบการอ่าน การเตรียมตัวสอบ การวิเคราะห์เหตุการณ์ วิธีการและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของนักศึกษา

ในการเรียนการสอนรูปแบบใหม่นี้ นักศึกษาจะได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ นักศึกษาจะไม่มาฟังหรือจดคำบรรยาย อาจารย์ฉายแผ่นใส และจบการสอนไปแต่ละครั้ง แต่นักศึกษาจะได้ใช้ความคิดของตน จะเป็นผู้สอนด้วยตนเอง และสอนซึ่งกันและกัน ครูเป็นเพียงผู้สนับสนุนการคิด กิจกรรมต่าง ๆ กำหนดเนื้อหาเพื่อให้นักศึกษาได้คิด จัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบเชื่อมโยงเข้าสู่ความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

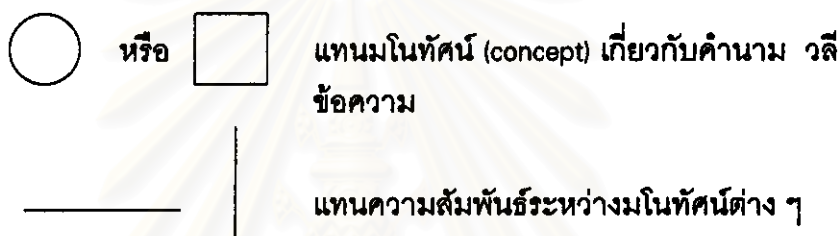
เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยดี นักศึกษาต้องอ่านเนื้อหาวิชามาก่อนเข้าเรียน และเมื่อเข้าเรียนแต่ละครั้ง ครูจะสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหาตามจุดมุ่งหมาย

จากนั้นนักศึกษาจะได้คิดด้วยตนเอง เพื่อเกิดความเข้าใจและความหมาย และในช่วงสุดท้ายของการเรียนนักศึกษาจะได้คิดเป็นกลุ่ม โดยนำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามาใช้ในการแก้ปัญหา เพราะฉะนั้นนักศึกษาทุกคนต้องทำงานที่ตนได้รับมอบหมายมาก่อนเข้าเรียน และเมื่อเข้าเรียนต่างต้องช่วยกันทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางการคิดและการเรียนรู้

ลักษณะของ GO

GO จะมีทั้งรูปแบบง่าย ๆ และซับซ้อน ทั้งนี้เป็นไปตามลักษณะของเนื้อหาวิชา ความสามารถของผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

กราฟฟิคที่จะใช้กับการคิดในเนื้อหาวิชานี้ มีดังนี้

GO ที่นำมาใช้มีดังนี้

FREE WRITING

เป็นการเขียนอย่างอิสระตามความคิดว่ารู้จัก เข้าใจมโนทัศน์นี้ว่าเป็นอะไร อย่างไร ช่วยให้ ผู้เรียนและผู้สอนรู้ถึงความเข้าใจของผู้เรียนว่า ถูกต้องชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

WEB DIAGRAM

เป็นการขีดเส้นใต้ข้อความ/คำที่สำคัญ การวงกลม คำหรือมโนทัศน์ที่สำคัญและใช้เส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำ/ข้อความ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ใส่ใจ จับใจความสำคัญ เชื่อมโยง เข้าใจ เห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่าง ๆ ภายในเนื้อหา ทำให้ ความเข้าใจแบบผิวเผิน (Surface understanding) เข้าสู่ความเข้าใจระดับลึก (deeper understanding) สามารถใช้ระบุปัญหา หาสาเหตุของปัญหาได้

CIRCLE DIAGRAMS

เป็นการใช้วงกลม 2 วงขึ้นไป เพื่อแสดงความ

VENN DIAGRAMS

สัมพันธ์ระหว่างความคิดในลักษณะการเปรียบเทียบ

MATRIX

ความคล้ายคลึง ความแตกต่าง โดยวงกลม แต่ละวงแสดงมโนทัศน์ 1 มโนทัศน์ ซึ่งช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา ความสัมพันธ์ ความแตกต่าง

CONCEPT MAPS

ความคล้ายคลึงระหว่างมโนทัศน์ได้ชัดเจนขึ้น จัดระบบความรู้ ความเข้าใจให้เป็นหมวดหมู่ ประเภท ช่วยส่งเสริมความจำ และการระลึก นอกจากนี้ใช้เป็นตัวแทนของปัญหาในการแก้ปัญหาได้

PROBLEM SOLUTION
OUTLINES

เป็นการใช้วงกลมหรือสี่เหลี่ยมแทนมโนทัศน์ ใช้เส้นเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ในลักษณะความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น (hierarchical) จากมโนทัศน์นามธรรมลงมาสู่รูปธรรม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ภายใน/ระหว่างเนื้อหาจัดระบบความสัมพันธ์ของเนื้อหาได้ชัดเจน วิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ ทำให้ส่งเสริมความจำอย่างเป็นลำดับ และเกิดความเข้าใจอย่างเป็นรูปธรรม เป็นขั้นตอนของการแก้ปัญหาโดยเริ่มตั้งแต่การระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา รูปแบบการแก้ไข ปัญหา กลวิธีการแก้ปัญหา การตรวจสอบผลลัพธ์

ในการแก้ปัญหาแต่ละครั้งนักศึกษาจะได้ใช้ GO แบบ WEB DIAGRAMS ช่วยในการระบุปัญหา และหาสาเหตุของปัญหาจากเนื้อหาในใบงานที่กำหนดให้ ใช้ GO แบบ DIAGRAMS หรือ CONCEPT MAPPING ช่วยให้เกิดรูปแบบการแก้ปัญหา กลวิธีการแก้ปัญหา

GO ข้างต้นสามารถช่วยให้นักศึกษาคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ชัดเจน ช่วยให้การเรียนรู้ในเนื้อหาวิชามีความเข้าใจ เกิดความหมาย ซึ่งนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ มีประสิทธิภาพขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 2
"การสอนวิธีใช้การจัดข้อมูลด้วยแผนภาพประเภทต่าง ๆ"
วันที่ 16 มิถุนายน 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

ก่อนที่จะมีการใช้การจัดข้อมูลด้วยแผนภาพในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักแบบและวิธีการใช้ GO จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการสอน สำหรับการเรียนการสอนตามแผนการสอน ครั้งที่ 2 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้นตอนดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของรูปแบบวิธีการใช้ GO ประเภทต่าง ๆ ก่อนที่จะใช้จริงในการเรียนเนื้อหา เพื่อให้การเรียนดำเนินการไปได้โดยไม่ต้องใช้เวลานานในการอธิบายรูปแบบและวิธีการใช้ โดยผู้สอนดำเนินการสาธิตวิธีการใช้ GO 5 แบบ คือ web diagram, circle diagram, matrix, concept mapping และ problem solution outline

2. การวางแผน

ผู้สอนวางแผนการนำเสนอวิธีการใช้ GO เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. GO ที่ใช้ในการทำความเข้าใจกับเนื้อหา ได้แก่ free writing, web diagram ช่วยในการเลือกรับข้อมูล ใส่ใจกับข้อความสำคัญ circle diagram, venn diagram, matrix, และ concept mapping ช่วยในการจัดระบบข้อมูลที่เลือกรับให้เป็นระเบียบ

2. GO ที่ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ในการสอนตามรูปแบบนี้ ผู้สอนกำหนดให้มีการใช้ problem solution outline ตามขั้นตอนของการแก้ปัญหา เริ่มตั้งแต่ 1) การหาปัญหา 2) การหาสาเหตุของปัญหา ให้ใช้ web diagram เพื่อช่วยวิเคราะห์และเน้น 3) การหารูปแบบวิธีการแก้ปัญหา 4) วิธีดำเนินการแก้ปัญหา และ 5) การตรวจสอบผล ให้ใช้ circle/ venn diagram, matrix หรือ concept mapping

ผู้สอนใช้วิธีการสอนโดยยกตัวอย่างข้อความ หรือบทความ แล้วสาธิตวิธีการใช้ GO แบบต่าง ๆ ลงบนแผ่นใส และในช่วงสุดท้ายของชั่วโมงให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้สอนอธิบายว่า "รูปแบบการสอนที่นักศึกษาจะได้เรียนต่อไปนี้เป็นรูปแบบการสอนที่ใช้การจัดข้อมูลด้วยแผนภาพเป็นกลยุทธ์ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยทำให้

นักศึกษาได้เข้าใจเนื้อหาวิชาพฤกษศาสตร์สาธารณสุขได้อย่างมีความหมาย ซึ่งส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเก็บจำอย่างดี และเมื่อนักศึกษาต้องทำข้อสอบ นักศึกษาจะระลึกข้อมูลออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ได้คะแนนดีขึ้น เมื่อสัปดาห์ที่แล้วครูได้อธิบายถึงรูปแบบ ประโยชน์ของ GO แต่ละแบบไปบ้างแล้ว และเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสรู้จักทำความเข้าใจ GO ก่อนที่จะได้ใช้จริงในสัปดาห์หน้า ครูจะสาธิตการใช้ GO แต่ละแบบให้ดู และในช่วงสุดท้ายของชั่วโมงครูจะให้คุณมีโอกาสลองฝึกปฏิบัติ

2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนฟังว่า 'GO' ที่จะนำมาใช้ในวิชานี้มี 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ 1) GO ที่ใช้ทำความเข้าใจกับเนื้อหา ได้แก่ web diagram, circle diagram, venn diagram, matrix และ concept mapping GO แต่ละแบบใช้กับเนื้อหาที่มีลักษณะแตกต่างกัน 2) GO ที่ใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้ problem solution outline เพื่อช่วยให้รับรู้ปัญหา เข้าใจปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งขั้นตอนในการแก้ปัญหามี 5 ขั้นตอน คือ 1) การหาปัญหา 2) การหาสาเหตุของปัญหา เมื่อนักศึกษาใช้การขีดเส้นใต้ วงกลม โยงเส้น จะช่วยให้นักศึกษาใส่ใจกับข้อความที่สำคัญ มองเห็นความสำคัญและเงื่อนไขของข้อมูล 3) การสร้างรูปแบบในการแก้ปัญหา 4) วิธีดำเนินการแก้ปัญหา และ 5) การตรวจสอบผล 3 ขั้นนี้นักศึกษาสามารถใช้ GO ประเภท diagram, matrix และ concept mapping ที่นักศึกษาได้ใช้ ขณะที่คิดทำความเข้าใจกับเนื้อหาเป็นรายบุคคลมาเป็นตัวแทนของปัญหา สำหรับ 2 ขั้นแรก นักศึกษาจะเห็นว่า เป็นการคิดจากส่วนย่อยเข้ามาสู่ส่วนใหญ่ ซึ่งเรียกว่า การคิดแบบอุปนัย ส่วน 3 ขั้นหลัง เป็นการคิดจากหลักการ ทฤษฎี ลงสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนขึ้น เรียกว่า การคิดแบบนิรนัย ดังนั้นการแก้ปัญหาตาม GO นี้จะช่วยให้นักศึกษาแก้ปัญหาได้เป็นระบบ ทำปัญหาที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ผู้สอนแจกแผ่นผังแสดงแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้ GO

3. ผู้สอนฉายแผ่นใส ข้อความว่า

จากแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มประมวลข่าวสารข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความสามารถทางการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ต้องอาศัยความคิด ประสมการณ์และการรับรู้ต่าง ๆ นอกจากนี้จากการศึกษาความสามารถทางการแก้ปัญหาระหว่างผู้เชี่ยวชาญ (experts) และผู้ไม่ชำนาญการ (novices) พบว่า ผู้ที่ชำนาญการในการแก้ปัญหาคะจัดข้อมูลของปัญหา โดยการจัดรูปแบบของความคิด (form mental) จำแนกประเภทของปัญหาตามลักษณะของวิธีการแก้ปัญหา สร้างความเชื่อมโยงของปัญหาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สร้างตัวแทนของปัญหาและพัฒนาวิธีการแก้ปัญหา โดยศึกษารูปแบบโครงสร้างของปัญหาอย่างลึกซึ้ง โดยผู้ที่ชำนาญการจะทำงานแบบมุ่งไปข้างหน้า (working forward) จากข้อมูลที่เขาถืออยู่เข้าสู่เป้าหมายในการดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ชำนาญการในการแก้ปัญหาคะใช้กระบวนการของการนิรนัย (deductive process) คือ สามารถใช้กฎเกณฑ์ หลักการ และสร้างมโนทัศน์เพื่อ

ทำความเข้าใจกับปัญหา โดยจะต้องมีข้อมูลที่รวบรวมได้ด้วยกระบวนการของการอุปนัย (inductive process) เป็นพื้นฐานสนับสนุน

4. ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านข้อความดังกล่าว ผู้สอนถามว่ามโนทัศน์หลักหรือความคิดหลักของเรื่องนี้คืออะไร ให้วงกลมคำว่า ความสามารถทางการแก้ปัญหา แล้วขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ วงกลมความคิดรองของเรื่อง แล้วโยงเส้น โดยผู้สอนสาธิตวิธีการลงในแผ่นใส แล้วสรุปว่าเป็นการใช้ web diagram เพื่อทำให้เลือกรับข้อมูลที่สำคัญ ใฝ่ใจต่อเนื้อหา เห็นความสำคัญของเงื่อนไขต่าง ๆ ภายในเนื้อหา ช่วยให้เข้าใจสิ่งที่อ่านเป็นรูปธรรมขึ้น

5. ผู้สอนชี้ให้ผู้เรียนเห็นว่า ข้อความในแผ่นใสกล่าวถึง ผู้แก้ปัญหา 2 ประเภท คือ ผู้ชำนาญการกับผู้ไม่ชำนาญการ ซึ่งมีคุณสมบัติของการแก้ปัญหาแตกต่างกัน เมื่อนักศึกษาเห็นลักษณะของเนื้อหาที่มีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ และต้องการทำความเข้าใจ จัดระบบเนื้อหาเป็นประเภท และจำได้ง่าย จำได้นาน ให้ใช้ matrix ได้ ถ้ามีข้อมูลมาก ๆ และซับซ้อน

6. ผู้สอนสาธิตการใช้ circle diagram ให้นักศึกษาบอกคุณสมบัติที่แตกต่าง ผู้สอนเขียนลงในวงกลมด้านนอกของแต่ละวง และให้ช่วยกันคิดถึงคุณสมบัติที่มีร่วมกัน โดยผู้สอนเขียนลงในวงกลมด้านในที่ทับซ้อนกัน แล้วผู้สอนสรุปเชื่อมโยงไปยัง ven-diagram และ matrix

7. ผู้สอนยกตัวอย่างการใช้ venn diagram เพื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติของผลไม้ต่อไปนี้ แอปเปิ้ล vs แตงโม vs มะละกอ โดยสุ่มเรียกนักศึกษาขึ้นมาแสดงการใช้ venn diagram

8. ผู้สอนกล่าวถึงการใช้ GO แบบ concept mapping และประโยชน์ต่อการเรียน โดยชี้ให้ผู้เรียนเห็นว่า ถ้าเนื้อหาที่ต้องเรียนหรืออ่าน อธิบายมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมด้วยข้อมูลแบบแบ่งประเภท และข้อมูลมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจากระดับนามธรรมลงสู่ตัวอย่างการใช้ concept mapping ช่วยให้ทำความเข้าใจกับเนื้อหา เชื่อมโยงจัดความสัมพันธ์ได้อย่างเป็นระบบเป็นลำดับขั้น โดยผู้สอนสาธิตวิธีการสร้าง concept mapping ลงบนแผ่นใส ดังนี้ "ให้หาว่ามโนทัศน์ที่มีความเป็นนามธรรมและกว้างที่สุดในที่นี้คือ คำว่า ความสามารถทางการแก้ปัญหา ให้เขียนไว้ในวงกลมกลางหน้ากระดาษ จากนั้นหาต่อมาว่า ความสามารถทางการแก้ปัญหากล่าวถึงการแบ่งประเภท เป็น 2 ประเภท คือ ผู้ชำนาญการกับผู้ไม่ชำนาญการ ในลำดับขั้นต่อมาเป็นคุณสมบัติของแต่ละประเภท จะเห็นได้ว่ามีความเป็นนามธรรมน้อยลง มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น จากนั้นใช้เส้นเชื่อมโยงวงกลมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และใช้คำเชื่อม หากข้อมูลมีความสัมพันธ์กันระหว่างมโนทัศน์ก็ใช้เส้นเชื่อมข้ามมโนทัศน์ได้ การจัดลำดับความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ การใช้คำเชื่อมจะแสดงถึงความเข้าใจที่มีต่อเนื้อหา

9. ผู้สอนกล่าวถึงการใช้ GO แบบ free writing โดยให้ผู้เรียนเขียนอย่างอิสระ ตามความคิดว่ารู้จัก เข้าใจในทัศนคติของคำว่า พฤติกรรม สาธารณสุข และพฤติกรรมศาสตร์ ว่าหมายถึงอะไร ตามใบงานที่ 1 ให้เวลา 15 นาที

ขั้นสรุป

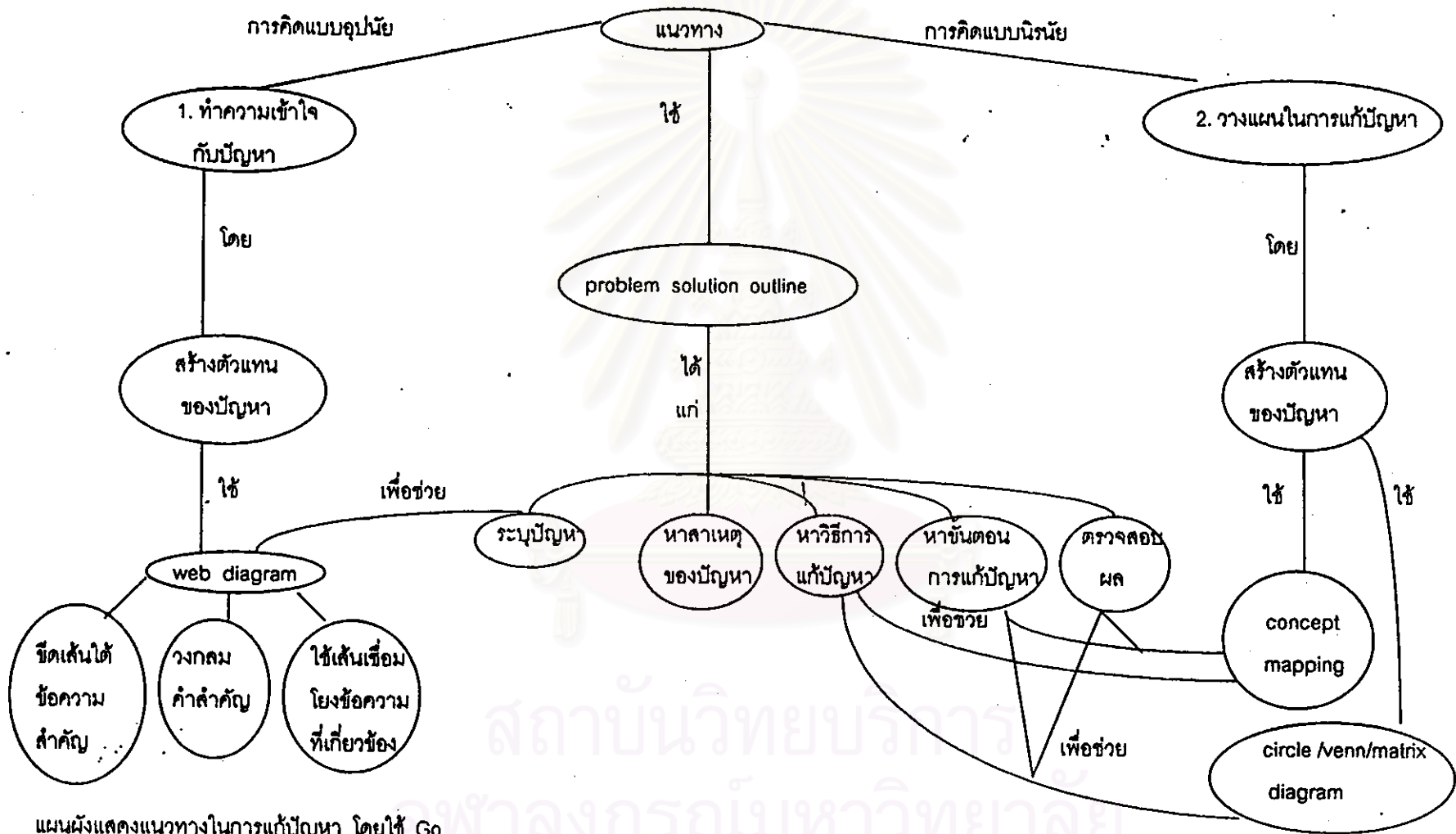
1. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนการสอนที่ใช้ GO เป็นกลยุทธ์การสอนสำหรับผู้สอน และเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และสรุปบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน แจกเอกสารคำสอนบทที่ 1 ให้อ่านบทก่อนเข้าชั้นเรียนสัปดาห์หน้า

4. การทดสอบ

ผู้สอนรวบรวมใบงานที่ 1 มาตรวจสอบดูความเข้าใจของผู้เรียนก่อนเรียน

อุปกรณ์

1. แผ่นใส
2. แผ่นผังแสดงแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้ GO
3. ใบงานที่ 1
4. เอกสารคำสอนที่ 1

แผนผังแสดงแนวทางในการแก้ปัญหา โดยใช้ Go

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 3
บทที่ 1 พฤติกรรม พฤติกรรมศาสตร์ และสาธารณสุข คืออะไร
วันที่ 23 มิถุนายน 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

1. จุดมุ่งหมาย (Purpose)

การเรียนครั้งนี้เป็นครั้งที่ 3 แต่เป็นครั้งแรกของการเสนอเนื้อหาวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข ดังนั้นผู้สอนจึงตั้งจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนดังนี้

- 1.1 ให้เข้าใจนิยามของ KEY WORDS ของวิชานี้คือ พฤติกรรม พฤติกรรมศาสตร์ และสาธารณสุข
- 1.2 สามารถจำแนกประเภทของพฤติกรรมได้
- 1.3 อธิบายความสัมพันธ์ของพฤติกรรม สุขภาพ และสาธารณสุข
- 1.4 นำความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ปัญหา

2. การวางแผน (Planning)

ผู้สอนได้นำเนื้อหาในหัวข้อนี้มาพิจารณา ดังนี้

เนื้อหาหลักจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรม ตอนที่ 2 กล่าวถึงนิยามของพฤติกรรมศาสตร์ ตอนที่ 3 กล่าวถึงความหมายของสาธารณสุข

ซึ่งเป็นการทำให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับทั้ง 3 คำนี้ โดยในความหมายของพฤติกรรม ผู้เรียนจะต้องเข้าใจว่ามโนทัศน์ของคำว่าพฤติกรรม จะต้องเป็นกิจกรรมที่แสดงออกเป็นการกระทำ รวมทั้งกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายใน และต้องใช้ในการสังเกตเข้ามาจับ จากนิยามนี้จึงนำมาสู่การจัดประเภทของพฤติกรรม โดยผู้เรียนจะต้องสามารถจำแนกกิจกรรมต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวันเข้าสู่พฤติกรรมแต่ละประเภทได้

ในนิยามของพฤติกรรมศาสตร์ ผู้เรียนจะต้องเข้าใจว่า พฤติกรรมศาสตร์เป็นการบูรณาการความรู้ในวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน 3 วิชา และแต่ละวิชาล้วนแล้วแต่นำไปสู่การอธิบายหรือศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคล เพราะฉะนั้นผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายได้ว่า หลักการของแต่ละวิชาเกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมอย่างไร

ในความหมายของสาธารณสุข ผู้เรียนจะต้องเข้าใจมโนทัศน์ของคำว่าสาธารณสุข ซึ่ง KEY WORDS คำว่า สุขภาพ ผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายความเกี่ยวข้องกับระหว่างสุขภาพ สาธารณสุข กับพฤติกรรม

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในบทเรียนนี้ดังข้างต้น จะเห็นได้ว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับมโนทัศน์ของคำ ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ศึกษา ทำความเข้าใจกับเอกสารด้วยตนเองแล้ว ผู้เรียนจะต้องแสดงออกมาให้รู้ หรือเห็นได้ว่า ผู้เรียนเข้าใจอะไร อย่างไร ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้

เนื้อหาที่เป็นความหมายนี้ เป็นการเริ่มต้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ละส่วน เข้าสู่การจัดกลุ่มหรือประเภทของข้อมูล

ดังนั้น GO ที่จะนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย และเนื้อหา จะใช้ free writing, circle diagrams และ venn diagrams

แต่เนื่องจาก free writing ได้นำมาใช้ทดสอบความรู้ ความเข้าใจก่อนเรียนเมื่อชั่วโมงที่แล้ว ในชั่วโมงนี้หลังจากที่ผู้เรียนได้อ่านทำความเข้าใจแล้ว จะให้ผู้เรียนทำ free writing เพื่อแสดงความเข้าใจที่ได้จากการอ่าน และสามารถนำผลงานก่อนและหลังมาเปรียบเทียบ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งจะให้ประโยชน์ทั้งแก่ผู้เรียนและผู้สอน

circle diagrams และ venn diagram จะใช้ทดสอบเมื่อผู้เรียนได้อ่านเนื้อหาแล้ว ผู้เรียนเกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ หรือความเกี่ยวข้องของคำต่าง ๆ อย่างไร ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดเกี่ยวกับประเภท และความสัมพันธ์ภายในเนื้อหา และพัฒนาระบบที่จัดการกับเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ผู้สอนจะได้รู้ถึงช่องว่างของความรู้ และความเข้าใจของผู้เรียนด้วย

3. การสอน (Teaching)

การเรียนและการสอนมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนโดยใช้ free writing ตามใบงานที่ 2

2. ผู้สอนแจกผลงานจากใบงานที่ 1 ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยให้ผู้เรียนใช้ web diagram

3. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะเนื้อหา ความรู้ที่คาดหวัง โดยกล่าวว่า "เนื้อหาในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน นักศึกษาต้องทำความเข้าใจในทัศนคติของคำว่า พฤติกรรม ว่าหมายถึงอะไร แบ่งเป็นกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะอย่างไร ในนิยามของพฤติกรรมศาสตร์ นักศึกษาต้องเข้าใจว่าเป็นการบูรณาการความรู้ในวิชาอะไรบ้าง แต่ละวิชานำไปสู่การอธิบายเรื่องของพฤติกรรมอย่างไร สำหรับความหมายของสาธารณสุข นักศึกษาต้องเข้าใจว่ามีความเกี่ยวข้องอย่างไรระหว่างสุขภาพ สาธารณสุข และพฤติกรรม"

4. ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาโดยใช้ GO

ขั้นสอน/ เสนองาน/ ผึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO

2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และการใช้ GO โดยกล่าวว่า "เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ที่สำคัญได้อย่างเป็นรูปธรรม การใช้ circle และ venn diagram จะช่วยได้มาก"

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหาลงใน GO แบบ circle และ venn diagram ตามใบงานที่ 3
4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 3 ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้ ความเข้าใจ
5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 4
6. ขณะที่ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

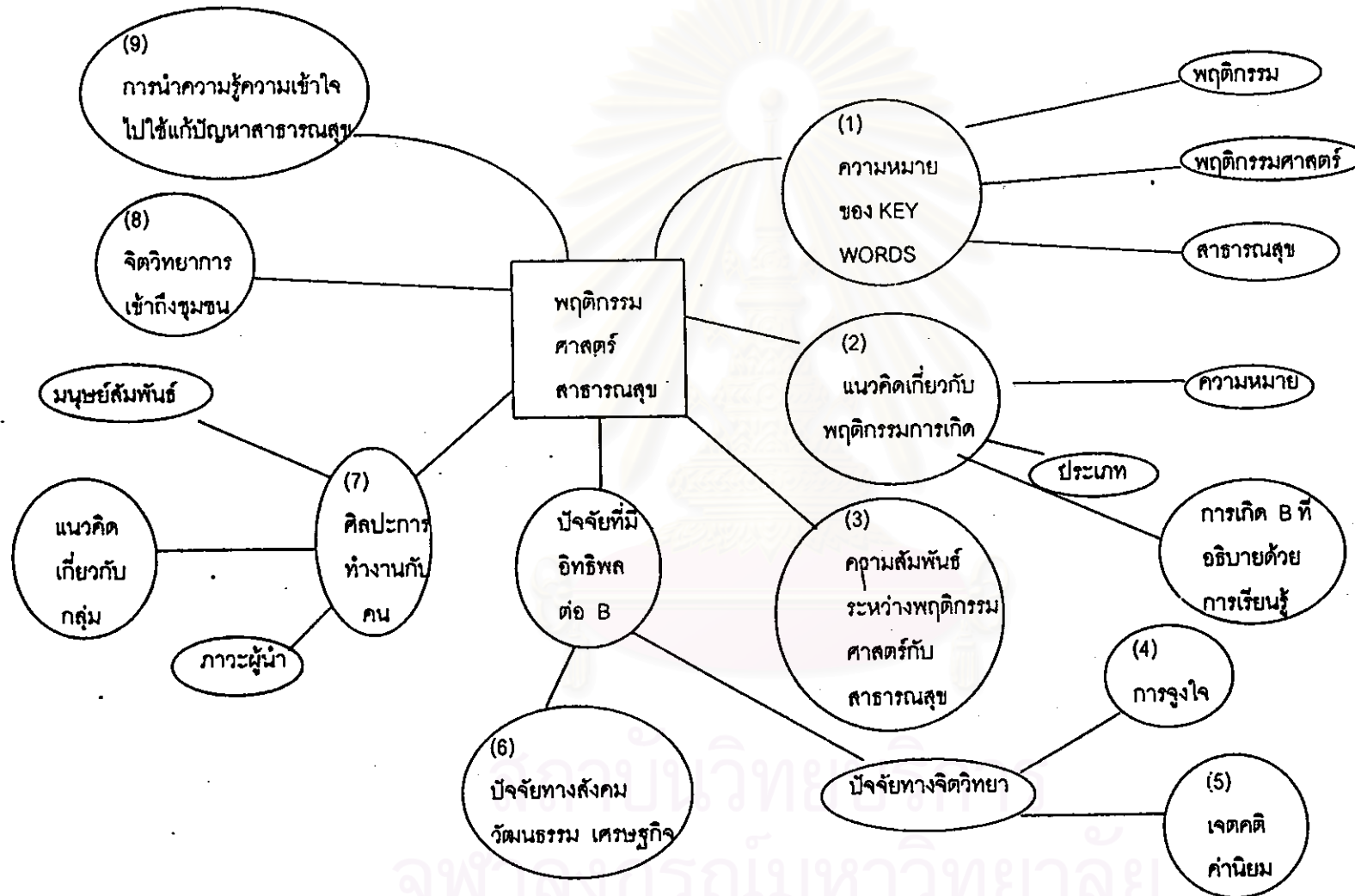
1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ circle และ venn diagram ว่า 'circle/ venn diagram ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น เข้าใจความสัมพันธ์ในลักษณะการเปรียบเทียบ จัดระบบความรู้ ความเข้าใจเป็นประเภท ทำให้จำได้ง่ายขึ้น จำได้นานขึ้น และยังช่วยในการทำความเข้าใจกับปัญหาเป็นรูปธรรมขึ้น'

4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคล และผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

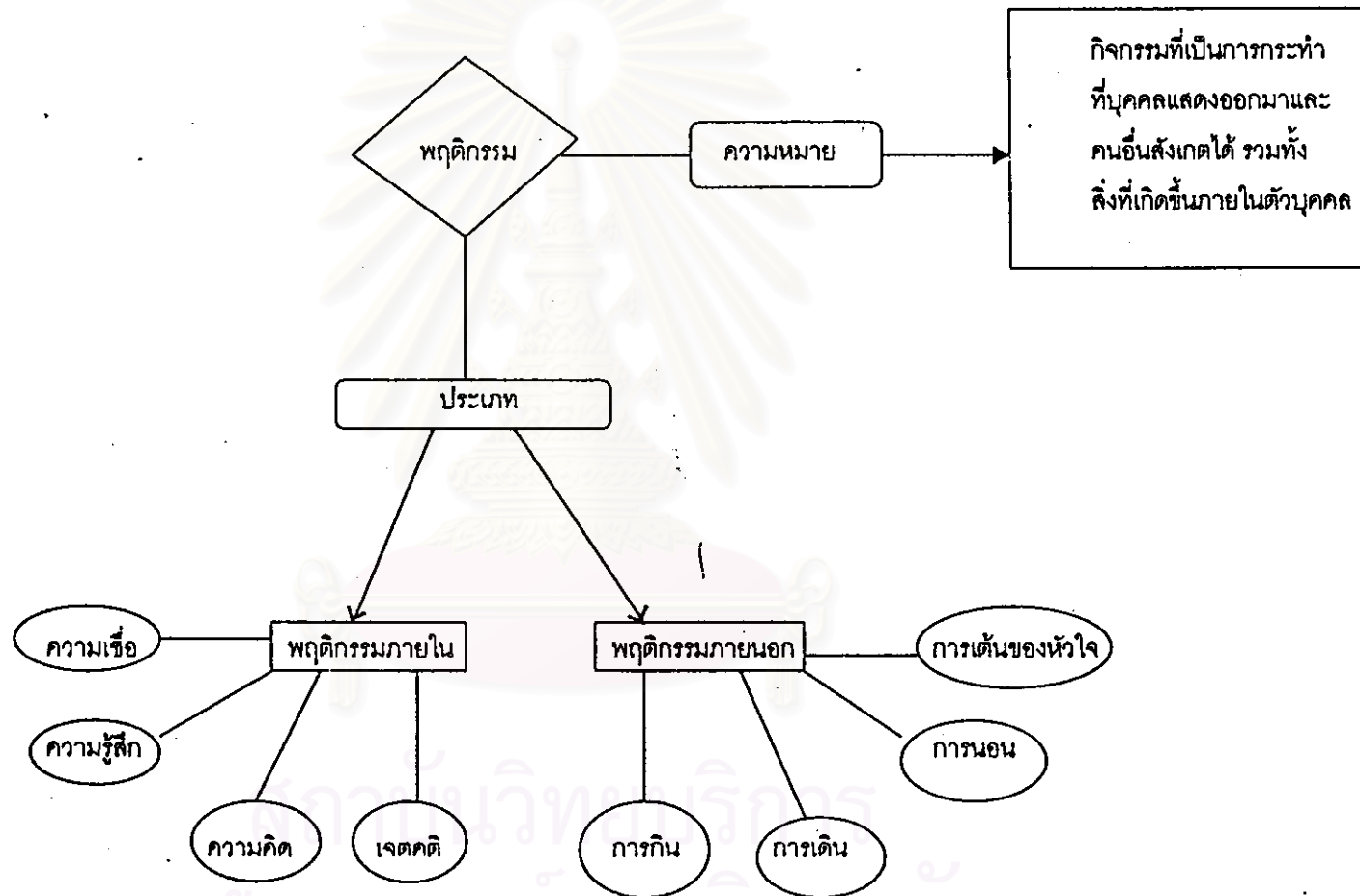
อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 2
2. ใบงานที่ 1
3. แผ่นผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 1
4. ใบงานที่ 3
5. แผ่นผังแสดงการใช้ circle/ venn diagram
6. ใบงานที่ 4 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม
7. เอกสารคำสอนบทที่ 2

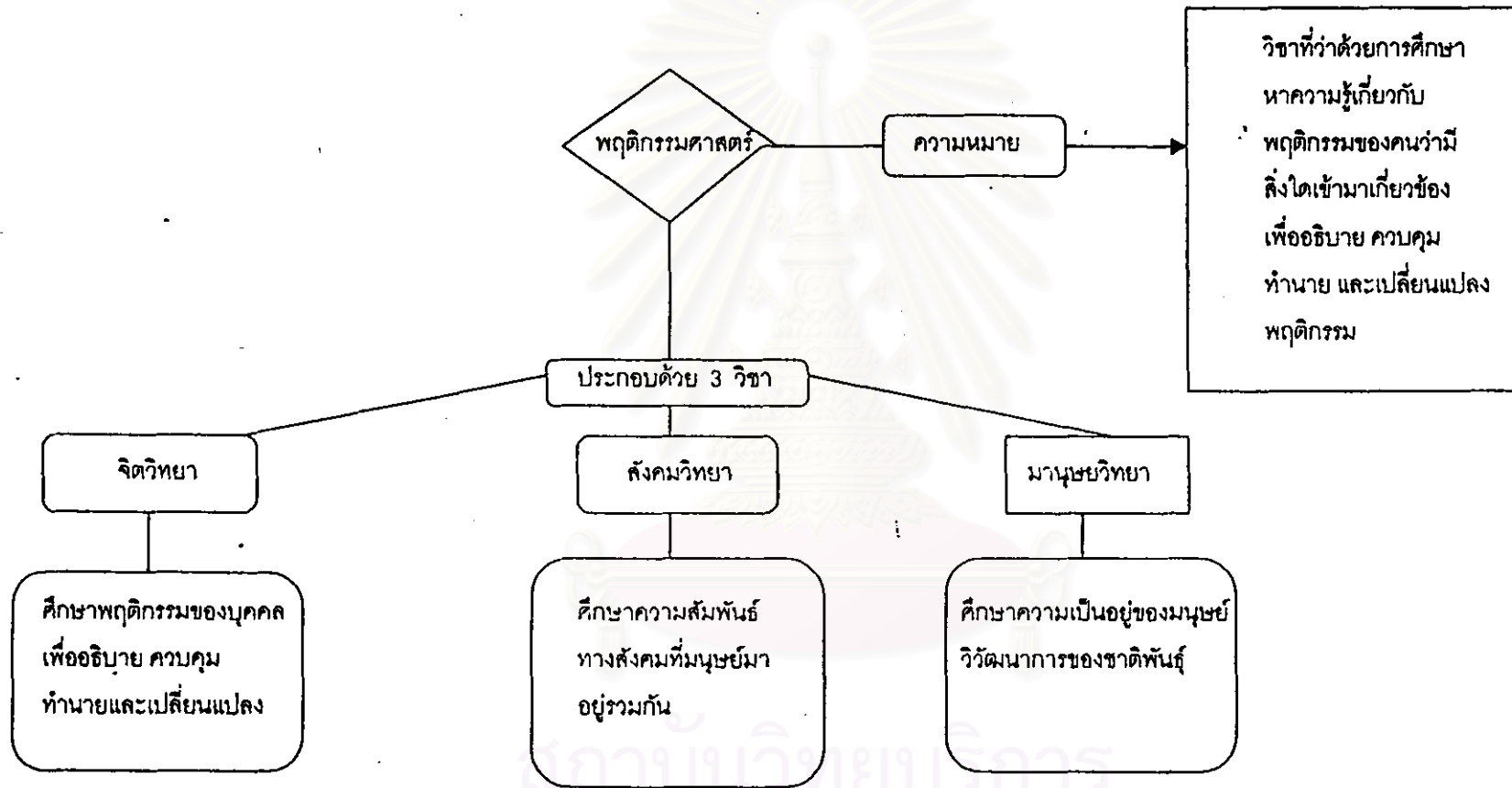

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข โดยใช้ Go แบบ Semantic map

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา "พฤติกรรมศาสตร์" โดยใช้ Go แบบ Semantic map

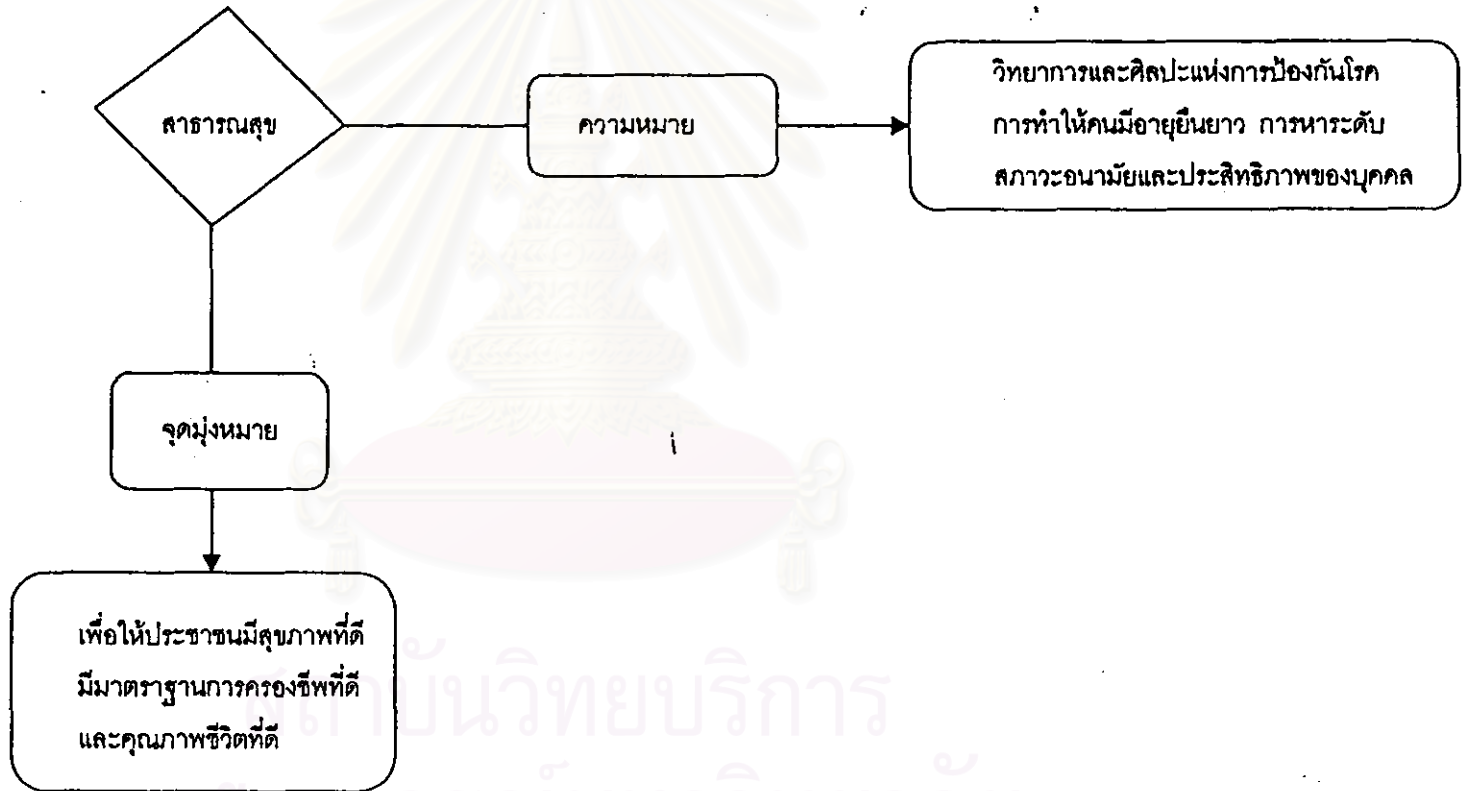
แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา "พฤติกรรมศาสตร์" โดยใช้ Go แบบ Semantic map

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง แสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา "สาธารณสุข" โดยใช้ Go แบบ Semantic map

ศูนย์ส่งเสริมวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 4
บทที่ 2 พฤติกรรมของบุคคล ประเภท การเกิดพฤติกรรม
วันที่ 30 มิถุนายน 2540 เวลา 10.30 - 12.30 น.
ตอนที่ 1 เวลา 2 คาบ

เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนมีรายละเอียดมาก และมีความสำคัญที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนหัวข้อต่อ ๆ ไป ผู้สอนจึงแบ่งการเรียนการสอนเป็น 2 ตอน (4 คาบ) ดังนี้

- ตอนที่ 1 พื้นฐานความคิดของพฤติกรรม ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของพฤติกรรม ความหมายของการเรียนรู้ (ปรากฏตามแผนการสอนครั้งที่ 4)
- ตอนที่ 2 ทฤษฎีที่อธิบายการเกิดการเรียนรู้ (ปรากฏตามแผนการสอนครั้งที่ 5)

สำหรับการเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 4 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นคำสำคัญที่สุด ว่ามีปัจจัยที่มีอิทธิพลอยู่ 2 ปัจจัย แต่มีปัจจัยที่นักสสารณสุขต้องให้ความสำคัญ คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยด้านนี้ยังจำแนกเป็นปัจจัยย่อย ๆ ตั้งแต่ปัจจัยคือ ที่อยู่ใกล้ตัวที่สุด ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ ผู้เรียนจะต้องเข้าใจพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ทฤษฎี หลักการอธิบายการเกิดการเรียนรู้ และท้ายสุดของบทเรียนนี้ จะโยงการเรียนรู้เข้าสู่พฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถใช้หลักการอธิบาย หรือแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาสุขภาพ

ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับบทเรียนโดยศึกษาด้วยตนเอง เมื่ออ่านเนื้อหาแล้ว ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อพฤติกรรม และสามารถเชื่อมโยงจัดความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ ให้ได้

การนำ GO มาใช้ในเนื้อหานี้ จะช่วยให้ผู้เรียนใส่ใจ เข้าใจเนื้อหา ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของความรู้ ความเข้าใจภายในเนื้อหา และสามารถจัดความสัมพันธ์เป็นประเภทเข้าสู่มโนทัศน์อย่างแสดงถึงความรู้ที่ดี และพัฒนาระบบที่จะจัดการกับเนื้อหาวิชาในตอนต่อไป

2. การวางแผน

เนื้อหาบทนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการอธิบายมโนทัศน์ใหญ่ ด้วยมโนทัศน์ย่อย ๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสามารถจัดระบบความสัมพันธ์จาก surface feature เข้าสู่ deep feature เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจ และพัฒนาระบบที่จะรับเนื้อหาในตอนที่ 2

ตอนที่ 2 เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี หลักการ ที่นำมาอธิบายพฤติกรรม ซึ่งให้ความสำคัญกับมโนทัศน์ของการเรียนรู้ ดังนั้นผู้เรียนจะต้องสามารถจัดระบบความสัมพันธ์ของหลักการได้อย่างชัดเจน และจะต้องสามารถนำหลักการประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้างต้น ในตอนที่ 1 ผู้สอนจะใช้ circle diagram มาใช้ในการทำความเข้าใจกับเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกมาให้เห็นว่าเขาอ่านเนื้อหาและจับใจความสำคัญได้หรือไม่ อย่างไร ถูกต้องตามที่ผู้สอนต้องการหรือไม่ และใช้เพื่อจัดระบบความสัมพันธ์ของ KEY WORDS เข้าสู่ประเภทและมโนทัศน์อย่างแสดงถึงความรู้ที่ดี

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนจากเนื้อหาบทที่ 1 โดยใช้ GO
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 2 ดังนี้

บทเรียนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ๆ ละ 2 ชั่วโมง เนื้อหาในครั้งนี้จะเป็นเรื่องของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และความหมายของการเรียนรู้ ส่วนในครั้งต่อไปจะเป็นการนำทฤษฎีการเรียนรู้มาอธิบายการเกิดพฤติกรรม และพฤติกรรมสุขภาพ สำหรับในตอนนั้นหลังจากที่นักศึกษาทำความเข้าใจกับเนื้อหาแล้ว นักศึกษาจะต้องจับใจความสำคัญของเนื้อหาให้ได้ จากนั้นนักศึกษาต้องสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ และจัดระบบความสัมพันธ์อย่างแสดงถึงความรู้ที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐานในการจะรับข้อมูลใหม่ต่อไป

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา โดยใช้ GO

ขั้นสอน/ เสนองาน/ ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของ

บทเรียน เสนอแนะการทำ ความเข้าใจ การช่วยจำ การจัดระบบความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ จากเนื้อหาเข้าเป็นประเภท เข้าสู่ความเข้าใจระดับลึกเพื่อแสดงถึงความรู้ที่ดี โดยใช้ GO แบบ circle diagram

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ 'เข้าเป็นประเภทและเข้าสู่บทในทัศน์ได้' ผู้สอนใช้ circle diagram โดยสาริตการใช้ดังนี้

นักศึกษาจะเห็นว่าในเนื้อหาที่อ่านไปมีคำต่าง ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกัน ด้านนักศึกษาสามารถจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างคำ ให้เป็นโครงสร้างที่ลึกเพื่อแสดงถึงความรู้ที่ดี การใช้ circle diagram จะช่วยได้

3.1 ผู้สอนฉายแผ่นใส ข้อความว่า

ปัจจุบันเมืองใหญ่ ๆ ไม่ว่าจะป็นกรุงเทพฯ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ฯลฯ ต่างประสบปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญคือ การเกิดมลพิษไม่ว่าจะเป็นมลพิษจากรถบรรทุก รถยนต์ รถโดยสาร โรงงานอุตสาหกรรม แม้กระทั่งโรงกลั่นน้ำมัน

3.2 ผู้สอนชี้ให้ผู้เรียนเห็นว่าจากข้อความนี้ ถ้าสามารถจัดระบบความสัมพันธ์ของเนื้อหา จะทำให้เข้าใจความสัมพันธ์อย่างต่อ่งแท้ ให้เป็นโครงสร้างของความรู้ความเข้าใจ เพื่อเตรียมรับข้อมูลเนื้อหาใหม่ โดยผู้เรียนขีดเส้นใต้คำที่สำคัญ ๆ ที่เป็นแกนของมโนทัศน์จากเนื้อหา ได้แก่ สิ่งแวดล้อม มลพิษ รถบรรทุก รถยนต์ รถโดยสาร โรงงานอุตสาหกรรม โรงกลั่นน้ำมัน จากนั้นผู้สอนฉายแผ่นใสการนำคำดังกล่าวจัดเข้าสู่ประเภทดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

รถยนต์
รถโดยสาร
รถบรรทุก
โรงงาน
โรงกลั่นน้ำมัน
มลพิษ
สิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างที่ 2

สิ่งแวดล้อม
รถยนต์
รถบรรทุก
รถโดยสาร
โรงงาน
โรงกลั่นน้ำมัน
มลพิษ

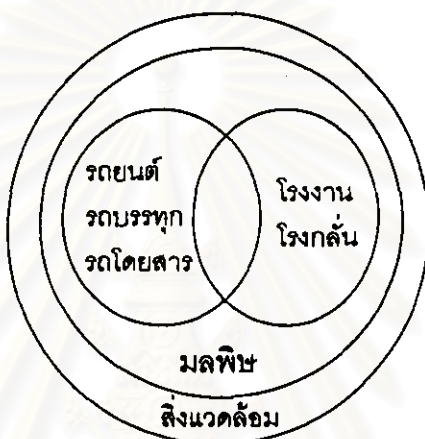
3.3 ผู้สอนอธิบายการจัดประเภทจากตัวอย่างที่ 1 ดังนี้

'จากตัวอย่างที่ 1 นักศึกษาจะเห็นว่า การจัดเรียงใช้ขนาดเป็นเกณฑ์ เรียงจากสิ่งทีเล็กไปสู่สิ่งทีใหญ่ขึ้น'

ผู้สอนถามผู้เรียนว่า ตามตัวอย่างที่ 2 ใช้อะไรเป็นเกณฑ์ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น จากนั้นผู้สอนสรุปว่า เป็นการจัดประเภทแบบ causal order จากสาเหตุมาสู่ผล

การจัดประเภททั้ง 2 แบบนี้ แสดงถึงความเข้าใจ ความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ที่แตกต่างกันในระดับที่แตกต่าง กล่าวถึงตัวอย่างที่ 1 เป็นความรู้ ความเข้าใจแบบพื้นผิวแบบง่าย ๆ แต่ตัวอย่างที่ 2 แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจัดว่ามีความรู้อย่างดี

3.4 ผู้สอนนำการจัดประเภทตามตัวอย่างที่ 2 แสดงเป็น circle diagram เพื่อแสดงให้เห็นความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกลุ่ม ประเภท และมโนทัศน์ โดยฉายแผ่นใส ดังนี้

ซึ่ง diagram แบบนี้จะแทนความเข้าใจระดับลึกได้เป็นอย่างดี

4. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 5
5. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 5 โดยใช้ GO
6. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 6 โดยใช้แนวทางการแก้ปัญหา โดยใช้ GO แบบต่าง ๆ ตามที่ เคยใช้

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียน เพื่อทำความเข้าใจกระจำชัดและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า circle diagram ช่วยให้เห็นเนื้อหาชัดเจนขึ้น เข้าใจความสัมพันธ์เป็นประเภท ช่วยในการทำความเข้าใจกับปัญหาเป็นรูปธรรม

ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านตอนที่ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้มาก่อนเข้าชั้นเรียน
สัปดาห์หน้า

4. การทดสอบ (Testing)

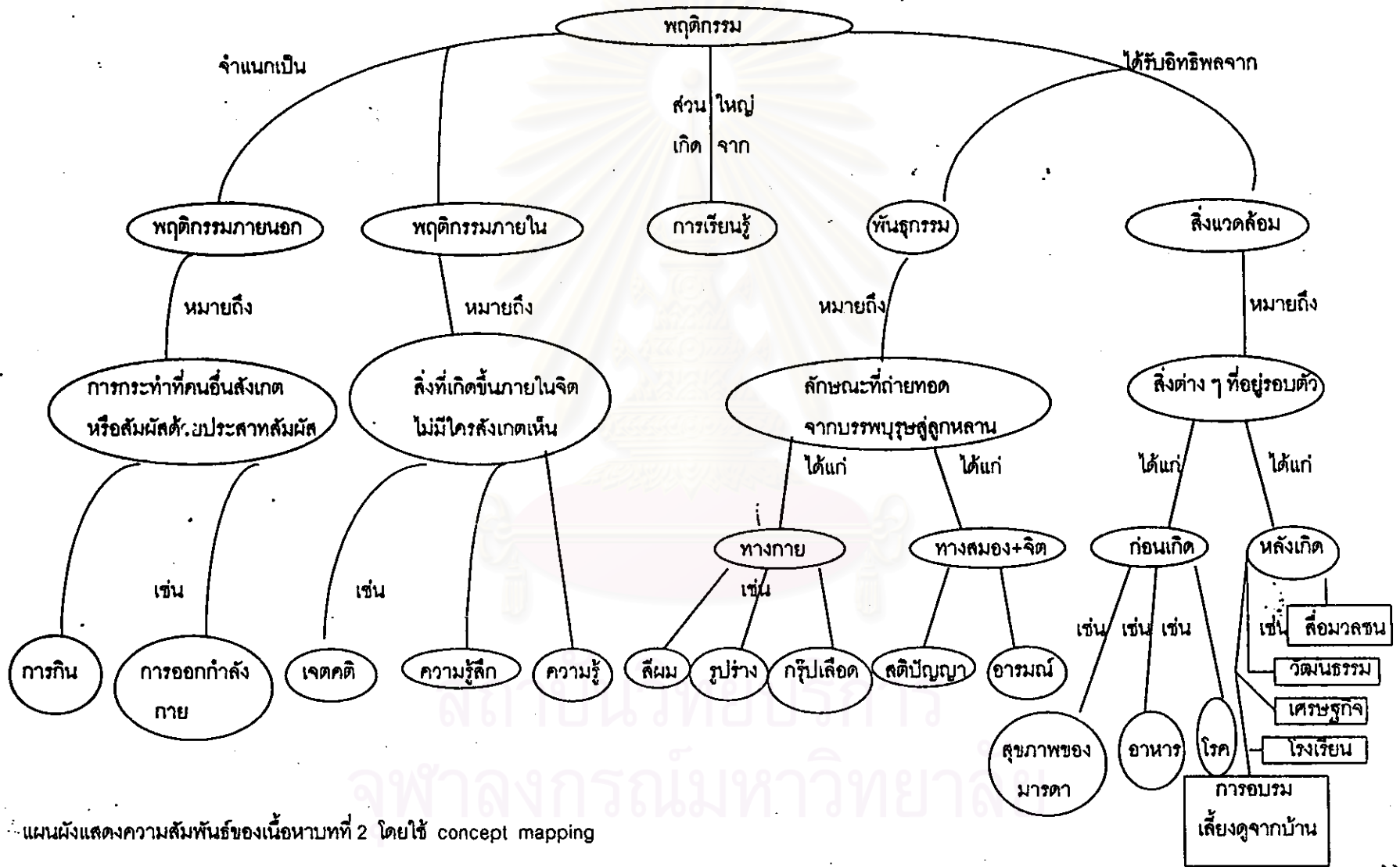
ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่า ผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 2
3. ใบงานที่ 5
4. แผนผังแสดงการใช้ circle diagram
5. ใบงานที่ 6 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหาบทที่ 2 โดยใช้ concept mapping

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 5
บทที่ 2 พฤติกรรมของบุคคล ประเภท การเกิดพฤติกรรม ตอนที่ 2
วันที่ 7 กรกฎาคม 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลา 2 คาบ

เนื่องจากในตอนที่ 2 นี้จะเป็นตอนที่ต่อเนื่องจากการสอนครั้งที่ 3 เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ โดยใช้ทฤษฎีมาอธิบายการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ และมุ่งไปสู่พฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุข

สำหรับการเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 5 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในทฤษฎี 3 ทฤษฎีที่อธิบายการเกิดการเรียนรู้ สามารถเปรียบเทียบแนวคิดของแต่ละทฤษฎีได้อย่างมีระบบ และสามารถให้หลักการของทฤษฎีแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพฤติกรรมสุขภาพ

การนำ GO มาใช้ในเนื้อหา นี้ จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหา เข้าใจประเด็นหลักสำคัญ ๆ ในการใช้ทักษะการจัดประเภทลงสู่การวิเคราะห์เชิงเหตุผล .และหาข้อสรุปในการแก้ปัญหา โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจ ที่มีอยู่เป็นแนวทางได้อย่างสมเหตุสมผล

2. การวางแผน

เนื้อหาตอนนี้เป็นเรื่องของทฤษฎี หลักการที่นำมาอธิบายพฤติกรรม ซึ่งผู้เรียนต้องเข้าใจในทัศนหลักของแต่ละทฤษฎี จัดระบบความสัมพันธ์ของหลักการ และต้องสามารถนำหลักการมาใช้ในการอธิบายสถานการณ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้างต้น ผู้สอนจะใช้ตารางสัมพันธ์ในการสรุปใจความหรือมโนทัศน์หลักของแต่ละทฤษฎี โดยการให้ทักษะการจัดประเภทลงสู่การวิเคราะห์เชิงเหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจน จากนั้นจะยกสถานการณ์ปัญหาพฤติกรรมสุขภาพที่เกิดขึ้นจริง แล้วให้ผู้เรียนแก้ปัญหาโดยใช้ GO เป็นแนวทาง

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนจากเนื้อหาบทที่ 2 ตอนที่ 1 โดย

ใช้ GO

2. ผู้เรียนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนตอนที่ 2 ดังนี้

บทเรียนนี้ นักศึกษาจะต้องใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนในครั้งก่อน ๆ เป็นพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งนักศึกษาต้องจับใจความหรือมโนทัศน์หลักของแต่ละทฤษฎีให้ได้ จากนั้นนักศึกษจะต้องประมวลความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา โดยใช้ GO

ขั้นสอน/ เสนองาน/ ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียน ดังนี้

เนื้อหาในบทที่ 2 ตอนที่ 2 เป็นเรื่องทฤษฎีที่อธิบายการเกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ทฤษฎี แต่ละทฤษฎีมุ่งอธิบายการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ลักษณะของปัจจัยสำคัญนั้น ๆ ด้วยแนวคิดที่แตกต่างกัน เนื้อหาในบทนี้ค่อนข้างมากและซับซ้อน เมื่อนักศึกษาอ่านเนื้อหาแล้ว นักศึกษาต้องสามารถเปรียบเทียบทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีอย่างเป็นระบบว่า แต่ละทฤษฎีอธิบายการเกิดการเรียนรู้ต่างกันก่อนที่จะนำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในการแก้ปัญหา GO ที่จะช่วยให้นักศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายนี้คือ การใช้ตารางสัมพันธ์

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 7

4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 7 โดยใช้ GO แบบตารางสัมพันธ์ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหา ให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 8 โดยผู้สอนให้ผู้เรียนใช้ GO แบบ problem solution outline เป็นแนวทางร่วมกับการใช้ web diagram เป็นการระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา ใช้ตารางสัมพันธ์ เป็นวิธีการและขั้นตอนการแก้ปัญหา

6. ขณะที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มคิดแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ตารางสัมพันธ์ และ problem solution outline ว่า ตารางสัมพันธ์ช่วยการเปรียบเทียบ สรุปใจความ ช่วยเป็นตัวแทนของ

ปัญหากรณีที่มีข้อมูลมาก ๆ และซับซ้อน ส่วน problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้ปัญหาชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหา เชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา ตารางสัมพันธ์ ช่วยให้การวางแผนแก้ปัญหาชัดเจนขึ้น

ผู้สอน

แจกเอกสารคำสอนบทที่ 3

ให้ผู้เรียนอ่านก่อนเข้าชั้นเรียนสัปดาห์หน้า

4. การทดสอบ

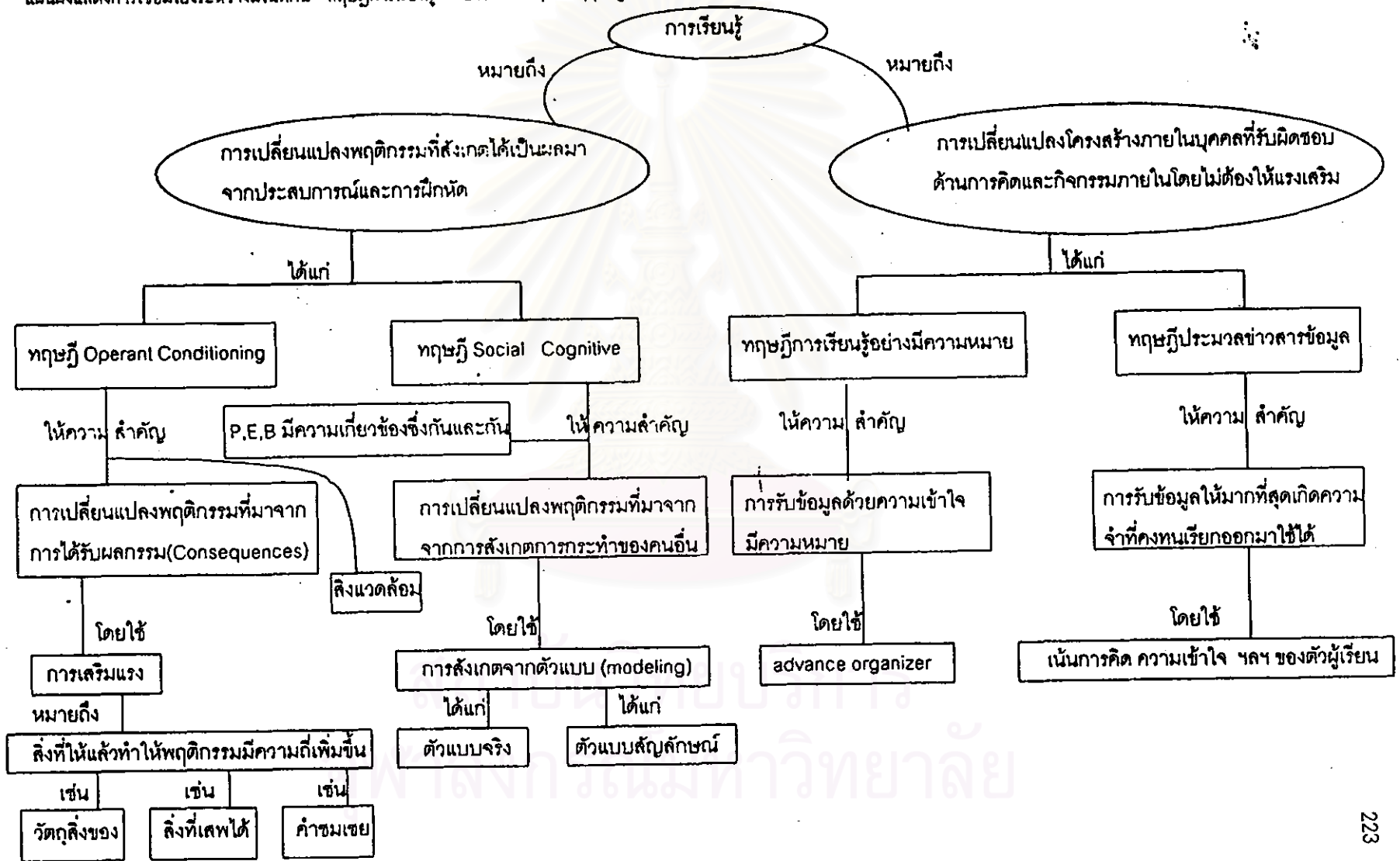
ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 2
3. ใบงานที่ 7
4. แผนผังแสดงการใช้ตารางสัมพันธ์
5. ใบงานที่ 8 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงการเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ "ทฤษฎีการเรียนรู้" โดยใช้ concept mapping

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 6
บทที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสาธารณสุข
บทบาทของนักสาธารณสุขในงานสาธารณสุข
วันที่ 14 กรกฎาคม 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลา 2 คาบ

การเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 6 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสาธารณสุข บทบาทของนักสาธารณสุขในงานสาธารณสุข ว่า นักสุขศึกษา นักอาชีวอนามัย นักวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม นักโภชนาการ มีบทบาทหน้าที่อย่างไร ต้องงานและปัญหาทางด้านสาธารณสุข ผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงบทบาทของแต่ละวิชาชีพเข้าด้วยกัน มองเห็นความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ นำความรู้ ความเข้าใจจากเนื้อหาไปใช้ในการแก้ปัญหา

การนำ GO มาใช้ในการเรียนเนื้อหานี้จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาเชื่อมโยงจัดความสัมพันธ์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสมเหตุสมผล

2. การวางแผน

ผู้สอนสรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้วว่ามีสาระสำคัญอะไรบ้าง จากนั้นจะแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหาใหม่มีความสัมพันธ์อย่างไรกับข้อมูลเก่า

ในเนื้อหาใหม่ลักษณะของเนื้อหาเป็นการอธิบายมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสาธารณสุข และบทบาทของนักสาธารณสุข ด้วยข้อมูลแบบแบ่งประเภท คือ วิชาชีพของนักสาธารณสุขสาขาต่าง ๆ และข้อมูลมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจากระดับนามธรรมลงสู่ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ กิจกรรมต่าง ๆ ในบทบาทของนักสาธารณสุข

จากการวิเคราะห์ข้างต้น ผู้สอนจะใช้ concept mapping แบบกำหนดโครงสร้างชนิดเต็มคำและข้อความลงไปในช่วงว่าง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำเนื้อหาที่อ่านไปแล้วมาทำจัดระบบ ทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า เขารู้ เข้าใจ และคิดอย่างไร

เมื่อผู้เรียนได้จัดเนื้อหาความรู้ใหม่เป็นระบบแล้ว ความคิดขั้นสุดท้ายที่ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือ สามารถนำหลักการทั้งหมดมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ดังนั้นผู้สอนจะให้ผู้เรียนใช้ problem solution outline เป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูล ใช้หลักการจาก concept mapping ลงสู่การปฏิบัติจริง

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้
 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนมาจากเนื้อหา โดยใช้ GO
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับบทเรียนที่ 4 กล่าวว่่า

‘เนื้อหาในบทที่ 3 เป็นเรื่องของบทบาทของนักสาธารณสุข ซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมมาก จากนั้นจะอธิบายต่อไปว่า บทบาทของนักสาธารณสุขวิชาชีพต่าง ๆ เช่น นักสุขศึกษา นักวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม นักอาชีวอนามัย นักโภชนาการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการแบ่งประเภทและมีความชัดเจนเพิ่มขึ้น และข้อมูลมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันลงไปสู่กิจกรรมต่าง ๆ ในบทบาทของนักสาธารณสุข ซึ่งมีความเป็นรูปธรรมขึ้นเมื่อนักศึกษาอ่านเนื้อหามาแล้ว นักศึกษาต้องสามารถเชื่อมโยงบทบาทของแต่ละวิชาชีพเข้าด้วยกัน มองเห็นความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการแก้ปัญหา

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา
 ชั้นสอน/ เสนองาน/ ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียน โดยกล่าวว่า

‘เพื่อช่วยให้นักศึกษาเชื่อมโยงบทบาทของนักสาธารณสุขตามวิชาชีพต่าง ๆ ได้เป็นระบบ มีความสัมพันธ์กัน การใช้ GO แบบ concept mapping จะช่วยได้

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหาตามใบงานที่ 9

4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 9 โดยใช้ GO แบบ concept mapping ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 10

6. ขณะที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มคิดแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ชั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า ‘การใช้ concept mapping ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหา เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์

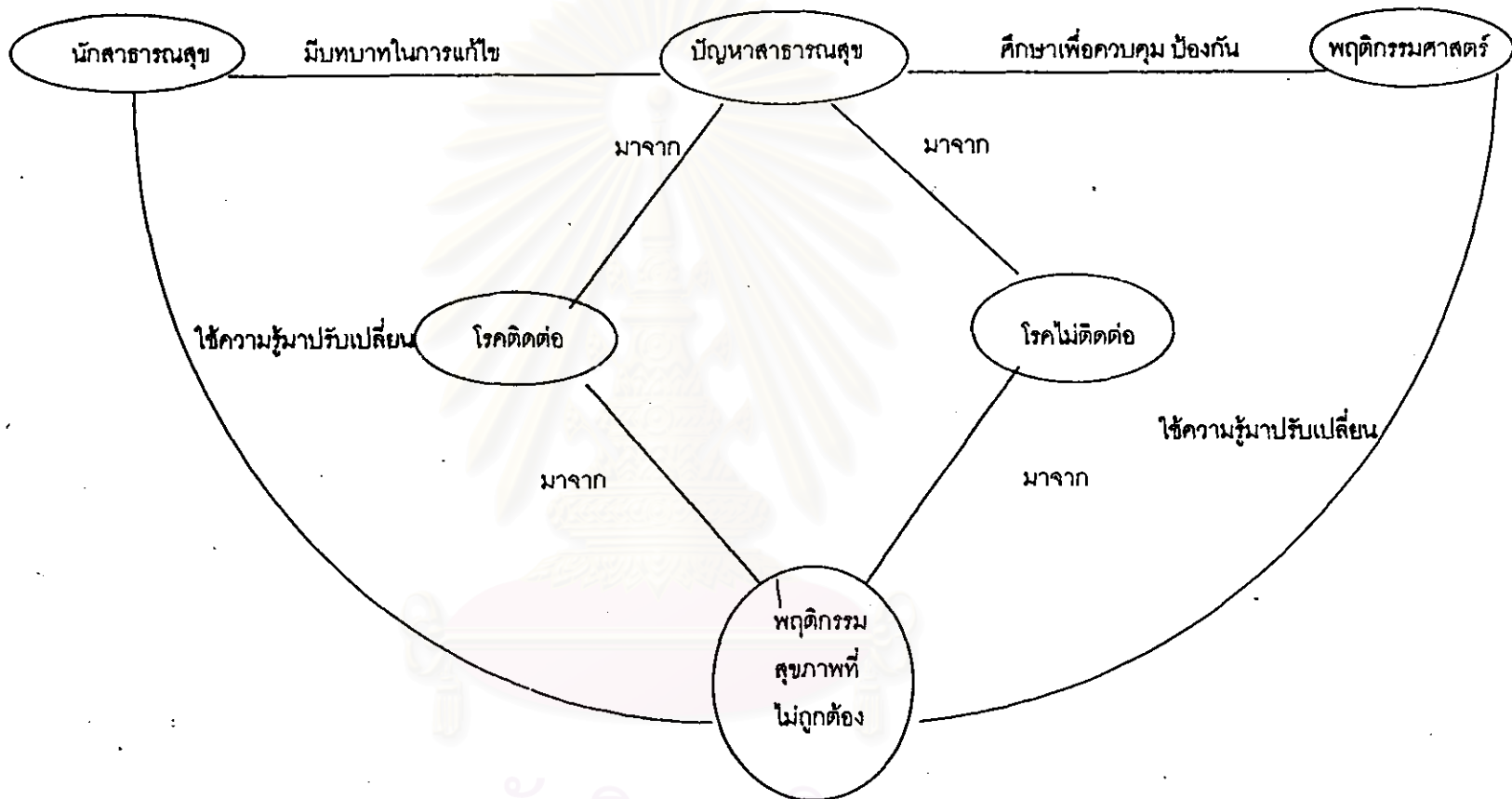
ภายในเนื้อหา เชื่อมโยงความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ ส่วน problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้ปัญหาชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหาเชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา concept mapping ช่วยให้การวางแผนแก้ปัญหาชัดเจนขึ้น

4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 5
3. ใบงานที่ 9
4. แผนผังแสดงการใช้ concept mapping
5. ใบงานที่ 10 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม
6. เอกสารคำสอนบทที่ 5

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดหลักในเนื้อหาบทที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 7
เรื่อง ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม : การจูงใจ
วันที่ 28 กรกฎาคม 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

หลังจากที่นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญพื้นฐานของการเกิดพฤติกรรม ซึ่งเริ่มตั้งแต่ความหมายของคำที่เป็น KEY WORDS ในวิชานี้ การอธิบายถึงประเภทการเกิดพฤติกรรม โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นแนวทาง

เนื้อหาต่อไปจะเป็นเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทั้งทางจิตวิทยา และสังคม วิทยา ที่มีผลต่อพฤติกรรม เพื่อนักศึกษาจะได้นำความรู้ ความเข้าใจ ไปใช้ในการวิเคราะห์ การเสริมสร้าง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

สำหรับการเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 7 จะดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

ก่อนที่จะให้ข้อมูลใหม่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม ผู้สอนได้พิจารณาเห็นว่า จำเป็นที่จะทำให้ผู้เรียนมองเห็น และเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว จะเป็นการทำให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลเก่ามาจัดระบบ มองเห็นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และเตรียมเพื่อที่จะรับข้อมูลใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้สอนจะใช้ GO ที่เรียกว่า concept mapping มาแสดงการโยงใยอย่างเป็นระบบของเนื้อหาสำคัญให้ผู้เรียนได้เข้าใจ เพื่อที่จะนำเข้าสู่เนื้อหาใหม่ต่อไป

เมื่อเสนอการจัดข้อมูลเก่าให้เป็นระบบด้วย GO แล้ว การเรียนในบทเรียนนี้ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องของการจูงใจ โดยเริ่มตั้งแต่ความสำคัญ ความหมาย ลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกจูงใจ ชนิดของการจูงใจ กระบวนการ และแนวคิด ที่อธิบาย ความต้องการของมนุษย์ จากนั้นผู้เรียนต้องสามารถนำเนื้อหาของจูงใจมาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข

ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับบทเรียนโดยศึกษาด้วยตนเอง เมื่ออ่านเนื้อหาแล้ว ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจได้ว่า การที่จะจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในงานสาธารณสุข ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่ากลุ่มเป้าหมายนั้นมีความต้องการระดับใด ต้องใช้การจูงใจประเภทใดถึงจะเหมาะสมที่สุด และจะใช้วิธีการใดเมื่อแก้ปัญหา

การนำ GO มาใช้ในการเรียนเนื้อหานี้จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาเชื่อมโยง จัดความสัมพันธ์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสมเหตุสมผล

2. การวางแผน

ผู้สอนจะสรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้วว่ามีสาระสำคัญอะไรบ้าง จากนั้นจะแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่า เนื้อหาใหม่มีความสัมพันธ์อย่างไรกับข้อมูลเก่า

ในเนื้อหาใหม่ ผู้เรียนจะต้องคิด เข้าใจ และเชื่อมโยงสาระสำคัญของการรู้อย่างเป็นระบบ และท้ายสุดของบทเรียนผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

จากการวิเคราะห์ข้างต้น ผู้สอนจะใช้ concept mapping มาจัดระบบของเนื้อหาเก่าที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว และจะชี้ให้เห็นว่าเนื้อหาใหม่เกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับความรู้เดิมอย่างไร

การใช้ GO ขั้นตอนต่อไป จะใช้ concept mapping แบบกำหนดโครงสร้างชนิดเดิมค่าและข้อความลงในช่องว่าง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำเนื้อหาที่ได้อ่านไปแล้วมาทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเขา รู้ เข้าใจ และคิดอย่างไร

เมื่อผู้เรียนได้จัดเนื้อหาความรู้ใหม่เป็นระบบแล้ว ความคิดขั้นสุดท้ายที่ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ สามารถนำหลักการทั้งหมดมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ดังนั้นผู้สอนจะให้ผู้เรียนใช้ problem solution outline เป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูล ใช้หลักการลงสู่การปฏิบัติจริง

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนมาจากเนื้อหาเดิม โดยพูดว่า 'แผนผังที่นักศึกษามองเห็นนี้จะเป็นการสรุปเนื้อหาสำคัญที่นักศึกษาได้เรียนไปแล้วทั้งหมด เริ่มต้นจากคำว่า พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข ซึ่งเป็นคำที่เป็น นามธรรม เรื่อยลงมาซึ่งวงกลมแต่ละวงก็แสดงเนื้อหาสำคัญที่ได้เรียนไปแล้ว การโยงใยเครือข่ายด้วยวงกลมและเส้นนี้จะทำให้นักศึกษามองเห็นเข้าใจและคิดถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างเป็นระบบ เนื้อหาดังแต่ชั่วโมงนี้ต่อไปจะเป็นเรื่องของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม นักศึกษาจะได้เข้าใจถึงความสำคัญ การเกิดการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งทางจิตวิทยา และทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ แผนผังทั้งหมดนี้เป็นการนำเสนอโดยใช้ C๗ แบบ concept mapping ซึ่งนักศึกษานำไปใช้ในการจัดระบบความสัมพันธ์ของเนื้อหาในวิชาต่าง ๆ ที่จะช่วยในการจำ เข้าใจ เป็นแนวทางในการเรียนของตนเองต่อไป'

2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 4 ว่า

เนื้อหาในบทที่ 4 เป็นเรื่องของปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ การตั้งใจที่มีผลต่อพฤติกรรมตั้งแต่ความสำคัญ ความหมาย ลักษณะของพฤติกรรม ชนิด กระบวนการของการตั้งใจ ซึ่งจะเห็นว่ามโนทัศน์ทั้งหมดในเนื้อหามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันจากนามธรรมลงสู่มโนทัศน์ที่ชัดเจนขึ้น ผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงสาระสำคัญของการตั้งใจให้เป็นระบบ'

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา
ขั้นสอน/ เสนองาน/ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียน เสนอแนะการทำความเข้าใจกับมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมด้วยข้อมูลที่มีการแบ่งประเภท และข้อมูลมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจากระดับนามธรรมลงสู่ตัวอย่างที่ชัดเจน' โดยใช้ concept mapping

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคลโดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจาก เนื้อหาตามใบงานที่ 11

4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 11 โดยใช้ GO แบบ concept mapping

5. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 12

6. ขณะที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มคิดแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจชัดและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า 'การใช้ concept mapping ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหา เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ภายในเนื้อหา เชื่อมโยงความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ ส่วน problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้ปัญหาชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหา เชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา concept mapping ช่วยให้การวางแผนแก้ปัญหาชัดเจนขึ้น'

4. การทดสอบ

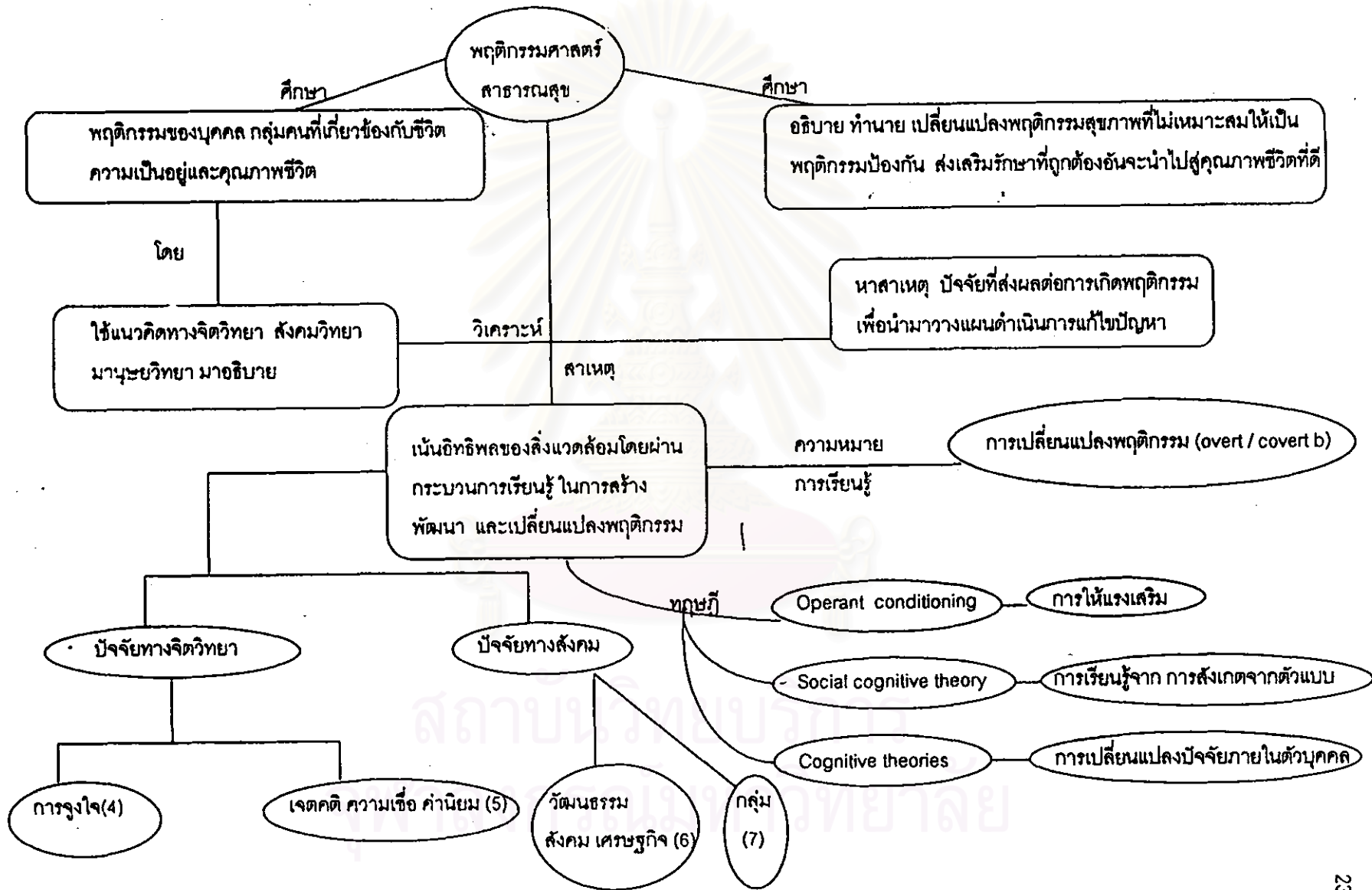
ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

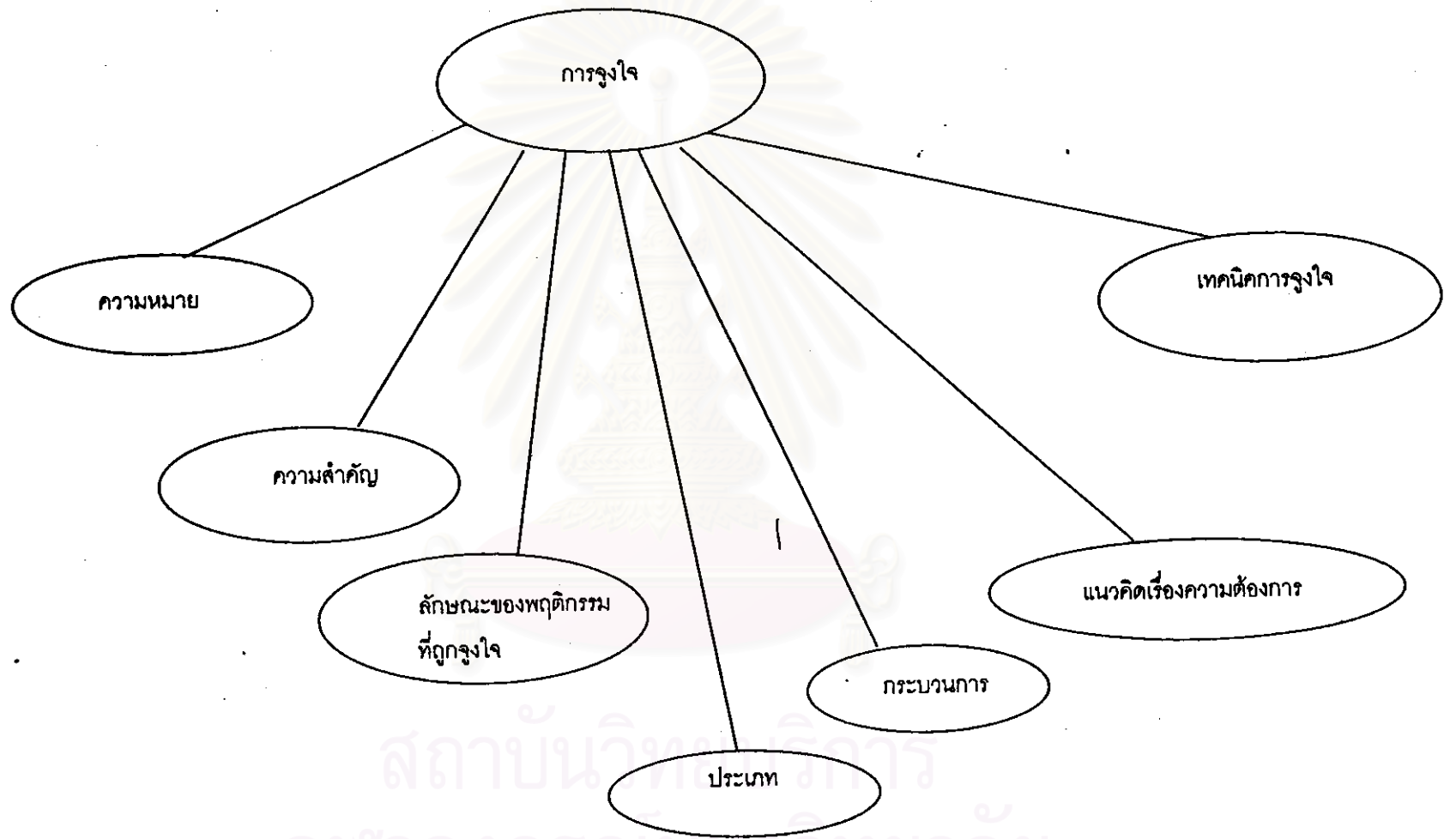
อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหาโดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 4
3. ใบงานที่ 11
4. แผนผังแสดงการใช้ concept mapping
5. ใบงานที่ 12 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1-2 กลุ่ม
6. เอกสารคำสอนบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 4 โดยใช้ Go

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 8
บทที่ 5 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม : เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม
วันที่ 4 สิงหาคม 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลา 2 คาบ

สำหรับการเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 8 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของปัจจัยทางจิตวิทยา คือ ในเรื่องของเจตคติ ค่านิยม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีอยู่ภายในบุคคลที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะต้องเข้าใจถึงความสำคัญของเจตคติ ค่านิยม สามารถอธิบายถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ได้อย่างถูกต้อง เข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ และสามารถนำหลักการ หรือความรู้เดิมที่เรียนไปแล้วในเรื่องของการเรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา

การนำ GO มาใช้ในเนื้อหา นี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ ความคล้ายคลึง ความแตกต่างของมโนทัศน์ และใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์

2. การวางแผน

เนื้อหาบทนี้ จะเป็นเรื่องของความหมาย ความสำคัญของเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ตัวอย่างของค่านิยมที่ขัดขวางพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง วิธีการสร้างค่านิยมทางสุขภาพที่ถูกต้อง

เมื่อผู้เรียนทำความเข้าใจกับบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนต้องสามารถอธิบาย และแสดงความเข้าใจออกมา รวมทั้งสามารถนำความรู้เดิมที่ได้จัดระบบไว้แล้ว เช่น เรื่องของการเรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถของการคิดแบบนิรนัยในการนำไปสู่การแก้ปัญหา

ผู้สอนจะทำ GO แบบ venn diagram มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนคิดเรื่องความสัมพันธ์ ความคล้ายคลึง ความแตกต่าง และใช้ problem solution outline เพื่อเป็นเครื่องมือ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนมาจากเนื้อหาเดิม โดยใช้ GO
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 5 ดังนี้

เนื้อหาในบทที่ 5 เป็นเรื่องของปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ว่าคืออะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร มีความแตกต่างและมีลักษณะใดร่วมกันบ้าง นักศึกษาต้อง สามารถอธิบายความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ทั้ง 3 นี้ได้ จากนั้นนักศึกษา ต้องประมวลความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีไปใช้แก้ปัญหาได้

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาโดยใช้ GO

ขั้นสอน/ เสนองาน/ฝึกการคิด (65 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนดังนี้ เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ได้อย่างชัดเจน การใช้ GO แบบ venn digram จะช่วยได้
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 13
4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 13 โดยใช้ GO แบบ venn diagram ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 14
6. ขณะที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มคิดแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า การใช้ venn diagram ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหา ในลักษณะการเปรียบเทียบสิ่งที่มีร่วมกันและแตกต่างกัน ส่วน problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้ปัญหาชัดเจนขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหา เชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา venn diagram และตารางสัมพันธ์ ช่วยให้การวางแผนแก้ปัญหาชัดเจนขึ้น

4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

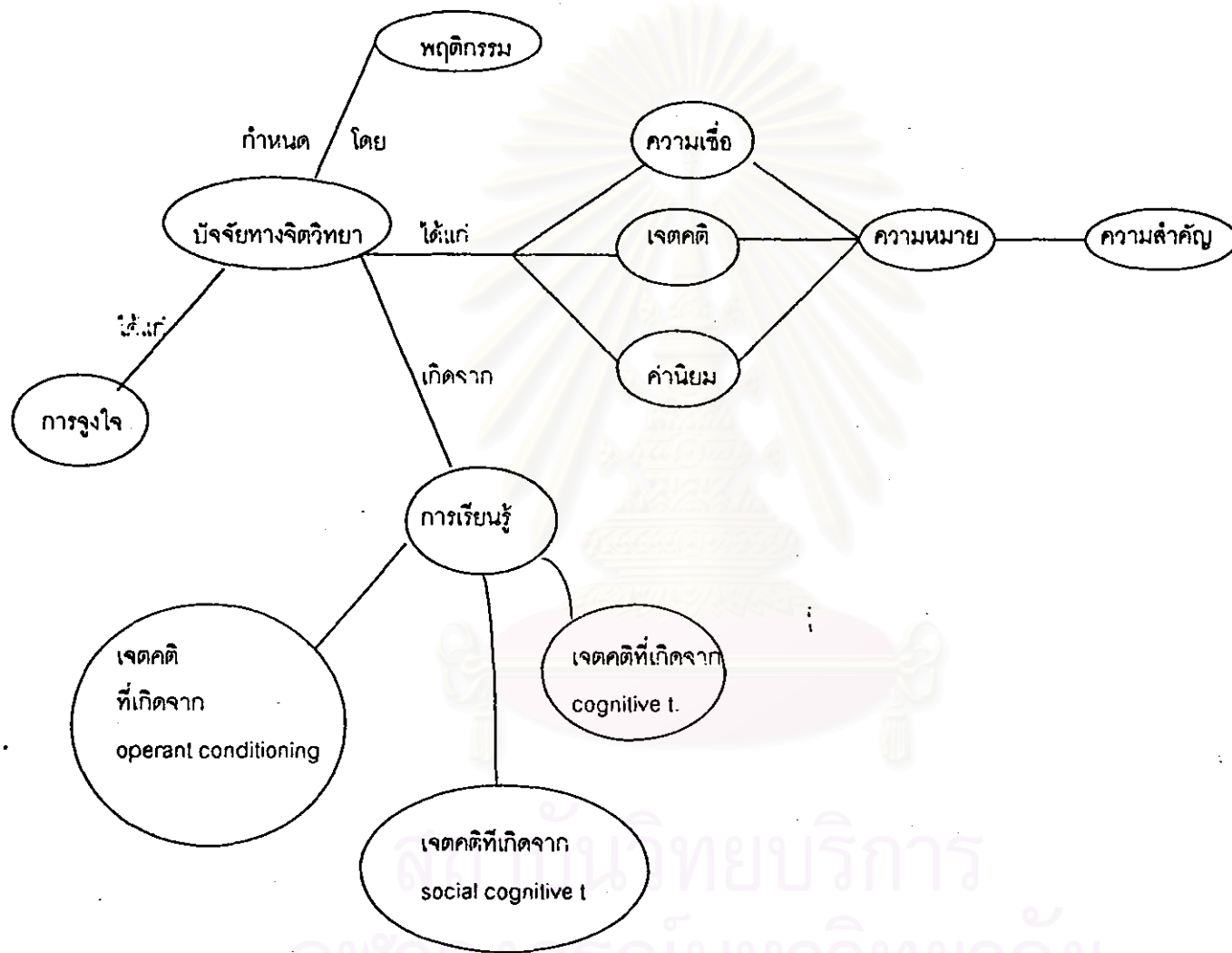
อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 5
3. ใบงานที่ 13
4. แผนผังแสดงการใช้ venn diagram
5. ใบงานที่ 14 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม
6. เอกสารคำสอนบทที่ 6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 5

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 9
บทที่ 6 ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจที่มีผลต่อพฤติกรรม
วันที่ 11 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

การเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 9 ดำเนินตามกระบวนการสอน 4 ขั้น
 ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนการสอนในบทนี้ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ซึ่งเป็นอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมว่าปัจจัยแต่ละด้านนั้นมีอะไรบ้าง รายละเอียดย่อย ๆ เป็นอะไร แต่ละปัจจัยมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร และปัจจัยเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับพฤติกรรมสุขภาพ

เมื่อผู้เรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ เชื่อมโยงสาระอย่างเป็นระบบแล้ว ผู้เรียนจะต้องสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ที่จัดระบบแล้วมาใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง GO ที่จะนำมาใช้ในบทนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหา เชื่อมโยงจัดความสัมพันธ์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสมเหตุสมผล

2. การวางแผน

เนื้อหาในบทนี้ กล่าวถึงปัจจัย 3 ปัจจัยใหญ่ ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรม แต่ละปัจจัยมีรายละเอียดย่อย ๆ หลายประเด็น และทั้ง 3 ปัจจัยก็มีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกันและกัน

ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจบทเรียนนี้ด้วยตนเอง หลังจากนั้นจะต้องแสดงความเข้าใจจากการอ่านออกมาเป็นระบบที่มีการโยงใยเครือข่ายความสัมพันธ์ นำสู่ในทัศนคติคือ พฤติกรรมสุขภาพ จากนั้นผู้เรียนจะต้องสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวมาอธิบาย และแก้ปัญหาพฤติกรรมสุขภาพได้

ผู้สอนจะใช้ concept mapping แบบกำหนดโครงสร้างชนิดเติมคำ และข้อความ เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า เขา รู้ เข้าใจ คิดอย่างไร และช่วยในการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์นามธรรมลงสู่รูปธรรม

เมื่อผู้เรียนได้จัดเนื้อหาความรู้เป็นระบบแล้ว ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนนำแนวคิดทั้งหมดมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ดังนั้นผู้สอนจะให้ผู้เรียนใช้ problem solution outline เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

นำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนมาจากเนื้อหาเดิม โดยใช้ GO
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 6 ดังนี้

เนื้อหาในบทที่ 6 เป็นเรื่องของปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ว่าเป็นอย่างไร แต่ละปัจจัยเกี่ยวข้องกันและกัน และเกี่ยวข้องกับสุขภาพอย่างไร เนื้อหาอธิบายมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมด้วยข้อมูลแบบแบ่งประเภท ข้อมูลมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์จากระดับนามธรรมลงสู่ตัวอย่างที่ชัดเจน นักศึกษาต้องสามารถเชื่อมโยงปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มองเห็นความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะนำความรู้ ความเข้าใจที่มีไปใช้ในการแก้ปัญหา

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา โดยใช้ GO

ขั้นสอน/ เสนองาน/ ผูกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนดังนี้ 'เพื่อช่วยให้นักศึกษาทำความเข้าใจกับมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมด้วยข้อมูลที่มีการแบ่งประเภท และข้อมูลมีการเชื่อมโยงกันจากระดับนามธรรมลงสู่ตัวอย่างที่ชัดเจน GO ที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้คือ concept mapping'
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 15
4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 15 โดยใช้ GO แบบ concept mapping ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 16
6. ในขณะที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มคิดแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

3. ขั้นสรุป (15 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า 'การใช้ concept mapping ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความสัมพันธ์ของปัญหา เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ภายในเนื้อหา เชื่อมโยงความรู้สัมพันธ์อย่างเป็นระบบ ส่วน problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ

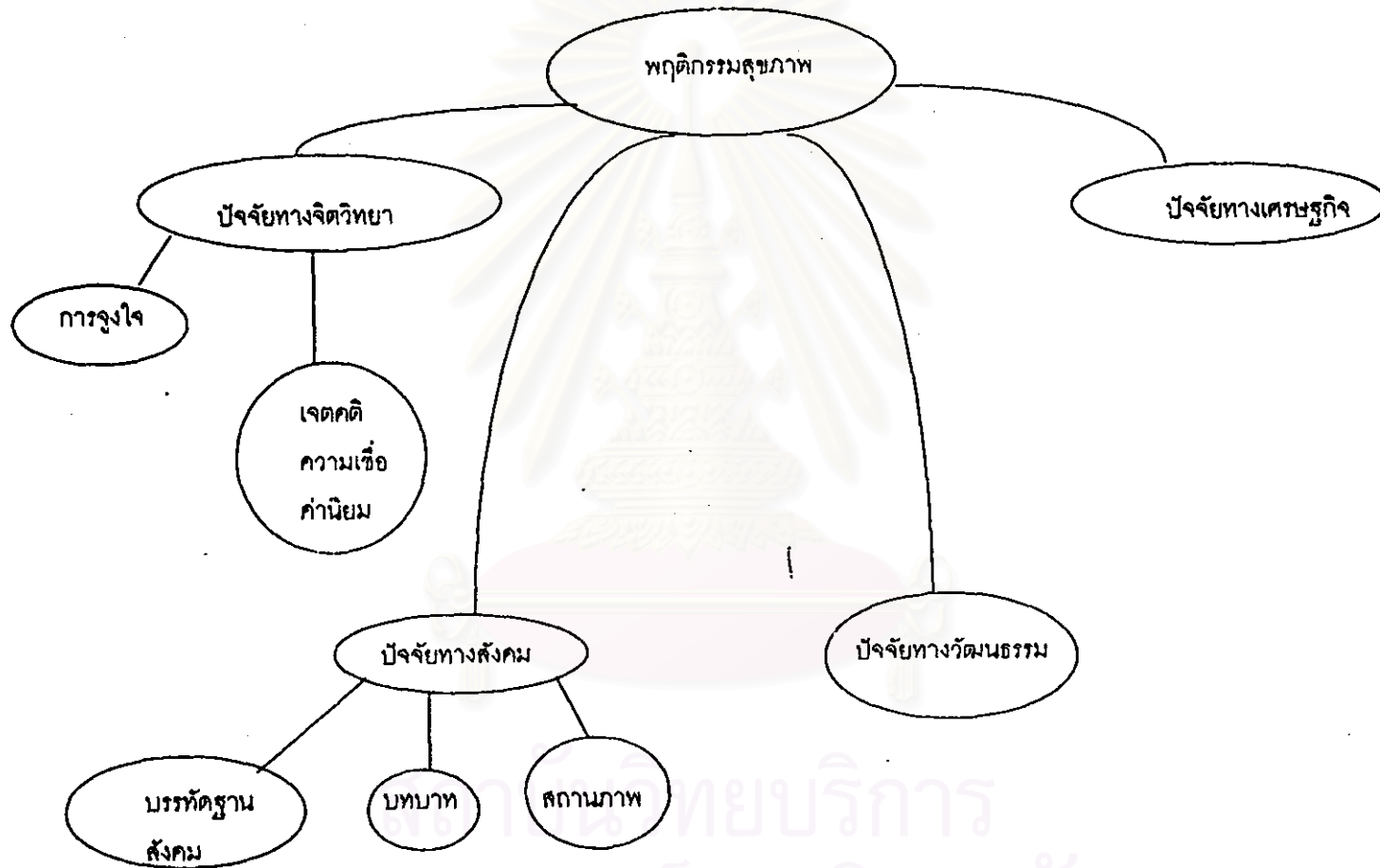
ทำให้ปัญหาชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหา เชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา concept mapping ช่วยให้การวางแผนแก้ปัญหาชัดเจนขึ้น

4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการสอนเนื้อหาโดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 6
3. ใบงานที่ 15
4. แผนผังแสดงการใช้ concept mapping
5. ใบงานที่ 16 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๗ ละ 1 - 2 กลุ่ม
6. เอกสารคำสอนบทที่ 7

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 6

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 10
บทที่ 7 กลุ่ม องค์กรในชุมชน ผู้นำในชุมชน ศิลปะการเป็นผู้นำ ตอนที่ 1
วันที่ 18 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนนี้มีรายละเอียด และมีความสำคัญแก่ผู้เรียนในฐานะที่เป็นนักสาธารณสุข ต้องลงไปทำงานในชุมชน โดยเฉพาะชุมชนในเขตชนบท ผู้สอนจึงแบ่งการเรียนการสอน เป็น 2 ตอน (4 คาบ) ดังนี้

- ตอนที่ 1** การศึกษาเพื่อให้เข้าใจตนเอง และการศึกษาเพื่อให้เข้าใจกลุ่ม
 ความหมาย พัฒนาการ สาเหตุ ธรรมชาติของการรวมกลุ่ม
 ประเภทของกลุ่ม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมกลุ่ม
- ตอนที่ 2** การศึกษาเพื่อให้เข้าใจกลุ่ม ผู้นำ ประเภทของผู้นำ
 วิธีการศึกษาผู้นำในชุมชน

สำหรับแผนการสอนครั้งที่ 10 เป็นการเรียนการสอนสำหรับตอนที่ 1 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 1 ชั้นดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการทำความเข้าใจตนเอง เข้าใจกลุ่มว่าแต่ละมโนทัศน์มีความสำคัญอย่างไร มีรายละเอียดอะไร สามารถวิเคราะห์ลักษณะร่วมกันและแตกต่างกันของกลุ่มปฐมภูมิ และกลุ่มทุติยภูมิ เพราะในฐานะนักสาธารณสุขที่จะต้องลงไปทำงานในชุมชน โดยเฉพาะชุมชนชนบทจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ของทั้ง 2 กลุ่มนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการให้เหมาะสม รวมทั้งเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมกลุ่ม และท้ายสุดของบทเรียนนี้ ผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดอธิบาย แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้ ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับเนื้อหาก่อน และต้องแสดงความสามารถในการวิเคราะห์เปรียบเทียบประเภทของกลุ่มได้

การนำ GO มาใช้ในเนื้อหา นี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของความแตกต่างและลักษณะร่วมกันของกลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิ

2. การวางแผน

เนื้อหาบทนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นเนื้อหาที่อธิบายมโนทัศน์ใหญ่ ด้วยมโนทัศน์ย่อย ๆ ซึ่งผู้เรียนต้องสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ จัดระบบเข้าสู่ deep structure เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจ และพัฒนาระบบที่จะรับเนื้อหาในตอนที่ 2

ตอนที่ 2 เป็นเนื้อหาเกี่ยวข้องกับแนวคิดที่อธิบายประเภทของผู้มา ผู้เรียนต้องสามารถเปรียบเทียบแนวคิดของแต่ละประเภทว่า อิทธิพลต่องานและบรรยากาศของกลุ่มอย่างไร

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้างต้นในตอนต้นที่ 1 ผู้สอนจะใช้ circle diagram มาใช้ในการทำความเข้าใจกับเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกมาให้เห็นว่า เขาอ่านเนื้อหา จับใจความสำคัญได้หรือไม่ อย่างไร ถูกต้องตามที่ผู้สอนต้องการหรือไม่ สามารถเปรียบเทียบลักษณะร่วมกันและลักษณะที่แตกต่างกันของกลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิ โดยแสดงความเข้าใจระดับลึก

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอน ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนจากเนื้อหาบทก่อน ๆ โดยใช้ GO
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 7 ดังนี้

การเรียนบทที่ 7 ดังนี้

เนื้อหาในบทที่ 7 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นเรื่องของการทำความเข้าใจกับตนเอง และทำความเข้าใจกลุ่มและสมาชิกในทีมที่มีรายละเอียดย่อย ๆ มาก ประเด็นที่สำคัญ คือ ประเภทของกลุ่ม คือ กลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิ ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร แตกต่างหรือมีส่วนร่วมอย่างไร เพราะในฐานะนักศึกษารุ่นสองต้องลงไปทำงานในชุมชน ต้องเข้าใจความสัมพันธ์ของทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อจะได้ดำเนินการให้เหมาะสม

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา โดยใช้

GO

ขั้นสอน/ เสนองาน/ ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนดังนี้ 'เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิ ได้อย่างชัดเจน การใช้ GO แบบ circle diagram จะช่วยได้'
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคลโดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 17
4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 17 โดยใช้ GO แบบ circle diagram ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหาตามใบงานที่ 18

6. ขณะที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มคิดแก้ปัญหา ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า "การใช้ circle diagram ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหา ในลักษณะการเปรียบเทียบสิ่งที่มีร่วมกันและแตกต่างกัน ส่วน problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้ปัญหาชัดเจนขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหา เชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา circle diagram ช่วยให้การวางแผนแก้ปัญหาชัดเจนขึ้น"

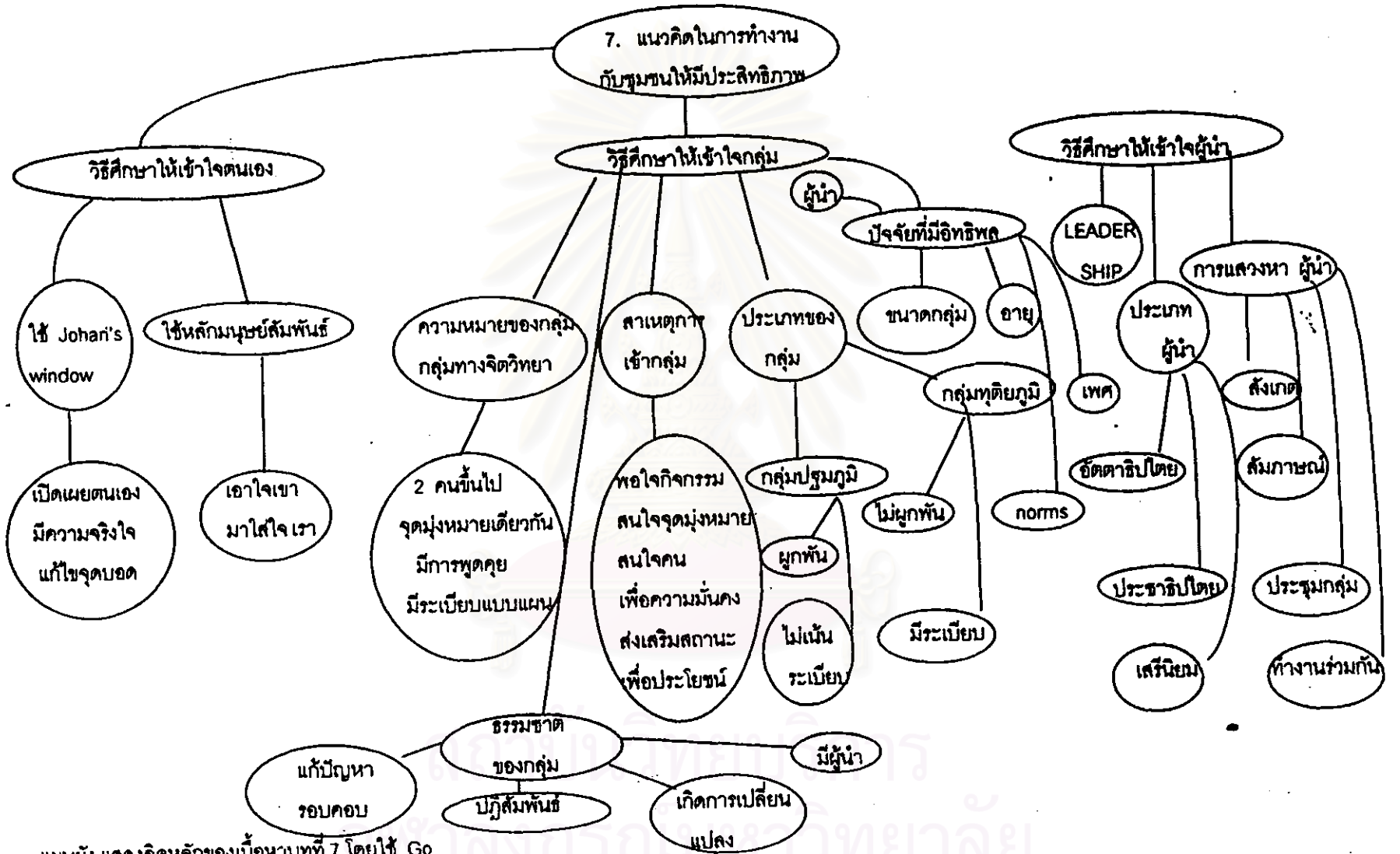
4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่า ผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผ่นผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผ่นผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 7 ตอนที่ 1
3. ใบงานที่ 17
4. แผ่นผังแสดง circle diagram
5. ใบงานที่ 18 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม

แผนผัง แสดงคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 7 โดยใช้ Go

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 11
บทที่ 7 กลุ่ม ประเภทของกลุ่ม ผู้นำในชุมชน
และศิลปะการเป็นผู้นำ ตอนที่ 2
วันที่ 25 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

สำหรับแผนการสอนครั้งที่ 11 เป็นการเรียนการสอนสำหรับตอนที่ 2 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้นตอนดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องของการทำความเข้าใจผู้นำว่า ผู้นำควรมีคุณสมบัติอย่างไร ผู้นำมีกี่ประเภท และมีอิทธิพลต่องานและบรรยากาศของกลุ่มอย่างไร การศึกษาผู้นำที่ไม่เป็นทางการในชุมชนทำได้กี่วิธี ประเด็นหลักของการเรียนบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจในประเภทของผู้นำ สามารถเปรียบเทียบแนวคิดของแต่ละประเภทได้อย่างมีระบบ และท้ายสุดของบทเรียนนี้ผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดอธิบายการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้ ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับเนื้อหามาก่อน และต้องแสดงความสามารถในการวิเคราะห์ และสรุป

การนำ GO มาใช้ในเนื้อหา นี้ จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหา เข้าใจประเด็นหลักในการใช้ทักษะ การจัดประเภทลงสู่การวิเคราะห์เชิงเหตุผล และหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่เป็นแนวทางได้อย่างมีสมเหตุสมผล

2. การวางแผน

เนื้อหาตอนนี้เป็นเรื่องของกลุ่มและผู้นำ ซึ่งผู้เรียนต้องเข้าใจในทัศนคติของผู้นำแต่ละประเภทว่า มีอิทธิพลต่องานและบรรยากาศของกลุ่มอย่างไร และต้องสามารถนำหลักการมาใช้อธิบายสถานการณ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข

ผู้สอนจะใช้ตารางสัมพันธ์ในการสรุปใจความหรือมโนทัศน์หลักของแต่ละประเภท โดยใช้ทักษะการจัดประเภทลงสู่การวิเคราะห์เชิงเหตุผล ความคิดขั้นสุดท้ายที่ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ สามารถนำหลักการทั้งหมดมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ โดยใช้ problem solution outline

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้
 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนมา
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 7 ตอนที่ 2 ดังนี้ เนื้อหาในตอนที่ 2 เป็นเรื่องของการทำความเข้าใจกับเรื่องผู้นำ โดยเฉพาะประเภทของผู้นำทั้ง 3 ประเภทว่า มีลักษณะการบริหารงานอย่างไร และส่งผลกระทบต่อและบรรยากาศของกลุ่มอย่างไร นักศึกษาต้องจับใจความหรือมโนทัศน์หลักของผู้นำแต่ละประเภทให้ได้ ^๕ ก็นั้นนักศึกษาต้องประมวลความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใน ^๕

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา
ชั้นสอน/ เสนองาน/ ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนครั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้จัดระบบข้อมูลเรื่องของประเภทของผู้นำที่มีผลต่องานและบรรยากาศของกลุ่มได้อย่างชัดเจน เห็นถึงความแตกต่างและลักษณะร่วมกันของหลายมโนทัศน์ การใช้ GO แบบตารางสัมพันธ์ จะช่วยได้

3. ผู้สอน ให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 19

4. ผู้สอนเฉลย คำตอบจากใบงานที่ 19 โดยใช้ GO แบบตารางสัมพันธ์ ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 20

6. ขณะที่ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุนทำความเข้าใจ

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า การใช้ตารางสัมพันธ์ ช่วยการเปรียบเทียบ สรุปใจความ ช่วยเป็นตัวแทนของปัญหา ซึ่งถ้าข้อมูลที่พบมีรายละเอียดมาก ๆ และซับซ้อน การขีดเส้นตีตารางจะช่วยให้นักศึกษาจัดข้อมูลเป็นประเภทช่วยให้เกิดตัวแทนของปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้แก้ปัญหาได้ง่ายขึ้น ส่วน problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้ปัญหาชัดเจนขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหา เชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา ตารางสัมพันธ์ ช่วยให้การแก้ปัญหาชัดเจนขึ้น

4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 8
3. ใบงานที่ 19
4. แผนผังแสดงตารางสัมพันธ์
5. ใบงานที่ 20 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1-2 กลุ่ม
6. เอกสารคำสอนบทที่ 8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 12
บทที่ 8 จิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน
วันที่ 1 กันยายน 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น. *
รวม 2 คาบ

การเรียนการสอนตามแผนการสอน ครั้งที่ 12 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในหัวข้อนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความสำคัญของการทำงานกับชุมชน สามารถจัดระบบมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ โดยสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ ได้ ตลอดจนให้สมมติฐาน หลักการหาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหา

ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับบทเรียนโดยศึกษาด้วยตนเอง เมื่ออ่านเนื้อหาบทเรียนแล้ว ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจในเนื้อหานั้นให้ได้ว่าการทำงานกับชุมชนที่มีประสิทธิภาพจะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนและประชาชนในชุมชน การที่จะทำให้เกิดการร่วมมือได้ ก็จะต้องใช้หลักจิตวิทยาซึ่งมี 2 หลักการใหญ่ ๆ และผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายและเข้าใจต่อไปว่าในวิธีการแต่ละวิธีมีอะไร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพราะอะไรจะต้องศึกษาชุมชน ศึกษาผู้นำชุมชน ศึกษาความเชื่อของชุมชน และการที่ผู้เรียนรู้จักตนเองจะทำให้เกิดสามารถทำงานกับชุมชนและประชาชนได้

การนำ GO มาใช้ในการเรียนเนื้อหานี้จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาเชื่อมโยง จัดความสัมพันธ์ อธิบายเหตุและผลได้

2. การวางแผน

เนื้อหาบทที่ จะแบ่งออกเป็น 2 เรื่องคือ

ความสำคัญในการเข้าถึงชุมชน ผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงมโนทัศน์ต่าง ๆ ได้ หลักจิตวิทยาในการเข้าถึงชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 หลักใหญ่ ในเนื้อหานี้จะเริ่มจากหลักการที่เป็นนามธรรม ค่อย ๆ อธิบายขยายความเป็นวิธีการที่ชัดเจนขึ้น มีตัวอย่างประกอบให้เห็นชัด และท้ายสุดของบทเรียนนี้ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ผู้สอนจะใช้ concept mapping แบบกำหนดโครงสร้างชนิดเติมคำ และข้อความเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า เขารู้ เข้าใจ คิดอย่างไร และช่วยในการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์จากนามธรรมลงสู่รูปธรรม ความคิดขั้นสุดท้ายที่ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือ สามารถนำหลักการทั้งหมดมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ โดยใช้ problem solution outline

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนมา
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 8 ดังนี้

เนื้อหาในบทที่ 8 เป็นเรื่องของความสำคัญของการทำงานกับชุมชน สามารถจัดระบบมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องได้ว่า จิตวิทยาการเข้าถึงชุมชนประกอบด้วยหลักการใหญ่ ๆ 2 หลักการ แต่ละหลักการมีอะไรบ้าง มีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพราะอะไรต้องศึกษาตนเอง ศึกษาชุมชน ลักษณะของบทเรียนเริ่มจากหลักการที่เป็นนามธรรม ค่อย ๆ อธิบายขยายความเป็นวิธีการที่ชัดเจนมีตัวอย่างประกอบให้เห็นชัด และท้ายสุดของบทเรียนนี้ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการไปใช้แก้ปัญหา

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา

ขั้นสอน/ เสนองาน/ ผึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนดังนี้ เพื่อช่วยให้นักศึกษาจัดระบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ ได้ชัดเจน ตั้งแต่หลักการที่เป็นนามธรรม จนถึงตัวอย่างประกอบที่ชัดเจน การใช้ GO แบบ concept mapping จะช่วยได้

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคลโดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 21

4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 21 โดยใช้ GO แบบ concept mapping ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบช่องว่างของความรู้

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 22

6. ขณะที่ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า concept mapping ช่วยจัดระบบความสัมพันธ์ที่มีการเชื่อมโยงจากนามธรรมลงสู่รูปธรรม การเขียนแผนผังมโนทัศน์

ช่วยในการวางแผน คิด และทางแก้ปัญหาได้ การใช้ problem solution outline ไม่ว่าเป็นการใช้ web diagram ช่วยทำให้ปัญหาชัดเจนขึ้น

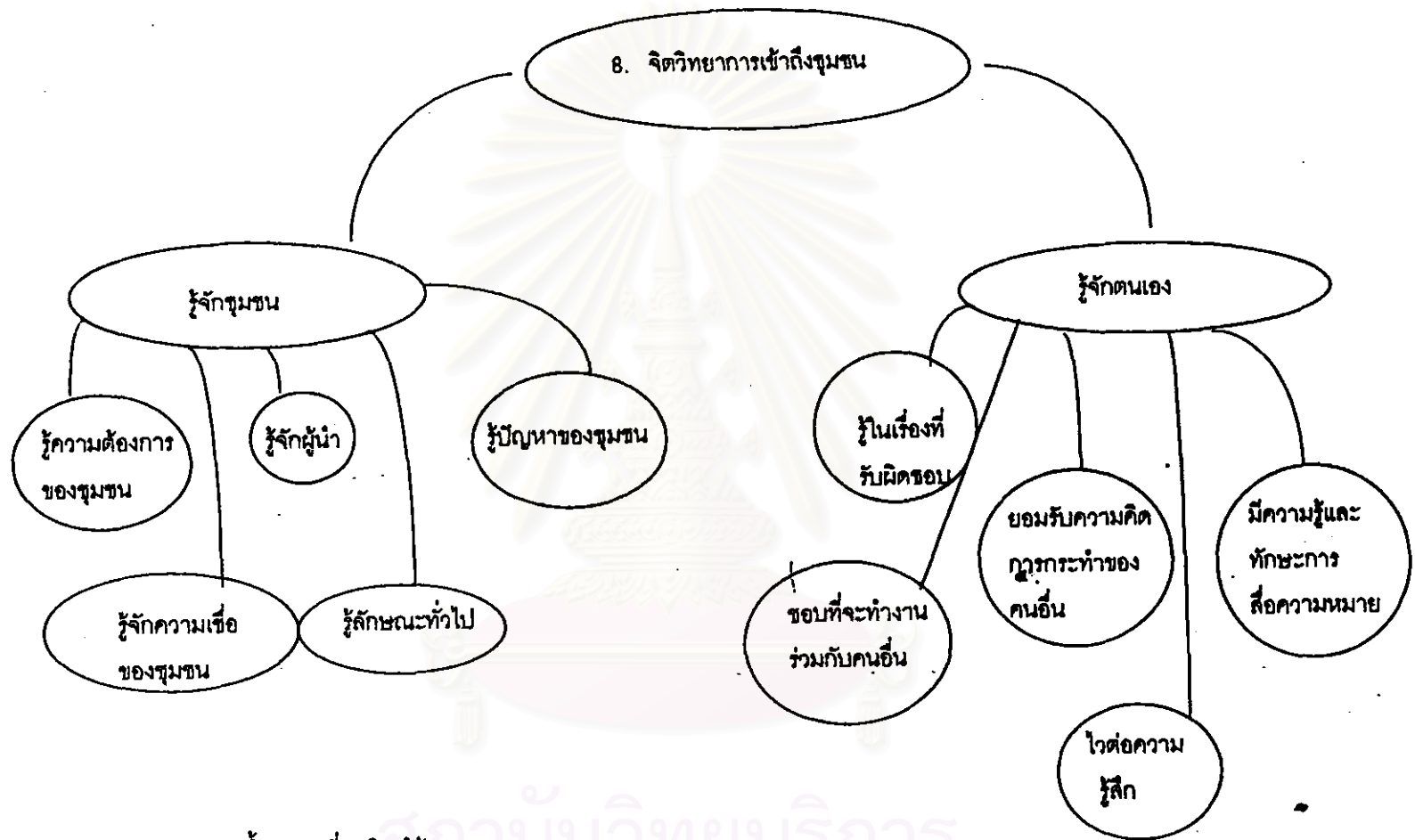
4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่า ผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักการของเนื้อหาบทที่ 8
3. ใบงานที่ 21
4. แผนผังแสดงการใช้ concept mapping
5. ใบงานที่ 22 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1-2 กลุ่ม
6. เอกสารคำสอนบทที่ 9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง แสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 8 โดยใช้ Go

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 13
บทที่ 9 การนำแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้
ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ตอนที่ 1
วันที่ 8 กันยายน 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

เนื่องจากการเรียนบทเรียนนี้เป็นบทสุดท้ายของวิชาพฤติกรรมศาสตร์ สาธารณสุข และมีความสำคัญที่ผู้เรียนต้องประมวลความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีตั้งแต่ เริ่มต้น เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ผู้สอนจึงแบ่งการเรียนการสอนเป็น 3 ตอน (6 คาบ) ดังนี้

ตอนที่ 1 กลุ่มปัญหาพฤติกรรมสุขภาพที่มีผลต่อปัญหาสาธารณสุข โรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุข

ตอนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพกับปัญหาสาธารณสุข วิธีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม

ตอนที่ 3 บทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์ในงานสาธารณสุข

สำหรับแผนการสอนที่ 13 เป็นการเรียนการสอนสำหรับตอนที่ 1 ดำเนินการ ตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องแนวคิดในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม สาเหตุของปัญหาสาธารณสุข ว่าสาเหตุเหล่านี้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอย่างไร ท้ายสุดของบทเรียนนี้ผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดข้างต้นเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เกิดจากการเรียนบทที่ 1 - บทที่ 8 มาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข

การนำ GO มาใช้ในเนื้อหานี้จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาเชื่อมโยง จัดความสัมพันธ์ อธิบายเหตุและผลได้

2. การวางแผน

เนื้อหาบทนี้ต้องการให้ผู้เรียนแสดงความรู้ ความเข้าใจเรื่องของแนวคิดในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม สาเหตุของปัญหาสาธารณสุขว่ามีการเกี่ยวข้อง หรือเชื่อมโยงกับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอย่างไร ผู้สอนคาดหวังว่าหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ concept mapping ที่ผู้สอนวางแผนกำหนดมาให้ใช้หลายครั้งแล้ว ผู้เรียนน่าจะสามารถในการสร้าง concept mapping ด้วยตนเอง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจของตนเอง ท้ายสุดของบทเรียนนี้ผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดข้างต้นเชื่อมโยงกับความรู้

เดิมจากการเรียนบทที่ 1 - บทที่ 8 มาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ซึ่งผู้สอนนำปัญหาสาธารณสุขที่เป็นโรค ทั้งโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ รวมทั้งสาเหตุการตายสำคัญอันดับแรก มาให้ผู้เรียนแก้ปัญหา

ผู้สอนจะให้ผู้เรียนสร้าง concept mapping ด้วยตนเอง เพื่อแสดงให้เห็นความเข้าใจได้ชัดเจนว่าเขาเข้าใจ และคิดอย่างไร ความคิดขั้นสุดท้ายคือ สามารถนำความรู้ความเข้าใจทั้งหมดที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเรียนมา โดยเฉพาะบทเรียนนี้เป็น การทบทวนเนื้อหาหลักทั้งหมดที่ผู้เรียนเรียนไปตั้งแต่บทที่ 1 - 8 โดยผู้สอนใช้ GO แบบ concept mapping

2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับการเรียนบทที่ 9 ดังนี้

'เนื้อหาในบทที่ 9 จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 กลุ่มปัญหาพฤติกรรมสุขภาพที่มีผลต่อปัญหาสาธารณสุข ตอนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพกับปัญหาสาธารณสุข และตอนที่ 3 เป็นบทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์ในงานสาธารณสุข การสอนในครั้งนี้เป็นตอนที่ 1 ซึ่งผู้เรียนต้องเข้าใจได้ว่า สาเหตุของปัญหาสาธารณสุขมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอย่างไร ซึ่งผู้เรียนต้องแสดงความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์นี้ได้ อย่างเป็นระบบ'

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา
ขั้นสอน/ เสนองาน/ ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนดังนี้ 'เพื่อช่วยให้นักศึกษาจัดระบบความสัมพันธ์ของสาเหตุของปัญหาสาธารณสุขกับพฤติกรรม ผู้เรียนสามารถใช้ concept mapping ช่วยได้ แต่ครั้งนี้ผู้เรียนสามารถกำหนดแนวทางการสร้าง GO ด้วยตนเอง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจได้ชัดเจน'

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคล โดยผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหาตามใบงานที่ 23

4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 23 โดยใช้ GO แบบ concept mapping

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาสารณสุข 4 ปัญหา ให้ผู้เรียน นำความรู้ ความเข้าใจ จากที่เรียนมาทั้งหมดตั้งแต่บทที่ 1 - บทที่ 8 มาใช้แก้ปัญหา ตาม ใบงานที่ 24

6. ขณะที่ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การ สนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

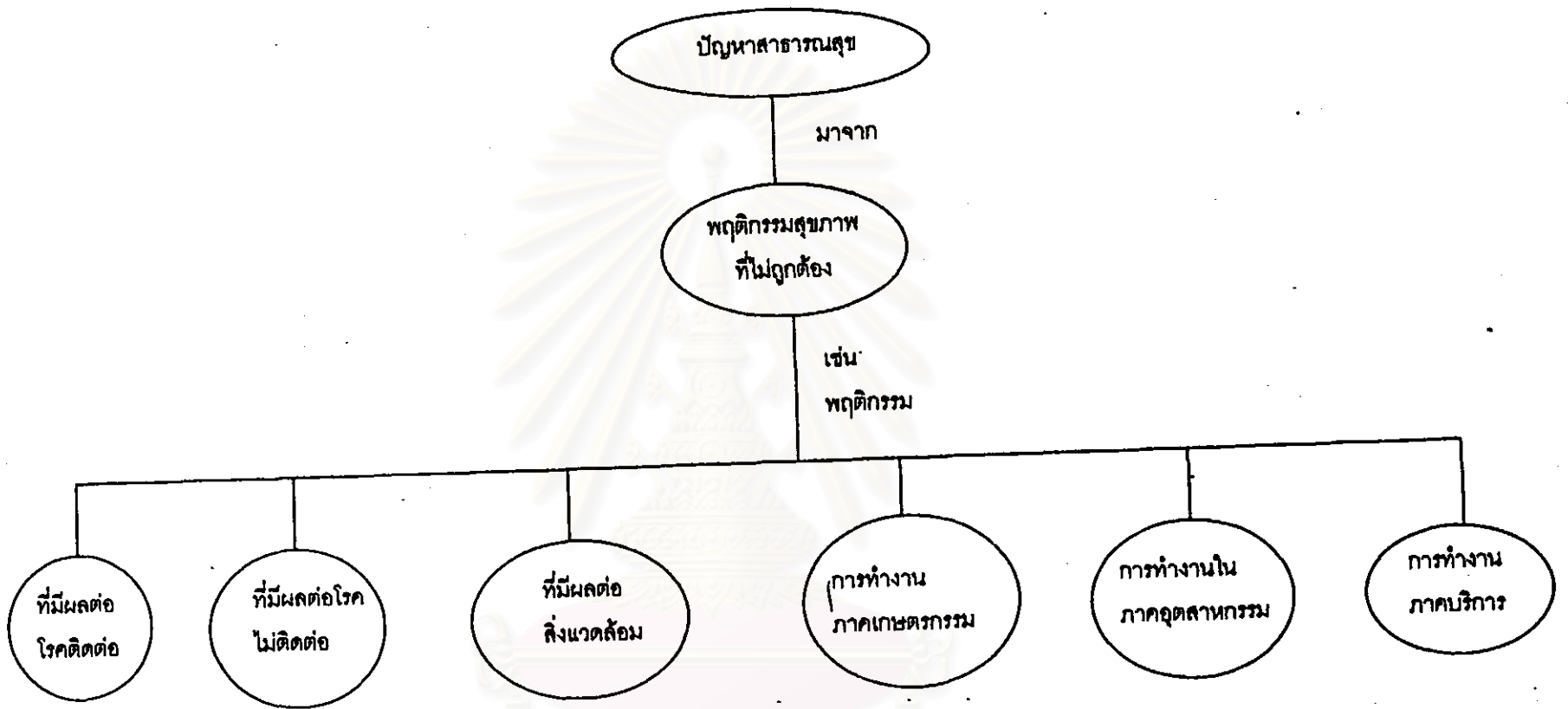
1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า 'concept mapping ที่ ผู้เรียนแต่ละคนสร้างขึ้นมีรูปแบบรายละเอียดที่แตกต่างกัน เพราะเป็นการแสดงออกถึง ความเข้าใจที่แต่ละคนมี แต่ไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไร concept mapping ก็ช่วย จัดระบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ จากนามธรรมลงสู่รูปธรรม นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้ ขีดเขียนโยงเส้นจัดระบบจะช่วยวางแผนการคิดเชิงเหตุผล และช่วยคิดแก้ปัญหาได้ การใช้ problem solution outline ช่วยแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้ปัญหาชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น เพราะ web diagram ช่วยหาปัญหา เชื่อมโยงเงื่อนไขของปัญหา'

4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไป ตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผ่นผังแสดงการทบทวนเนื้อหาโดยใช้ GO
2. แผ่นผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 9
3. ใบงานที่ 23
4. แผ่นผังแสดงการใช้ concept mapping
5. ใบงานที่ 24 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 9 ตอนที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 14
บทที่ 9 การนำแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้
ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ตอนที่ 2
วันที่ 15 กันยายน 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

การเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 14 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทนี้เป็นตอนที่ 2 ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพที่มีผลต่อปัญหาสาธารณสุข และวิธีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมว่า เกี่ยวข้องกันอย่างไร ท้ายสุดของบทเรียนนี้ผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดข้างต้นเชื่อมโยงกับ ความรู้เดิมที่เกิดจากการเรียนบทที่ 1 - บทที่ 9 ตอนที่ 1 มาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข การนำ GO มาใช้ในบทเรียนนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหา เชื่อมโยง จัดความสัมพันธ์ อธิบายเหตุและผลได้

2. การวางแผน

เนื้อหาบทนี้ต้องการให้ผู้เรียนแสดงความรู้ ความเข้าใจ เรื่องพฤติกรรมสุขภาพ ที่มีผลต่อปัญหาสาธารณสุข และวิธีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมว่าเกี่ยวข้องอย่างไร เพราะ ในฐานะนักสาธารณสุขที่จะต้องมึบทบาทต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง ให้ถูกต้อง และท้ายสุดของบทเรียนผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดข้างต้นเชื่อมโยงกับ ความรู้เดิมจากการเรียนบทที่ 1 - บทที่ 9 ตอนที่ 1 มาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ซึ่ง ผู้สอนนำปัญหาสาธารณสุขที่เป็นโรคทั้งโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ รวมทั้งสาเหตุการตาย สำคัญมาให้ผู้เรียนแก้ปัญหา

ผู้สอนจะใช้ concept mapping ช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจได้ว่าเขารู้ เข้าใจ คิดอย่างไร และช่วยในการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ความคิดขั้นสุดท้ายที่ ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ทั้งหมดที่เรียนไป ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมจากตอนที่ 1 โดยใช้ GO
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับบทที่ 9 ดังนี้

‘เนื้อหาในบทที่ 9 ตอนที่ 2 เป็นเรื่องของพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหา และวิธีการเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาให้ถูกต้อง ผู้เรียนต้องเข้าใจได้ว่า ในฐานะนักสาธารณสุขที่จะต้องมีส่วนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพต้องทำอะไร ซึ่งผู้เรียนต้องแสดงความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์นี้ได้อย่างเป็นระบบ’

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา
ขั้นสอน/ เสนองาน/ ผูกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนดังนี้ ‘เพื่อช่วยให้นักศึกษาจัดระบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมสุขภาพที่มีผลต่อปัญหาสาธารณสุข และวิธีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ผู้เรียนสามารถใช้ concept mapping ช่วยได้’

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคลโดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 25

4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 25 โดยใช้ GO แบบ concept mapping

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาสาธารณสุข 4 ปัญหา คือ ให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ จากที่เรียนมาทั้งหมดตั้งแต่บทที่ 1 - บทที่ 9 มาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 26

6. ขณะที่ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ GO ว่า ‘concept mapping ช่วยจัดระบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างเป็นธรรมชาติ สามารถนำไปใช้กับเนื้อหาอื่น ๆ ที่เป็นหลักการเชิงนามธรรมลงมาสู่รูปธรรม การที่ผู้เรียนได้ใช้ problem solution solution ช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นระบบตามขั้นตอนของการแก้ปัญหา ทำให้ปัญหา

ชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น เพราะ web diagram ช่วยการเลือกรับให้ใส่ใจกับข้อมูลที่สำคัญ รวมทั้งการใช้ concept mapping เป็นตัวแทนการแก้ปัญหาได้

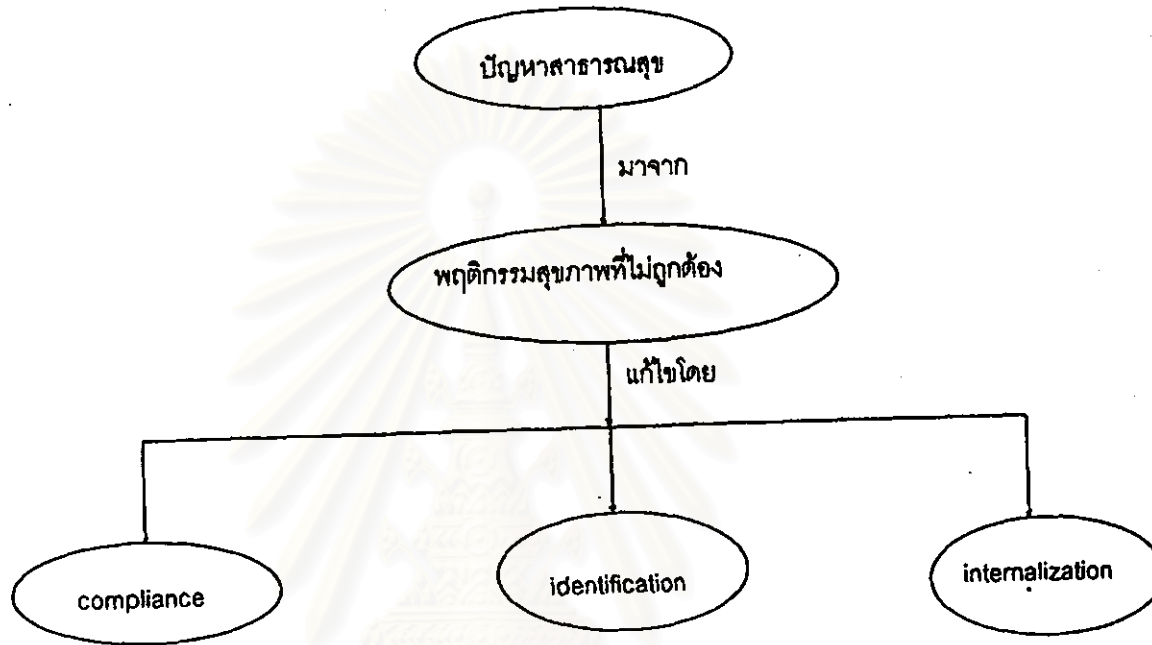
4. การทดสอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนส่งงานทั้งของส่วนบุคคลและผลงานของกลุ่ม เพื่อนำไปตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ GO ได้ถูกต้องหรือไม่

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 9
3. ใบงานที่ 25
4. แผนผังแสดงการใช้ concept mapping
5. ใบงานที่ 26 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 9 ตอนที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 15
บทที่ 9 การนำแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้
ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ตอนที่ 3
วันที่ 22 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

การเรียนการสอนตามแผนการสอนครั้งที่ 15 ดำเนินการตามกระบวนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

การเรียนในบทเรียนนี้ เป็นตอนที่ 3 ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง บทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์ในงานสาธารณสุข ว่าต้องทำอะไรบ้าง และทำอย่างไร เนื้อหาตอนนี้เป็นหลักการที่เป็นนามธรรม มีข้อมูลอธิบายแบบแบ่งประเภท แต่ประเภท มีรายละเอียดย่อย ๆ ลงสู่ตัวอย่างที่ชัดเจน ซึ่งผู้เรียนต้องสามารถจัดระบบเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์กันได้ ท้ายสุดของบทเรียนนี้ผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดข้างต้นเชื่อมโยงกับ ความรู้เดิมที่เกิดจากการเรียนบทที่ 1 - บทที่ 9 ตอนที่ 2 มาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข การนำ GO มาใช้ในบทเรียนนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหา จัด ความสัมพันธ์ อธิบายเหตุและผลได้

2. การวางแผน

เนื้อหาบทนี้ต้องการให้ผู้เรียนแสดงความรู้ ความเข้าใจเรื่องบทบาทของนัก พฤติกรรมศาสตร์ในงานสาธารณสุขว่ามีอะไรบ้าง และทำอย่างไร เพราะในฐานะที่เป็น นักสาธารณสุขและมีความรู้ ความเข้าใจทางพฤติกรรมศาสตร์จะนำบทบาทนี้ไปใช้ได้ อย่งไร และท้ายสุดของบทเรียนผู้เรียนต้องสามารถใช้แนวคิดข้างต้น เชื่อมโยงกับความรู้ เดิมจากการเรียนบทที่ 1 - บทที่ 9 ตอนที่ 2 มาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ซึ่งผู้สอน นำปัญหาสาธารณสุขที่เป็นโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ รวมทั้งสาเหตุการตายสำคัญมาให้ ผู้เรียนแก้ปัญหา

ผู้สอนจะใช้ concept mapping ช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจได้ว่า เขารู้ เข้าใจ คิดอย่างไร และช่วยในการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ความคิดขั้นสุดท้ายที่ ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่เรียนไปประยุกต์ใช้ กับสถานการณ์ใหม่

3. การสอน

ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมจากตอนที่ 1 โดยใช้ GO
2. ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของเนื้อหาในบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังสำหรับบทที่ 9 ดังนี้

“เนื้อหาในตอนที่ 3 เป็นเรื่องของหลักการที่เป็นนามธรรม มีข้อมูลอธิบายแบบแบ่งประเภท แต่แต่ละประเภทมีรายละเอียดย่อย ๆ ลงสู่ตัวอย่างที่ชัดเจน ซึ่งผู้เรียนต้องสามารถจัดระบบเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์กันได้ว่า บทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์มีอะไร และอย่างไรบ้าง”

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา
ขั้นสอน/ เสนองาน/ ฝึกการคิด (60 นาที)

1. ผู้สอนสรุปแนวคิดหลักของเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ GO
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงแนวคิดหลักในเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนดังนี้ “เพื่อช่วยให้นักศึกษาจัดระบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมสุขภาพที่มีหลายบทบาท แต่ละบทบาทก็เกี่ยวข้องกัน ผู้เรียนสามารถใช้ concept mapping ช่วยได้”
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกคิดรายบุคคลโดยให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจจากเนื้อหา ตามใบงานที่ 27
4. ผู้สอนเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 27 โดยใช้ GO แบบ concept mapping

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาสาธารณสุข 4 ปัญหา คือ ให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ จากที่เรียนมาทั้งหมดตั้งแต่บทที่ 1 - บทที่ 9 มาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 28

6. ขณะที่ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้ตอบคำถาม ให้การสนับสนุน ทำความกระจ่างชัด

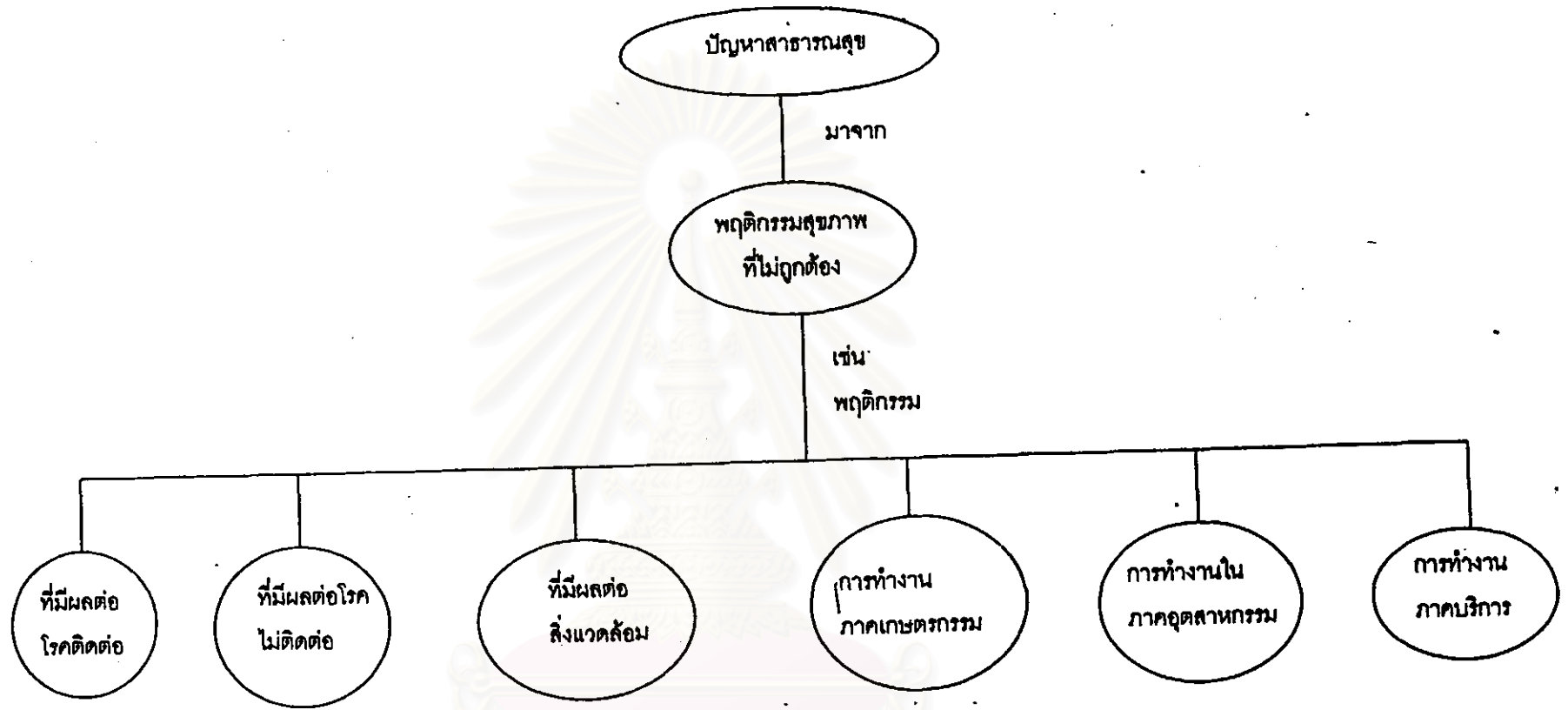
ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจและหาข้อสรุป
3. ผู้สอนสรุปถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั้งหมดที่นักศึกษาได้ใช้ GO เป็นกลยุทธ์ทางการเรียนมาตั้งแต่เริ่มเรียนวิชานี้ ผู้สอนคาดหวังไว้ว่าสิ่งที่นักศึกษาเรียนไปถูกจัดระบบให้เกิดความเข้าใจอย่างมีความหมาย ช่วยทำให้จำได้ดี จำได้นาน และจะส่งผลการทำข้อสอบวิชานี้ได้ดี GO ที่นักศึกษาได้ใช้นั้น นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในทุกวิชา ครูขอสรุปจึงการใช้ GO ดังนี้

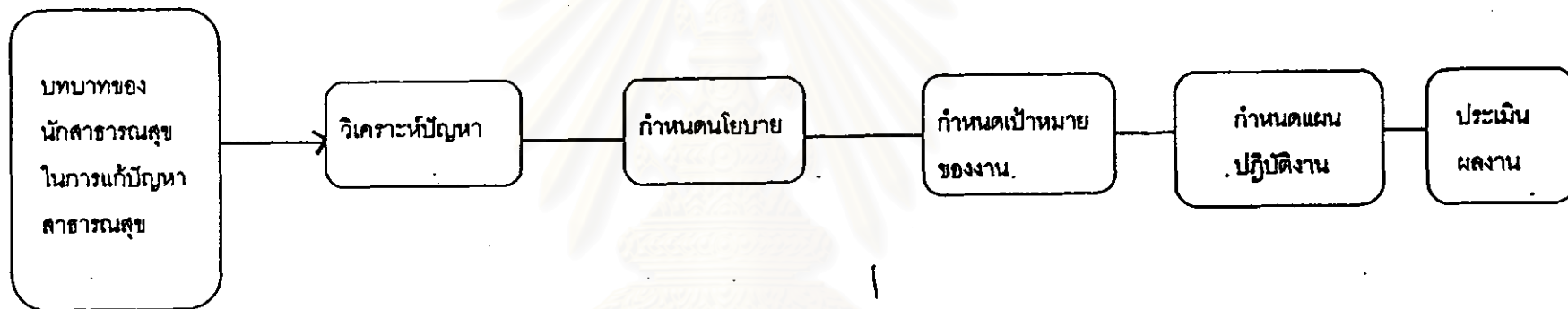
web diagram	ใช้เพื่อให้เกิดการใส่ใจ เลือกรับข้อมูลที่สำคัญ ช่วยการหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
circle diagram	ใช้เพื่อจัดประเภท จัดกลุ่มข้อมูล กรณีที่ข้อมูลในเมโนทัศน์ตั้งแต่ 2 เมโนทัศน์ขึ้นไป มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่มีส่วนร่วมกันและส่วนที่แตกต่างกัน
venn diagram	
ตารางสัมพันธ์	ใช้เพื่อจัดประเภท จัดกลุ่มข้อมูล กรณีที่ข้อมูลมีรายละเอียดมาก ๆ และซับซ้อน นอกจากนี้ช่วยสร้างรูปแบบการแก้ปัญหา เป็นการทำให้เรื่องที่ซับซ้อนดูง่ายขึ้น
concept mapping	ใช้เพื่อจัดระบบความสัมพันธ์แบบเชื่อมโยงระหว่างกัน กรณีที่ข้อมูลมีการอธิบายในทัศน์ที่เป็นนามธรรม ด้วยข้อมูลแบบแบ่งประเภท ลงสู่เมโนทัศน์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น ช่วยให้คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
problem solution outline	ใช้เป็นขั้นตอนการแก้ปัญหา เพื่อให้แก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ วางแผนหาวิธีการแก้ปัญหาได้ตรงกับสาเหตุ ในขั้นของการหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ให้ใช้ web diagram และใช้ตารางสัมพันธ์ concept mapping หรือไดอะแกรมเป็นตัวแทนวิธีการแก้ปัญหา GO ทั้งหมดนี้ ช่วยให้แก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

อุปกรณ์

1. แผนผังแสดงการทบทวนเนื้อหา โดยใช้ GO
2. แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหา
3. ใบงานที่ 29
4. แผนผังแสดงการใช้ concept mapping
5. ใบงานที่ 28 ประกอบด้วยปัญหา 4 ปัญหา ๆ ละ 1 - 2 กลุ่ม

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 9 ตอนที่ 1

แผนผังแสดงแนวคิดหลักของเนื้อหาบทที่ 9 ตอนที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 1
"หัวข้อ แนะนำวิชาเรียน"
วันที่ 9 มิถุนายน 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. เข้าใจขอบเขต โครงสร้างวิชา ลักษณะการเรียนการสอนและการประเมินผล
2. เข้าใจบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน

1. วิธีการเรียนการสอน (15 นาที)

1. ผู้สอนแนะนำตัวเอง และสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคยกับผู้เรียน ดังนี้
2. ผู้สอนแจกโครงสร้างรายวิชา ให้ผู้สอนอ่านทำความเข้าใจ

2. ชั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนอธิบายตามโครงสร้างรายวิชาว่า "ในวิชานี้ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 5 บท แต่ละบทจะทำการเรียนการสอนครั้งละ 2 คาบ ยกเว้นบทที่ 2, 7 จะใช้เวลา 4 คาบ และบทที่ 9 ใช้เวลา 6 คาบ เนื่องจากมีรายละเอียดของเนื้อหา มาก และเป็นเนื้อหาที่สำคัญ ลักษณะการเรียนการสอน ครูจะมีเอกสารคำสอนแต่ละบทแจกให้ หน้าที่ของนักศึกษา คือ อ่านทำความเข้าใจมาก่อนเข้าเรียนทุกครั้ง เพื่อจะได้ช่วยให้การสอนเป็นไปได้อย่างดีและรวดเร็ว ท้ายสุดของบทเรียน เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจที่นักศึกษามี ต่อเนื้อหา นักศึกษาจะต้องนำความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นการคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม"

2. ผู้สอนตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ตามใบงานที่ 1 โดยกล่าวว่า "ก่อนที่นักศึกษาจะได้เรียนเรื่องของความหมาย นิยามของคำว่า พฤติกรรม พฤติกรรมศาสตร์ และสาธารณสุข ครูอยากจะทราบว่านักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจต่อคำเหล่านี้ อย่างไรบ้าง ครูจะแจกคำถามตามใบงานที่ 1 ให้นักศึกษาตอบ ให้ใช้เวลาประมาณ 20 นาที"

3. ชั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มเรียกผู้เรียนมา 9 คน ให้แสดงความรู้ ความเข้าใจของตนเองตามใบงานที่ 1 ให้กลุ่มใหญ่ฟังโดยผู้สอนชี้ให้เห็นข้อแตกต่าง และสิ่งที่มีร่วมกันของแต่ละคน แต่ยังไม่ให้ข้อมูลป้อนกลับว่าถูกหรือผิดอย่างไร

2. ผู้สอนเก็บรวบรวมผลงานตามใบงานที่ 1 และแจกเอกสารบทที่ 1 ให้ผู้เรียนอ่านมาก่อนเข้าชั้นเรียนสัปดาห์หน้า

4. ชั้นตรวจสอบ

ดูจากการซักถาม และผลงาน

อุปกรณ์

1. โครงร่างวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข
2. ใบงานที่ 1
3. เอกสารคำสอนบทที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 2
บทที่ 1 ความหมายของพฤติกรรมสาธารณสุข
และนิยามของพฤติกรรมศาสตร์
วันที่ 16 มิถุนายน 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. เข้าใจนิยามของ KEY WORDS
2. อธิบายความหมาย และประเภทของพฤติกรรมได้
3. อธิบายความหมายของพฤติกรรม สุขภาพ และสาธารณสุข
4. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ หลังจากที่ผู้เรียนได้อ่านเนื้อหาบทที่ 1 มาแล้ว โดยแจกใบงานที่ 2 ซึ่งเป็นข้อคำถามเหมือนกับใบงานที่ 1 ให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้เวลา 10 นาที
2. ผู้สอนแจกผลงานจากใบงานที่ 1 ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ ก่อน-หลังการอ่านเนื้อหา ผู้สอนกล่าวว่า 'จากใบงานที่ 1 และ 2 ให้นักศึกษาพิจารณาว่ามีคำตอบที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร คำตอบในใบงานที่ 2 มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเพิ่มหรือไม่ นักศึกษาสามารถประเมินช่องว่างของความรู้ของตนเองได้ด้วยตนเอง'

3. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนฉายแผ่นใสมีข้อความดังนี้
 'ในปัจจุบัน คนไทยบางส่วนยังคงเชื่อไสศรัทธา เชื่อถือโชคลาง ตัวอย่างเช่น บางคนเชื่อว่า สีแดงจะนำโชคลางมาให้ ดังนั้นเวลาเขาจะซื้อรถยนต์เขาก็มักจะเลือกสีแดง ทั้ง ๆ ที่ใจเขาไม่ชอบ หรือบางคนมีความรู้สึกว่าเขาปวดหัว ตัวร้อน เป็นเพราะอยู่ในนคราวเคราะห์ร้าย แทนที่จะถือว่าเป็นเพราะร่างกายเขาไม่แข็งแรง'

ผู้สอนให้ผู้เรียนระบุว่า คำใดบ้างที่เป็นพฤติกรรม และเป็นพฤติกรรมประเภทใด

2. ผู้สอนอธิบายสรุปเรื่องพฤติกรรม พฤติกรรมศาสตร์ ความหมายของสาธารณสุขประกอบการฉายแผ่นใส
3. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า 'ถ้าขวัญขององค์การอนามัยโลก ในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพมีคำขวัญว่าอะไร ผู้สอนฉายแผ่นใสคำขวัญที่ว่า 'สุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2543'

(Health for all by the year 2000)* ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปได้หรือไม่ ได้หรือไม่
ไม่ได้เพราะอะไร

4. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็น 7 กลุ่ม ๆ ละ 11 - 12 คน เพื่อให้เข้ากลุ่ม
แก้ปัญหาทุกครั้ง

5. ผู้สอนกล่าวว่า "หลังจากที่ได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 1 แล้ว เพื่อ
แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ระดับใด ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจ
ที่มีมาใช้แก้ปัญหาตามสถานการณ์ ขอให้นักศึกษารวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งไว้แล้ว
ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบงานกลุ่มละ 1 ปัญหา จากนั้นให้นักศึกษาช่วยกันพิจารณาสถาน
การณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด และตอบคำถามท้ายบทนั้น นักศึกษามีเวลาทำกิจกรรมนี้
ประมาณ 30 นาที จากนั้นให้นักศึกษาส่งตัวแทนมารายงานผลการแก้ปัญหาของกลุ่มให้
กลุ่มใหญ่ฟัง จะให้เขียนลงบนแผ่นใส และกระดานก็ได้"

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป

ผู้สอนแจกเอกสารคำสอนบทที่ 2 ให้ผู้เรียนอ่านมาก่อนเข้าชั้นเรียนลำดับตา

หน้าตั้งแต่หน้า 1

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 2, ใบงานที่ 1
2. แผ่นใส
3. ใบงานที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 3
บทที่ 2 พฤติกรรมของบุคคล ประเภท และการเกิดพฤติกรรม ตอนที่ 1
วันที่ 23 มิถุนายน 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

เนื่องจากเนื้อหาบทที่ 2 มีความสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการเรียนหัวข้อต่อ ๆ ไป ประกอบกับเนื้อหา มีรายละเอียดมาก ผู้สอนจึงแบ่งการสอนเป็น 2 ตอน (4 คาบ) ดังนี้

- ตอนที่ 1 พื้นฐานความคิดของพฤติกรรม ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อ พัฒนาการของพฤติกรรม ความหมายของการเรียนรู้
- ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้
- แผนการสอนครั้งที่ 3 เป็น การเรียนการสอนสำหรับตอนที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
2. อธิบายถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อพฤติกรรม
3. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิม จากบทที่ 1 ว่า "เมื่อครั้งที่แล้ว นักศึกษาได้ ทำความเข้าใจกับคำที่เป็น KEY WORDS ของวิชานี้ไปแล้วว่า "สภาวะรณสุข เป็นเรื่องการมี สุขภาพกาย สุขภาพจิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ส่วนพฤติกรรมศาสตร์ เป็นการศึกษาเรื่อง ของพฤติกรรม โดยนำความรู้ใน 3 วิชามาอธิบาย คือ จิตวิทยา สังคมวิทยา และมานุษย วิทยา ส่วนพฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่เกิดที่เป็นการกระทำ และสิ่งที่อยู่ภายในคือ ความ รู้สึก ความคิด ความเชื่อ เจตคติ ฯลฯ สำหรับในการเรียนครั้งนี้จะขยายคำว่า พฤติ- กรรม ให้ชัดเจนขึ้น

2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้ามาสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนอธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ทั้งเรื่องของพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม

2. ผู้สอนยกสุภาษิตที่ว่า "ลูกไม้ย่อมหล่นไม่ไกลต้น" ให้ผู้เรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วย เพราะอะไร ไม่เห็นด้วยเพราะอะไร

3. ผู้สอนสรุปความสำคัญ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรม โดยกล่าวว่า "พฤติกรรมของบุคคลทั้งหมดไม่ว่าเป็นการกระทำ หรือความเชื่อ เจตคติ ล้วน แล้วมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา การอบรมเลี้ยงดู

ของครอบครัว การอบรมสั่งสอนจากครู การปฏิสัมพันธ์กันเพื่อน การบังคับในเรื่องของ กฎหมาย เช่น การสวมหมวกนิรภัย การคาดเข็มขัดนิรภัย อิทธิพลของสื่อมวลชนทั้ง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือต่าง ๆ สภาพทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เศรษฐกิจ ล้วน แล้วแต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งสิ้น

4. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 4 .

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. แผ่นใส
2. ใบงานที่ 4
3. เอกสารคำสอนบทที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 4
บทที่ 2 พฤติกรรมของบุคคล ประเภท และการเกิดพฤติกรรม ตอนที่ 2
วันที่ 30 มิถุนายน 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายความหมายของการเรียนรู้ว่าคืออะไร แตกต่างจากวุฒิภาวะ
ลักษณะตามอย่างใด
2. อธิบายแนวคิดสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 3 ทฤษฎี
3. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิม เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม โดยกล่าวว่า เมื่อสัปดาห์ที่แล้วเราได้ข้อสรุปว่า ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งภายใน และภายนอกของแต่ละบุคคล สิ่งแวดล้อมนี้ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ในครรรค์ ได้แก่ อาหารการกิน สุขภาพจิตมารดา และสิ่งแวดล้อมนอกครรรค์มารดา ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว การเข้าสู่โรงเรียนสถานศึกษาต่าง ๆ ที่สำคัญและมีอิทธิพลมากขณะนี้คือ สื่อมวลชน ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลแทบทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะเด็ก และวัยรุ่น

2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนแจกแผ่นเกมตัวเลขแก่ผู้เรียน คนละ 4 แผ่น กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนโยนเส้นตามหมายเลข 1 - 100 ภายในเวลาแผ่นละ 2 นาที เมื่อจบการโยนตัวเลขแต่ละครั้ง ผู้สอนถามผู้เรียนถึงตัวเลขสูงสุดที่โยงได้ในแต่ละครั้ง เขียนเลขจำนวนนั้นลงบนแผ่นใส ทำเช่นนี้จนครบ 4 แผ่น

2. ผู้สอนให้ผู้เรียนพิจารณาการเปลี่ยนแปลงตัวเลขสูงสุดที่โยงในแต่ละครั้งทั้งของกลุ่ม และผลงานส่วนบุคคล ผู้สอนชี้ให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของตัวเลข และตั้งคำถามว่า ก) เป็นเพราะสาเหตุใดที่ได้ตัวเลขเพิ่มขึ้น และ ข) มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมประเภทใดเกิดขึ้น

3. ให้ผู้เรียนอภิปรายตามข้อ 2 ผู้สอนสรุปนำเข้าสู่ความหมายของการเรียนรู้ประกอบการฉายแผ่นใส และให้ผู้เรียนซักถาม

4. ผู้สอนอธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 3 ทฤษฎี โดยเริ่มจากแนวคิดสำคัญปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ละทฤษฎี

5. ผู้สอนสรุปว่า 'แนวคิดของทฤษฎี operant conditioning เน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอกที่เป็น มาจากการได้รับผลกรรมที่เป็นตัวเสริมแรงทำให้

พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มขึ้น ส่วนทฤษฎีทั้ง social cognitive theory และ cognitive theories เน้นที่การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน โดยทฤษฎีของ Bandura อธิบายการเรียนรู้ใน ลักษณะของการสังเกตจากการกระทำคนอื่นที่เป็นตัวแบบ ส่วนทฤษฎีทางปัญญานิยมนั้น ให้ความสำคัญกับการรับข้อมูลด้วยความเข้าใจอย่างมีความหมาย ให้เกิดความจำที่คงทน สามารถเรียกคืนออกมาใช้ได้

6. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 5

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป

ผู้สอนแจกเอกสารคำสอนบทที่ 3 ให้ผู้เรียนอ่านมาก่อนเข้าชั้นเรียนสัปดาห์

หน้า

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. แผ่นตัวเลข
2. ใบงานที่ 5
3. แผ่นใส
4. เอกสารคำสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 5
บทที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสาธารณสุข
บทบาทของนักสาธารณสุข
วันที่ 7 กรกฎาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. วิเคราะห์บทบาทของนักศึกษศึกษา นักวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม นักอาชีวอนามัย นักอนามัยชุมชน นักโภชนาการ ที่มีต่องานสาธารณสุข
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสาธารณสุข

วิธีการเรียนการสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยกล่าวว่า "เมื่อสัปดาห์ที่แล้วนักศึกษาคงจำได้ว่า มีทฤษฎี 3 ทฤษฎีที่อธิบายการเกิดการเรียนรู้ และนักศึกษาก็สามารถนำแนวคิด หลักการ ปัจจัยสำคัญของแต่ละทฤษฎีมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นการกระทำ และพฤติกรรมภายในที่เป็นเรื่องของความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก"

2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนกล่าวว่า "ในฐานะที่นักศึกษาเรียนวิชาชีพทางด้านสาธารณสุข และนักศึกษาจะต้องเลือกสาขาวิชาเรียนตอนอยู่ปี 3 ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับบทที่ 3 นอกจากจะให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแล้ว ยังให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในอนาคตด้วย สำหรับบทบาทของนักสาธารณสุขตามวิชาชีพต่าง ๆ ในที่นี้จะเน้นวิชาชีพทางวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม นักศึกษศึกษา นักอนามัยชุมชน นักอาชีวอนามัย และนักโภชนาการ"

2. ผู้สอนสรุปบทบาทของแต่ละวิชาชีพ และนำเข้าสู่ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสาธารณสุข

3. ผู้สอนกล่าวว่า "ปัญหาสาธารณสุขในขณะนี้ไม่ว่าจะเป็นโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ ล้วนแล้วแต่มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมทั้งสิ้น ผู้สอนยกตัวอย่าง โรคพยาธิปากขอ ให้นักศึกษาระบุว่ามีสาเหตุอะไรบ้าง ผู้สอนจดสาเหตุลงบนแผ่นใส และสรุปให้เห็นจริงว่ามาจากพฤติกรรม

4. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 6

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป

ผู้สอนแจกเอกสารคำสอนบทที่ 4 ให้ผู้เรียนอ่านมาก่อนเข้าชั้นเรียนสัปดาห์

หน้า

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 6
2. แผ่นใส
3. เอกสารคำสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 6
บทที่ 4 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม : การรู้งใจ
วันที่ 4 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายความสำคัญและความหมายของการรู้งใจ
2. ระบุความแตกต่างของประเภทของการรู้งใจ
3. นำเทคนิคการรู้งใจมาประยุกต์ใช้
4. นำความรู้ ความเข้าใจ มาใช้ในการแก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักสาธารณสุข โดยกล่าวว่า นักสาธารณสุขวิชาชีพต่าง ๆ ถึงแม้จะมีบทบาทแตกต่างกัน แต่ก็มีสิ่งร่วมกัน คือ บทบาทในการป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพ โดยหากกลยุทธ์ให้ประชาชนในกลุ่มเป้าหมาย สามารถดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวได้

2. ผู้สอนให้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมของผู้เรียนที่ถูกรู้งใจว่ามีพฤติกรรมใดบ้าง เมื่อผู้เรียนบอกพฤติกรรมออกมาได้ ผู้สอนใช้คำถามให้ผู้เรียนระบุลักษณะโดยให้เปรียบเทียบว่ามีพลังงาน มีทิศทาง มีการยึดติดแน่นหรือไม่

2. ผู้สอนสรุปความหมาย ประเภทของการรู้งใจ กระบวนการ ประกอบการฉายแผ่นใส

3. ผู้สอน ยกตัวอย่างว่า "ในการฝึกภาคสนามที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ นักศึกษาพบว่า ปัญหาหนึ่งของหมู่บ้านคือ ชาวบ้านป่วยเป็นโรคพยาธิปากขอ นักศึกษาช่วยกันจัดทำแผนการแก้ปัญหาโดยมีการณรงค์ให้ประชาชนซื้อรองเท้าแตะฟองน้ำมาใส่เวลาออกนอกบ้านเพื่อป้องกันพยาธิไชเท้า ผลปรากฏว่าโครงการที่จัดทำขึ้นไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะชาวบ้านไม่ซื้อรองเท้าแตะเพราะเขาให้เหตุผลว่า "ไม่มีเงิน" จากตัวอย่างนี้ผู้สอนให้ผู้เรียนนำลำดับความต้องการของ Maslow ของพิจารณา แล้วช่วยกันหาคำตอบว่าเป็นเพราะอะไร

4. ผู้สอนฉายสไลด์เกี่ยวกับการใช้เทคนิคการรู้งใจ จำนวน 10 ภาพ

5. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 7

ชั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป
ผู้สอนแจกเอกสารคำสอนบทที่ 5 ให้ผู้เรียนอ่านมาก่อนเข้าชั้นเรียน

สัปดาห์หน้า**ชั้นตรวจสอบ**

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. เอกสารคำสอนบทที่ 4
2. ภาพสไลด์
3. ใบงานที่ 6
4. แผ่นใส

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 7
บทที่ 4 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม : เจตคติ ค่านิยม
วันที่ 28 กรกฎาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. เข้าใจถึงความสำคัญของเจตคติ ค่านิยม ต่อพฤติกรรมสุขภาพ
2. อธิบายความหมายของความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม
3. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม
4. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมเรื่องของพฤติกรรม การเรียนรู้ และจิตใจ โดยกล่าวว่า "นักศึกษาได้เรียนรู้และทำความเข้าใจมาแล้วว่า วิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข ศึกษาเรื่องของพฤติกรรม โดยอาศัยวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และมนุษยวิทยา มาอธิบาย เพราะปัญหาสาธารณสุขส่วนใหญ่ล้วนมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายในที่ไม่เหมาะสมไม่ถูกต้องแทบทั้งสิ้น นักสาธารณสุขสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านี้ได้ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีทฤษฎีที่อธิบายการเกิดการเรียนรู้ 3 ทฤษฎี แต่ละทฤษฎีมีแนวคิดหลัก ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนรู้แตกต่างกัน และมีบางส่วนที่มีร่วมกัน นอกจากนี้นักศึกษาได้เรียนเรื่องของปัจจัยทางจิตวิทยาไปแล้ว 1 ปัจจัย คือ การรู้จัก ซึ่งมีความสำคัญ และกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ต้องการออกมา"

2. ผู้สอนให้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนกล่าวว่า "สำหรับเนื้อหาในครั้งนี้เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรม คือ เรื่องของความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมภายนอก"

2. ผู้สอนยกตัวอย่าง พฤติกรรมการรับประทานปลาดิบ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ว่ามีสาเหตุจากอะไรบ้าง

3. ผู้สอนสรุปโยงเข้าสู่ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม ถามผู้เรียนว่า หลังจากที่ได้อ่านเอกสารคำสอนมาแล้ว ให้ผู้เรียนอธิบายความแตกต่างและลักษณะที่มีร่วมกัน โดยผู้เรียนสุ่มเรียกชื่อผู้เรียนให้ตอบ และผู้สอนเขียนลงในแผ่นใส

4. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 7

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนส่งกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป
ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเอกสารคำสอนบทที่ 6 มาก่อนเข้าชั้นเรียนสัปดาห์

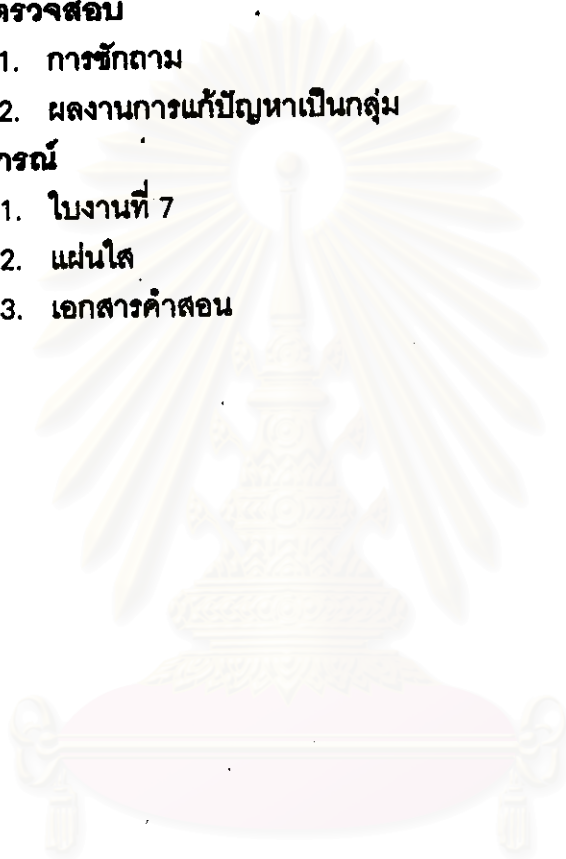
หน้า

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 7
2. แผ่นใส
3. เอกสารคำสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 8
บทที่ 6 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม : เจตคติ ค่านิยม
วันที่ 4 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายความสำคัญของปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ
2. อธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพอย่างไร
3. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการศึกษา เศรษฐกิจ การเจ็บป่วย
4. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิม โดยกล่าวว่า 'เมื่อครั้งที่แล้วนักศึกษาได้เรียนถึงปัจจัยทางจิตวิทยา 2 ปัจจัยคือ การตั้งใจ และความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม ว่าคืออะไร และเกี่ยวข้องอย่างไรต่อพฤติกรรม นักศึกษาจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องในปัจจุบัน เช่น การดื่มสุรา ถ้าวิเคราะห์ให้ดีก็จะเป็นค่านิยมของความเป็นชายชาติวีรหรือค่านิยมของการเลี้ยงสังสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อสุรา มีความรู้สึกชอบในรสชาติ เป็นต้น

2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายว่า มีอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต และการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นผลมาจากอะไร

2. ผู้สอนสรุปโยงเข้าสู่เรื่องของวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ และอธิบายถึงรายละเอียดของแต่ละด้าน

3. ผู้สอนฉายแผ่นใสวงจรแห่งความชั่วร้าย ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายว่า วงจรไฟ่ จน เจ็บ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

4. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 8

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป
- ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเอกสารคำสอนบทที่ 7 มาก่อนเข้าชั้นเรียนสัปดาห์

ชั้นตรวจสอบ

1. การชั่งตวง
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. แผ่นใส
2. ใบงานที่ 8
3. เอกสารคำสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 9
บทที่ 7 กลุ่ม ประเภทของกลุ่ม ผู้นำในชุมชนและศิลปะการเป็นผู้นำ ตอนที่ 1
วันที่ 4 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

เนื่องจากเนื้อหาบทที่ 7 มีรายละเอียดมาก และมีความสำคัญแก่ผู้เรียนในฐานะ นักสาธารณสุขที่จะต้องลงไปทำงานในชุมชน โดยเฉพาะชุมชนในชนบท ผู้สอนจึงแบ่ง การสอนเป็น 2 ตอน (4 คาบ) ดังนี้

- ตอนที่ 1 การศึกษาเพื่อให้เข้าใจตนเองและการศึกษาเพื่อให้เข้าใจกลุ่ม ความหมาย พัฒนาการ สาเหตุ ธรรมชาติของการรวมกลุ่ม ประเภทของกลุ่ม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมกลุ่ม
- ตอนที่ 2 การศึกษาเพื่อให้เข้าใจผู้นำ ผู้นำ/ประเภทของผู้นำ วิธีการ ศึกษาผู้นำในชุมชน
- สำหรับแผนการสอนครั้งที่ 9 เป็นการเรียนการสอน ตอนที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการทำความเข้าใจตนเอง และการทำความเข้าใจกลุ่ม
2. วิเคราะห์ลักษณะร่วมกันและแตกต่างกันของกลุ่มปฐมภูมิ และกลุ่มทุติยภูมิ
3. อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมกลุ่ม

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม โดยกล่าวว่า "ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัยภายในที่ได้เรียนไปแล้วเป็นเรื่อง การสนใจ และความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยภายนอก"

2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนแจกกระดาษให้ผู้เรียนเขียนชื่อเพื่อนที่ตนเองคิดว่าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่สุดมา 1 ชื่อ และให้ระบุด้วยว่าเขามีมนุษยสัมพันธ์ข้อใดบ้าง
2. ผู้สอนนำรายชื่อเพื่อนในกลุ่มที่ได้รับการเสนอชื่อ มาหาความถี่ เพื่อหาผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากที่สุด พร้อมทั้งบันทึกคุณสมบัติลงบนกระดานดำ เมื่อได้รายชื่อแล้ว ให้ทั้งกลุ่มปรบมือแสดงความยินดี

3. ผู้สอนทบทวนคุณสมบัติของผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และนำเข้าสู่หน้าต่าง หัวใจของใจแฮรี่

4. เรียกชื่อผู้เรียนในกลุ่มขึ้นมา 4 คน ให้มาอธิบายขนาดของหน้าต่าง ใจแฮรี่ ในระยะที่รู้จักกันใหม่ ๆ และระยะที่สนิทสนมกัน โดยให้วาดผังลงบนกระดานดำ

5. ผู้สอนสรุปแนวคิดหน้าต่างหัวใจของใจแฮรี่

6. ผู้สอนอธิบายเรื่องพัฒนาการของกลุ่ม โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์เมื่อ ผู้เรียนเริ่มเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 จนถึงปัจจุบัน

7. ผู้สอนให้ผู้เรียนอธิบายถึงลักษณะของชุมชนชนบทว่าเป็นอย่างไร ตาม ประสบการณ์ของผู้เรียนและเปรียบเทียบกับชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร

8. ผู้สอนสรุปถึงลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิ

9. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 9

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา

2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป

ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเอกสารคำสอนบทที่ 7 ตั้งแต่เรื่องผู้นำจนจบบท มาก่อนสเข้าชั้นเรียนสัปดาห์หน้า

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม

2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 9

2. แผ่นใส

3. เอกสารคำสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 10
บทที่ 7 กลุ่ม ประเภทของกลุ่ม ผู้นำในชุมชนและศิลปะการเป็นผู้นำ ตอนที่ 2
วันที่ 18 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายคุณสมบัติของผู้นำที่ดี
2. วิเคราะห์อิทธิพลของประเภทของผู้นำที่มีต่องาน และบรรยากาศของกลุ่ม
3. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมว่า 'เมื่อคราวที่แล้วนักศึกษาได้เรียนเรื่องของการทำความเข้าใจกับตนเองในเรื่องการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้วยการใช้น้ำต่างหัวใจของใจแสร้ง ที่ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยตนเอง มีความจริงใจกับคนอื่นและยอมรับจุดบอดตนเอง จากนั้นนักศึกษาได้เรียนเรื่องของการทำความเข้าใจกลุ่มว่า กลุ่มทางจิตวิทยาต้องประกอบด้วยเงื่อนไขของจำนวนคน การมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์กัน และมีแบบแผนที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน นอกจากนี้กลุ่มแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิกับกลุ่มทุติยภูมิที่มีความแตกต่างกันในเรื่องจำนวนของสมาชิกในกลุ่ม ความรู้สึกผูกพัน และกฎระเบียบภายในกลุ่ม รวมทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอายุ เพศ ขนาดของกลุ่ม ที่มีต่อการทำงานเป็นกลุ่ม'

2. ผู้สอนให้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนแจกกระดาษให้ผู้เรียนเขียนชื่อเพื่อนที่ตนเองคิดว่าเป็นผู้นำที่ดีที่สุดมา 1 ชื่อ และให้ระบุว่าเขามีคุณสมบัติข้อใดบ้าง
2. ผู้สอนนำรายชื่อเพื่อนในกลุ่มที่ได้รับการเสนอชื่อมาหาความถี่เพื่อหาผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากที่สุด พร้อมทั้งบันทึกคุณสมบัติลงบนกระดานดำ เมื่อได้รายชื่อแล้วให้ทั้งกลุ่มปรบมือแสดงความยินดี
3. ผู้สอนทบทวนคุณสมบัติของผู้นำที่ดี แล้วนำเข้าสู่คุณสมบัติที่ได้จากเนื้อหา
4. ผู้สอนบรรยายสรุปประเภทของผู้นำแบบอัตตาธิปไตย ประชาธิปไตย และเสรีนิยมที่มีต่องาน และบรรยากาศของกลุ่ม
5. ให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์ในฐานะสมาชิกกลุ่ม หรือผู้นำกลุ่ม

6. ผู้สอนอธิบายเรื่องผู้นำในชุมชน และกล่าวถึงผู้นำที่เป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเปรียบเทียบกับผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เรื่องผู้นำในชุมชน และกล่าวถึงผู้นำที่ไม่ได้มีตำแหน่งในชุมชน แต่ได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากประชาชน ซึ่งนักศึกษารณสุขต้องรู้จักผู้นำลักษณะนี้ และนำมาใช้ในการทำงานกับชุมชน

7. ผู้สอนตั้งคำถามว่า "ถ้านักศึกษาต้องการอยากทราบว่าใครในชุมชนที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากชาวบ้าน นักศึกษาจะทำอย่างไร" ให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็น

8. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีมาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 10

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป

ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเอกสารคำสอนบทที่ 7 ตั้งแต่เรื่องผู้นำจนจบบทมาก่อนสเข้าชั้นเรียนสปีดดาห์หน้า

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 10
2. เอกสารคำสอน
3. แผ่นใส

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 11
บทที่ 8 จิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน
วันที่ 25 สิงหาคม 2540 เวลา 8.30 - 10.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายความสำคัญของการเข้าถึงชุมชน
2. วิเคราะห์หลักการของจิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน
3. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมว่า เมื่อบทที่ 7 นักศึกษาได้เรียนเรื่องของประเภทของชุมชน ผู้นำชุมชน ในชุมชนชนบทส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มปฐมภูมิที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมาก สังคมในชนบทยังคงยึดถือขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อดั้งเดิมอยู่ ถ้าชาวบ้านยอมรับนักสาธารณสุขแล้ว การทำงานในชุมชนก็จะต้องได้รับความร่วมมือ ดังนั้นนักสาธารณสุขจึงต้องมีหลักการในการเข้าชุมชน
2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนให้นักศึกษาที่เคยออกค่ายพัฒนาชนบทออกมาเล่าถึงประสบการณ์การทำงานในชุมชน รวมทั้งปัญหา อุปสรรค ข้อสังเกตจากประสบการณ์ให้เพื่อนในชั้นฟัง
2. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาคนอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. ผู้สอนสรุปจิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน พร้อมฉายแผ่นใส
4. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหา โดยกล่าวว่า "เมื่อนักศึกษาได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาไปแล้วเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ครูจะแจกปัญหาให้กลุ่มละ 1 ปัญหา เมื่อได้รับสถานการณ์แล้ว ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ และตอบคำถามตามใบงานที่กำหนดให้ ตามใบงานที่ 11

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนสุ่มกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
  2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป
- ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเอกสารคำสอนบทที่ 7 ตั้งแต่เรื่องผู้นำจนจบบทมาก่อนเข้าขั้นเรียนสัปดาห์หน้า

ชั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 11
2. เขกสารคำสอน
3. แผ่นใส

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 12
บทที่ 9 การนำแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้
ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ตอนที่ 1
วันที่ 1 กันยายน 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

เนื่องจากการเรียนบทเรียนนี้ เป็นบทสุดท้ายของวิชาพฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข และมีความสำคัญที่ผู้เรียนต้องประมวลความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาสาธารณสุข

ผู้สอนจึงแบ่งการเรียนการสอนเป็น 3 ตอน (6 คาบ) ดังนี้

- ตอนที่ 1 กลุ่มปัญหาพฤติกรรมสุขภาพที่มีผลต่อปัญหาสาธารณสุข โรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุข
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพกับปัญหาสาธารณสุข วิธีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
- ตอนที่ 3 บทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์ในงานสาธารณสุข สำหรับแผนการสอนที่ 12 เป็นการเรียนการสอนสำหรับตอนที่ 1 ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพกับปัญหาสาธารณสุข
2. ยกตัวอย่างพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาสาธารณสุข
3. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมว่า 'เมื่อบทที่แล้ว เราเรียนเรื่องของจิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน ซึ่งนักสาธารณสุขจะต้องรู้จักชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ การทำมาหากิน ปัญหาต่าง ๆ ภายในชุมชน และต้องรู้จักตนเองในแง่ของการมีมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการสื่อความหมาย ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อทำให้การทำงานกับชุมชนเป็นไปอย่างราบรื่น ได้รับการยอมรับและให้ความร่วมมือ'

2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนฉายแผ่นใสคำว่า 'ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมเกษตรกรรมมาสู่สังคมอุตสาหกรรม' ให้นักศึกษาอภิปราย แสดงความคิดเห็นว่ามีอะไรบ้าง โดยผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนตอบ และให้ตัวแทนของนักศึกษา 3 คน เขียนคำตอบลงบนกระดานดำ จากนั้นสุ่มเรียกนักศึกษาขึ้นมา 2 คน ให้มาช่วยจัดกลุ่มคำตอบ โดยให้

เกณฑ์กลุ่มของพฤติกรรมสุขภาพ 6 กลุ่ม จากเนื้อหาในบทเรียน ในเพื่อนที่เหลือคอยช่วยสนับสนุนการคิด

2. เมื่อได้คำตอบจากข้อ 1 ให้นักศึกษาช่วยกันระบุชื่อโรค หรือสาเหตุที่มาจากกลุ่มของพฤติกรรมสุขภาพ

3. ผู้สอนสรุปว่า จะเห็นได้ว่าปัญหาสาธารณสุขส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นโรค หรือสาเหตุการตาย หรือการเจ็บป่วยล้วนมาจากพฤติกรรมสุขภาพทั้งพฤติกรรมที่เป็นการปฏิบัติตัว เช่น การไม่พาบุตรไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การกินอาหารที่ติดเกินไปหรือกินอาหารดิบ ๆ สุก ๆ และพฤติกรรมที่เป็นความรู้สึก ความชอบ ความรู้ ความเชื่อที่ผิด ๆ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักสาธารณสุขที่จะต้องมุ่งปรับเปลี่ยน ป้องกัน ส่งเสริม ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสาธารณสุข

4. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 12

ขั้นสรุป (35 นาที)

1. ผู้สอนส่งกลุ่มผู้เรียนขึ้นมาเสนอผลงานการแก้ปัญหา 4 กลุ่ม 4 ปัญหา
2. ผู้สอนอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุป

ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเอกสารคำสอนบทที่ 7 ตั้งแต่เรื่องผู้นำจนจบบทมาก่อนสเข้าชั้นเรียนสัปดาห์หน้า

ขั้นตรวจสอบ

1. การซักถาม
2. ผลงานการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 13
บทที่ 9 การนำแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้
ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ตอนที่ 2
วันที่ 8 กันยายน 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

สำหรับแผนการสอนที่ 13 เป็นการเรียนการสอนสำหรับตอนที่ 2 ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายความสัมพันธ์ของพฤติกรรมสุขภาพกับปัญหาสาธารณสุข
2. อธิบายวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
3. ยกตัวอย่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบต่าง ๆ
4. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข

วิธีการเรียนการสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิม เมื่อครั้งที่แล้ว นักศึกษาได้เรียนเรื่องของพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ซึ่งได้จำแนกกลุ่มของพฤติกรรมสุขภาพออกเป็น 6 กลุ่ม เป็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการเกิดโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ ปัจจัยเสี่ยงจากการทำงานในภาคเกษตรกรรม เช่น พฤติกรรมการฉีดพ่นยาฆ่าแมลงที่ไม่ถูกวิธี ปัจจัยเสี่ยงจากการทำงานอุตสาหกรรม เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ ความพิการต่าง ๆ โรคที่เกิดจากการให้บริการ เช่น โรคเอดส์ ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นว่าปัญหาสาธารณสุขต่าง ๆ มาจากพฤติกรรมทั้งสิ้น

2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนอธิบายว่า ในการแก้ปัญหาสาธารณสุขโดยมุ่งที่พฤติกรรมสุขภาพนั้น นักสาธารณสุขก็ต้องพิจารณา วิเคราะห์ก่อนว่าต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในลักษณะใด ถ้าเป็นพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมก็ต้องให้เลิกทำพฤติกรรมนั้น ถ้าเป็นพฤติกรรมที่เขาทำอยู่แล้ว แต่ไม่สม่ำเสมอ ก็ต้องเพิ่มให้สม่ำเสมอหรือถ้าทำสม่ำเสมออยู่แล้ว ก็ต้องหาวิธีให้ทำจนเป็นนิสัย

2. ผู้สอนให้ผู้เรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมสุขภาพประเภทต่าง ๆ ว่ามีพฤติกรรมใดบ้างที่ควรเลิก ควรเพิ่มให้มากขึ้น หรือป้องกันไม่ให้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้น

3. ผู้สอนถามนักศึกษาว่า เมื่อได้พฤติกรรมต่าง ๆ มาแล้ว ถ้าจะนำมาปรับเปลี่ยนตามวิธีของ Kelman มีอะไรบ้าง ผู้สอนสุ่มผู้เรียนมา 3 คน ให้มาแสดงความคิดเห็นว่า หากต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากข้อ 2 นั้นจะใช้วิธีการอะไร อย่างไร บนกระดานดำ

4. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มี
มาใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 13

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 14
บทที่ 9 การนำแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้
ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ตอนที่ 3
วันที่ 15 กันยายน 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

สำหรับแผนการสอนที่ 14 เป็นการเรียนการสอนสำหรับตอนที่ 3 ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. อธิบายความสำคัญและความจำเป็นของนักพฤติกรรมศาสตร์ในงานสาธารณสุข
2. อธิบายบทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข
3. นำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา

วิธีการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมว่า ในเนื้อหาของบทที่ 9 ที่ผ่านไป นักศึกษาเห็นแล้วว่า ปัญหาสาธารณสุขไม่ว่าจะเป็นโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ ล้วนมาจากพฤติกรรมสุขภาพ นักสาธารณสุขสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพได้ด้วยการบังคับ หรือทำให้เกิดการยอมตาม เช่น ใช้คำสั่ง การข่มขู่ หรือทำให้เกิดการเลียนแบบ เอาอย่างจากบุคคลที่เขาชื่นชอบยอมรับนับถือ หรือเปลี่ยนแปลงโดยการให้การศึกษา เช่น การให้สุศึกษาด้วยรูปแบบต่างๆ
2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนถามนักศึกษาว่า ในฐานะที่นักศึกษาได้เรียนวิชาพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว นักศึกษาคิดว่ามีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร จำเป็นหรือไม่ที่นักสาธารณสุขต้องมีความรู้ความเข้าใจทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น
2. ผู้สอนกล่าวถึง บทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข แต่ละบทบาทให้ผู้เรียนยกตัวอย่างในรายละเอียดว่าทำอย่างไร
3. ให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ผู้สอนเสนอปัญหาให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่มีใช้แก้ปัญหา ตามใบงานที่ 13

ผู้สอนให้ผู้เรียนไปทบทวนทำความเข้าใจกับเนื้อหาทั้ง 9 บท เพื่อนำมาใช้ในการเรียนในสัปดาห์หน้า ซึ่งเป็นการสรุปและทบทวนเนื้อหา

แผนการสอนกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 15
สรุปและทบทวนเนื้อหาทั้งหมด
วันที่ 22 กันยายน 2540 เวลา 10.30 - 12.20 น.
เวลาสอน 2 คาบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. ได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหา และทราบถึงความรู้ที่ผู้สอนคาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน
2. ชักถามเพื่อความกระจ่างชัดในเนื้อหา

วิธีการเรียนการสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

1. ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมว่า ในเนื้อหาของบทที่ 9 เป็นเรื่องของการนำแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหาสาธารณสุข โดยครูได้ให้แต่ละกลุ่มแก้ปัญหาที่ทำให้เกิดอัตราตาย/ อัตราป่วยที่สำคัญของประชากรของประเทศ โดยนักศึกษาได้นำความเข้าใจจากเนื้อหาทั้งหมดที่เรียนไปมาประยุกต์ใช้
2. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (60 นาที)

1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาจากเนื้อหาที่ได้ทบทวนมา
2. ผู้สอนทบทวนเนื้อหาในแต่ละบทเริ่มจากบทที่ 1 - บทที่ 9 และความรู้ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ และใช้คำถาม กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สรุปเนื้อหาด้วย ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงคำที่สำคัญในวิชา คือ พฤติกรรม สาธารณสุข สุขภาพ พฤติกรรมศาสตร์ นักศึกษาต้องเข้าใจว่าแต่ละคำหมายถึงอะไร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

บทที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นการทำความเข้าใจกับพฤติกรรม ว่าพฤติกรรมคืออะไร พฤติกรรมภายนอก แตกต่างจากพฤติกรรมภายในอย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ตอนที่ 2 เป็นเรื่องของการเรียนรู้ว่าหมายถึงอะไร พฤติกรรมอะไรบ้างที่เป็นการเรียนรู้ อะไรบ้างที่ไม่ใช่การเรียนรู้ และทฤษฎีการเรียนรู้มีอะไรบ้าง แต่ละทฤษฎีมีสาระสำคัญอย่างไร

บทที่ 3 เป็นเรื่องของบทบาทของนักสาธารณสุขวิชาชีพต่าง ๆ เช่น นักสุขภาพ นักวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม นักอนามัยชุมชน นักอาชีวอนามัย นักโภชนาการ นักศึกษาต้องเข้าใจว่าแต่ละวิชาชีพทำอะไรบ้าง และทำอย่างไร

บทที่ 4 บทที่ 5 เป็นเรื่องของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม โดยบทที่ 4 เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลคือ การรู้งใจ นักศึกษาต้องเข้าใจว่าการรู้งใจหมายถึงอะไร มีกระบวนการอะไรบ้าง การรู้งใจภายนอกภายใน แตกต่างกันอย่างใด ความต้องการตามแนวคิดของ Maslow มีอะไรบ้าง แต่ละชั้นเกี่ยวข้องกับอย่างไรในท้ายบทที่ 4 เป็นการนำการรู้งใจมาใช้ในการจัดการศึกษา และการสาธารณสุข

บทที่ 5 เป็นความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม ที่มีความสำคัญมากต่อพฤติกรรมสุขภาพ เพราะทั้ง ๆ ที่มีความรู้ดี เช่น รู้ว่าบุหรี่มีโทษ ทำให้เกิดอาการ โรคอะไร แต่ทำไมถึงยังคงสูบบุหรี่อยู่ เพราะฉะนั้นนักศึกษาต้องเข้าใจว่าปัจจัยเหล่านี้คืออะไร เกิดขึ้นจากอะไร ถ้าจะปรับเปลี่ยนจะนำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ได้อย่างไร

บทที่ 6 เป็นปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ที่เกี่ยวข้องกับวงจรของความชั่วร้ายคือ โง่ หรือขาดการศึกษา ขาดความรู้ จน เจ็บ

บทที่ 7 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นการทำความเข้าใจตนเอง โดยใช้หน้าต่างหัวใจของใจแฮร์ และการศึกษาทำความเข้าใจกลุ่ม เริ่มตั้งแต่ความหมาย พัฒนาการ สาเหตุการเข้ากลุ่ม ธรรมชาติของกลุ่ม ซึ่งในฐานะที่นักศึกษาจะต้องลงไปทำงานในชุมชน โดยเฉพาะในการฝึกภาคสนามปี 4 นักศึกษาต้องรู้จักลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิ และทุติยภูมิว่าแตกต่างกันอย่างไร ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาเรื่องอิทธิพลของผู้นำต่องานและบรรยากาศของกลุ่ม วิธีการศึกษาผู้นำในชุมชนที่แอบแฝงอยู่

บทที่ 8 จิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน เพราะถ้านักสาธารณสุขเข้ากับประชาชนในชุมชนได้ ประชาชนก็จะยอมรับและให้ความร่วมมือในการทำงาน นักศึกษาต้องเข้าใจว่าการรู้จักชุมชนมีอะไรบ้าง รู้จักตัวเองมีอะไรบ้าง

บทที่ 9 แบ่งออกเป็น 3 ตอน เนื้อหากล่าวถึงปัญหาสาธารณสุขกับพฤติกรรมสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และบทบาทของนักพฤติกรรมศาสตร์ในงานสาธารณสุข ในบทนี้นักศึกษาได้ประมวลความรู้ ความเข้าใจจากเนื้อหาทั้งหมดมาใช้ในการแก้ปัญหาด้านสาธารณสุข ที่เป็นโรค และสาเหตุที่เป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้

นอกจากการเรียนเนื้อหาแต่ละบทแล้ว นักศึกษาทุกคนยังได้ใช้ความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละบท

ขั้นสรุป

ผู้สอนสรุปว่า นอกจากการเรียนเนื้อหาแต่ละบทแล้ว นักศึกษาทุกคนยังได้ใช้ความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละบท เพราะฉะนั้น นอกจากการทำความเข้าใจกับเนื้อหาแล้ว นักศึกษายังได้ใช้ความคิดเพื่อแก้ปัญหาด้วย"

ภาคผนวก จ

ใบงานฝึกคิดรายบุคคล
ใบงานฝึกการแก้ปัญหารายกลุ่ม
ผลงานการใช้ GO เป็นรายบุคคล
ผลงานการแก้ปัญหารายกลุ่มของกลุ่มทดลอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 1

คำสั่ง

ให้นักศึกษาพิจารณาคำถามต่อไปนี้ แล้วหาคำตอบว่าตนเองเข้าใจอย่างเร้าัง
เขียนตามที่คิดและเข้าใจ อย่าพะวงกับความสละสลวยของภาษา

1. คำว่า "พฤติกรรม" หมายถึงอะไร ยกตัวอย่างสิ่งที่คุณคิดว่า เป็น
พฤติกรรมมา 5 อย่าง .
2. คำว่า "สาธารณสุข" หมายถึงอะไร
3. คำว่า "พฤติกรรมศาสตร์" หมายถึงอะไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 3

หลังจากที่นักศึกษาทำความเข้าใจกับเนื้อหาในบทที่ 1 แล้ว ขอให้ศึกษานำความรู้ความเข้าใจมาตอบคำถามต่อไปนี้

คำถามที่ 1

พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร จงเปรียบเทียบความสัมพันธ์ดังกล่าวให้เห็นชัดเจน

เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรม รวมทั้งเกิดความจำ ที่ดี นักศึกษาสามารถใช้ GO แบบ circle diagram

คำถามที่ 2

พฤติกรรม สุขภาพ และสาธารณสุข มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร จงเปรียบเทียบความสัมพันธ์ดังกล่าวให้เห็นชัดเจน

เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรม รวมทั้งเกิดความจำ ที่ดี นักศึกษาสามารถใช้ GO แบบ venn diagram

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 4

คำสั่ง   ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามลงในกระดาษที่แจกให้

ปัญหาที่ 1

ดาราเป็นนักศึกษารองมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ซึ่งเธอรู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก เธอตั้งใจอย่างหนักแน่นว่าเธอจะต้องได้รับปริญญาภายใน 4 ปี เธอมั่นใจว่าถ้าเธอขยันเรียน เข้าเรียนเป็นประจำ ทำการบ้านส่งอาจารย์ อ่านทบทวนหนังสืออย่างสม่ำเสมอ เธอต้องประสบความสำเร็จ เธอสัญญากับคุณพ่อและคุณแม่ว่า เธอจะพยายามเรียนให้ดีที่สุด เพื่อไม่ให้ท่านผิดหวัง เธอตั้งเป้าหมายไว้ว่าเมื่อเธอเรียนจบเธอจะกลับไปทำงานที่บ้านต่างจังหวัด

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ลงในกระดาษที่แจกให้

1. จากสถานการณ์นี้ มีคำหรือข้อความอะไรบ้างที่เป็นพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน
2. การที่นักศึกษาตัดสินใจให้เป็นพฤติกรรมภายนอกหรือภายในนั้นใช้เงื่อนไขใดบ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 4

คำสั่ง   ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามลงในกระดาษที่แจกให้

ปัญหาที่ 2

มรกตและวราภรณ์เป็นเพื่อนรักกัน ทั้งสองคนมีคุณลักษณะหลาย ๆ อย่างที่คล้ายคลึงกัน เช่น ความสามารถทางสติปัญญา หรือความเฉลียวฉลาด นิสัยใจคอที่โอบอ้อมอารีชอบช่วยเหลือคนอื่นทั้งคู่ สนใจและชอบการออกกำลังกายด้วยการเล่นแบดมินตันเป็นประจำ เขาเชื่อและตระหนักถึงประโยชน์ของการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอว่า สามารถป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยได้ นอกจากนี้ทั้งสองคนยังเกลียดการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และการใช้สารเสพติดอื่น ๆ

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากสถานการณ์นี้ มีคำหรือข้อความอะไรบ้างที่เป็นพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน

2. การที่นักศึกษาตัดสินใจให้เป็นพฤติกรรมภายนอกหรือภายในนั้น ใช้เงื่อนไข

ใดบ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 4

คำสั่ง ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามลงในกระดาษที่แจกให้

ปัญหาที่ 3

บุษบาและเดชดำรงเป็นคู่รักกัน ทั้งสองรู้จักและมีความรักชอบกันมาตั้งแต่เรียนหนังสืออยู่มหาวิทยาลัย เดชดำรงดูแลเอาใจใส่บุษบาอยู่เสมอ ทั้งคู่สัญญากันว่า จะแต่งงานกันเมื่อเรียนจบ บุษบาทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ ส่วนเดชดำรงกลับไปทำงานที่บ้านเดิม จังหวัดเชียงราย ถึงแม้จะไม่ได้พบกันบ่อยนัก แต่ทั้ง 2 คนก็เขียนจดหมายและโทรศัพท์ถึงกันด้วยความคิดถึง บุษบาดังใจว่าปลายปีนี้จะย้ายไปทำงานที่เชียงราย แต่ทาง ผู้ปกครอง และผู้บังคับบัญชาไม่เห็นด้วย และไม่สนับสนุน บุษบากลุ่มใจมาก เธอรู้สึก ผิดหวัง ท้อแท้ ไม่สบายใจ และวิตกกังวล

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักศึกษาตอบคำถามดังนี้

1. สถานการณ์นี้มีคำหรือข้อความอะไรบ้างที่เป็นพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน
2. การที่นักศึกษาตัดสินใจเป็นพฤติกรรมภายนอก หรือภายในนั้นใช้เงื่อนไข

ใดบ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 4

คำสั่ง   ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามลงในกระดาษที่แจกให้

ปัญหาที่ 4

แสนแก้วเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เธอเป็นผู้นำนักเรียนของโครงการผู้นำนักเรียนด้านสุขภาพ กิจกรรมที่เธอปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอคือ เป็นตัวอย่างที่ดีทางสุขภาพ เธอมีหน้าที่เผยแพร่สุขบัญญัติจากนักเรียนไปสู่นักเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดูแลรักษา ร่างกาย และของใช้ให้สะอาด รักษาฟันให้แข็งแรงแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง เลือกซื้อ กินอาหารสุก สะอาด ครบ 5 หมู่ ไม่กินอาหารรสจัด มีสติอดขาด งดสูบบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน การสำส่อนทางเพศด้วยการสร้างค่านิยมรักเดียวใจเดียว ไม่ชิงสุก ก่อนห้าม การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น การป้องกันอุบัติเหตุทั้งที่บ้าน และที่สาธารณะ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การมีสำนึกต่อส่วนรวม และทำประโยชน์ต่อสังคม

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากสถานการณ์นี้ มีคำหรือข้อความอะไรบ้างที่เป็นพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน
2. การที่นักศึกษาตัดสินใจให้เป็นพฤติกรรมภายนอก หรือภายในนั้นใช้เงื่อนไข

ใดบ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

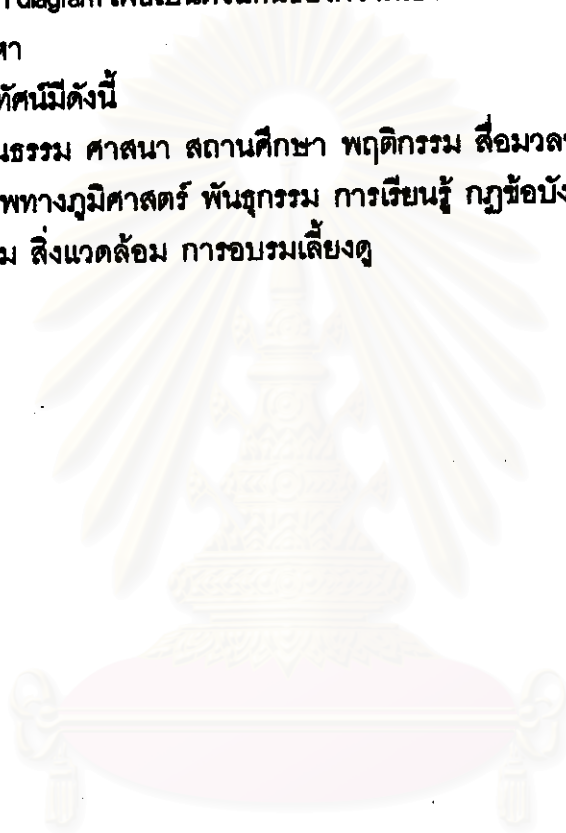
ใบงานที่ 5

คำสั่ง

ให้นักศึกษาพิจารณามโนทัศน์ต่อไปนี้ แล้วให้นำมโนทัศน์เหล่านี้มาจัดเข้าเป็นประเภท (categories) โดยใช้เกณฑ์ที่นักศึกษาคิดว่าดีที่สุดที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จากนั้นให้นำข้อมูลที่จัดประเภทไว้มาทำ diagram เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้าใจทั้งหมดที่นักศึกษามีต่อเนื้อหา

มโนทัศน์มีดังนี้

วัฒนธรรม ศาสนา สถานศึกษา พฤติกรรม สื่อมวลชน ครอบครัว
สภาพทางภูมิศาสตร์ พันธุกรรม การเรียนรู้ กฎข้อบังคับ ฐานะเศรษฐกิจ
สังคม สิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 6

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 2 แล้ว เพื่อแสดงให้เห็นความรู้ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบสถานการณ์กลุ่มละ 1 สถานการณ์
2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ GO แบบ problem solution outline ดังนี้ ก) ระบุว่าปัญหาคืออะไร ข) มีสาเหตุจากอะไร ค) วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน และ จ) การตรวจสอบผลสำเร็จ
3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามีอะไรบ้างใหม่ ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้ หรือวงกลมข้อความสำคัญ และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกัน
การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านระบุปัญหา หรือลักษณะของปัญหาได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์
4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีในการแก้ปัญหา และขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหา ท่านสามารถใช้ circle diagram ตามใบงานที่ 5 ช่วยในการคิด ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 6

คำสั่ง ให้นักศึกษาช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม
ปัญหาที่ 3

เรื่องของมาลี

มาลีเรียนจบ ป.6 แต่งงานแล้ว และกำลังตั้งครรรภ์ได้ราว ๆ 7-8 เดือน เธอไม่ได้ฝากครรภ์เพราะเห็นว่าผู้หญิงแถว ๆ บ้าน ไม่ต้องฝากครรภ์และก็คลอดลูกออกมาปกติดี และเธอไม่รู้ด้วยว่าเขาฝากครรภ์ที่ไหนและฝากอย่างไร เธอกินข้าว ข้าวเหนียวกับน้ำพริก ปลาแห้งตามที่เธอเคยเห็นแม่ ญาติ และคนข้างบ้านปฏิบัติกันอยู่ เธอเลี้ยงลูกด้วยนมตนเอง สลับกับนมชั้นหวานตามที่เห็นโฆษณาทางโทรทัศน์ รวมทั้งให้ข้าวต้มหรือข้าวเคี้ยว กับกล้วยน้ำว้า

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

1. พฤติกรรมต่าง ๆ ของมาลีเกิดจากอะไร
2. จงวิเคราะห์ให้เห็นจริงว่าทำไมมาลีจึงมีพฤติกรรมเช่นนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 7

จุดมุ่งหมายของการเรียนเนื้อหาบทที่ 2 ตอนที่ 2 ต้องการให้นักศึกษาวิเคราะห์หลักการสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 3 ทฤษฎี โดยการเปรียบเทียบทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 3 ทฤษฎี ว่า มีแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎี การเกิดพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญ และลักษณะสำคัญของปัจจัยขึ้นเป็นอย่างไร และแตกต่างกันอย่างไร

ขอให้แต่ละท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบทฤษฎีการเรียนรู้ ตามประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น
2. นักศึกษาสามารถใช้ GO แบบตารางสัมพันธ์ เพื่อช่วยแสดงการคิด ความเข้าใจให้เป็นรูปธรรมขึ้น
3. ขอให้แต่ละท่านคิดอย่างเป็นอิสระ สามารถใช้เอกสารบทที่ 2 ช่วยได้ และให้แสดงการคิดลงในกระดาษ ท่านมีเวลาทำกิจกรรม 15 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 8

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 2 แล้วได้ใช้ GO ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีความหมายตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนคาดหวังแล้ว

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหา
ตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบ
สถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์

2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ GO แบบ
problem solution outline ดังนี้ ก) ระบุว่าปัญหาคืออะไร ข) มีสาเหตุจากอะไร ค) วิธีการ
ที่ใช้ในการแก้ปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน และ จ) การตรวจสอบผลสำเร็จ

3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามี
อะไรบ้างบ้างนั้น ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อความสำคัญ
และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกัน

การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านระบุปัญหา หรือลักษณะของปัญหาได้
และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์

4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหา
ท่านสามารถใช้ GO แบบตารางสัมพันธ์ ตามใบงานที่ 8 ช่วยในการคิด

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 8

คำสั่ง ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้
 ปัญหาที่ 1

จากการศึกษาสภาวะสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ในปี 2535 พบว่า นักเรียนเป็นโรคฟันผุ ร้อยละ 22.74 เป็นเหาร้อยละ 15.85 มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 10.81 และ ในปี 2536 พบว่า นักเรียนเป็นเหาร้อยละ 28.49 ฟันผุร้อยละ 21.06 น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐานร้อยละ 10.61

เมื่อศึกษาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติ แห่งชาติ พบว่า

นักเรียนถึงร้อยละ 51.64 มีความรู้ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพด้านอนามัยส่วนบุคคล กล่าวคือ นักเรียนมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องในเรื่องวิธีการป้องกันโรคผิวหนัง (การอาบน้ำ/ดูแลความสะอาดของเสื้อผ้า/ การสังเกตอาการของโรคผิวหนัง) การป้องกันโรคทางเดินอาหาร (การล้างมือหลังเข้าห้องน้ำ-ก่อนรับประทานอาหาร) และมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องต่อการป้องกันฟันผุ (นักเรียนไม่รู้ว่าอาหาร/ขนม/เครื่องดื่มประเภทใดทำให้เกิดฟันผุ)

สำหรับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตัว พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่แปรงฟันไม่ถูกวิธี ไม่แปรงฟันหลังรับประทานอาหาร และไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นักศึกษาจึงวางโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยให้นักศึกษานำแนวคิด หลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นักศึกษาคิดว่าเหมาะสมกับปัญหา มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 8

คำสั่ง   ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้
ปัญหาที่ 2

จากการศึกษาสภาพะสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ในปี 2535 พบว่า นักเรียนเป็นโรคฟันผุ ร้อยละ 22.74 เป็นเหาร้อยละ 15.85 มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 10.81 และ ในปี 2536 พบว่า นักเรียนเป็นเหาร้อยละ 28.49 ฟันผุร้อยละ 21.06 น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน 10.61

เมื่อศึกษาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติ แห่งชาติ พบว่า

นักเรียนร้อยละ 65.35 มีความรู้ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการ กล่าวคือ นักเรียนมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องว่าอาหารใดเป็นอาหารที่ใส่สี อาหารใดไม่สะอาด โทษของการรับประทานอาหารที่ไม่สะอาด อาหารใส่สี โทษของการรับประทานอาหารที่เป็นขนมขบเคี้ยว อาหารที่หวานจัด เช่น เยลลี่ ท็อฟฟี่

สำหรับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตัวพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานขนมขบเคี้ยวเป็นประจำ ไม่รับประทานผักและผลไม้

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นักศึกษาจึงวางโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยให้นักศึกษานำแนวคิด หลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นักศึกษาคิดว่าเหมาะสมกับปัญหามาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 8

คำสั่ง   ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้
ปัญหาที่ 3

จากการศึกษาสภาพะสุขภาพของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าในเขต
 จังหวัดปทุมธานี พบว่า คนงานเป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจร้อยละ 80.24 โรคปอดอักเสบ
 ร้อยละ 64.32 ปวดมีนศีรษะร้อยละ 95.84 โรคหูผิดปกติเกี่ยวกับการได้ยิน

เมื่อศึกษาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมสุขภาพ พบว่า

คนงานส่วนใหญ่มีความรู้ที่ไม่ถูกต้องในเรื่องการป้องกันตนเองจากการ
 หายใจเอาเศษฝุ่นใยผ้า โทษของมลพิษในโรงงาน ขาดความรู้ในการสังเกตจากการผิดปกติ
 ของระบบทางเดินหายใจ การรักษาตัวที่ถูกต้อง

สำหรับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตัว พบว่า คนงานส่วนใหญ่ไม่ใช้เครื่อง (ผ้า)
 ปิดปากจมูก ไม่ใช้เครื่องช่วยป้องกันเสียง

เมื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นักศึกษาจึงวางโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดย
 ให้นักศึกษานำแนวคิด หลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นักศึกษาคิดว่าเหมาะสมกับปัญหามา
 ใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 8

คำสั่ง   ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้
 ปัญหาที่ 4

จากการศึกษาสภาวะสุขภาพของคนงานในโรงงานแห่งหนึ่ง พบว่า คนงานชาย เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจร้อยละ 80.24 ในจำนวนนี้ร้อยละ 90 สูบบุหรี่เป็นประจำ นอกจากนี้ร้อยละ 31.21 มีอาการของโรคหัวใจ นอนไม่หลับ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ

เมื่อศึกษาความรู้ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมสุขภาพพบว่า

คนงานส่วนใหญ่ มีความรู้ที่ไม่ถูกต้องในเรื่องความรุนแรง โทษของบุหรี่ต่อสุขภาพ ขาดความตระหนักถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็ง งดลมโป่งพอง ขาดความรู้ ถึงวิธีการปฏิบัติตัวในการเลิกสูบบุหรี่

สำหรับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตัวพบว่า คนงานสูบบุหรี่วันละ 10 มวนขึ้นไป

เมื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นักศึกษาจึงวางโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดย ให้นักศึกษานำแนวคิด หลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นักศึกษาคิดว่าเหมาะสมกับปัญหามาใช้ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 10

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 3 แล้ว ได้ใช้ GO ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีความหมายตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนคาดหวังแล้ว

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ความเข้าใจ ที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหา
ตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบสถานการณ์กลุ่มละ 1 สถานการณ์
2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ GO แบบ problem solution outline ดังนี้ ก) ทหาว่าปัญหาคืออะไร ข) มีสาเหตุจากอะไร ค) วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินการ จ) การตรวจสอบผลสำเร็จ
3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามีอะไรบ้างนั้นท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้ วงกลมข้อความสำคัญ และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกัน การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านระบุปัญหา หรือลักษณะของปัญหาได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์
4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหา ท่านสามารถใช้ GO แบบ concept mapping ตามใบงานที่ 10 ช่วยในการคิด
ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 10

คำสั่ง   ให้นักศึกษาค้นหาสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 1

ในการพัฒนาสาธารณสุขที่ผ่านมาเมื่อพูดถึงปัญหาการสาธารณสุข คนส่วนมากคิดถึงโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ที่ทำให้คนสูญเสียชีวิต เช่น ไข้ทรพิษ อหิวาตกโรค มาลาเรีย จึงมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้กำจัดโรคขึ้นมา ซึ่งก็กำจัดโรคไปได้จริง ๆ เพียงโรคเดียว คือ ไข้ทรพิษ ต่อมาทางองค์การอนามัยโลกได้ทบทวนสิ่งที่ทำไปแล้วกลับพบว่า การบรรลุเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้า ยังไม่สนองความต้องการเท่าที่ควร เพราะถึงแม้วิทยาการก้าวหน้าไปมากมาย แต่โรคหลายโรคยังคงอยู่ และกลับระบาดหนักขึ้น เช่น อุจจาระร่วง มาลาเรีย เพราะแทนที่จะทำให้ทุกคนมีสุขภาพดี การพัฒนาส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่การ รักษาโรค ส่วนการส่งเสริม การป้องกันไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีการส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพของตนเองได้ กลวิธีที่จะให้บรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า ต้องเป็นไปในแง่การส่งเสริมสุขภาพ แต่การรักษาและป้องกันยังต้องทำอยู่ ฉะนั้นดัชนีของสุขภาพดีถ้วนหน้า น่าจะหมายถึง ดัชนีของการปรับตัวของคนเข้ากับสิ่งแวดล้อม

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุข ท่านคิดว่าน่าจะเป็นบทบาทของนักสาธารณสุขวิชาชีพใดที่จะช่วยให้ประชาชนมีการส่งเสริมการป้องกันสุขภาพด้วยตนเองได้ เพราะอะไร จะทำอย่างไร อธิบายเหตุผลประกอบ

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 10

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 2

จากการศึกษาคุณภาพของน้ำฝนที่ประชาชนใช้บริโภค ทำการสำรวจคุณภาพน้ำฝนจากตม่น้ำ และถังเก็บน้ำฝน และสัมภาษณ์ประชาชนจำนวน 292 ครอบครัว ในหมู่บ้าน 12 แห่ง ของจังหวัดขอนแก่น พบว่า ในฤดูฝนทุกครอบครัวตม่น้ำฝน แต่ในฤดูแล้งประชาชนตม่น้ำฝนร้อยละ 71.58 และตม่น้ำป่อดื้นที่ไม่ถูกสุลลัษณะร้อยละ 28.08 มีรายเด็ยที่ตม่น้ำบาดาล ภาษณะเก็บกักน้ำฝนจำนวน 292 ที่ เป็นตม่น้ำ 207 ใบ ถังเก็บน้ำฝน 85 ใบ เป็นภาษณะที่มีองค์ประกอบครบตามหลักสุษาภิบาลจำนวน 139 แห่ง มีพฤติกรรมการใช้ภาษณะถูกสุลลัษณะร้อยละ 76.28 โดยเป็นน้ำตัวอย่างที่ได้มาตรฐาน ร้อยละ 35.85 และมีพฤติกรรมการใช้ภาษณะไม่ถูกสุลลัษณะร้อยละ 23.74 เป็นน้ำตัวอย่างที่ได้มาตรฐานร้อยละ 18.18 ไม่ได้มาตรฐานร้อยละ 81.82 ส่วนคุณภาพทางแบคทีเรียของน้ำฝนร้อยละ 73.63 พบแบคทีเรียเกินมาตรฐาน นอกจากนี้ภาษณะที่ไม่ถูกองค์ประกอบตามหลักสุษาภิบาลมีจำนวน 153 ตัวอย่าง โดยเป็นน้ำตัวอย่างที่มีแบคทีเรียได้มาตรฐาน ร้อยละ 21.57 ไม่ได้มาตรฐานร้อยละ 78.43

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุข ท่านคิดว่าจะเป็นบทบาทของนักสาธารณสุขวิชาชีพใดที่จะช่วยให้ประชาชนมีพฤติกรรมการใช้และการเก็บกักน้ำที่ถูกหลัก เพราะเหตุผลใด จะทำอย่างไร อธิบายเหตุผลประกอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 10

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 3

จากการตรวจสุขภาพของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาใน 6 โรงเรียนของจังหวัดขอนแก่น เพื่อหาอัตราความชุกชุมของโรคหอนอนพยาธิ และความรุนแรงของโรคพยาธิ ไบไม้ตับ และพยาธิปากขอ ศึกษาในนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,035 คน เป็นนักเรียน ชาย 531 คน หญิง 504 คน พบว่า มีอัตราความชุกของโรคหอนอนพยาธิ 9.86 % ชนิดของหอนอนพยาธิที่ตรวจพบมีพยาธิไบไม้ตับ 3.58 % พยาธิปากขอ 1.74 % พยาธิสตรอจิลอยด์ 1.26 % พยาธิไบไม้ลำไส้ขนาดเล็ก 0.97 % พยาธิไบไม้ลำไส้ขนาดกลาง 0.39 % พยาธิตัวตืด 0.19 % เมื่อศึกษาอัตราเป็นโรคหอนอนพยาธิในเด็กนักเรียนพบว่า มีความสัมพันธ์กับรายได้ต่อปีของผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมไว้ใช้ที่บ้าน ส่วนความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับโรคหอนอนพยาธิพบว่า ระดับความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นโรค การที่นักเรียนตอบว่า กินก๋วยเตี๋ยวปลาดิบมีความสัมพันธ์กับการเป็นโรคพยาธิไบไม้ตับ และการสวมรองเท้ามีความสัมพันธ์ต่อการเป็นโรคพยาธิปากขอ กล่าวโดยสรุปว่า พฤติกรรมการกิน พฤติกรรมการใช้รองเท้า และการมีส่วนร่วม/ไม่มี เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคหอนอนพยาธิ นอกจากนี้ถึงแม้เด็กนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโรคหอนอนพยาธิ แต่เด็กก็ยังเป็นโรคหอนอนพยาธิ

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุข ท่านคิดว่าน่าจะเป็นบทบาทของนักสาธารณสุขวิชาชีพใดที่จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ เพราะอะไร จะทำอย่างไร อธิบายเหตุผลประกอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 10

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 4

ปัจจุบันโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ประชาชนส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคไม่เป็น เช่น บริโภคอาหารที่มีไขมันสูง อาหารที่มีคุณภาพต่ำแต่ราคาแพง เช่น แฮมเบอร์เกอร์ โดนัท ฟาสต์ฟู้ดต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหล่านี้พบในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น พฤติกรรมบริโภคก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคอ้วน โรคหัวใจ ภาวะไขมันในเส้นเลือดสูง เป็นต้น นอกจากนี้จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งพบว่า นักเรียนร้อยละ 90 กินอาหารฟาสต์ฟู้ดเฉลี่ยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง นักเรียนไม่ทราบว่าอาหารเหล่านี้เป็นโทษหรือทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้อย่างไร

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุข ท่านคิดว่าน่าจะเป็นบทบาทของนักสาธารณสุขวิชาชีพใดที่จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ เพราะอะไร จะทำอย่างไร อธิบายเหตุผลประกอบ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 11

จุดมุ่งหมายของการเรียนเนื้อหาบทที่ 4 นักศึกษาต้องสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในเนื้อหาจากนามธรรมเข้าสู่รูปธรรมให้เป็นระบบ เพื่อแสดงถึงความเข้าใจและส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ขอให้ท่านทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. เติมคำหรือข้อความลงในวงกลม และเติมคำที่อธิบายความสัมพันธ์บนเส้นเชื่อมระหว่างวงกลม ให้ได้ข้อความชัดเจนที่สุด
2. ขอให้แต่ละท่านคิดอย่างเป็นอิสระ สามารถใช้เอกสารบทที่ 4 ช่วยได้ และให้แสดงการคิดลงใน GO แบบ concept mapping
ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ 15 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 12

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 4 แล้วได้ใช้ GO ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีความหมายตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนคาดหวังให้เกิดขึ้นกับท่าน

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหา
ตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งกันไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบสถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์
2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด และร่วมกัน ก) หาปัญหาว่าคืออะไร ข) มีสาเหตุมาจากอะไร ค) วิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน
3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามีอะไรบ้างนั้น ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อความสำคัญ และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกันได้
การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านมองเห็น ระบุปัญหา หรือลักษณะของปัญหา และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์
4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และแสดงขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานแก้ไขปัญหา ท่านสามารถใช้ concept mapping ตามใบงานที่ 11 ช่วยในการคิด
ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 12

คำสั่ง ให้นักศึกษาร่วมกันอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดมาให้
ปัญหาที่ 1

ในชุมชนแออัดแห่งหนึ่งในเขต กทม. ประชาชนส่วนใหญ่ย้ายถิ่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาชีพส่วนใหญ่รับจ้าง ประชาชนไม่สนใจต่อความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมในชุมชน ดังนั้นในชุมชนนี้จึงมีขยะมากมาย ภายในบ้านซึ่งเป็นห้องเช่าก็สกปรกรกรุงรัง ไม่มีอากาศถ่ายเท

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุข ท่านรู้ปัญหาดังกล่าวทำให้เสี่ยงต่อสุขภาพอนามัย งานชิ้นแรกที่ท่านต้องการจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็คือ ต้องการให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญและสนใจที่จะแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ทัศนคติเก็บขยะ การไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด การทำความสะอาดภายในบ้านเรือน ฯลฯ

ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาแนวคิดเรื่องการจูงใจมาแล้ว ท่านจะทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัว และสนใจที่จะแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 12

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดมาให้
ปัญหาที่ 2

จากการเข้าไปดำเนินงานในชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง ท่านพบว่าในชุมชนนี้ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 16 - 40 ปี ในจำนวนนี้ร้อยละ 60 มีสถานภาพสมรส ในกลุ่มนี้มีบุตรเฉลี่ย 2 คน จากการพูดคุยกับประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการมีลูกมากมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว แต่หลายคนไม่แน่ใจว่าการคุมกำเนิดควร เช่น ทำหมันชาย หมันหญิง ตามที่เคยได้ยินมา มีผลเสียผลดีอย่างไร ไม่ทราบว่าจะไปรับบริการที่ไหน เสียค่าใช้จ่ายเท่าไร

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุขและเขียนเรื่องการรณรงค์ไปแล้ว ท่านจะทำอย่างไร จึงจะทำให้ชายและหญิงมารับบริการวางแผนครอบครัวด้วยการทำหมันชาย และหมันหญิง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 12

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดมาให้

ปัญหาที่ 3

ปัจจุบันโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ประชาชนส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคไม่เป็น เช่น บริโภคอาหารที่มีไขมันสูง อาหารที่มีคุณภาพต่ำแต่ราคาแพง อาทิเช่น แฮมเบอร์เกอร์ โดนัท อาหารฟาสต์ฟู้ดต่าง ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะพบในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น แพทย์ นักโภชนาการต่างวิตกกังวลกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคเหล่านี้ เพราะก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคอ้วน โรคหัวใจ ภาวะไขมันในเลือดสูง เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้น ท่านจึงเข้าไปในโรงเรียนแห่งหนึ่งเพื่อสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน ซึ่งก็ได้ข้อมูลสอดคล้องกัน กล่าวคือ นักเรียนร้อยละ 90 ชอบติใจในรสชาติ และกินอาหารฟาสต์ฟู้ดเฉลี่ยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง นักเรียนกลุ่มนี้ไม่รู้ว่าอาหารประเภทนี้มีโทษ รู้แต่ว่าอร่อย การรับประทานง่าย และมีบริการส่งถึงบ้าน

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุขและเรียนเรื่องการจูงใจไปแล้ว ท่านจะทำอย่างไร จึงจะทำให้นักเรียนเกิดการตื่นตัว และต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 12

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดมาให้
ปัญหาที่ 4

ในฐานะที่ท่านเป็นนักสาธารณสุขประจำโรงงานขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีคนงาน ทั้งระดับบริหารและฝ่ายปฏิบัติการ จำนวน 800 คน พนักงานบางส่วนมีบ้านพักอยู่ในโรงงาน บางส่วนพักอยู่ในตัวเมือง ชีวิตประจำวันคือ เข้ามาทำงาน เย็นกลับบ้าน พนักงานส่วนใหญ่ มีการตรวจสุขภาพปีละครั้ง มีข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพว่า ส่วนใหญ่มีคลอเรสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง และมีดัชนีมวลกายเกินมาตรฐาน (แสดงว่าอ้วน)

จากข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพดังกล่าว ท่านจึงจะจัดทำโครงการเพื่อสุขภาพขึ้น เป้าหมายคือ พนักงานทั้งหมดในโรงงาน ท่านจะอย่างไรจึงจะจูงใจให้พนักงานตื่นตัว สนใจ เห็นความสำคัญ และเข้าร่วมโครงการนี้

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 13

จุดมุ่งหมายของการเรียนเนื้อหาบทที่ 5 นี้ ต้องการให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจถึงความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม นักศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์ลักษณะที่ร่วมกัน และลักษณะที่แตกต่างกัน มโนทัศน์ 3 มโนทัศน์นี้

ขอให้แต่ละท่านทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ร่วมกัน และลักษณะที่แตกต่างกันของความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจจาก
2. นักศึกษาสามารถใช้ GO แบบ venn diagram เพื่อช่วยแสดงการคิดและความเข้าใจให้เป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น
3. ขอให้แต่ละท่านคิดอย่างเป็นอิสระ และแสดงการคิดลงในกระดาษที่แจกให้

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ 15 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 14

เมื่อท่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 5

เพื่อแสดงให้เห็นความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบสถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์

2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยให้ GO แบบ problem solution outline ดังนี้ ก) ทหาว่าปัญหาคืออะไร ข) มีสาเหตุจากอะไร ค) วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน และ จ) การตรวจสอบผลสำเร็จ

3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามีอะไรบ้างไหม ท่านสามารถใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านระบุปัญหา หรือลักษณะของปัญหาได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์

4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีในการแก้ปัญหา และขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหา ท่านสามารถใช้ venn diagram ตามใบงานที่ 13 และใช้ GO ตารางสัมพันธ์ ตามใบงานที่ 9 ช่วยในการคิด

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 14

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้

ปัญหาที่ 1

จากการวิจัยเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยม และนักเรียนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีนักเรียนชายสูบบุหรี่ร้อยละ 45 นักเรียนหญิงสูบบุหรี่ร้อยละ 5 อายุที่เริ่มสูบคือ 14 ปี ร้อยละ 49 ช่วงอายุ 17 ปี สูบบุหรี่มานานกว่า 1 ปี และสูบทุกวัน สาเหตุที่สูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนมีความเชื่อว่าการสูบบุหรี่ช่วยให้เข้ากลุ่มกับเพื่อนได้ เพราะเป็นการแสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ มีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องโก้เก๋ ทันสมัย เป็นที่ดึงดูดใจของเพศตรงข้าม นอกจากนี้ยังรู้สึกว่าการสูบบุหรี่ช่วยคลายเครียด ถ้าเวลาดื่มสุราและได้สูบบุหรี่ก็ยิ่งรู้สึกสนุกมากขึ้น

ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้และการรู้งใจมาแล้ว ท่านจะทำอย่างไรจึงจะปรับเปลี่ยนความเชื่อ เจตคติดังกล่าวได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 14

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดมาให้
ปัญหาที่ 2

จากการเข้าไปดำเนินงานในชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง ท่านพบว่าในชุมชนนี้ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 16-40 ปี ในจำนวนนี้ร้อยละ 60 มีสถานภาพสมรส ในกลุ่มนี้มีบุตรเฉลี่ย 2 คน จากการพูดคุยกับประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การมีลูกมากมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว แต่พ่อบ้านหลายคนไม่ยอมทำหมันชาย เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิง และมีความเชื่อว่าถ้าทำหมันแล้วจะทำให้สมรรถภาพทางเพศลดลง แม้บ้านส่วนใหญ่รู้สึกว่าการทำหมันหญิงเป็นเรื่องเสี่ยงต่อสุขภาพ ทำให้ทำงานหนักไม่ได้

ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้และการรูจใจมาแล้ว ท่านจะทำอย่างไรจึงจะปรับเปลี่ยนความเชื่อ เจตคติดังกล่าวได้

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 14

คำสั่ง ให้นักศึกษารอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดมาให้
ปัญหาที่ 3

จากการตรวจหาสารแอมเฟตามีนในปัสสาวะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในจังหวัด
อ่างทอง จำนวน 968 ราย พบว่ามีการเสพยาบ้า 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.91 มีการใช้
ยาบ้าในทุกระดับการศึกษา คือ ประถมศึกษาร้อยละ 0.49 มัธยมศึกษาร้อยละ 13.20 อาชีว
ศึกษาร้อยละ 26.74 สำหรับระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เสพสูงสุด
และเมื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นกับนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีความรู้
เฉลี่ยเกี่ยวกับยาบ้าร้อยละ 63.0 ร้อยละ 55.13 ปฏิบัติตามคำเตือน/ แนะนำของครู ผู้ปกครอง
อย่างเคร่งครัด ร้อยละ 79.25 มีพฤติกรรมไม่มั่วซุ่มกับเพื่อนที่เสพยาบ้า อีกร้อยละ 20.75
บอกว่ายาบ้าที่เป็นที่ต้องการของวัยรุ่นคือ สีลัม เพราะมีกลิ่นหอมชื่อคโคแล็ต เสพแล้วรู้สึกมา
สนุกดี ใครไม่เสพเป็นคนเซยตามไม่ทันเพื่อน

ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้และการรู้งใจมาแล้ว ท่านจะทำ
อย่างไรจึงจะปรับเปลี่ยนความเชื่อ เจตคติดังกล่าวได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 14

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดมาให้
ปัญหาที่ 4

ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม และเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทำให้เด็ก เยาวชน ตลอดจนประชาชนต้องดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอด จนเกิดค่านิยมตัวใครตัวมัน ค่านิยมการนับถือคนที่มีเงิน มากกว่าการนับถือยกย่องคนดี ซึ่งหากยังคงปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป สังคมไทยคงไม่มีคนที่มีคุณธรรมและจริยธรรม หรือมีแต่ไม่เป็นที่ยอมรับยกย่องจากสังคม

หากท่านต้องการปรับเปลี่ยนค่านิยมดังกล่าว และเสริมสร้างค่านิยมการเป็นคนดีที่มีความซื่อสัตย์ให้กับเด็กและเยาวชน เช่น ในมหาวิทยาลัย ท่านจะมีวิธีการอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 16

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 6 โดยใช้ concept mapping แล้ว เพื่อแสดงให้เห็นความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบสถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์

2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ GO แบบ problem solution outline ดังนี้ ก) ระบุว่าปัญหาคืออะไร ข) มีสาเหตุจากอะไร ค) วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน และ จ) การตรวจสอบผลสำเร็จ

3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามีอะไรบ้างไหม ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้ หรือวงกลมข้อความสำคัญ และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกัน

การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านระบุปัญหา หรือลักษณะของปัญหาได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์

4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีในการแก้ปัญหา และขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหา ท่านสามารถใช้ GO แบบ concept mapping ตามใบงานที่ 15

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

ใบงานที่ 16

ปัญหาที่ 1

ให้นักศึกษาร่วมกันพิจารณาสถานการณ์จากหนังสือพิมพ์เรื่อง 'เหยื่อเอดส์' จากนั้นให้นักศึกษานำความรู้ ความเข้าใจจากที่เรียนมา โดยเฉพาะเนื้อหาบทที่ 6 มาใช้ในการแก้ไขปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 16

คำสั่ง   ให้นักศึกษาร่วมกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้
ครอบครัว

ปัญหาที่ 2

ครอบครัวหนึ่งมีบุตร 4 คน อายุ 10, 8, 5 และ 2 ขวบ บิดาเป็นกรรมกรแบกหาม มารดาเป็นแม่บ้านและรับจ้างซักรีด บิดาชอบดื่มสุราเมื่อก่อนมักจะทำร้ายร่างกายมารดาและลูก ๆ เสมอ ลูก 2 คน เข้าเรียนโรงเรียนของ กทม. แต่ก็ไม่ได้ไปโรงเรียนเป็นประจำเพราะต้องเลี้ยงน้องในขณะที่มารดาต้องทำงาน ต่อมาบุตรคนเล็กป่วยเป็นไข้หวัด มารดาซื้อยาชุดจากร้านยามารักษา อาการของบุตรก็ไม่ดีขึ้น มีแต่ทรุดลงเรื่อย ๆ เพื่อนบ้านแนะนำให้พาไปที่ศูนย์บริการสาธารณสุข เมื่อพาไปถึงแพทย์ให้พาไปส่งโรงพยาบาลเพราะนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล มารดาต้องไปกู้เงินเพื่อนบ้านมารักษาและเป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้าน เมื่อบุตรคนเล็กอาการดีขึ้นแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน ในสัปดาห์ต่อมาบุตรคนเล็กและคนที่สามก็มีอาการป่วยเป็นไข้หวัดอีก และก็ป่วยด้วยโรคเดิมซ้ำ ๆ และมักจะเป็นหลังจากฝนตก นอกจากนี้บุตรคนโตเริ่มหนีโรงเรียน มั่วสุมกับวัยรุ่น เริ่มหัดสูบบุหรี่ ดมกาว และเริ่มลักขโมยของในที่สุดก็ถูกตำรวจจับกุม

ขอให้นักศึกษานำความรู้ ความเข้าใจจากที่เรียนมา โดยเฉพาะเนื้อหาบทที่ 6 มาอธิบายการเกิดปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งแก้ปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 16

ให้นักศึกษาร่วมกันพิจารณาสถานการณ์จากหนังสือพิมพ์ข่าวสดเรื่อง 'หมอมณี อุบาทร' จากนั้นให้นักศึกษานำความรู้ ความเข้าใจจากที่เรียนมา โดยเฉพาะเนื้อหาบทที่ 6 มาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 16

ให้นักศึกษาร่วมกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้

ดวงใจ เป็นผู้หญิงชาวบ้านที่มีพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่น พี่น้องรักใคร่กลมเกลียวกัน เท่าที่จำความได้ดวงใจยังไม่เห็นพ่อแม่ทะเลาะกันเลย ลูก ๆ ทุกคนจะสนิทกับพ่อและถูกปลูกฝังนิสัยชอบอ่านหนังสือและเคร่งครัดในศาสนาพุทธมาตั้งแต่เด็ก ดวงใจแต่งงานกับชายพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง ดวงใจทราบว่าชายเต็มเหล้าจัดมาก ช่วงที่ชายมาติดพันเธอก็ปรึกษากับพ่อตลอด พ่อแม่ไม่ค่อยชอบชายแต่ก็ให้สิทธิ์แก่เธอถ้าเธอจะแต่งงาน ก่อนแต่งงานพ่อได้บอกให้เธอและชายไปตรวจเลือด เพราะพ่อของเธอมีข้อมูลเรื่องโรคเอดส์ค่อนข้างมาก ตัวดวงใจเองก็ทราบเรื่องเอดส์แต่เธอก็มิได้เห็นเรื่องการตรวจเอดส์เป็นเรื่องสำคัญ แต่เธอก็ไม่ยอมหยุดงานเพื่อไปตรวจที่สำคัญคือ เธอเชื่อว่าชายก็เหมือนผู้ชายไทยทั่วไปที่ต้องเที่ยวผู้หญิงเป็นธรรมดา เธอคิดว่าเธอเป็นคนดี ทำความดีมาตลอดเรื่องเหล่านี้จึงไม่น่าจะเกิดกับเธอ หลังจากแต่งงานดวงใจย้ายไปอยู่บ้านของชาย ซึ่งมีแม่และหลานของเธออยู่ร่วมกัน ชีวิตแต่งงานไม่มีความสุขนักเพราะชายยังคงดื่มเหล้าจัด และเที่ยวผู้หญิง ซึ่งเธอไม่ใส่ใจนักเพราะพ่อของดวงใจที่เที่ยวมามาก แม่ก็ปล่อย เธออดทนและไม่ทะเลาะเบาะแว้งกับเขาได้แต่ขอร้องดี ๆ ให้เลิกดื่มแต่ก็ไม่ค่อยได้ผล ต่อมาเธอดังครรภ์และมาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลซึ่งเธอมีอาการผอมร่างมากเกือบหมดศักระเนื่องจากเธอเป็น 'ลานา' (คำพื้นบ้านใช้เรียกอาการที่มีก้อน คล้ำได้ไต้หวัน) พ่อของเธอได้ซื้อยามงสมุนไพรมานำให้กิน ดวงใจคิดว่าอาการผอมร่างเกิดจากแพ้ยา เธอได้รับคำแนะนำให้พาชายมาตรวจเลือด ผลการตรวจพบว่าชายติดเชื้อเอดส์ เขาบอกดวงใจซึ่งเธอก็เชื่อและยอมรับเพราะเธอเป็นคนเชื่อมั่นและศรัทธาในโรงพยาบาล หมอบอกอย่างไรก็เป็นไปตามนั้น ดวงใจทราบผลเลือดว่าเธอติดเอดส์เช่นกัน เธอตัดสินใจทำแท้งเพราะดวงใจคิดว่าดีกว่าให้เขาเกิดมาอย่างทรมาน ถึงแม้จะเป็นบาปก็ตาม เธอบอกกับน้องชายและน้องสาวซึ่งทั้งคู่ก็ให้กำลังใจ ชาวบ้านใกล้เคียงสงสัยกันว่าทำไมดวงใจต้องทำแท้ง ซึ่งเธอก็อธิบายว่าสุขภาพเธอไม่แข็งแรง ต่อมาชายมีอาการไข้ต้องเข้าโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่อ่านพบประวัติติดเชื้อ เขาก็แสดงอาการรังเกียจแต่ก็ให้การรักษาตามหน้าที่ ชาวบ้านต่างพากันซุบซิบแสดงท่าทางแปลก ๆ ดวงใจไม่ได้หายาสมุนไพรรักษาโดยวิธีอื่น เธอไม่เชื่อถือการรักษาแบบนั้น แต่พี่น้องของเธอต่างก็พยายามให้ ดวงใจไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ เธอเข้าใจว่าการใช้ถุงยางอนามัยเป็นการป้องกันการรับเชื้อเพิ่ม สามมิไม่ได้ไปเที่ยวผู้หญิงอีกเลยจะมีเชื้อเพิ่มได้อย่างไร ทุกวันนี้ดวงใจยังคงมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความกลัว ความกังวลใจของตนเอง สามมิ และสังคมนรอบด้าน

ให้นักศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของดวงใจ และเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหา

ใบงานที่ 17

จุดมุ่งหมายของการเรียนเนื้อหาบทที่ 7 นี้ ต้องการให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจถึงแนวคิดในการทำงานกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะวิธีศึกษาให้เข้าใจกลุ่ม นักศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์ลักษณะที่ร่วมกัน และลักษณะที่แตกต่างกันของกลุ่มปฐมภูมิ และกลุ่มทุติยภูมิ

ขอให้แต่ละท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ร่วมกัน และลักษณะที่แตกต่างกันของกลุ่มปฐมภูมิ และกลุ่มทุติยภูมิ โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจจากเนื้อหาในส่วนที่เป็นความหมายของกลุ่ม พัฒนาการของกลุ่ม ธรรมชาติของกลุ่ม สาเหตุการเข้ากลุ่ม และประเภทของกลุ่มมาพิจารณา
2. นักศึกษาสามารถใช้ GO แบบ circle diagram เพื่อช่วยแสดงการคิดและความเข้าใจให้เป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น
3. ขอให้แต่ละท่านคิดอย่างเป็นอิสระ และแสดงการคิดลงในกระดาษที่แจกให้

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ 20 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 18

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 7 แล้วได้ใช้ GO ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีความหมายตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนคาดหวังให้เกิดขึ้นกับท่าน

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหา
ตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งกันไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบ
สถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์

2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ problem
solution outline และร่วมกันดังนี้ ก) หาปัญหาว่าคืออะไร ข) มีสาเหตุมาจากอะไร ค) วิธี
การที่ใช้ในการแก้ปัญหานั้น ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน และ จ) การตรวจสอบผลสำเร็จ

3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามี
อะไรบ้างนั้น ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อความสำคัญ และ
ใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกันได้

การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านมองเห็นระบุปัญหาหรือลักษณะของปัญหา
ได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์

4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และแสดงขั้นตอนหรือวิธีการ
ดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหานั้น ท่านสามารถใช้ circle diagram ตามใบงานที่ 17 ช่วยในการคิด

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 18

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
 ปัญหาที่ 1

มัลลิกาเป็นนักศึกษาปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เธอเป็นเด็กที่สนใจ ชยัน เรียน เรียนหนังสือได้ดี ในเทอมต้นของปี 2 เธอสอบได้เกรด A ถึง 4 ตัว เมื่อเธออยู่ปี 1 เธอจำได้ว่าเป็นช่วงที่เธอเข้ากรุงเทพฯ มาใหม่ ๆ เธอพบเพื่อนใหม่ ซึ่งส่วนมากเป็นคนกรุงเทพฯ และค่อนข้างมีเงิน จึงใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยซื้อของใช้ราคาแพง เธอจึงขอเงินทางบ้านเพิ่มมากขึ้นเพื่อจะได้ใช้จ่ายเหมือนเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ในปลายปี 1 เธอเริ่มสนิทกับสุรีพันธ์ และมานี ซึ่งเป็นคนจังหวัดเดียวกัน ทั้ง 3 จึงมาเช่าห้องพักอยู่ที่หอพักเดียวกัน มัลลิกาเริ่มอ่านหนังสือ และชยันเรียนขึ้น วันหนึ่งมานีมีปากเสียงกับคนที่อยู่ห้องพักใกล้กัน เธอกลับมาเล่าให้มัลลิกา กับสุรีพันธ์ฟัง ทั้ง 2 คนรู้สึกเจ็บใจและโกรธแค้นแทนมานี เมื่อมีโอกาสทั้ง 3 คนจึงถนัดถใจคุยกัน มัลลิกาเองรู้สึกไม่สบายใจนัก เมื่ออยู่ที่มหาวิทยาลัยมัลลิกาได้รับการเลือกจากเพื่อน ๆ ให้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ของกลุ่มเสมอ ส่วนมากจะเป็นด้านวิชาการซึ่งเธอไม่ค่อยชอบนัก เธออยากจะทำปฏิเสธและเธอก็ไม่เข้าใจเลยว่าทำไมเพื่อน ๆ ถึงต้องเจาะจงแต่ตัวเธอ ต่อมาถึงเวลาสอบภาคปลายสุรีพันธ์ขอร้องให้เธอช่วยให้ติวหนังสือและเมื่ออยู่ในห้องสอบก็ขอให้เธอให้สุรีพันธ์ดูข้อสอบและเขียนโน้ตคำตอบให้ ซึ่งมัลลิกาก็ได้ทำตามที่เพื่อนขอและถูกอาจารย์ผู้คุมสอบจับได้และถูกลงโทษให้สอบตกวิชานั้น

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องกลุ่ม โดยเฉพาะเรื่องกลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิมาใช้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 18

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 2

วาทิตเป็นนักศึกษาปีที่ 4 ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ ที่ต้องออกฝึกภาคสนามเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มที่วาทิตเป็นสมาชิกนั้นมีนักศึกษาสาชาอื่นของคณะอยู่ 5 คน เป็นนักศึกษาแพทย์จากวชิระ 4 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท 3 คน และมีนักศึกษาปริญญาโทสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตที่เป็นแพทย์เป็นหัวหน้าทีม และที่เป็นเภสัชกรเป็นรองหัวหน้าทีม หัวหน้าทีมให้เกียรติกับสมาชิกทุกคน เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นในขณะประชุมกลุ่ม แต่สมาชิกส่วนใหญ่มักจะเงียบไม่พูด หัวหน้าทีมจะว่าอะไรก็ตามกัน ไม่มีความคิดริเริ่ม ดังนั้นเวลาประชุมกลุ่มมักจะไม่ได้งาน ซึ่งหัวหน้าทีมก็รู้สึกไม่สบายใจและเริ่มไม่ชอบที่สมาชิกไม่ยอมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ไม่มีส่วนร่วมในงาน ไม่รับงานไปทำ สมาชิกก็รู้สึกเบื่อบที่ต้องพูดในกลุ่ม สมาชิกที่เป็นผู้หญิง 10 คน เริ่มปนและมีเรื่องขัดแย้งกันอยู่เนื่อง ๆ มีการจับกลุ่มเล็ก ๆ คุยกัน

อาจารย์นิเทศงานได้สังเกตพฤติกรรมดังกล่าวด้วยความไม่สบายใจ ชาวบ้านมาเล่าให้ฟังว่านักศึกษาไม่ทำอะไร วัน ๆ เล่นกอล์ฟ จับกลุ่มนั่งคุยกัน ไม่ออกไปเยี่ยมชาวบ้าน นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงจับมือถือแขนดูสนิทสนมกันมากเกินไป นอกจากนี้งานของกลุ่มเป็นไปอย่างช้ามาก ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาชุมชนเกือบเสร็จแล้ว แต่กลุ่มของวาทิตยังไม่ได้ดำเนินการเลย

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 18

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 3

ลิเรียนเป็นนักศึกษาปีที่ 2 ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ เธอเคยวางแผนเป้าหมายในชีวิตไว้ว่า เธออยากเรียนวิศวะหรือสถาปัตย์ เมื่อเธอสอบติดคณะสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งเธอเลือกเป็นอันดับสุดท้าย ในขณะที่เพื่อนสนิทจากโรงเรียนมัธยมสอบติดคณะวิศวะ เธอไม่รู้ว่า จะเรียนสาธารณสุขไปทำอะไร เรียนอย่างไร เธอเคยไปสอบเอ็นทรานซ์ใหม่เพื่อให้คณะฯ ที่เธอต้องการ แต่ก็ไม่สนใจ เธอกลับมาเรียนที่คณะสาธารณสุขศาสตร์อย่างหมดหวัง เข้าเรียนบ้างตามใจชอบ ถ้ารู้สึกเบื่อมาก ๆ เธอจะอยู่บ้านหรือไม่ก็ไปเที่ยวต่างจังหวัด เมื่อเธอเข้าเรียน เธอรู้สึกว่าเธอเป็นส่วนเกิน คุยอะไรกับใครก็ไม่รู้เรื่อง เธออยากเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ บ้าง แต่ก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เพื่อนหลายคนพูดลับหลังหรือพูดกระแทกกระเทียบให้ได้ยินเสมอว่า เธอไม่ใช่พวกเขา เพราะเธอไม่ได้ช่วยทำอะไร มีกิจกรรมต่าง ๆ เธอก็ไม่เข้าร่วม มีบางครั้งที่ลิเรียนเข้ากลุ่ม เธอก็จะนั่งเงียบ และจะได้ตอบอย่างแรง ๆ เมื่อเธอไม่เห็นด้วย เพราะเธอเห็นว่าทำให้เธอเสียประโยชน์ ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องกลุ่ม โดยเฉพาะเรื่องกลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 18

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 4

พงษ์พัฒน์เป็นพนักงานในบริษัทแห่งหนึ่ง ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย เขาเข้ามาทำงานที่ได้เพราะคุณพ่อของเขาเป็นพี่ชายแท้ ๆ กับเจ้าของบริษัท เขารู้สึกว่าตนเองมีสถานภาพเป็นหลานของเจ้าของบริษัท จึงแตกต่างจากพนักงานคนอื่น ๆ เขามักถือสิทธิพิเศษต่าง ๆ เช่น เข้าทำงานหลัง 9.00 น. และกลับก่อนเวลาเลิกงาน บางวันถ้าเขาออกไปรับประทานอาหารกลางวันนอกบริษัท เขามักไม่กลับเข้ามาทำงานอีก พงษ์พัฒน์ทำงานด้วยความสบายใจเพราะงานที่ทำไม่หนักแต่ได้เงินเดือนสูง เขาประพฤติตนเช่นนี้ได้ประมาณ 2 เดือน เจ้าของบริษัทเรียกเขาไปพบพูดถึงความบกพร่องในหน้าที่การงาน และเกรงว่าจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีกับพนักงานคนอื่น พงษ์พัฒน์รู้สึกไม่พอใจมากที่ลูกบอกเขาว่า 'จะมาถือว่าเป็นหลานของเจ้าของบริษัทแล้วทำตนไม่ดี ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัท เหมือนพนักงานคนอื่น ๆ ขอให้ปรับปรุงตัว ถ้าไม่ดีขึ้นภายใน 2 สัปดาห์ จะให้พนักงาน พงษ์พัฒน์ไม่เข้าใจว่าทำไมจึงพูดกับเขาเช่นนี้ เขาน่าจะได้สิทธิพิเศษเหนือกว่าคนอื่น เพราะใคร ๆ ในบริษัทก็รู้ว่าเขาเป็นใคร พนักงานพวกนั้นก็ตองยกให้เขาอยู่แล้ว

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิ มาใช้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 18

จุดมุ่งหมายของการเรียนเนื้อหาบทที่ 7 นอกจากนักศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์ลักษณะที่ร่วมกันและแตกต่างกันของกลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิได้แล้ว นักศึกษาต้องสามารถเปรียบเทียบประเภทของผู้นำที่แบ่งตามการใช้อำนาจว่า มีลักษณะการบริหารงานอย่างไร อิทธิพลของการบริหารต่องานเป็นอย่างไร ต่อบรรยากาศของกลุ่มเป็นอย่างไร และผู้นำทั้ง 3 ประเภทนี้ ควรใช้อำนาจเหล่านี้เมื่อไหร่ ในสถานการณ์ใด และมีข้อควรระวังอะไรบ้าง

ขอให้แต่ละท่านทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบประเภทของผู้นำ ตามประเด็นของลักษณะการบริหารงาน อิทธิพลหรือผลของการบริหารต่องาน ผลของการบริหารงานต่อบรรยากาศของกลุ่ม เพื่อนไขหรือสถานการณ์ที่ควรใช้อำนาจทั้ง 3 ประเภท และข้อพึงระวังจากการใช้อำนาจทั้ง 3 ประเภท
2. นักศึกษาสามารถใช้ GO แบบตารางสัมพันธ์ เพื่อช่วยแสดงการคิดและความเข้าใจให้เป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น
3. ขอให้แต่ละท่านคิดอย่างเป็นอิสระ และแสดงการคิดลงในกระดาษที่แจกให้ โดยท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ 20 นาที

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 19

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 1

กรมส่งเสริมสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข มีอธิบดีหนุ่มผู้มีปริญญาเอกทางบริหารสาธารณสุขจากต่างประเทศ มีอุดมคติในการทำงานสูง มีความขยันขันแข็งต่อหน้าที่ อธิบดีผู้นี้ได้บริหารงานของกรมอย่างเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ

ต่อมาอีก 5 เดือน งานของกรมนี้ได้ขยายตัวออกไปอีก ภาระหน้าที่ของอธิบดีมีมากขึ้นจึงได้ดำริจะแต่งตั้งรักษาการรองอธิบดีชั้นล่างคนเพื่อร่วมแบ่งเบาและกลั่นกรองงานต่าง ๆ ในบรรดาผู้ได้บังคับบัญชาระดับผู้อำนวยการกองอาวุโสที่มีความสามารถอยู่ 2 คน คือ นายแพทย์ประชาและนายแพทย์ประสงค์ ทั้งสองคนมีอายุการรับราชการและอัตราเงินเดือนไล่เลี่ยกัน แต่นายแพทย์ประชาอาวุโสกว่าเล็กน้อย

นายแพทย์ประชาเป็นคนรูปร่างสูงโปร่ง กระฉับกระเฉง ว่องไว ตัดสินใจแน่วตรง มีความรู้ภาษาต่างประเทศดี การปฏิบัติงานของเขามีประวัติดี ไม่เคยคิดโกงแต่เจ้าอารมณ์ แต่หายเร็ว และชอบปฏิบัติงานผืนระเบียบอยู่เนื่อง ๆ แต่ผู้ได้บังคับบัญชาก็พอใจ รักใคร่เขา

สำหรับนายแพทย์ประสงค์เป็นคนรูปร่างค่อนข้างเตี้ย สมบูรณ์ ทำงานดี ขยันขันแข็ง ไม่เคยลางานตลอด 3 ปี ความรู้อยู่ในระดับใช้ได้ โดยเฉพาะเรื่องระเบียบราชการแน่นมาก จึงเป็นคนเจ้าระเบียบ ปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดสั่งการเด็ดขาด

ระหว่างบุคคลทั้งสองนี้ อธิบดีได้พิจารณาพิจารณาด้วยความรอบคอบถึงผลได้ผลเสีย และประโยชน์แก่กรม ในที่สุดอธิบดีก็เห็นว่าคุณประสงค์เป็นผู้เหมาะสมเพราะเป็นผู้ปฏิบัติงานได้ดี รักษาระเบียบโดยเคร่งครัดน่าจะเป็นประโยชน์ต่อกรม อธิบดีจึงตั้งคุณประสงค์เป็นผู้รักษาการรองอธิบดี เมื่อแต่งตั้งแล้วอธิบดีก็ให้ความสำคัญกับการวางแผน กำหนดนโยบาย จึงไม่มีเวลาที่จะมาสนทนาโอภาปราศรัยกับบรรดาข้าราชการในกรม ส่วนนายแพทย์ประสงค์ซึ่งปกติเป็นคนพูดน้อย ไม่ชอบทักทายพูดคุยกับลูกน้อง ใช้ระเบียบ คำสั่งตลอด ข้าราชการเริ่มประหยัดคำพูด ปริมาณงานลดลง ล่าช้า จะทำเฉพาะงานที่ได้รับมอบหมาย

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องประเภทของผู้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

ใบงานที่ 19

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 2

ในหมู่บ้านไผ่สีทองมีผู้นำอย่างไม่เป็นทางการอยู่คนหนึ่ง ได้แก่ ครูใหญ่ อายุ 40 ปี การศึกษาจบปริญญาตรี มีฐานะเศรษฐกิจดี สามารถออกเงินให้ชาวบ้านกู้ในบางครั้ง ครูใหญ่ได้รับการยอมรับและความเคารพศรัทธาของชาวบ้าน เพราะเป็นผู้มีความเสียสละในการทำงานเพื่อส่วนรวมสูง ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนหรือหมู่บ้าน เป็นผู้มีความคิดแตกฉานในทุก ๆ ด้าน มีความสามารถด้านการพูด สามารถจูงใจชาวบ้านได้อย่างดี บุคลิกความเป็นผู้นำสูง และประพฤติตัวอยู่ในศีลธรรมอันดี คือ ไม่กินเหล้าและสูบบุหรี่ เวลาทำงานร่วมกับชาวบ้าน ครูใหญ่จะให้เกียรติสมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็น มอบหมายงานให้ทำตามที่สมาชิกต้องการ การตัดสินใจถือเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ แต่ปรากฏว่าครูใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น และในเรื่องการรับงานไปทำ เพราะไม่พวามีการประชุมก็ครั้งก็ตาม ครูใหญ่ก็จะเป็นผู้รับงานไปทำทั้งหมด เขาไม่เข้าใจเลยว่า ทั้ง ๆ ที่เขาให้อิสระแก่สมาชิก แต่ทำไมถึงมีปัญหาเกิดขึ้นได้

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 19

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 3

ในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนแออัดแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ที่มีโสมวดีเป็นผู้รับผิดชอบ ชุมชนนี้มี 2 แห่ง แห่งหนึ่งอยู่น้ำวัด อีกแห่งอยู่หลังวัด แต่ทั้ง 2 ชุมชนนี้ใช้ชื่อเดียวกันคือ ชุมชนวัดยาง ในการดำเนินงานระยะแรก โสมวดีทราบในหลักการจากที่เคยเรียนมาว่า ต้องทำให้ประชาชนในชุมชนรู้จักว่าตนเองเป็นใคร เข้ามาในชุมชนทำไม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำชุมชน โสมวดีได้รายชื่อผู้นำชุมชนซึ่งเขตบางกอกน้อยแต่งตั้งไว้ เธอจึงเข้าพบผู้นำดังกล่าว รวมทั้งท่านเจ้าอาวาสวัดยางด้วย เธอขอยืมสถานที่จากวัดเพื่อจะใช้เป็นที่ประชุมชาวบ้าน เธอขอความร่วมมือจากผู้นำ พระให้แจ้งข่าวให้ชาวบ้านทราบและเชิญมาประชุมในระยะเวลา 6 โมงเย็นของวันศุกร์ที่ศาลาการเปรียญ เธอติดป้ายประชาสัมพันธ์ที่ชุมชนหน้าวัด และฝากผู้นำชุมชนให้ไปติดป้ายที่ชุมชนหลังวัดด้วย เธอแน่ใจว่าเธอทำงานได้ดี และคาดว่าการประชุมน่าจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แต่เธอก็เข้าใจผิดเพราะเมื่อถึงเวลาที่กำหนดปรากฏว่ามีชาวบ้านที่เป็นผู้สูงอายุ 2-3 คน จากชุมชนหน้าวัดเท่านั้นที่มาประชุม แม้แต่ผู้นำชุมชนก็ยังไม่มาประชุม โสมวดีเสียใจมาก เธอไม่เข้าใจเลยว่าทำไมถึงไม่มีใครมาร่วมประชุม

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 19

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 4

ลลิตาเป็นนักศึกษาปี 2 คณะสาธารณสุขศาสตร์ เธอสมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรม เยาว์กสาธารณสุข ซึ่งเป็นชมรมที่ก่อตั้งใหม่ และมีสมาชิกจากนักศึกษาหลายสาขาทั้งปริญญาโท และปริญญาตรี ชมรมตกลงใจเลือกนริศพงษ์ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโทขึ้นเป็นหัวหน้าชมรม งานชิ้นแรกที่ชมรมต้องทำคือ การจัดงบประมาณเสนอขอรองคนบติฝ่ายกิจการนักศึกษา ภายใน 2 วัน นริศพงษ์เชิญสมาชิกทั้งหมดประมาณ 50 คน ประชุมพร้อมกันเพื่อเสนอแนวคิดของแต่ละคน มีสมาชิกหลายคนแสดงความคิดเห็นมากมาย บางคนใช้เวลาพูดเกือบ 20 นาที ลลิตารู้สึกอึดอัดมากเพราะผู้พูดไม่มีสาระสำคัญ มักพูดจาซ้ำซาก เธอแน่ใจว่าถ้ายังให้สมาชิกพูดโดยที่ไม่มีผู้นำควบคุมนั้นไม่ ทำให้งานสำเร็จแน่ เธอพบว่านริศพงษ์ไม่ได้นั่งประชุมตลอดเวลา ในฐานะประธาน แต่กลับเดินไปเดินมาหาอาหาร น้ำดื่ม กระดาษ ดินสอไว้บริการสมาชิก เวลาผ่านไปชั่วโมงกว่ามีสมาชิกเริ่มเดินออกจากห้องประชุม การประชุมก็ยุติลงโดยไม่มีข้อสรุปใด ๆ วันต่อมาเธอพบว่าสมาชิกอยู่ 2-3 คน ที่เป็นนักศึกษาปี 4 กำลังประชุมกัน เรื่องการจัดทำงบประมาณ

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจที่มีมาใช้ในการ วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 21

จุดมุ่งหมายของการเรียนเนื้อหาบทที่ 7 ต้องการให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจถึงแนวคิดในการทำงานกับชุมชนด้วยการใช้หลักจิตวิทยา ซึ่งหลักจิตวิทยาที่นำมาประยุกต์ใช้จำแนกเป็น 2 หลักใหญ่ ๆ แต่ละหลักการก็มีการอธิบายแนวคิดย่อย ๆ ซึ่งทั้งแนวคิดย่อยและหลักการต่างก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ

นักศึกษาต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงแนวคิด หลักการอย่างเป็นระบบตลอดจนแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเข้าใจแนวคิด หลักการเหล่านั้นว่ามีรายละเอียด และมีประโยชน์ต่อการทำงานกับชุมชนอย่างไร

ขอให้แต่ละท่านทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงแนวคิด หลักการของเนื้อหาจิตวิทยาการเข้าถึงชุมชน รวมทั้งอธิบายด้วยว่าแนวคิดนั้นมีรายละเอียด และมีประโยชน์อย่างไรต่อการทำงานกับชุมชน
2. นักศึกษาสามารถใช้ GO แบบ concept mapping เพื่อช่วยแสดงการคิดและความเข้าใจให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน
3. ขอให้แต่ละท่านคิดอย่างเป็นอิสระ และแสดงการคิดลงในกระดาษที่แจกให้

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ 20 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 22

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 7 เพื่อแสดงให้เห็นความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบสถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์

2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ GO แบบ problem solution outline ดังนี้ ก) หาว่าปัญหาคืออะไร ข) มีสาเหตุจากอะไร ค) วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน และ จ) การตรวจสอบผลสำเร็จ

3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามีอะไรบ้างไหม ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อความสำคัญ และใช้เส้นเชื่อมโยงความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกัน

การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านระบุปัญหา หรือลักษณะของปัญหาได้และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์

4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีในการแก้ปัญหา และขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหา ท่านสามารถใช้ GO แบบ concept mapping ตามใบงานที่ 21 ช่วยในการคิด

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 22

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 1

สมพลเป็นนักศึกษาศึกษาที่ทำงานอยู่ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ เขามีหน้าที่ที่ต้องเข้าไปทำงานในชุมชนหนองเต็งบัว เขามีข้อมูลว่าชาวบ้านในทุกกลุ่มอายุไม่ว่าเป็นเด็กเป็นผู้ใหญ่ มีอัตราป่วยด้วยโรคพยาธิใบไม้ตับ ซึ่งสาเหตุสำคัญคือการรับประทานปลาที่ปรุงไม่สุก สมพลเรียกประชุมชาวบ้านและบอกชาวบ้านว่า ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปให้ชาวบ้านเลิกกินปลาดิบ เพราะปลาดิบเป็นอันตราย ไม่ถูกหลักสุขอนามัย คนที่ยังคงรับประทานอยู่แสดงว่าไม่ให้ความร่วมมือกับทางการ ต่อมาสมพลกลับเข้าไปในชุมชนอีก ปรากฏว่าชาวบ้านก็ยังคงรับประทานปลาดิบอยู่ และสิ่งที่สำคัญคือ ไม่มีชาวบ้านคนไหนมาพูดคุยและสนใจสมพลอีกเลย

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจมาใช้ในการวิเคราะห์
ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 22

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 2

ในการฝึกภาคสนามปลายปี ณ ชุมชนแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มนักศึกษาได้วิเคราะห์ชุมชนและวินิจฉัยชุมชนเรียบร้อยแล้ว จากข้อมูลทางระบาดวิทยาพบว่า เด็กวัย 0 - 5 ปี ในชุมชนแห่งนี้ป่วยเป็นไข้เลือดออก และเมื่อปีที่แล้วมีเด็กเสียชีวิตด้วยไข้เลือดออก จำนวน 3 คน นักศึกษากลุ่มนี้จึงวางแผนจัดทำโครงการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออกขึ้น โดยนักศึกษาลักสูตรวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมได้จัดทำโครงการทำวัสดุปิดฝาตุ่มน้ำเพื่อป้องกันไม่ให้ยุงวางไข่ นักศึกษาปรึกษากันและได้ข้อสรุปว่า จะต้องใช้สารฆ่าตลอะเอียด ๆ ที่ทำจากใยสังเคราะห์มาทำฝาปิด นักศึกษาต้องการให้ชุมชนให้ความร่วมมือ ตั้งแต่การจัดการ จัดทำ และนำวัสดุที่สำเร็จแล้วไปใช้ เขาจึงเชิญชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่เป็นพ่อบ้านเจ้ากรมประชุม ผลปรากฏว่าโครงการนี้ไม่ประสบความสำเร็จเพราะไม่มีชาวบ้านคนใดสนใจให้ความร่วมมือ ต่างพูดกันว่า เป็นไปไม่ได้

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจ มาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 22

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านคำถามต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนด
 ปัญหาที่ 3

มยุรา เป็นเจ้าหน้าที่คนหนึ่งของโครงการวางแผนครอบครัวและพัฒนาชุมชน เธอได้รับมอบหมายให้เข้าไปในชุมชนรอยจักรลศรทวงศ์ 76 เพื่อสำรวจภาวะสุขภาพและการวางแผนครอบครัวของหญิงวัยเจริญพันธุ์ เธอนำรายชื่อบ้านเลขที่ที่มีหญิงวัยเจริญพันธุ์ทั้งหมด เพื่อมาทำแผนที่และสุ่มเลือกบ้านเลขที่เพื่อเข้าไปสัมภาษณ์ ได้บัญชีรายชื่อบ้านทั้งหมด 60 ชื่อ เธอวางแผนไว้ว่าเธอจะสัมภาษณ์ในช่วงเย็นของวันธรรมดา รวม 8 วัน ใช้เวลาบ้านละ 30 นาที ในวันแรกที่เธอเข้าไปในชุมชนเป็นเวลาประมาณ 4 โมงเย็น เธอหาบ้านเลขที่บ้านแรกที่จะสัมภาษณ์ปรากฏว่าไม่มีใครอยู่บ้าน เป็นเช่นนี้อยู่ถึง 4 บ้าน สำหรับบ้านที่ 5 เธอพบแต่คนแก่กับเด็ก ซึ่งก็ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่เธอต้องการ สำหรับบ้านที่ 6 เธอพบหญิงวัยเจริญพันธุ์คนหนึ่งอายุประมาณ 30 ปี เธอขอเวลาหญิงคนนี้ 30 นาที ซึ่งเขาบอกเธอว่าไม่ว่างต้องทำอาหารเย็น ไม่สามารถตอบคำถามได้ ให้มาใหม่วันหลัง สำหรับบ้านที่ 7 เป็นร้านขายยาแพ ซึ่งเธอขอให้ชายเจ้าของร้านตามภรรยามาพูดคุยด้วย เธอแนะนำตัวว่าเป็นใคร มาจากไหน มาทำอะไรจนภรรยาเจ้าของร้านยินยอมให้สัมภาษณ์ เธอถามชื่อ อายุ ผู้ให้สัมภาษณ์ และถามว่า "มีลูกกี่คน" เมื่อคำถามนี้ผู้ให้สัมภาษณ์หันไปถามสามีตนว่า "ที่จะให้บอกว่าก็คนละ" มยุราถามคำถามเดิมซ้ำอีก ผู้ให้สัมภาษณ์ขอตัวเข้าไปหลังบ้านบอกว่ามีธุระ ให้มยุราคอยสักครู่ มยุรานั่งคอยอยู่ประมาณ 15 นาที ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ยังไม่กลับมาให้สัมภาษณ์

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ศึกษานำความรู้ ความเข้าใจมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 24

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 9 แล้ว ได้ใช้ GO ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีความหมายตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนคาดหวังให้เกิดขึ้นกับท่าน

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหา
ตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งกันไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบ
สถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์

2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ problem
solution outline และร่วมกัน ก) หาปัญหาว่าคืออะไร ข) มีสาเหตุมาจากอะไร ค) วิธีการ
ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน และ จ) การตรวจสอบผล

3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหา
มีอะไรบ้างนั้น ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อความสำคัญ
และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกันได้

การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านมองเห็น ระบุปัญหาหรือลักษณะของ
ปัญหาได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์

4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และแสดงขั้นตอนหรือวิธีการ
ดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา ท่านสามารถใช้ concept mapping ตามใบงานที่ 23 ช่วยใน การคิด

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 24

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
 ปัญหาที่ 1

จากรายงานสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย พบผู้ป่วย 1 ราย ในปี 2527 จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2540 มีผู้ป่วยเอดส์ 55,443 ราย แยกเป็นเพศชาย 46,105 ราย เพศหญิง 9,338 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 5 : 1 ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ผู้ติด เชื้อโรคเอดส์ พบว่า ร้อยละ 80.72 มีเพศสัมพันธ์โดยเป็นชายที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์แบบ รักต่างเพศ ร้อยละ 65.83 เป็นหญิงที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ สำหรับกลุ่มอาชีพของผู้ที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ในปี 2539 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.25 เป็นผู้ใช้แรงงาน รองลงมาคืออาชีพทางเกษตรกรรม ร้อยละ 21.83 เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่า ผู้ป่วยโรคเอดส์ ในกลุ่มอายุ 25 - 29 ปี มีมากที่สุด จำนวน 15,799 ราย รองลงมาคือ อายุ 30 - 34 ปี กลุ่มอายุ 40 - 44 ปี และกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี มีจำนวน ผู้ป่วยสะสมเพศหญิงสูงชันกว่าเพศชาย ซึ่งแสดงให้เห็นแนวโน้มการแพร่ระบาดของโรคเอดส์กำลังเข้าไปในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา หรือวัยรุ่นหนุ่มสาว

ในจังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีสาเหตุการตายจากโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นอันดับ 3 ใน 10 อันดับแรก มีผู้ป่วยเป็นชาย 2,255 คน เป็นหญิง 471 คน ปัจจัยเสี่ยง จัดอยู่ในกลุ่มติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 91.31 จากมารดาที่ติดเชื้อเอดส์ ร้อยละ 3.94 ผู้ป่วยโรคเอดส์ ร้อยละ 88.3 มีอายุระหว่าง 15 - 44 ปี โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี พบว่าเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มชายผู้ใช้แรงงาน

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 24

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
 ปัญหาที่ 2

จากรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับอัตราการตายด้วยสาเหตุที่สำคัญของประเทศไทยปี 2531 - 2537 พบว่า สาเหตุการตายของประชากร 3 อันดับแรกล้วนเป็นกลุ่มโรคไม่ติดต่อทั้งสิ้น ได้แก่ โรคหัวใจ อุบัติเหตุ โรคมะเร็ง ซึ่งอัตราการตายนี้เพิ่มขึ้นในทุกปี และจากการคาดประมาณอัตราการตายจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญของประเทศไทยปี พ.ศ. 2535 - 2543 พบว่า สาเหตุการตายก็ยังคงเป็น 3 อันดับแรก และอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะโรคหัวใจ พบว่า อัตราตายประมาณร้อยละ 60 - ร้อยละ 65 ต่อประชากรหนึ่งแสนคน สำหรับกลุ่มอายุที่ตายด้วยโรคหัวใจคือประมาณ 40 - 65 ปี สำหรับสาเหตุการเป็นโรคหัวใจส่วนหนึ่งมาจากการผิดปกติมาแต่กำเนิด แต่ส่วนใหญ่จากพฤติกรรมทั้งสิ้น ซึ่งพบว่าประชากรในเขตเมืองมีอัตราการป่วยและการตายสูงกว่าประชากรในเขตชนบท

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาโรคหัวใจ

สถาบันวิทย์บริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 24

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 3

จากรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับอัตราการตายด้วยสาเหตุที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2531 - 2537 พบว่า สาเหตุการตายของประชากร 3 อันดับแรกล้วนเป็นกลุ่มโรคไม่ติดต่อทั้งสิ้น ได้แก่ โรคหัวใจ อุบัติเหตุ โรคมะเร็ง ซึ่งอัตราการตายเพิ่มขึ้นในทุกปี และจากการคาดประมาณอัตราการตายจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญของประเทศไทยปี พ.ศ. 2535 - 2543 พบว่า สาเหตุการตายก็ยังคงเป็น 3 อันดับแรก และอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะโรคมะเร็งมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอัตราการตายเพิ่มขึ้นจาก 12.0 ในปี 2510 ถึง 19.0 และ 33.5 ต่อประชากรแสนคน ในปี 2520 และ 2531 ตามลำดับ จากสถิติผู้ป่วยโรคมะเร็งที่สถาบันมะเร็งแห่งชาติ พบว่า มะเร็งปากมดลูกเป็นโรคมะเร็งที่พบมากที่สุดในผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 21.0 และในผู้ป่วยมะเร็งที่เป็นสตรี คือ ร้อยละ 33.5 อัตราตายร้อยละ 31.0 ของมะเร็งในสตรีทั้งหมด

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์แล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาโรคมะเร็งปากมดลูกในกลุ่มสตรีวัยเจริญพันธุ์อายุ 30 - 55 ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 24

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 4

จากรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่า มีการระบาดครั้งใหญ่กระจายทั่วทุกภาคของประเทศ ตั้งแต่ปี 2516 และในปี 2530 มีจำนวนผู้ป่วยทั้งสิ้น 174,285 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 325 ต่อแสนของประชากร และกลุ่มที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 5 - 9 ปี สำหรับการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ผ่านมาเป็นการดำเนินการของหน่วยงานสาธารณสุขเพียงอย่างเดียว สามารถลดระดับความชุกชุมของยุงลายที่เป็นพาหะได้เพียงระยะสั้น ๆ และยังไม่สามารถลดอัตราป่วยของโรคไข้เลือดออกได้ จากข้อมูลในอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีอัตราป่วยด้วยไข้เลือดออกสูงเป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดติดต่อกันมาตลอดตั้งแต่ 2536 - 2538 โดยอัตราป่วยเท่ากับ 492.52, 167.48, 215.80, 219.0 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ โดยเฉพาะบ้านหนองอ้อ มีความเสี่ยงต่อการระบาดของโรคสูง มีแหล่งเพาะพันธุ์ที่พบลูกน้ำมากที่สุด คือ ภาชนะที่ใช้ ภาชนะน้ำดื่ม ขาดูกันมด คิดเป็นร้อยละ 48.8, 46.6, 0.6 ตามลำดับ

จากสถานการณ์ข้างต้น ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้
ปัญหาโรคไข้เลือดออก ในหมู่บ้านหนองอ้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 26

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 9 แล้วได้ใช้ GO ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีความหมายตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนคาดหวังให้เกิดขึ้นกับท่าน

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหา
ตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งกันไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบ
สถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์

2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ problem
solution outline และร่วมกัน ก) หาปัญหาว่าคืออะไร ข) มีสาเหตุมาจากอะไร ค) วิธีการ
ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน จ) การตรวจสอบ

3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามี
อะไรบ้างนั้น ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อความสำคัญ
และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกันได้

การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านมองเห็น ระบุปัญหาหรือลักษณะของ
ปัญหาได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์

4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และแสดงขั้นตอนหรือวิธีการ
ดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา ท่านสามารถใช้ concept mapping ตามใบงานที่ 23, 25 ช่วย
ในการคิด

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 26

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 1

จากรายงานสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย พบผู้ป่วย 1 ราย. ในปี 2527 จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2540 มีผู้ป่วยเอดส์ 55,443 ราย แยกเป็นเพศชาย 46,105 ราย เพศหญิง 9,338 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 5:1 ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์พบว่า ร้อยละ 80.72 มีเพศสัมพันธ์โดยเป็นชายที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ ร้อยละ 65.83 เป็นหญิงที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ สำหรับกลุ่มอาชีพของผู้ที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ในปี 2539 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.25 เป็นผู้ใช้แรงงาน รองลงมาคืออาชีพทางเกษตรกรรม ร้อยละ 21.83 เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ผู้ป่วยโรคเอดส์ในกลุ่มอายุ 25 - 29 ปี มีมากที่สุด จำนวน 15,719 ราย รองลงมาคือ อายุ 30 - 34 ปี กลุ่มอายุ 40 - 44 ปี และกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี มีจำนวนผู้ป่วยสะสมเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ซึ่งแสดงให้เห็นแนวโน้มการแพร่ระบาดของโรคเอดส์กำลังเข้าไปในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา หรือวัยรุ่นหนุ่มสาว

ในจังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีสาเหตุการตายจากโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นอันดับ 3 ใน 10 อันดับแรก มีผู้ป่วยเป็นชาย 2,255 คน เป็นหญิง 471 คน ปัจจัยเสี่ยงจัดอยู่ในกลุ่มติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 91.31 จากมารดาที่ติดเชื้อเอดส์ ร้อยละ 3.94 ผู้ป่วยโรคเอดส์ร้อยละ 88.3 มีอายุระหว่าง 15 - 44 ปี โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี พบว่า เพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาโรคเอดส์ในวัยรุ่นชายที่เป็น นักเรียน นักศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 26

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 2

จากรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุการจราจรทางบกทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2538 พบว่า จำนวนอุบัติเหตุมี 94,362 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 16,727 คน บาดเจ็บ 50,718 คน ในจำนวนนั้นเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และกลุ่มอายุ 15 - 34 ปี มีอัตราตายสูงสุด เมื่อพิจารณาอัตราตายด้วยสาเหตุที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2531 - 2537 พบว่าการตายด้วยจากอุบัติเหตุมีอัตราสูงขึ้นในทุกปี และเป็นสาเหตุการตายเป็นอันดับ 2 รองจากโรคหัวใจ และจากการคาดประมาณอัตราตายจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2535 - 2543 พบว่า ในช่วงปี 2535 - 2540 อุบัติเหตุกับโรคหัวใจ มีอัตราตายใกล้เคียงกัน แต่ตั้งแต่ปี 2541 - 2543 คาดการณ์ว่าอัตราตายด้วยอุบัติเหตุจะขึ้นมาเป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 แทนโรคหัวใจ เมื่อพิจารณาอัตราการตายสูงสุดรายภาค พบว่า ภาคกลางสูงกว่าภาคอื่น ๆ จังหวัดที่มีอัตราการตายอยู่ใน 5 อันดับแรก ในปี 2533, 2534, 2535 คือ จังหวัดภูเก็ต สิงห์บุรี ชลบุรี สำหรับพหุหน้าที่เกิดอุบัติเหตุการจราจรบนถนนมาก เป็นอันดับ 1 คือ รถยนต์ส่วนบุคคล พบว่าในปี 2538 ร้อยละ 30.84 อันดับสอง คือ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 29.42

ในจังหวัดน่าน อุบัติเหตุจากการจราจรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอัตรายและตาย มีแนวโน้มสูงขึ้น ในปี 2537 มีผู้ป่วยด้วยอุบัติเหตุจราจร 1,587 ราย เสียชีวิต 37 ราย ในปี 2538 มีผู้ป่วย 1,815 ราย เสียชีวิต 39 ราย ในช่วงปลายปี 2538 - พฤษภาคม 2539 มีผู้ได้รับอุบัติเหตุจราจรจากรถจักรยานยนต์ถึง 537 ราย เสียชีวิต 17 ราย ส่วนข้อมูลจากโรงพยาบาลจังหวัดน่าน พบว่า ในปี 2536 - 2538 พบจำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในปี 2538 ป่วย 1,794 ราย เสียชีวิต 32 ราย โดยเฉพาะอุบัติเหตุจราจรที่เกิดจากรถจักรยานยนต์

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ในกลุ่มนักเรียน

ใบงานที่ 26

คำสั่ง   ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 3

จากรายงานสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย พบผู้ป่วย 1 ราย ในปี 2527 จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2540 มีผู้ป่วยเอดส์ 55,443 ราย แยกเป็นเพศชาย 46,105 ราย เพศหญิง 9,338 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 5:1 ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์พบว่า ร้อยละ 80.72 มีเพศสัมพันธ์โดยเป็นชายที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ ร้อยละ 65.83 เป็นหญิงที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ สำหรับกลุ่มอาชีพของผู้ที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ในปี 2539 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.25 เป็นผู้ใช้แรงงาน รองลงมาคืออาชีพทางเกษตรกรรม ร้อยละ 21.83 เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ผู้ป่วยโรคเอดส์ในกลุ่มอายุ 25 - 29 ปี มีมากที่สุด จำนวน 15,719 ราย รองลงมาคือ อายุ 30 - 34 ปี กลุ่มอายุ 40 - 44 ปี และกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี มีจำนวนผู้ป่วยสะสมเพศหญิงสูงชันกว่าเพศชาย ซึ่งแสดงให้เห็นแนวโน้มการแพร่ระบาดของโรคเอดส์กำลังเข้าไปในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา หรือวัยรุ่นหนุ่มสาว

ในจังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีสาเหตุการตายจากโรคมะเร็งมดุมกันบกพร่อง เป็นอันดับ 3 ใน 10 อันดับแรก มีผู้ป่วยเป็นชาย 2,255 คน เป็นหญิง 471 คน ปัจจัยเสี่ยงจัดอยู่ในกลุ่มติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 91.31 จากมารดาที่ติดเชื้อเอดส์ ร้อยละ 3.94 ผู้ป่วยโรคเอดส์ร้อยละ 88.3 มีอายุระหว่าง 15 - 44 ปี โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี พบว่า เพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาโรคเอดส์ในวัยรุ่นหญิงที่เป็นนิสิตนักศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 26

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 4

จากผลการสำรวจทางระบาดวิทยาของกรมควบคุมโรคติดต่อทั่วไป กระทรวงสาธารณสุข ในปี 2523 - 2524 พบว่า ประชาชนทั่วประเทศมีอัตราการเป็นโรคพยาธิใบไม้ตับ ร้อยละ 14.7 โดยมีอัตราความชุกของโรคสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 34.6 ภาคกลางร้อยละ 6.34 ภาคเหนือร้อยละ 5.59 ประมาณได้ว่ามีประชาชนทั่วประเทศ 7 ล้านคน เป็นโรคนี้

ในจังหวัดลำปาง จากการสำรวจในปี 2534 พบอัตราความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับ ร้อยละ 37.5 ในปี 2535 พบว่า ค่าเฉลี่ยความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับ เป็นร้อยละ 34.40 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อัตราความชุกเพิ่มขึ้น ได้มีการตรวจอุจจาระกลุ่มแม่บ้าน อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง พบไข่พยาธิใบไม้ตับในอุจจาระ จำนวน 60 คน

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์แล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาพยาธิใบไม้ตับในกลุ่มแม่บ้าน และประชาชน

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 26

เมื่อท่านได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 9 แล้วได้ใช้ GO ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีความหมายตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนคาดหวังให้เกิดขึ้นกับท่าน

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ ความเข้าใจที่ท่านมีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหา
ตามสถานการณ์ ขอให้ท่านทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ให้ท่านรวมกลุ่มกับเพื่อนตามที่แบ่งกันไว้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มมารับใบ
สถานการณ์ กลุ่มละ 1 สถานการณ์
  2. ให้ท่านช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับอย่างละเอียด โดยใช้ problem
solution outline และร่วมกัน ก) หาปัญหาว่าคืออะไร ข) มีสาเหตุมาจากอะไร ค) วิธีการ
ที่ใช้ในการแก้ปัญหา ง) ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงาน จ) การตรวจสอบ
  3. เพื่อช่วยให้กลุ่มทำความเข้าใจว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหามี
อะไรบ้างนั้น ท่านสามารถใช้ web diagram โดยการขีดเส้นใต้หรือวงกลมข้อความสำคัญ
และใช้เส้นเชื่อมโยงข้อความสำคัญในสถานการณ์เข้าด้วยกันได้
- การใช้ web diagram จะช่วยให้ท่านมองเห็น ระบุปัญหาหรือลักษณะของ
ปัญหาได้ และหาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขที่ปรากฏในสถานการณ์
4. เพื่อช่วยกลุ่มหาวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และแสดงขั้นตอนหรือวิธีการ
ดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหา ท่านสามารถใช้ concept mapping ตามใบงานที่ 23, 25 ช่วย
ในการคิด

ท่านมีเวลาทำกิจกรรมนี้ประมาณ 25 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 28

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 1

จากรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุการจราจรทางบกทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2538 พบว่า จำนวนอุบัติเหตุมี 94,362 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 16,727 คน บาดเจ็บ 50,718 คน ในจำนวนนั้นเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และกลุ่มอายุ 15 - 34 ปี มีอัตราตายสูงสุด เมื่อพิจารณาอัตราตายด้วยสาเหตุที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2531 - 2537 พบว่าการตายด้วยจากอุบัติเหตุมีอัตราสูงขึ้นในทุกปี และเป็นสาเหตุการตายเป็นอันดับ 2 รองจากโรคหัวใจ และจากการคาดประมาณอัตราตายจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2535 - 2543 พบว่า ในช่วงปี 2535 - 2540 อุบัติเหตุกับโรคหัวใจ มีอัตราตายใกล้เคียงกัน แต่ตั้งแต่ปี 2541 - 2543 คาดการณ์ว่าอัตราตายด้วยอุบัติเหตุจะขึ้นมาเป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 แทนโรคหัวใจ เมื่อพิจารณาอัตราการตายสูงสุดรายภาค พบว่า ภาคกลางสูงกว่าภาคอื่น ๆ จังหวัดที่มีอัตราการตายอยู่ใน 5 อันดับแรก ในปี 2533, 2534, 2535 คือ จังหวัดภูเก็ต สิงห์บุรี ชลบุรี สำหรับพาหนะสำคัญที่เกิดอุบัติเหตุการจราจรบนถนนมาก เป็นอันดับ 1 คือ รถยนต์ส่วนบุคคล พบว่าในปี 2538 ร้อยละ 30.84 อันดับสอง คือ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 29.42

ในจังหวัดน่าน อุบัติเหตุจากการจราจรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอัตราป่วยและตาย มีแนวโน้มสูงขึ้น ในปี 2537 มีผู้ป่วยด้วยอุบัติเหตุจราจร 1,587 ราย เสียชีวิต 37 ราย ในปี 2538 มีผู้ป่วย 1,815 ราย เสียชีวิต 39 ราย ในช่วงปลายปี 2538 - พฤษภาคม 2539 มีผู้ได้รับอุบัติเหตุจราจรจากรถจักรยานยนต์ถึง 537 ราย เสียชีวิต 17 ราย ส่วนข้อมูลจากโรงพยาบาลจังหวัดน่าน พบว่า ในปี 2536 - 2538 พบจำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในปี 2538 ป่วย 1,794 ราย เสียชีวิต 32 ราย โดยเฉพาะอุบัติเหตุจราจรที่เกิดจากรถจักรยานยนต์

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาอุบัติเหตุจากรถยนต์ส่วนบุคคล

ใบงานที่ 28

คำสั่งให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้

ปัญหาที่ 2

จากสถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2530 พบว่า ประเทศไทยมีอัตราความชุกของโรคเบาหวาน ร้อยละ 2.8 สูงสุดพบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ร้อยละ 3.1 ในปี 2531 อัตราความชุกเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.1 ในชุมชนเขตเมืองมีอัตราความชุกประมาณ 3.8 - 4 อัตราตายจากโรคเบาหวาน เท่ากับ 3.0 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์ผู้ป่วยโรคเบาหวานของโรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ มีผู้ป่วยโรคเบาหวานมาตรวจในเดือนมกราคม - มิถุนายน 2536 จำนวน 700 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย ผู้ป่วยเบาหวานมีอายุต่ำสุด 21 ปี และสูงสุด 89 ปี พบมากในกลุ่มอายุ 60-64 ปี รองลงมาคืออายุ 55-59 ปี และ 65-69 ปี ผู้ป่วยเบาหวานส่วนใหญ่ ร้อยละ 92 รักษาโดยยาเม็ดรับประทานและควบคุมอาหาร อาการแทรกซ้อนที่พบ ได้แก่ ตาพร่ามัว ร้อยละ 28 ความดันโลหิตสูง ร้อยละ 26 โรคหัวใจ ร้อยละ 9 โรคไต ร้อยละ 5 การศึกษาด้านการปฏิบัติตัวพบว่า ผู้ป่วยเบาหวานส่วนใหญ่ไม่สามารถควบคุมอาหารได้ ร้อยละ 31 เนื่องจากไม่สามารถบังคับตนเองได้ นอกจากนี้ผู้ป่วยยังไม่มีกรออกกำลังกาย เนื่องจากไม่รู้วิธีการออกกำลังกาย สำหรับความรู้ส่วนใหญ่ทราบว่า สาเหตุการเป็นโรคเบาหวานเป็นกรรมพันธุ์ นอกจากนั้นมาจากสาเหตุทางพฤติกรรม ด้านการรับรู้ผู้ป่วย ร้อยละ 93 ไม่รู้สึกว่าเป็นโรคที่อันตรายหรือร้ายแรงอะไร

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาการตายหรือภาวะโรคแทรกซ้อนจากการเป็นเบาหวาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 28

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 3

จากสถานการณ์เกี่ยวกับอัตราการตายด้วยสาเหตุที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2531 - 2537 พบว่า สาเหตุการตายของประชากร 3 อันดับแรก ล้วนเป็นกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ทั้งสิ้น ได้แก่ โรคหัวใจ อุบัติเหตุ โรคมะเร็ง ซึ่งอัตราการตายนี้เพิ่มขึ้นในทุกปี และจากการคาดประมาณอัตราการตายจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2535 - 2543 พบว่า สาเหตุการตายก็ยังคงเป็น 3 อันดับแรก และอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะโรคมะเร็ง พบว่า ในปี 2534 - 2538 มีอัตราการตายคิดเป็น 41.2, 45.0, 50.9 ต่อประชากรแสนคน จากสถิติการตายจากการเป็นมะเร็งทุกชนิดพบว่า เกิดจากโรคมะเร็งปอดถึงร้อยละ 80 โรคถุงลมโป่งพอง ร้อยละ 75

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหา มะเร็งปอดในกลุ่มชาย โดยการป้องกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 28

คำสั่ง ให้นักศึกษาอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ และตอบคำถามที่กำหนดให้
ปัญหาที่ 4

จากการศึกษาของกรมการแพทย์ ระหว่างกุมภาพันธ์ - กรกฎาคม 2531 จากผู้ป่วยสูงอายุที่มารับบริการในโรงพยาบาล หรือสถานบริการของรัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 18 แห่ง พบว่า โรคที่พบบ่อย 1 ใน 5 โรค คือ โรคความดันโลหิตสูง ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่สุดของการเกิดหลอดเลือดในสมอง สูงถึงร้อยละ 80 ก่อให้เกิดโรคหลอดเลือดหัวใจและกล้ามเนื้อหัวใจตาย มีการเปลี่ยนแปลงของหลอดเลือดที่ไตทำให้เกิดภาวะไตวาย มีการเปลี่ยนแปลงของหลอดเลือดในเรตินา ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดสายตามัว และ ตาบอด

ในจังหวัดแพร่ โรคความดันโลหิตสูง เป็นสาเหตุการตายเป็นอันดับที่ 4 จากการสำรวจภาวะความดันโลหิตในกลุ่มประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ในอำเภอร้องกวาง จำนวน 56 คน ผลการวัดความดันโลหิตพบว่า มีผู้สูงอายุที่มีความดันโลหิตเกิน 140/90 มิลลิเมตร ปรอท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 ซึ่งกลุ่มนี้ไม่เคยรับการตรวจวินิจฉัยและรับการรักษาจากแพทย์มาก่อน และไม่ทราบว่าตนเองอยู่ในภาวะเสี่ยง การเป็นโรคความดันโลหิตสูง ในผู้สูงอายุนี้มักมีภาวะเสี่ยงมาตั้งแต่อายุน้อย โดยมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องในหลาย ๆ ด้าน

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะที่ท่านได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมศาสตร์มาแล้ว ขอให้ท่านนำความรู้ ความเข้าใจทั้งหมดที่มีมาใช้แก้ปัญหาโรคความดันโลหิตสูง โดยการป้องกัน

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ: ดร. อธิชากร อภิบาล

ใบงานที่ 3

หลังจากที่นักศึกษาคำความเข้าใจกับเนื้อหาในบทที่ 1 แล้ว ขอให้ นักศึกษา
ความรู้ความเข้าใจในข้อต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

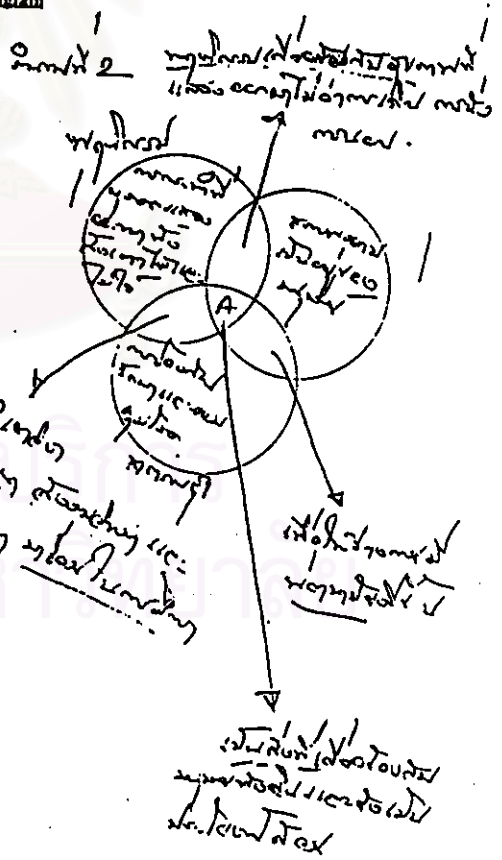
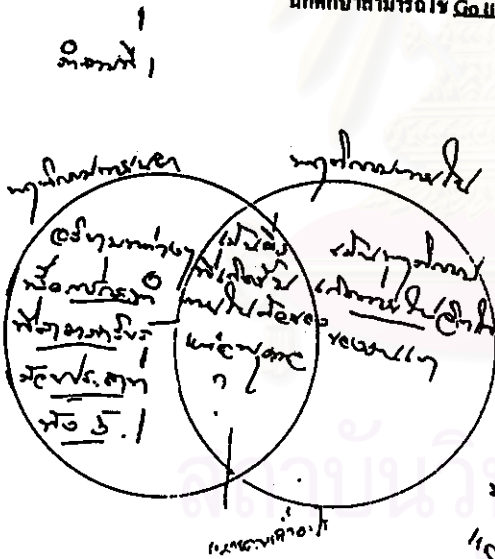
พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร
จงเปรียบเทียบความสัมพัทธ์ดังกล่าวให้เห็นชัดเจน

เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรมทั้งเกิดความจำที่ดี
นักศึกษาศาสนาจะใช้ Go with circle diagram

ส่วนที่ 2

พฤติกรรม สุภาพและสสารณตฤจ มีความคล้ายคลึง และแตกต่างกันอย่างไร จง
เปรียบเทียบความสัมพัทธ์ดังกล่าวให้เห็นชัดเจน

เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรมทั้งเกิดความจำที่ดี
นักศึกษาศาสนาจะใช้ Go with circle diagram

วิชา... วิชา... วิชา...

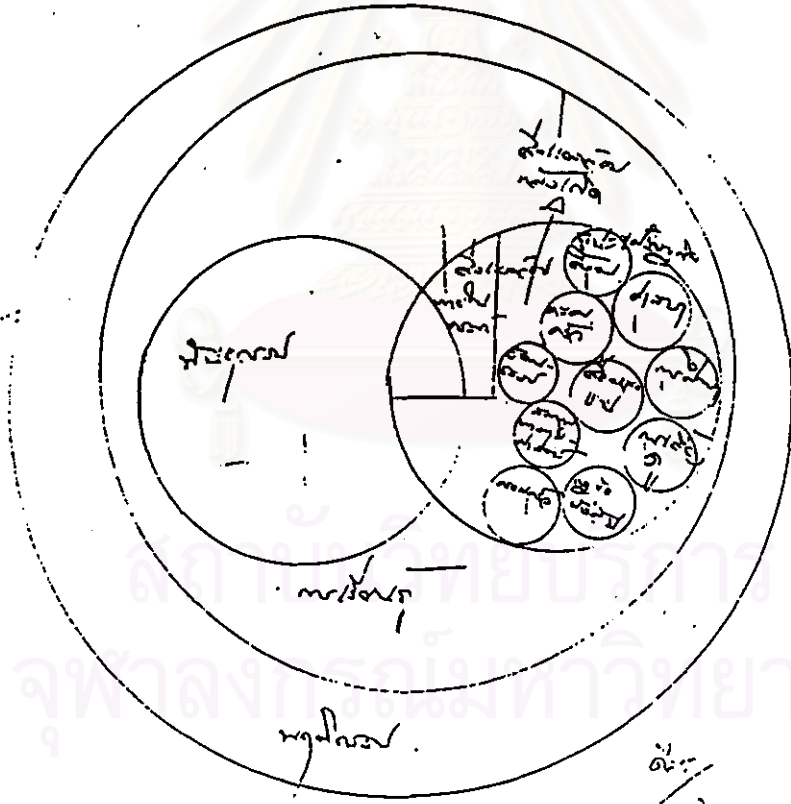
ใบงานที่ 3

คำชี้แจง

ให้นักศึกษาพิจารณาโน้ตค้นต่อไป แล้วให้นำโน้ตค้นเหล่านี้ มาจัดเข้าประเภท (categories) โดยใช้เกณฑ์ที่นักศึกษาคิดว่าดีที่สุด...
ประเภทไว้มาทำ diagram เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้าใจทั้งหมดที่นักศึกษามีคือเนื้อหา

มีโน้ตค้นที่ดังนี้

วัฒนธรรม	ศาสนา	สถานศึกษา	พฤติกรรม	สื่อมวลชน
ครอบครัว	สภาพทางภูมิศาสตร์	พันธุกรรม	การเขียนรู้	
กฎข้อบังคับ	ฐานะเศรษฐกิจสังคม	สิ่งแวดล้อม	การอบรม	

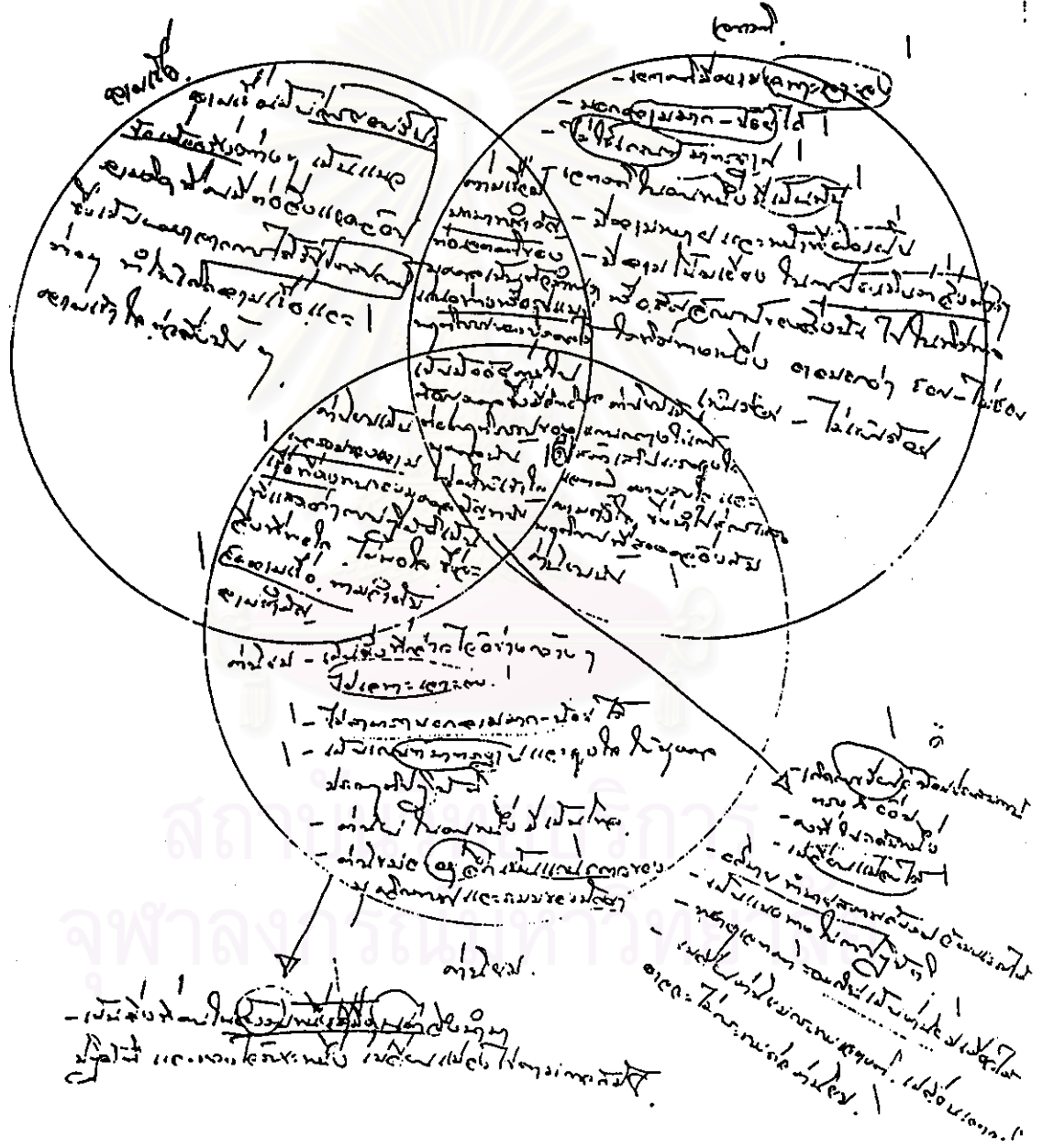
วันที่...
ชื่อ...
เลขที่...

วิชา - ศก. ธรรมศาสตร์

ใบงานที่ 13

เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร

นักศึกษามาดูใช้ Venn diagrams เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและความหมายที่เป็นรูปธรรมขึ้น

หมายเลข 7

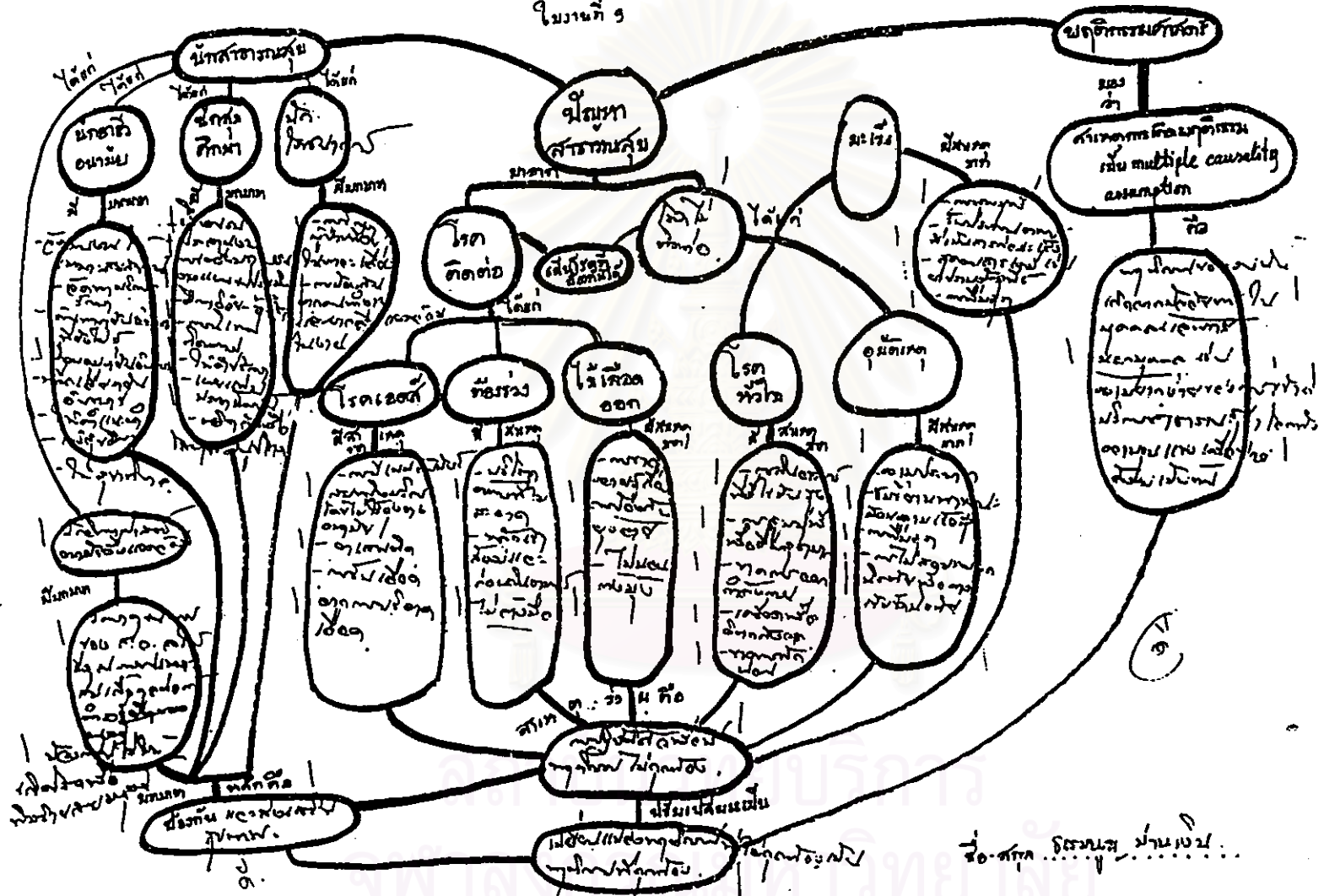
คำศัพท์ ข้อให้ป็นตัวนำให้ อธิบาย เมื่ออ่านแล้วควรได้อรรถาธิบายที่กระชับและได้ใจความ

ชื่อ-สกุล - ธนวิทย์ หนูเงิน

ประเภทวิชา ทฤษฎี	แนวคิด มีพื้นฐานของ ทฤษฎี (1)	การเกิดพฤติกรรมที่เรียนรู้ (2)	มีแบบฝึกหัดที่ฝึกปฏิบัติทฤษฎี (3)	ลักษณะสำคัญของข้อหรือทฤษฎี (4)
Operant Conditioning	แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม โดยทั่วไป คือเป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการให้ รางวัล	การเกิดพฤติกรรมที่เรียนรู้ นั้นมาจาก การที่ผู้เรียนได้รับ รางวัล	การสังเกต	1. พฤติกรรมที่เรียนรู้จะเกิดขึ้น 2. พฤติกรรมที่เรียนรู้จะเกิดขึ้น เมื่อได้รับรางวัล 3. พฤติกรรมที่เรียนรู้จะเกิดขึ้น เมื่อได้รับรางวัล หรือ Tokens หรือ Points
Social Cognitive theory	ทฤษฎีการเรียนรู้โดยอาศัย การสังเกตและการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยอาศัย การสังเกตและการปฏิบัติ	การเกิดพฤติกรรมที่เรียนรู้ นั้นมาจาก การที่ผู้เรียนได้รับ รางวัล	การสังเกต	1. การสังเกตและการปฏิบัติ 2. การสังเกตและการปฏิบัติ และการปฏิบัติ
Cognitive theories	แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ การเรียนรู้โดยอาศัยการสังเกต และการปฏิบัติ	การเกิดพฤติกรรมที่เรียนรู้ นั้นมาจาก การที่ผู้เรียนได้รับ รางวัล	การสังเกตและการปฏิบัติ	แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ การเรียนรู้โดยอาศัยการสังเกต และการปฏิบัติ

หัวข้อ ชนิดของผู้นำ ลักษณะผู้นำ วิธีการบริหาร ข้อดีข้อเสีย

ประเภทของผู้นำ	ลักษณะผู้นำ (1)	วิธีการบริหาร (2)	ข้อดีข้อเสีย (3)	ข้อดี (4)	ข้อเสีย (5)
Autocratic Leadership	<p>ผู้นำที่ใช้อำนาจของตนในการบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา</p> <p>ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <p>ผู้นำมีอำนาจเด็ดขาด</p>	<p>ใช้วิธีการสั่งการ</p> <p>ใช้วิธีการควบคุม</p> <p>ใช้วิธีการบังคับ</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <p>ผู้นำสามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว</p> <p>เกิดความเรียบร้อย</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <p>ผู้นำสามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว</p> <p>เกิดความเรียบร้อย</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความคิดริเริ่ม</p> <p>ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความรับผิดชอบ</p> <p>เกิดความเครียด</p>
Democratic Leadership	<p>ผู้นำที่ปรึกษาผู้ใต้บังคับบัญชาในการตัดสินใจ</p> <p>ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็น</p> <p>ผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานร่วมกัน</p>	<p>ใช้วิธีการปรึกษาหารือ</p> <p>ใช้วิธีการร่วมมือกัน</p> <p>ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <p>ผู้นำสามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว</p> <p>เกิดความเรียบร้อย</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <p>ผู้นำสามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว</p> <p>เกิดความเรียบร้อย</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความคิดริเริ่ม</p> <p>ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความรับผิดชอบ</p> <p>เกิดความเครียด</p>
Laissez-faire Leadership	<p>ผู้นำที่ปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานตามลำพัง</p> <p>ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถตัดสินใจได้เอง</p> <p>ผู้นำไม่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ใช้วิธีการปล่อยให้ทำงานตามลำพัง</p> <p>ใช้วิธีการไม่เกี่ยวข้อง</p> <p>ใช้วิธีการปล่อยให้ตัดสินใจเอง</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <p>ผู้นำสามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว</p> <p>เกิดความเรียบร้อย</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <p>ผู้นำสามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว</p> <p>เกิดความเรียบร้อย</p>	<p>ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความคิดริเริ่ม</p> <p>ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความรับผิดชอบ</p> <p>เกิดความเครียด</p>

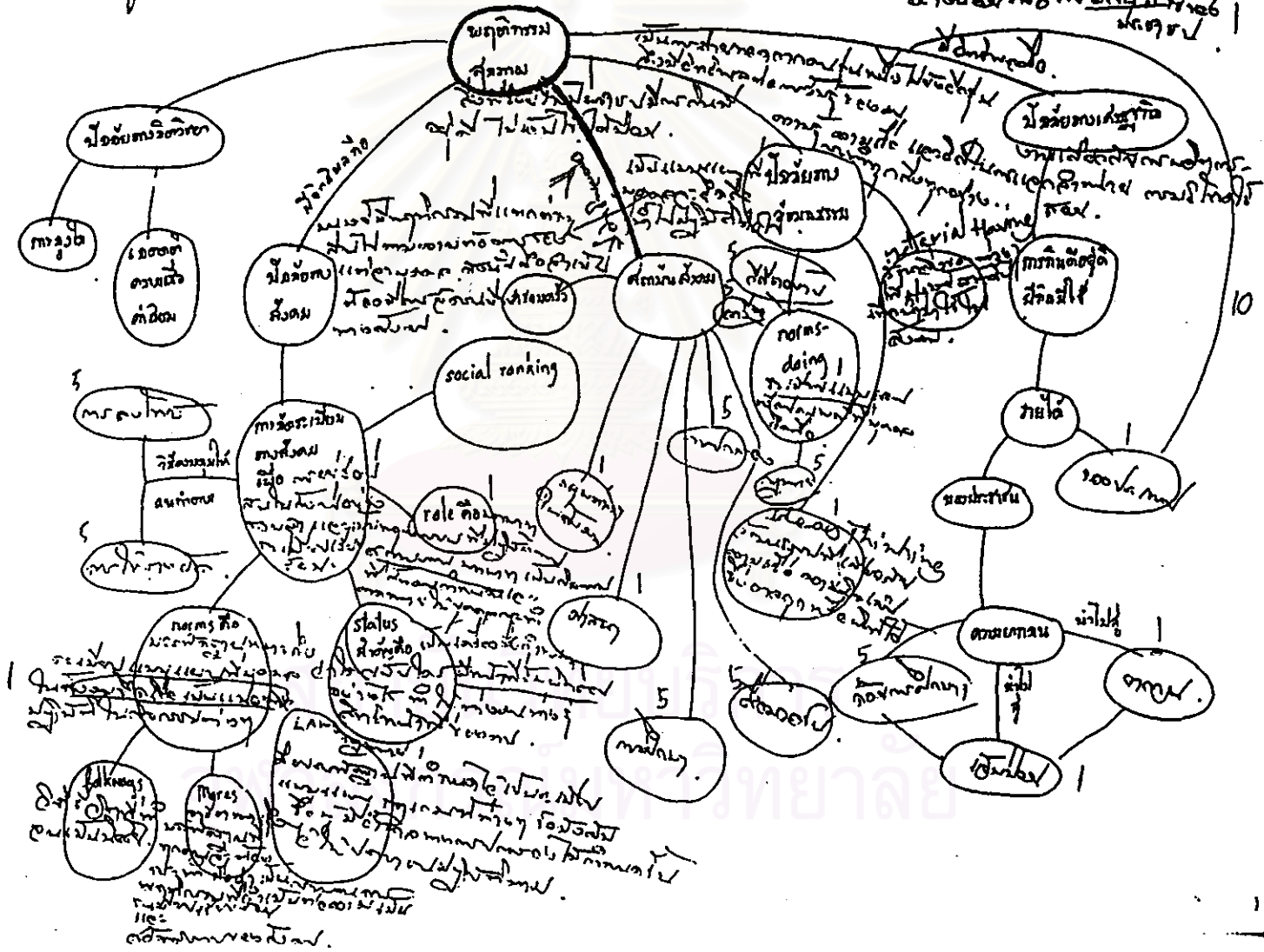

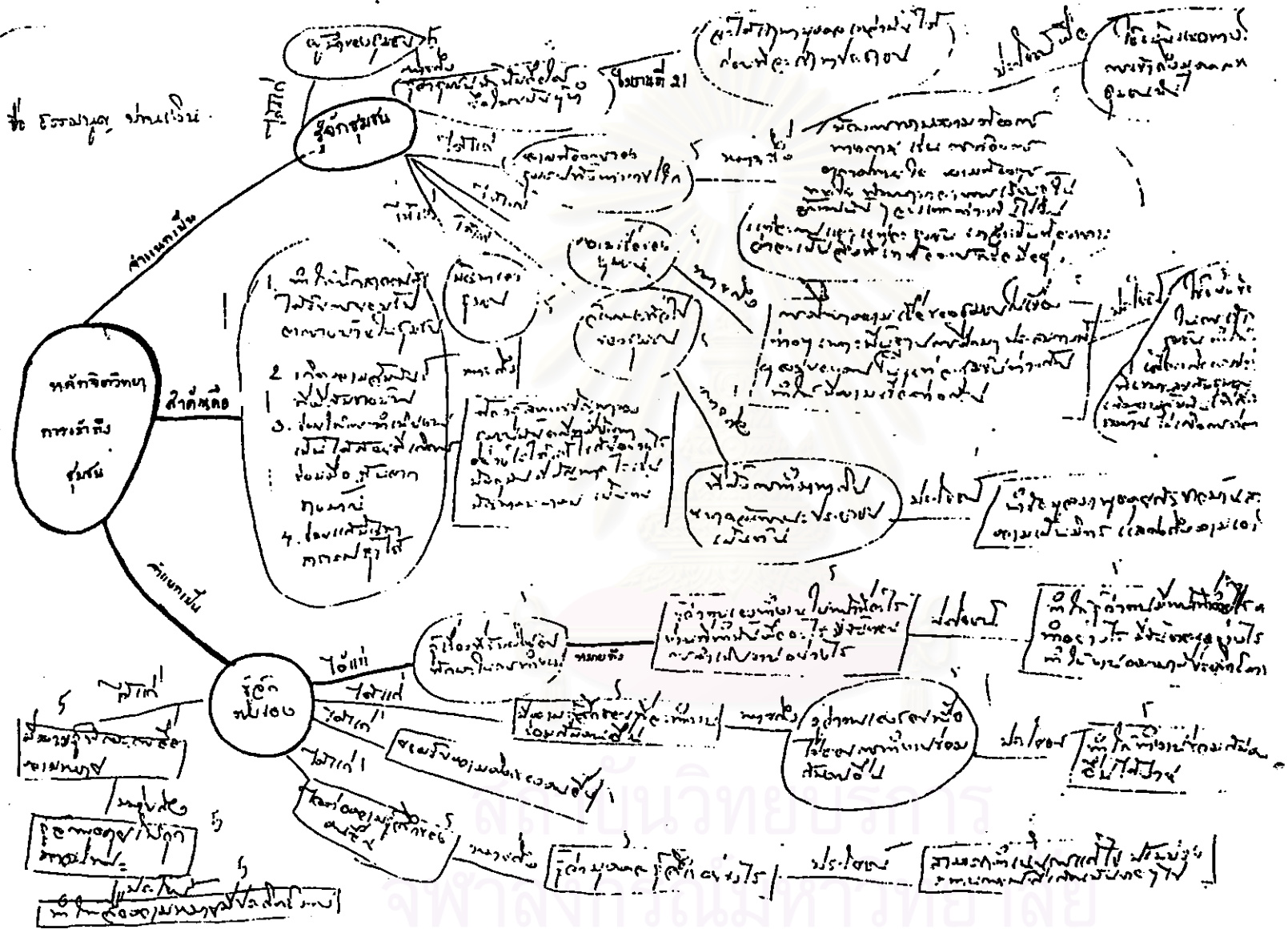

ชื่อ: ศศานันท์ ชื่นชื่น

Question 15

หน้าที่ของ...
...
...

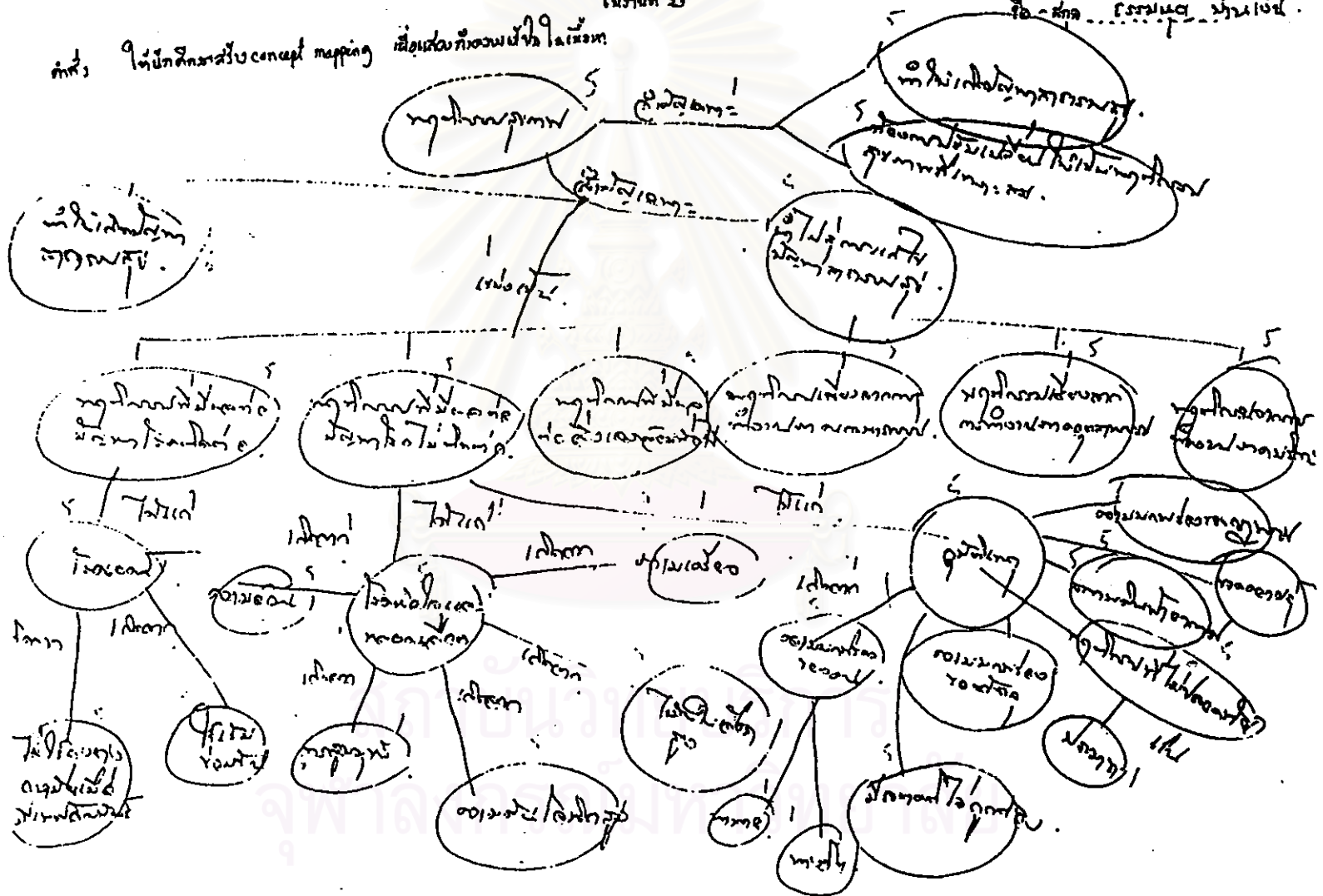

ခက်ခဲ ၅ နည်းနည်းနည်း concept mapping ခြေလှမ်းပုံစံအားဖြင့် လုပ်ဆောင်

ဇူလိုင်လ ၂၀

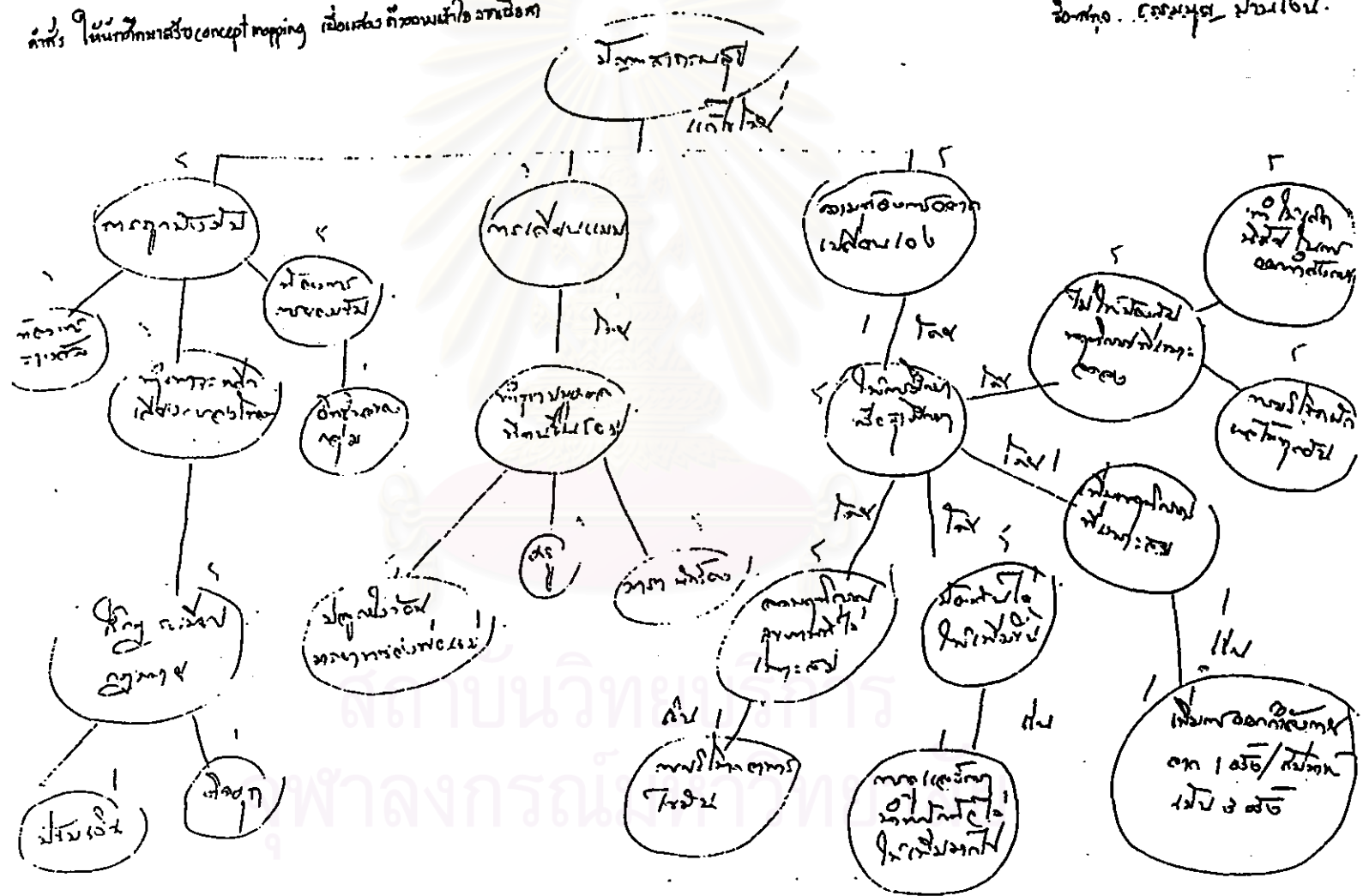
၅ - ၅၀၀ ... နည်းနည်းနည်း

คำนี้ ในเนื้อหาหมายถึง concept mapping เป็นหัวข้อที่สอนเนื้อหาวิชาอื่น

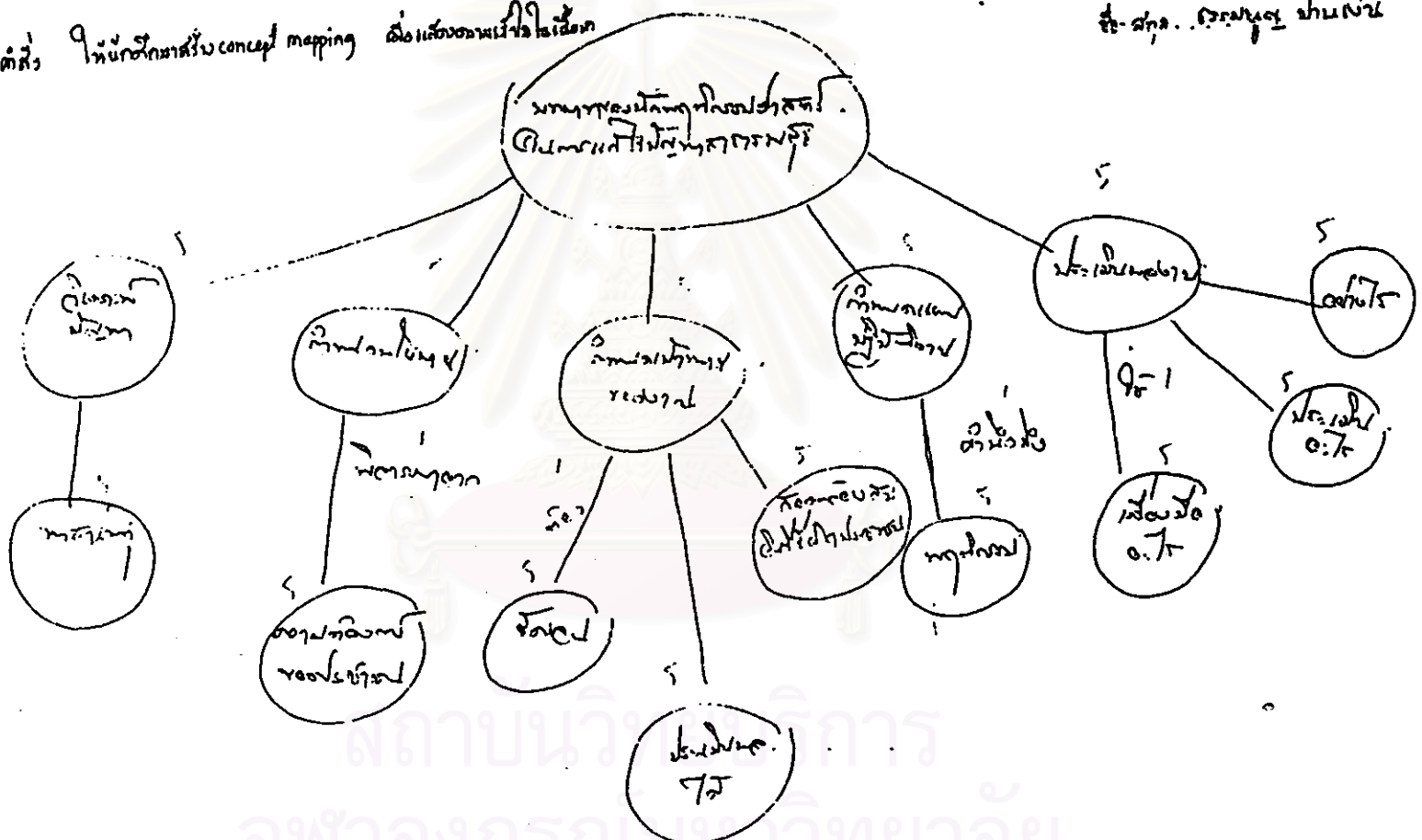
เรียนที่ 25

สอน... คอมพิวเตอร์ ภาษาไทย

ข้อ 9 ให้ทำกราฟความสัมพันธ์ concept mapping
 จำนวนที่ 24

ชื่อ-สกุล... อ.ดร. อ.ดร. อ.ดร. อ.ดร. อ.ดร.

สถาบันวิจัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๒
๒๒/๒๕๕๕ ๒๒.
Sha-la-la

ใบงานที่ ๑

- คำสั่ง ให้นักศึกษาพิจารณาคำถามต่อไปนี้ แล้วมาตอบว่าตนเองเข้าใจอย่างไรบ้าง เขียนตามที่คิดและเข้าใจอย่างแท้จริงกับความสละสลวยของภาษาเขียนตอบลงในกระดาษที่แนบไป
1. คำว่า "พฤกษกรรม" หมายถึงอะไร ยกตัวอย่างสิ่งทีนักศึกษาคิดว่าเป็นพฤกษกรรม 5 อย่าง
  2. คำว่า "สาขารณศข" หมายถึงอะไร
  3. คำว่า "พฤกษกรรมศาสตร์" หมายถึงอะไร

๑. พฤกษกรรม หมายถึง การเพาะปลูก พืชพรรณที่ สีสรรและกลิ่นใช้ประโยชน์ โดยที่นักศกษการอาจมีหน้าที่กำหนดพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งเกี่ยวข้องกับพื้นที่นั้น

- เช่น
๑. พฤกษกรรม การเลี้ยงดูและบำรุงรักษาในสวนพฤกษศาสตร์ โดยแต่ละวิธีตามสภาพแวดล้อม
  ๒. พฤกษกรรมจะเกี่ยวข้องกับผู้ที่เกี่ยวข้องในไร่หรือแปลงปลูก เช่น ไร่สวน และที่สาธารณะ
  ๓. พฤกษกรรม ความรู้เกี่ยวกับ การปรับปรุงคุณภาพของพืชพันธุ์
  ๔. พฤกษกรรม การเรียนรู้

๒. สาขารณศข หมายถึง การเลี้ยงดู พืชสวน ซึ่งเกี่ยวกับ การเพาะปลูก และดูแลรักษาพืช โดยที่นักศกษการมีหน้าที่

๓. พฤกษกรรมศาสตร์ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับพืชพรรณและสวนพฤกษศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องกับวิชาอื่น

สถาบันวิจัยพืชสวน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉบับที่ ๑๖๖
Sha-la-la

ใบงานที่ ๖

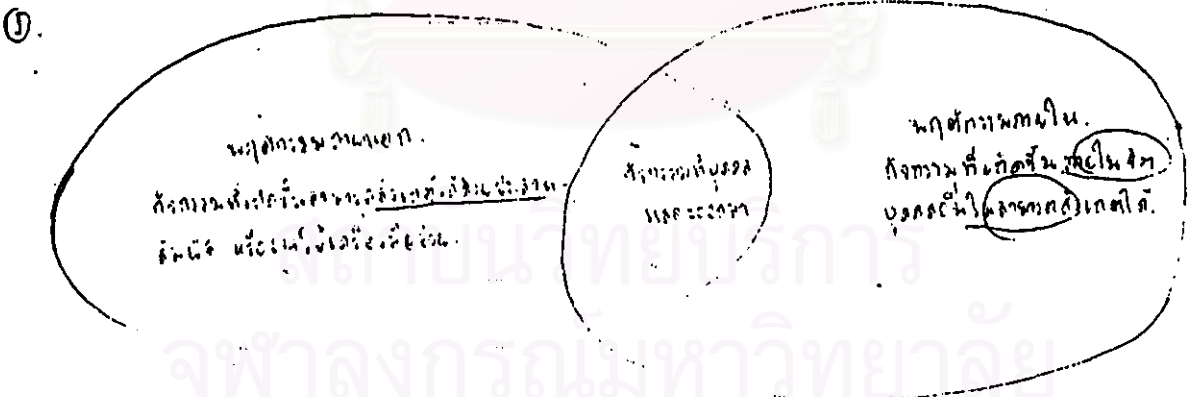
หลังจากที่นักเรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ ๑ แล้ว ขอให้ฝึกศึกษาทำความเข้าใจความเข้าใจมาตามต่อไปนี้

คำถามที่ ๑

พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร
จงเปรียบเทียบความเหมือนกันดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน
เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรมทั้งเกิดความเข้าใจที่
นักศึกษานำมาใช้ Go with circle diagram

คำถามที่ ๒

พฤติกรรม สุภาพและสวาหระณสุข มีความคล้ายคลึง และแตกต่างกันอย่างไร จง
เปรียบเทียบความเหมือนกันดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน
เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรมทั้งเกิดความเข้าใจที่
นักศึกษานำมาใช้ Go with circle diagram

②

พฤติกรรม

อินทนิล อมร
166

Sha-la-la

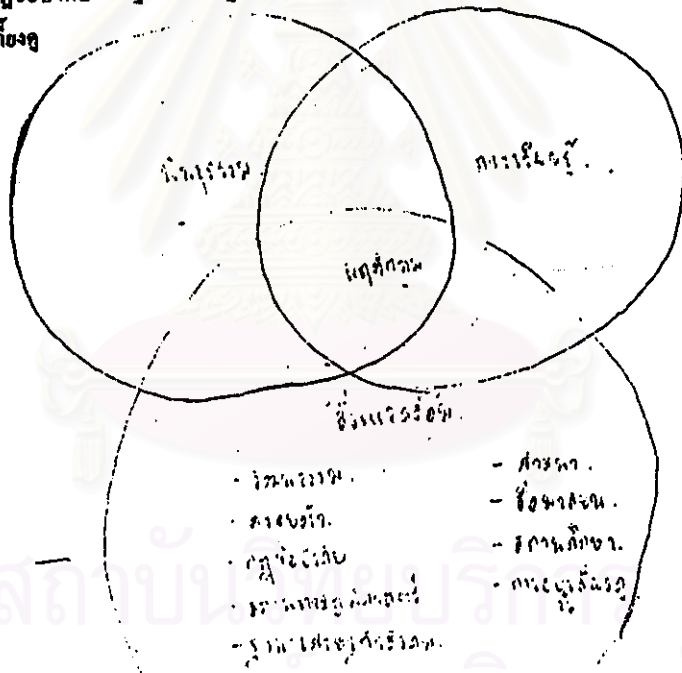
ใบงานที่ 5

คำถึง

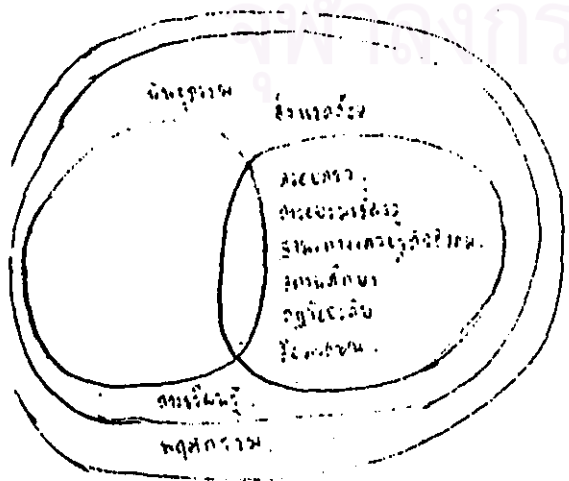
ให้นักศึกษาพิจารณาโน้ตสรุปต่อไปนี้ แล้วให้นำมาโน้ตสรุป แล้วนำ
มาจัดเข้าประเภท (categorical) โดยใช้เกณฑ์ที่นักศึกษาคิดว่าดีที่สุด
ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จากนั้นให้นำข้อมูลที่ได้จัด
ประเภทไว้มาทำ diagram เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้าใจทั้งหมดที่นัก
ศึกษามีต่อเนื้อหา

โน้ตสรุปมีดังนี้

วัฒนธรรม	ศาสนา	สถานศึกษา	พฤติกรรม	สื่อมวลชน
ครอบครัว	สภาพทางภูมิศาสตร์	พันธุกรรม		การเขียนรู้
กฎข้อบังคับ	ฐานะเศรษฐกิจสังคม	สิ่งแวดล้อม		การอบรม

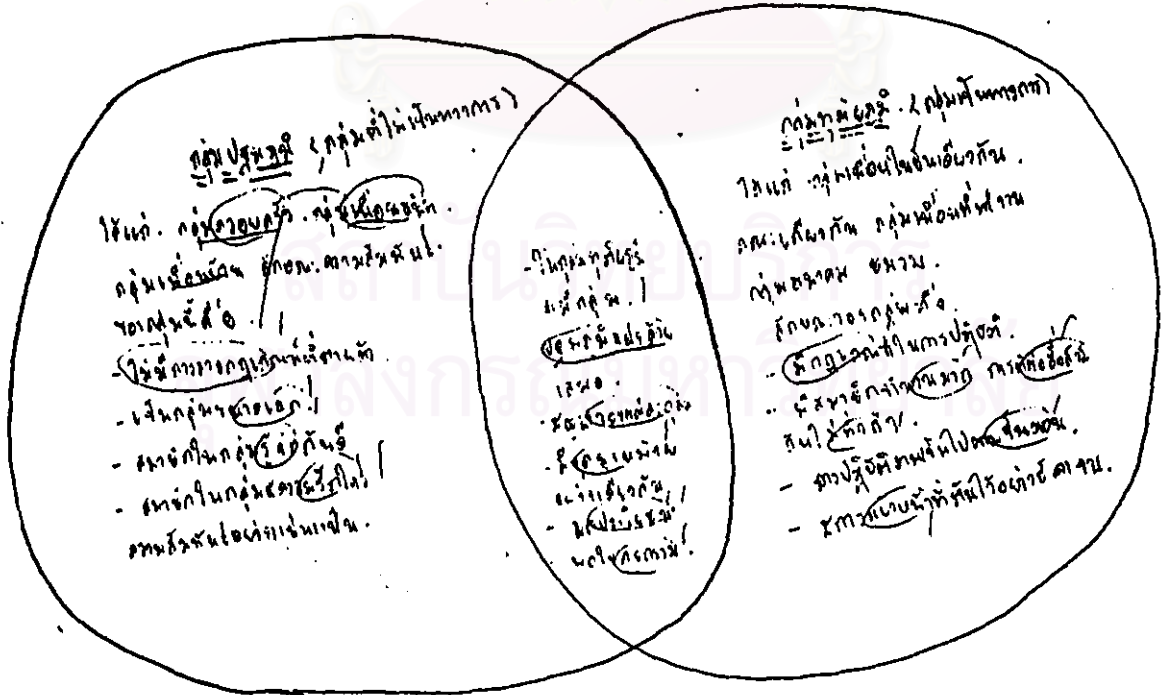
- สิ่งแวดล้อม
- ครอบครัว
- การเขียนรู้
- ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม
- วัฒนธรรม
- ศาสนา
- สถานทางภูมิศาสตร์
- สถานศึกษา
- กฎข้อบังคับ
- สื่อมวลชน
- การเขียนรู้
- พันธุกรรม

ပုံစံကိစ္စ.

အောက်ပါအတိုင်း ဝတ်စုံ ၁၆
စုံက-၁

จำนวนที่ ๑๑

คำขวัญ ของพรรคการเมืองไทย ไทยเป็นไทย / เพื่อไทยอันดีงาม / เพื่อประชาชนอันดี / เพื่อประเทศไทยอันดี

ชื่อ-สกุล ... / ... / ...

ประเภทของผู้นำ	ลักษณะการบริหารงาน (1)	อิทธิพลต่อประชาชน (2)	อิทธิพลต่อชนชั้นกลาง (3)	วิธีแก้ไขข้อขัดแย้ง (4)	ข้อดีข้อเสีย (5)
Autocratic Leadership	แบบรวมอำนาจอำนาจเด็ดขาดในมือคนเดียว ตัดสินใจเด็ดขาดโดยไม่มีใครช่วย โดยไม่มีส่วนร่วมของประชาชน	- ง่ายต่อการบริหาร - ผู้บังคับการมีอำนาจมาก - รับผิดชอบต่อประชาชน - ความรวดเร็วในการตัดสินใจ	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ความรวดเร็วในการตัดสินใจ - ความยุติธรรมในการบริหาร	- ใช้วิธีการสั่งการ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์
Democratic Leadership	แบบมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปรึกษาหารือก่อนตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์	- ใช้วิธีการปรึกษาหารือ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์
Laissez-faire Leadership	แบบไม่เกี่ยวข้อง ปล่อยให้ประชาชนตัดสินใจ ไม่มีการควบคุมดูแล	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์	- ใช้วิธีการปล่อยให้ประชาชนตัดสินใจ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์	- ง่ายต่อการบริหาร - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ - ง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์

ใจความ

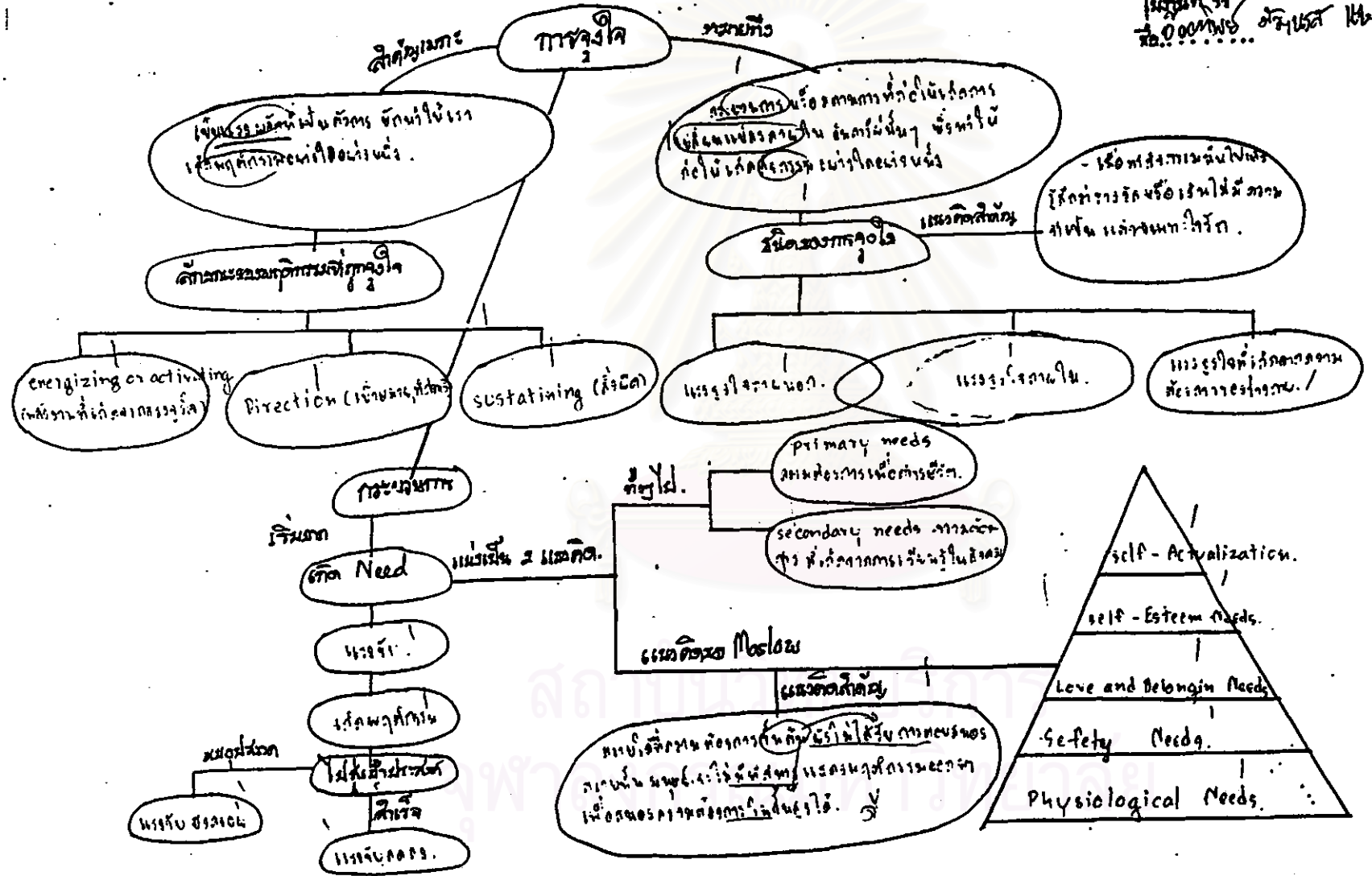
คำศัพท์ การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้

ชื่อ-สกุล ศุภมาส วัฒนกุล ชั้น ปีที่ 6

ประเภทการเรียนรู้	แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎี (1)	การเกิดพฤติกรรมที่เรียนรู้ (2)	ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ (3)	ลักษณะสำคัญของนักเรียน (4)
Operant Conditioning	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากผลของรางวัล (consequences)	เกิดจากการเรียนรู้ที่กระทำโดยมีแรงจูงใจหรือรางวัลเป็นตัวเสริมให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นซ้ำ	การเสริมแรงและการลงโทษ	- มีการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกัน - การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง - การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง
Social Cognitive theory	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากการสังเกตและการเรียนรู้จากผู้อื่น	เกิดจากการเรียนรู้ที่กระทำโดยมีผู้อื่นเป็นแบบอย่าง	การสังเกต	
Cognitive theories	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการคิดและการเรียนรู้	เกิดจากการเรียนรู้ที่กระทำโดยมีผู้อื่นเป็นแบบอย่าง	การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการคิด	

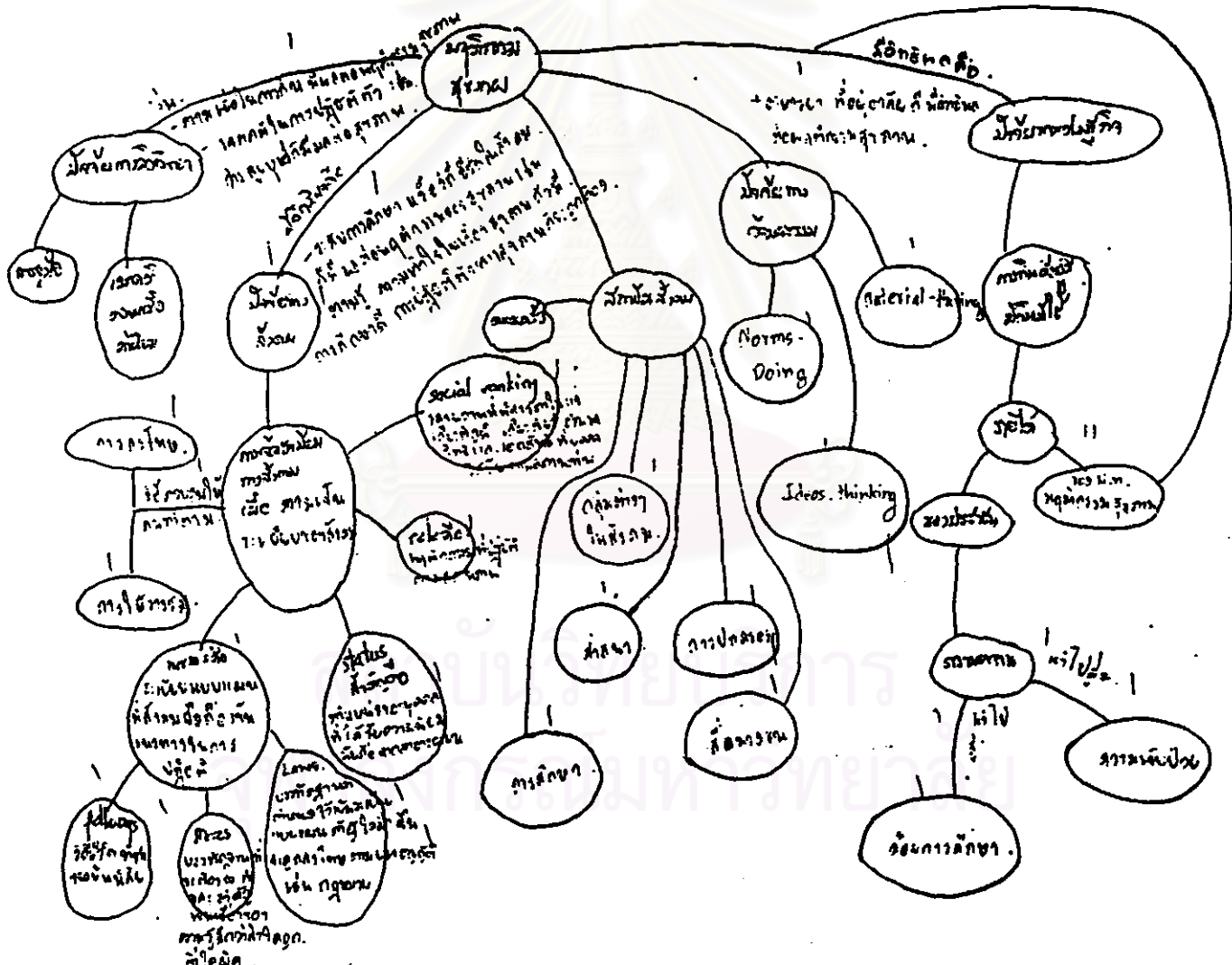
จำนวน ๑๑ / ๑๐.๐๐๐... ๑๖/๑๕๓ ๑๖

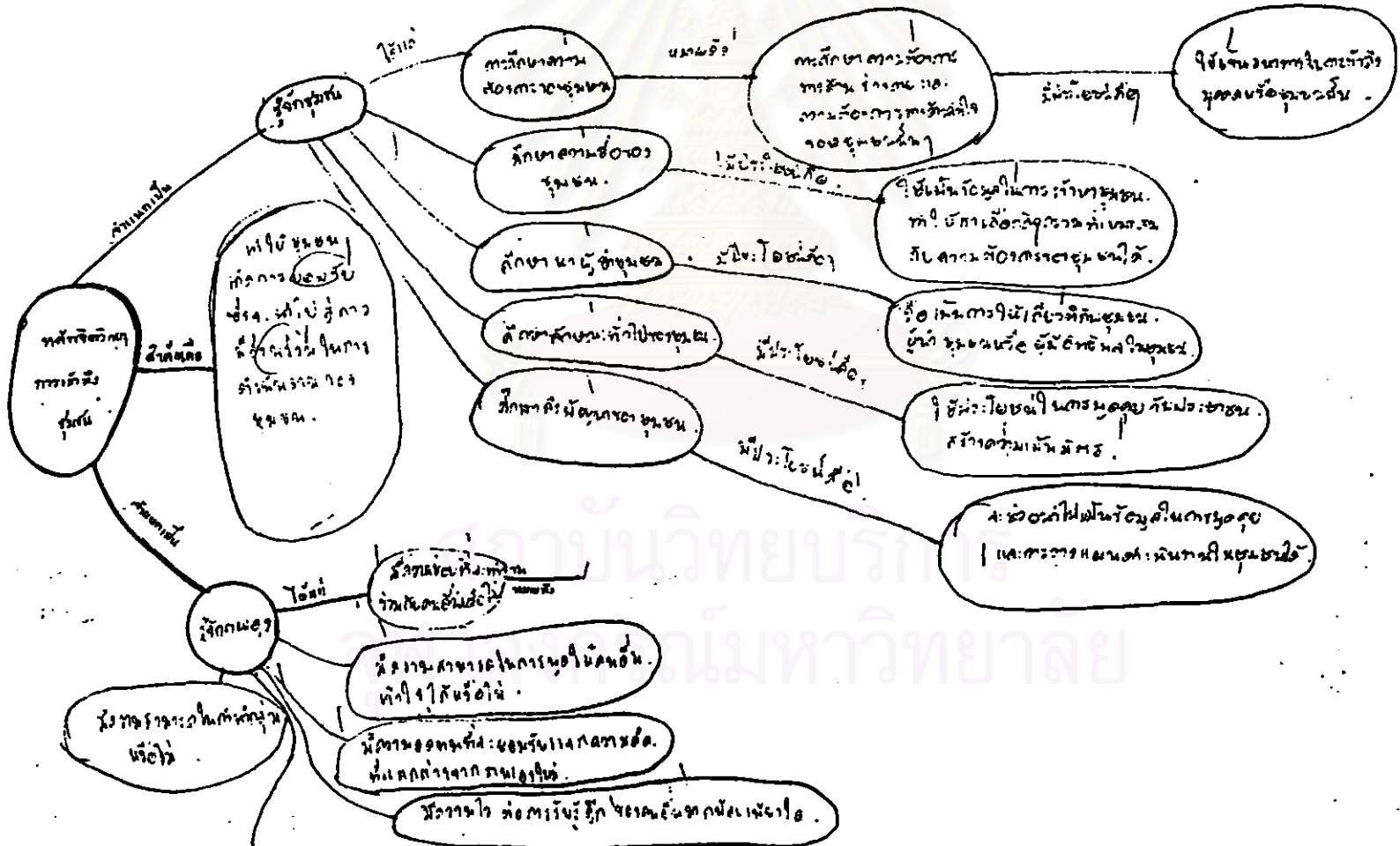

การจำแนกสังคม
 ของชาวอเมริกัน

หน้า 15

ใบงานที่ 21

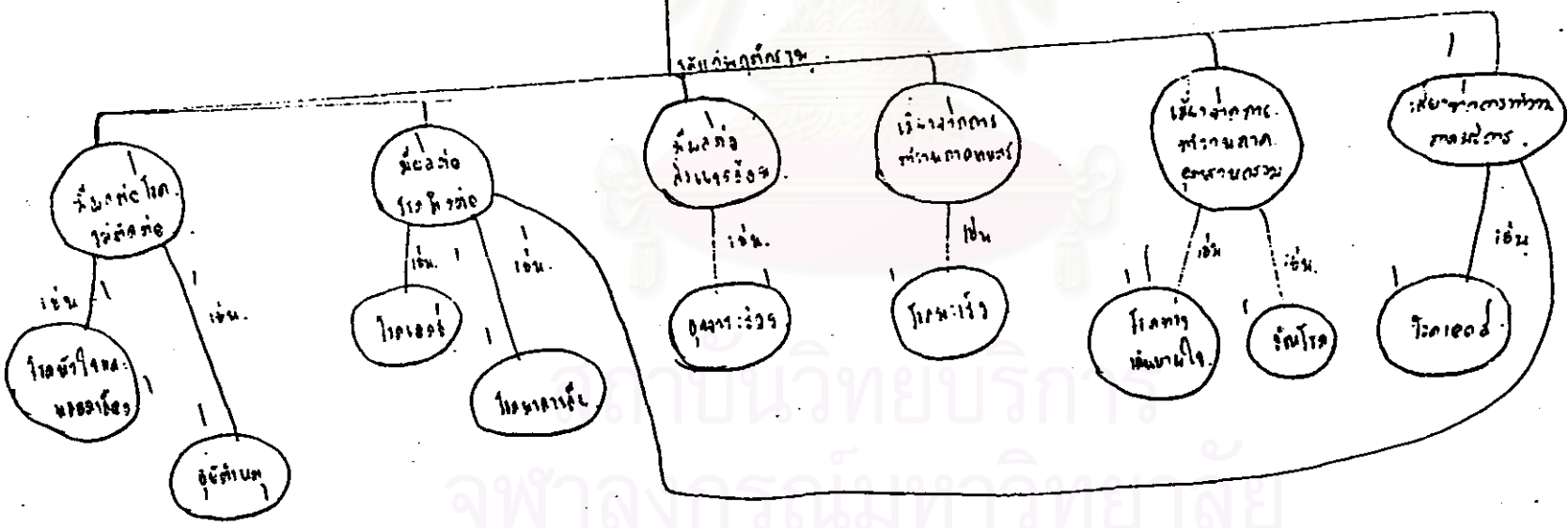
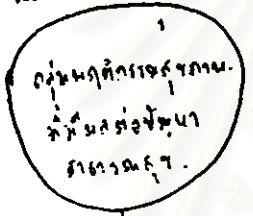

ข้อที่ 9 การจัดทำ concept mapping

จำนวนที่ 23

เมื่อเสร็จให้ส่งมาให้โรงเรียน

ชื่อ-นามสกุล ..... เลขที่ 146

จำนวนที่ ๑๕

ชื่อ-สกุล ๑๖๖

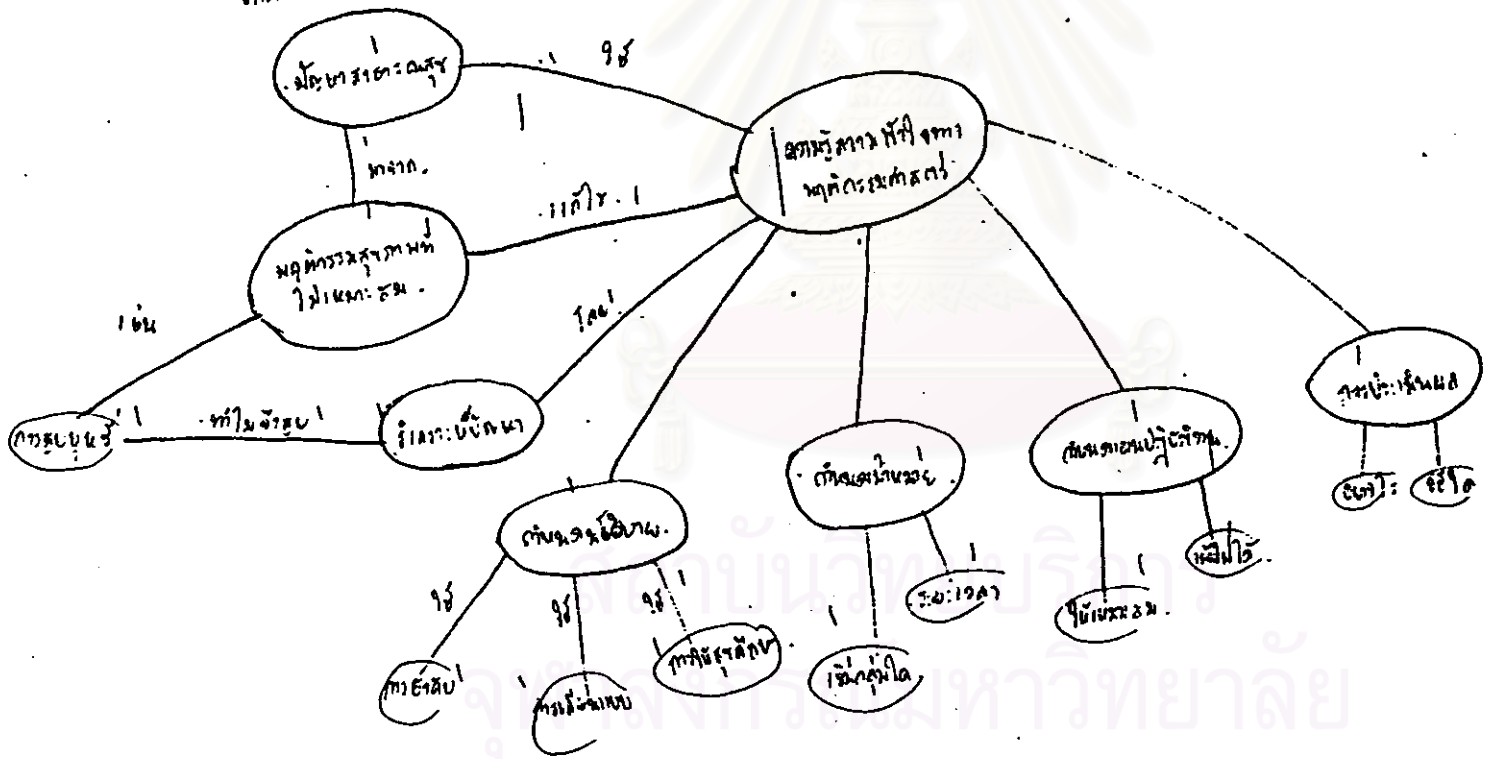
คำสั่ง ให้นำข้อมูลมาสร้าง concept mapping ให้ตรงกับขอบข่ายของวิชา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ-สกุล ..... นศ.ชั้นปีที่ ๒ ปี ๒๕๖๖

คำสั่ง ให้อ่านบทความแล้วทำ concept mapping เมื่ออ่านแล้วตอบคำถามที่แนบมา

ดูประวัติ ผู้พิชิต PH 151

49

ใบงานที่ 1

คำสั่ง ให้นักศึกษาพิจารณาคำถามต่อไปนี้ แล้วหาคำตอบว่าตนเองเข้าใจอย่างไรบ้าง เขียนตามที่คิดและเข้าใจ อย่าพะวงกับความถูกต้องของภาษาเขียนตอบลงในกระดาษที่แจกให้

1. คำว่า "พฤติกรรม" หมายถึงอะไร ยกตัวอย่างสิ่งที่นักศึกษาถือว่าเป็นพฤติกรรมมา 5 อย่าง
2. คำว่า "สาธารณสุข" หมายถึงอะไร
3. คำว่า "พฤติกรรมศาสตร์" หมายถึงอะไร

1. พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกของบุคคลแต่ละคน ในสถานการณ์ต่างๆ
- การกิน
  - การนอน
  - การเรียน
  - การทำงาน

2. สาธารณสุข หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิตของประชากรในวัยทำงานให้คนอยู่ดีมีสุข

3. พฤติกรรมศาสตร์ หมายถึง การศึกษาถึงพฤติกรรมของคน (ในสังคม) ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบสังคมมนุษย์

สุปัทม์ พุทธิพงษ์
PH 3409151

ใบงานที่ 2

คำสั่ง ให้นักศึกษาพิจารณาคำถามต่อไปนี้ แล้วหาคำตอบว่าตนเองเข้าใจอย่างไรบ้าง เขียนตามที่คิดและเข้าใจ อย่างระมัดระวังความสละสลวยของภาษา เขียนตอบลงในกระดาษที่แจกให้

1. คำว่า "พฤติกรรม" หมายถึงอะไร ยกตัวอย่างสิ่งที่มีพฤติกรรม คิดว่าเป็นพฤติกรรมมา 5 อย่าง
2. คำว่า "สาธารณสุข" หมายถึงอะไร
3. คำว่า "พฤติกรรมศาสตร์" หมายถึงอะไร

1. พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมที่แต่ละบุคคลแสดงออก ซึ่งสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น
 ได้ดังตาราง ไม่สามารถมองเห็นได้ดังตา

- เห็น
- การกิน
  - การพูด
  - การนอน
  - การเดิน - การอ่าน
  - การทำกิจกรรม - การฟังเพลง

2. สาธารณสุข หมายถึง วิทยาการป้องกันโรค การส่งเสริม การโคช การฟื้นฟู
 เพื่อให้ได้คนในชุมชน สุขภาพอนามัยที่ดี - มนุษย์พัฒนา

3. พฤติกรรมศาสตร์ หมายถึง การศึกษาถึงพฤติกรรมของคนทั้งภายในและภายนอก โดยอาศัยความรู้ทาง
 ใจอันเกี่ยวพันกับจิตวิทยา คือ จิตวิทยา สรีรวิทยา มนุษยวิทยา

ศิลปะการ พู่กัน PH 151

ใบงานที่ 3

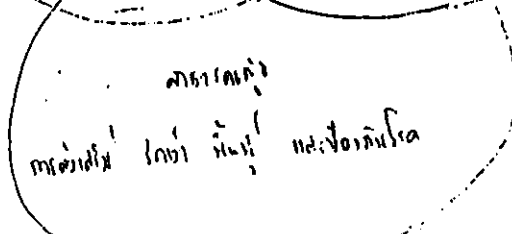
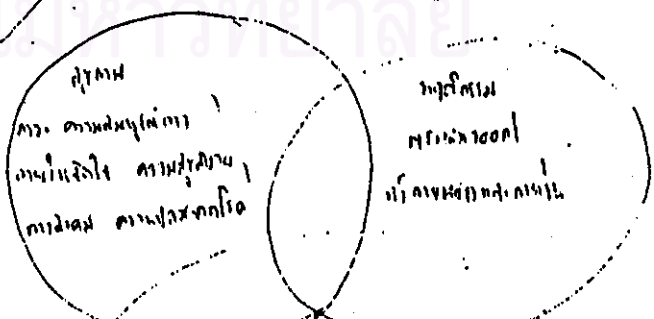
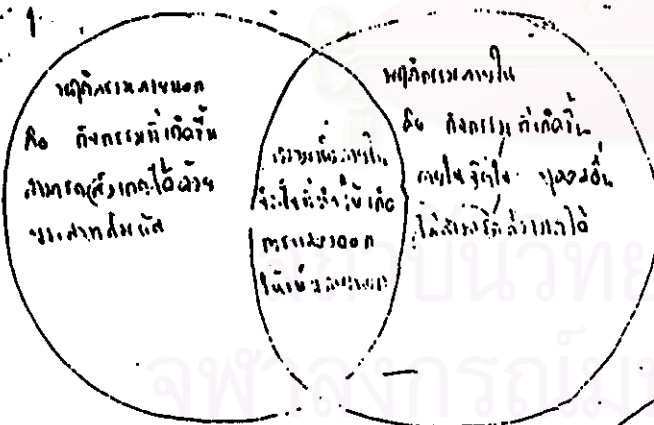
หลังจากที่นักศึกษาคำความเข้าใจกับเนื้อหาบทที่ 1 แล้ว ขอให้ให้นักศึกษา
ความรู้อาจารย์มาคอบคำถามต่อไปนี้

คำถามที่ 1

พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร
จงเปรียบเทียบความสัมพัทธ์ดังกล่าวให้เป็นชัดเจน
เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรมทั้งเกิดความเข้าใจที่
นักศึกษสามารถใช้ 90 แบบ circle diagram

คำถามที่ 2

พฤติกรรม ทัศนคติและสภาวะตบซบ มีความคล้ายคลึง และแตกต่างกันอย่างไร จง
เปรียบเทียบความสัมพัทธ์ดังกล่าวให้เป็นชัดเจน
เพื่อช่วยในการคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรมทั้งเกิดความเข้าใจที่
นักศึกษสามารถใช้ 90 แบบ circle diagram

สรุปหน้า มุทิตา พีเอ็ม 161

คำสั่ง

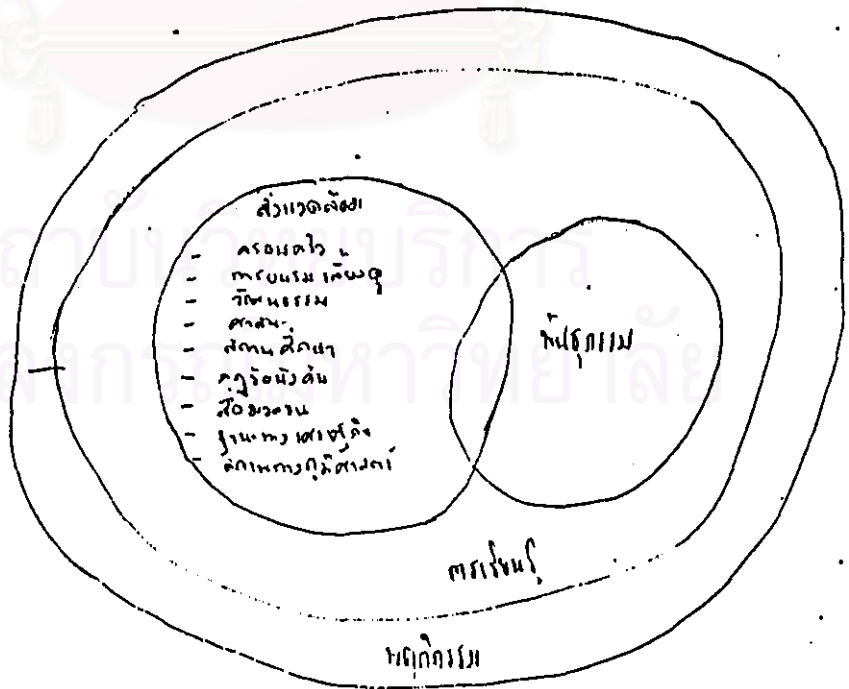
ใบงานที่ 5

ให้นักศึกษาพิจารณาโน้ตต่อไปนี้ แล้วไปอ่านโน้ตเหล่านี้ มาจัดเข้าประเภท (categories) โดยใช้เกณฑ์ที่นักศึกษาคิดว่าดีที่สุด ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จากนั้นให้นำข้อมูลที่ได้ ประเภทไว้มาทำ diagram เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้าใจทั้งหมดที่นักศึกษามีต่อเนื้อหา

มโนทัศน์เบื้องต้น

วัฒนธรรม	ศาสนา	สถานศึกษา	พฤติกรรม	قومชน
ครอบครัว	สภาพทางภูมิศาสตร์	พันธุกรรม	การเรียนรู้	
กฎข้อบังคับ	ฐานะเศรษฐกิจสังคม	สิ่งแวดล้อม	การอบรม	
เด็ก				

- พฤติกรรม
- การเรียนรู้
- พันธุกรรม
- สิ่งแวดล้อม
- ครอบครัว
- การเรียนรู้
- วัฒนธรรม
- ศาสนา
- สถานศึกษา
- กฎข้อบังคับ
- สิ่งแวดล้อม
- ฐานะเศรษฐกิจสังคม
- สภาพทางภูมิศาสตร์

ใบงานที่ 13

เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร

นักศึกษาสามารถใช้ Venn diagrams เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและความหมายที่เป็นรูปธรรมขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มปฐมภูมิ

กลุ่มทุติยภูมิ

- ให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิก
- เป็นกลุ่มขนาดเล็ก
- สมาชิกในกลุ่มมีจิตสำนึก เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
- สมาชิกในกลุ่มมีความรักใคร่ ขยันขันแข็ง ไม่เห็นแก่ตัว
- เห็นประโยชน์

กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Group) เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันที่ใกล้ชิดและต่อเนื่องกัน
กลุ่มปฐมภูมิที่เด่นชัดที่สุดคือครอบครัว
ลักษณะสำคัญของกลุ่มปฐมภูมิ
- ความสัมพันธ์กันที่แน่นแฟ้น
- มีความรักใคร่ต่อกัน
- มีความซื่อสัตย์ต่อกัน
- มีความรับผิดชอบต่อกัน

- มีความสัมพันธ์กันที่แน่นแฟ้น
- มีความรักใคร่ต่อกัน
- มีความซื่อสัตย์ต่อกัน
- มีความรับผิดชอบต่อกัน
- มีความช่วยเหลือกัน
- มีความรักใคร่ต่อกัน
- มีความซื่อสัตย์ต่อกัน
- มีความรับผิดชอบต่อกัน

- มีความรักใคร่ต่อกัน เป็นความรักที่จริงใจ
- มีความซื่อสัตย์ต่อกัน
- มีความรับผิดชอบต่อกัน
- มีความช่วยเหลือกัน
- มีความรักใคร่ต่อกัน
- มีความซื่อสัตย์ต่อกัน
- มีความรับผิดชอบต่อกัน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
วิทยาเขตบึงกุ่ม
ภาควิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

วันที่ ๑๐/๑๑/๖๖
 ๑. เปรียบเทียบ ๓ สไตล์การนำทีม
 ๒. เปรียบเทียบ ๓ สไตล์การนำทีม

ชื่อ-สกุล สุนทร ทรัพย์
 พ.น. 151

ประเภทของผู้นำ	ลักษณะการนำทีม (1)	อิทธิพลต่อทีม (2)	อิทธิพลต่อสมาชิก (3)	เงื่อนไขที่ควรใช้ (4)	ข้อดีข้อเสีย (5)
Autocratic Leadership การนำทีมโดยเผด็จการ	<ul style="list-style-type: none"> - แบบรวมอำนาจ - ผู้นำเป็นผู้วางแผน ตัดสินใจ - สั่งการแก่ทีมผู้ใต้บังคับบัญชา - ไม่สนใจความคิดเห็นของสมาชิก 	<ul style="list-style-type: none"> - ทัศนคติที่ดี - ความรักใคร่ - ความศรัทธา - ความเคารพ 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกขาดความมั่นใจ - ขาดความกระตือรือร้น - สมาชิกขาดความกระตือรือร้น - ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น 		
Democratic Leadership การนำทีมโดยประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> - แบบกระจายอำนาจ - ผู้นำปรึกษาหารือกับสมาชิก - สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ - สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทัศนคติที่ดี - ความรักใคร่ - ความศรัทธา - ความเคารพ 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกมีความมั่นใจ - มีความกระตือรือร้น - สมาชิกมีความกระตือรือร้น - กล้าแสดงความคิดเห็น 		
Laissez-faire Leadership การนำทีมโดยปล่อยปละละเลย	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำไม่สนใจทีม - ผู้นำไม่สนใจทีม - ผู้นำไม่สนใจทีม - ผู้นำไม่สนใจทีม 	<ul style="list-style-type: none"> - ทัศนคติที่ดี - ความรักใคร่ - ความศรัทธา - ความเคารพ 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกขาดความมั่นใจ - ขาดความกระตือรือร้น - ขาดความกระตือรือร้น - ขาดความกระตือรือร้น 		

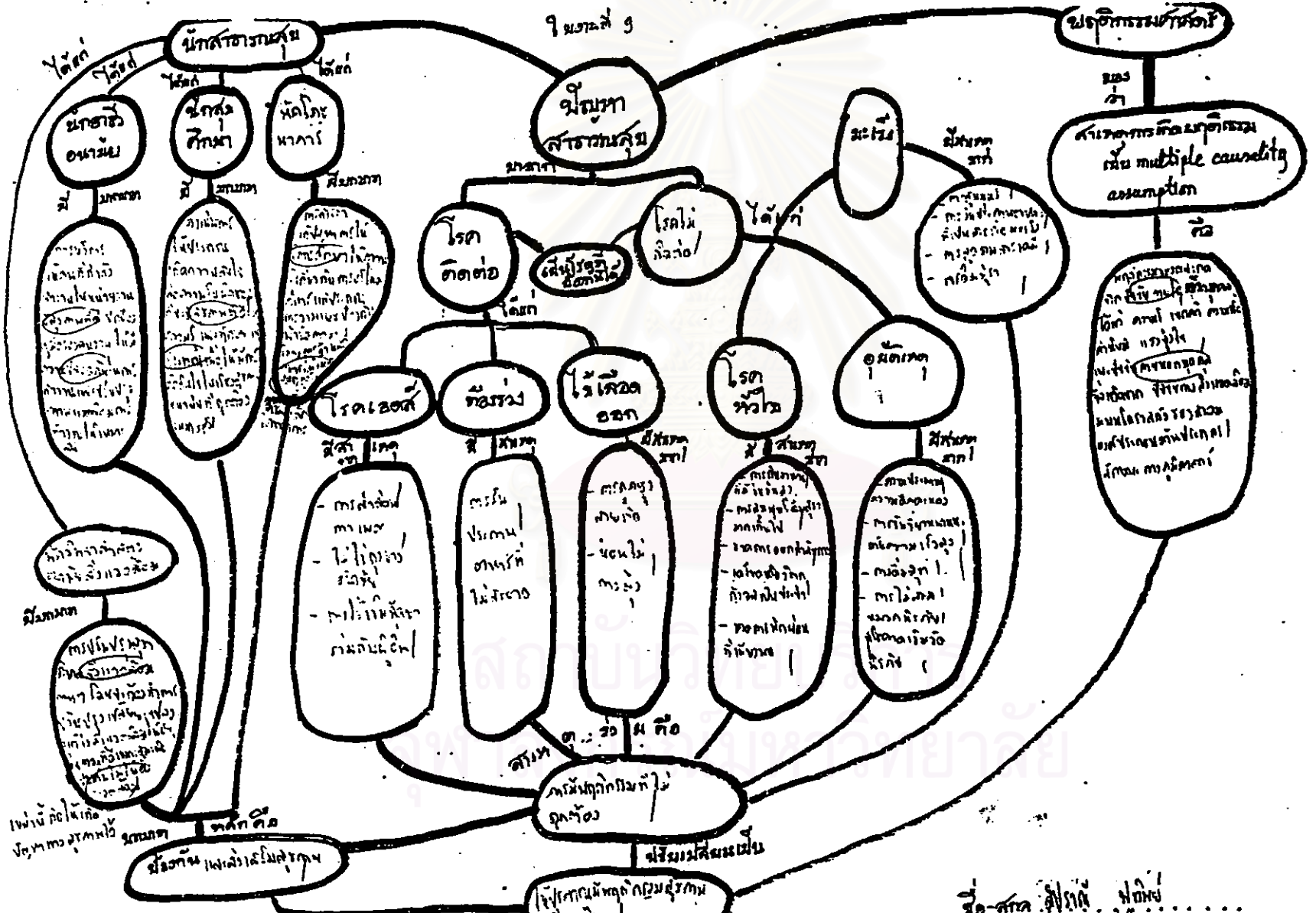
ในบทที่ 7

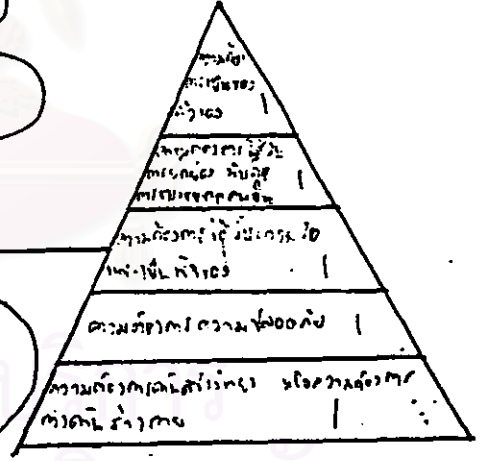
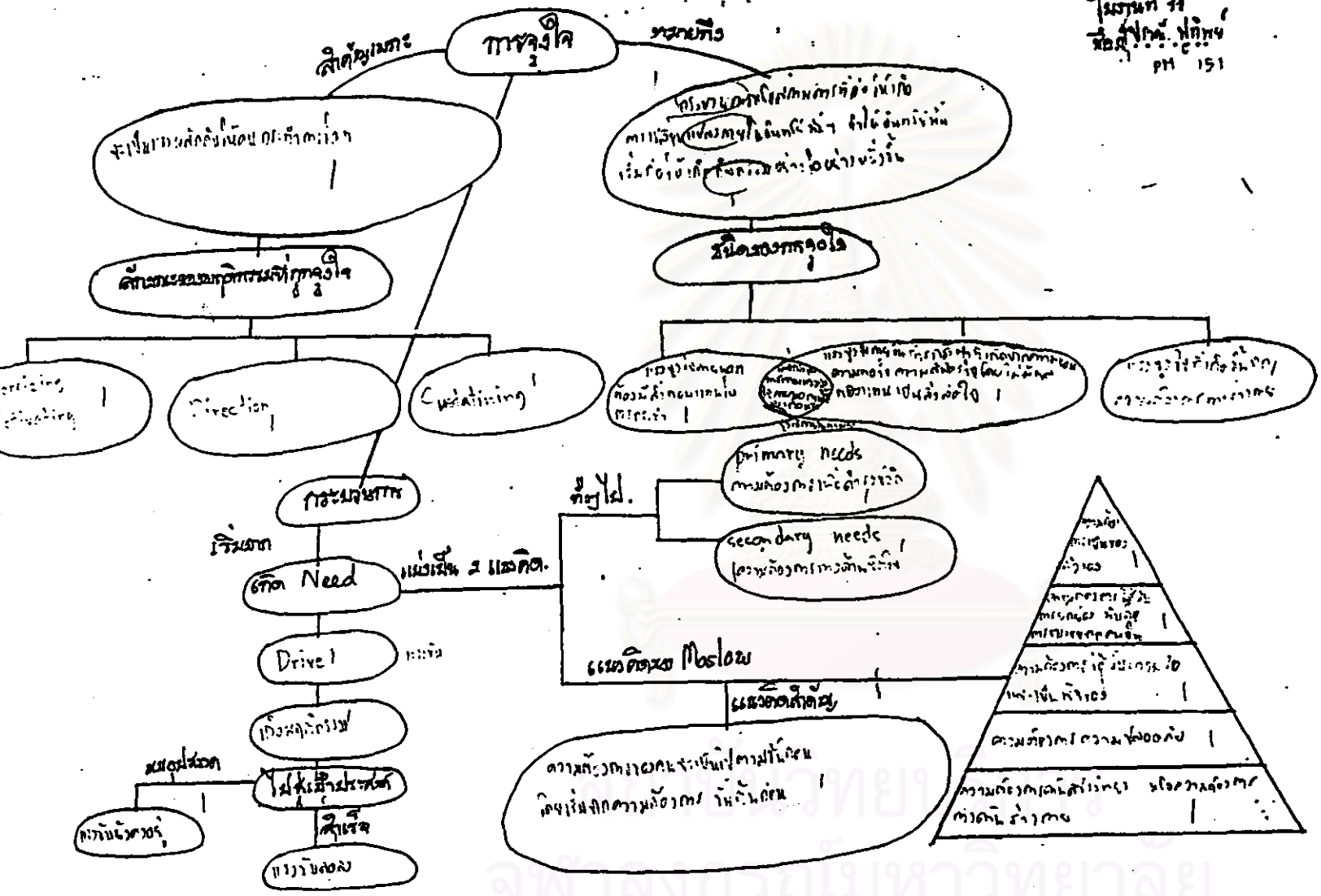
คำศัพท์ 9 ข้อต่อไปนี้ให้คำอธิบายสั้นๆ เมื่ออ่านแล้วควรจดจำลักษณะสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้กล่าวมาแล้ว

ชื่อ-สกุล ผู้เขียน ผู้พิมพ์
พ.ศ. 251

ชื่อทฤษฎี	แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎี (1)	การเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ (2)	ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ (3)	ลักษณะสำคัญของผลลัพธ์ (4)
Operant Conditioning	<ol style="list-style-type: none"> พฤติกรรมถูกควบคุมโดยแรงเสริม (ผลตอบรับ) ซึ่งอาจเป็นบวกหรือลบ พฤติกรรมถูกเสริมแรงเมื่อได้รับการตอบสนองที่พึงประสงค์ การเสริมแรงช่วยทำให้พฤติกรรมคงที่ต่อไป 	<p>การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยผลตอบรับ</p>	การเสริมแรง	<p>สิ่งที่ได้เรียนรู้ทำได้พฤติกรรมที่มีความจำแนก</p>
Social Cognitive theory	<ol style="list-style-type: none"> พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจาก 3 ปัจจัยร่วมกัน คือ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และ พฤติกรรมของมนุษย์ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา 	<p>การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากการสังเกต การทำซ้ำ และการปฏิบัติ</p>	ตัวแบบ	
Cognitive theories	<ol style="list-style-type: none"> พฤติกรรมถูกควบคุมโดยโครงสร้างทางจิตวิทยา พฤติกรรมที่สังเกตได้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางจิตวิทยา พฤติกรรมที่สังเกตได้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ 			

ในภาคที่ 9

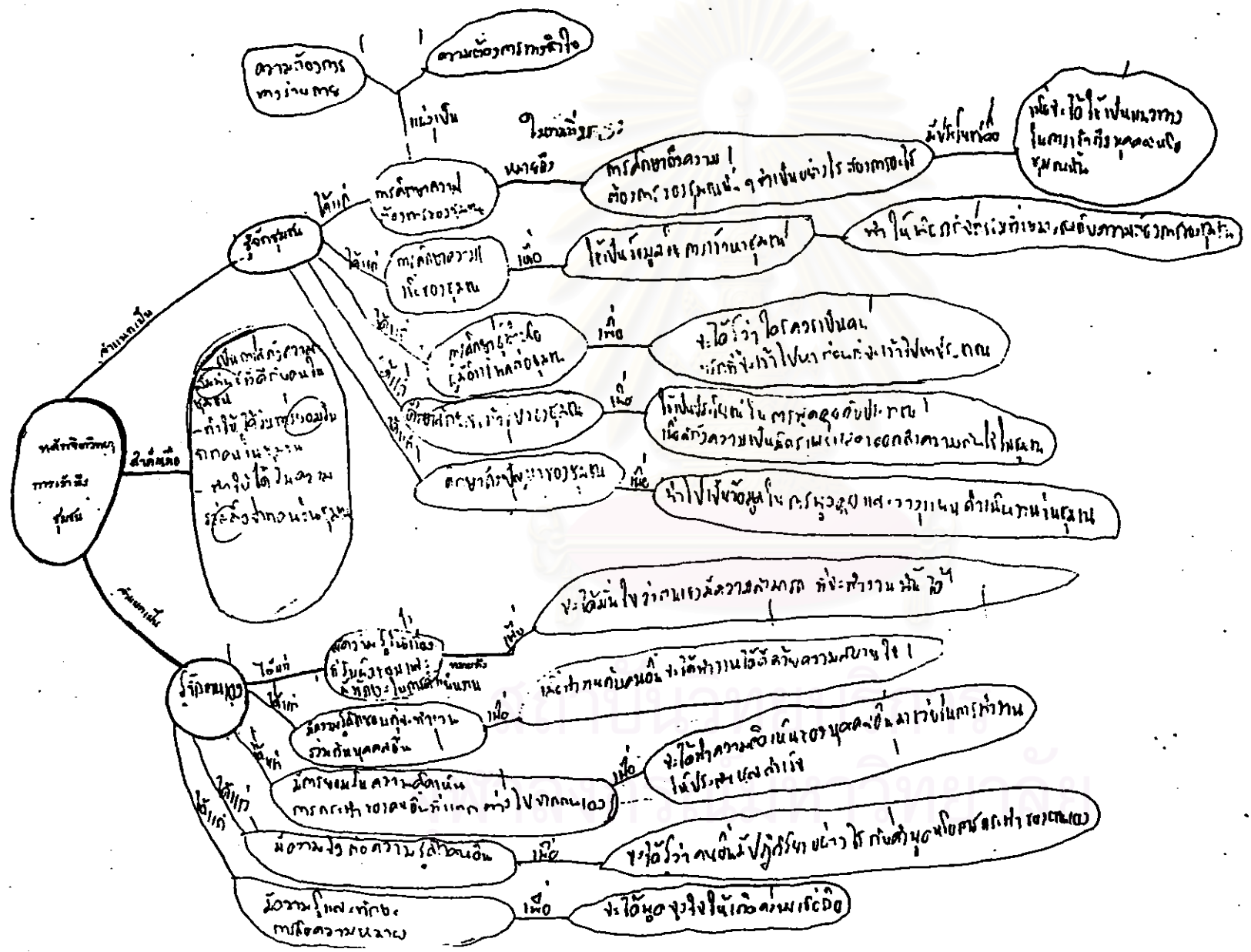

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

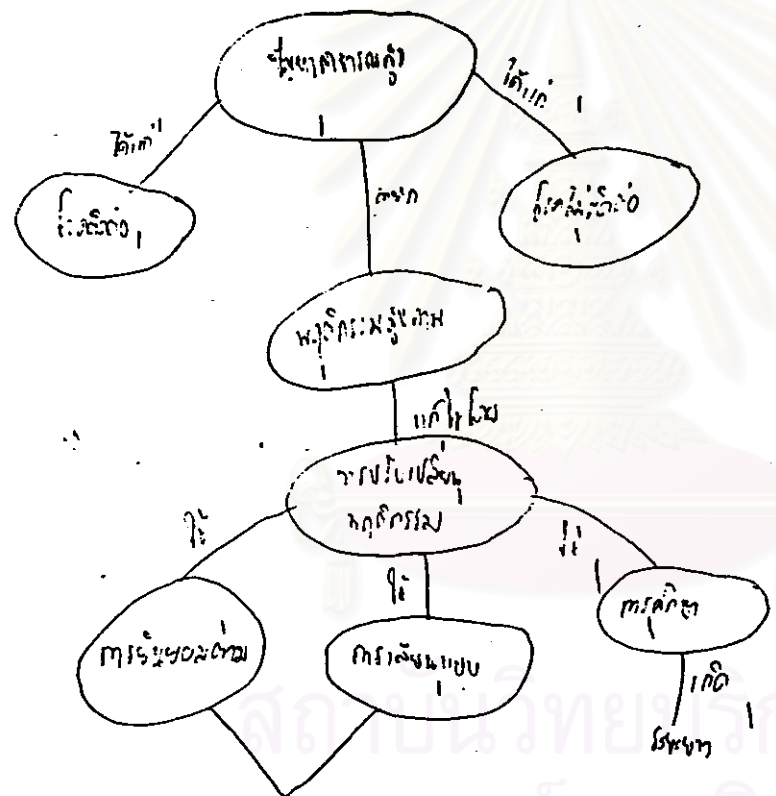

หน้า 23

วิชา... ป. 151

คำศัพท์... concept mapping

เมื่อเวลาผ่านไป...

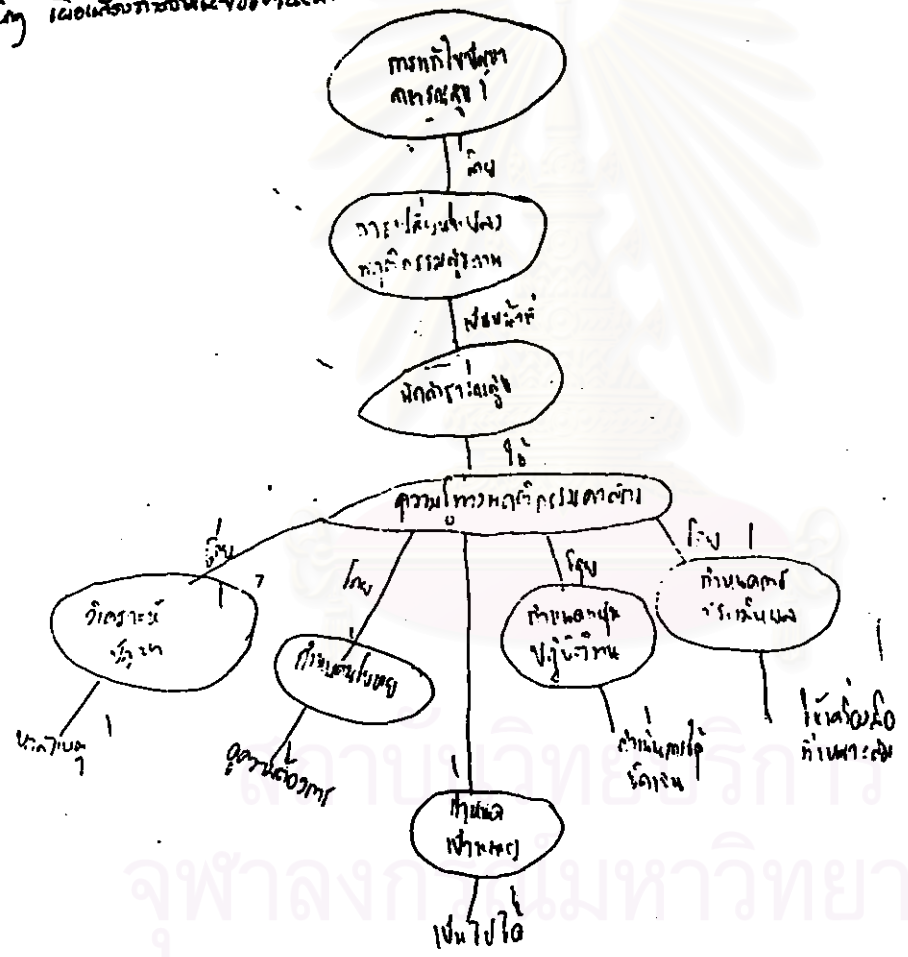

การวัดผลเป็นแบบหนึ่ง... หรือสภาพการเปลี่ยนแปลงไป

เรียนที่ 25

ชื่อ-สกุล: ส.ป.ภ. น.ภ.ช. พ.ท. 151

ข้อ 9 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ concept mapping

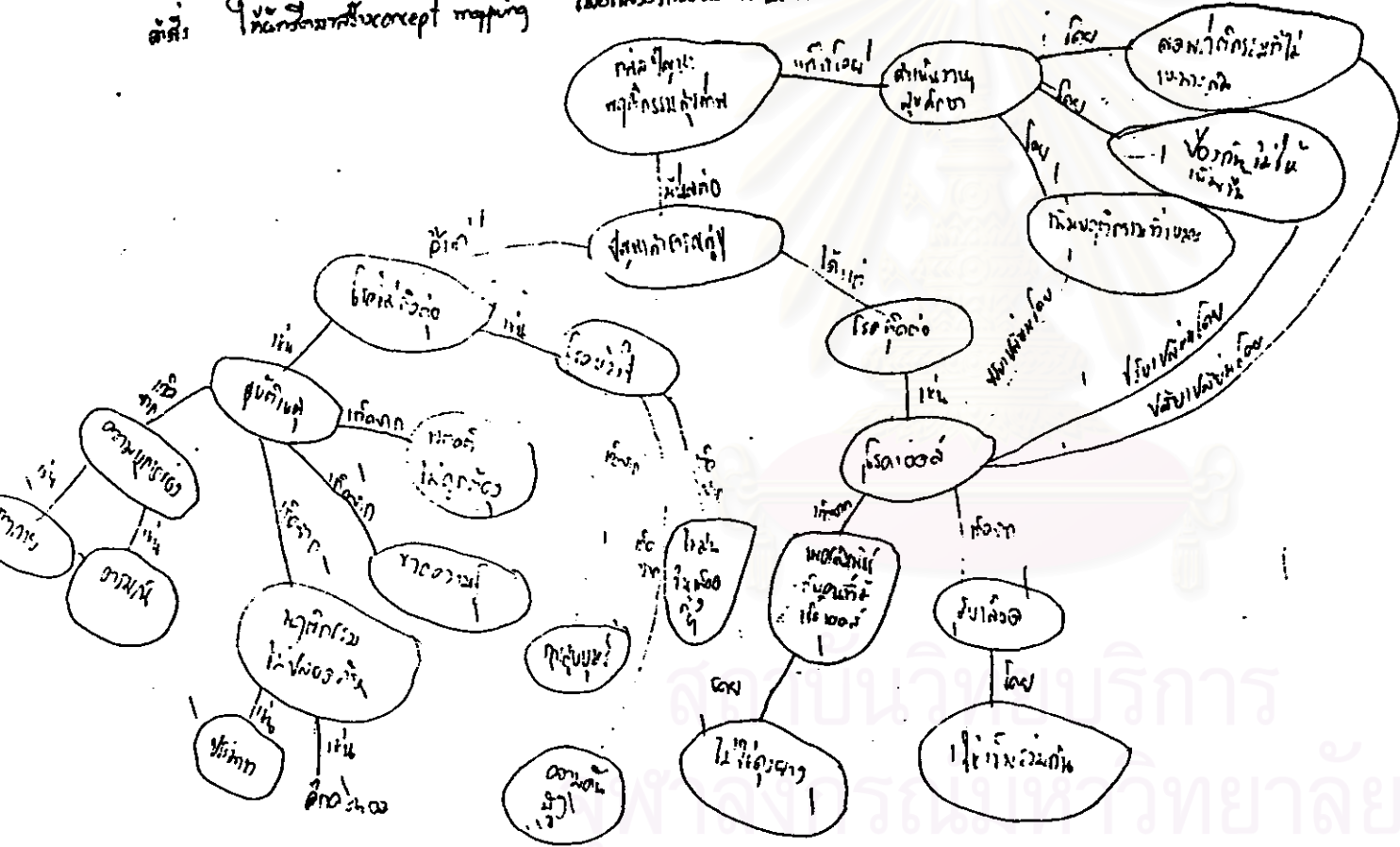

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564 concept mapping

วิชาที่ 27
ชื่อหัวข้อที่สนใจที่จะจัด

ชื่อ-นามสกุล ผู้จัดทำ PH 151

ประวัติผู้วิจัย

นางสุปรียา ดันสกุล เกิดเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2498 จบการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา
2520 และจบครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จากคณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2522 เข้าศึกษาต่อครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 ประจำภาควิชาศึกษศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะ
ศึกษารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย